

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Etlar, Carit.; Carit Etlar ; med Tegninger af Poul Steffensen.

Titel | Title:

Danske Folkeskuespil

Bindbetegnelse | Volume Statement:

Vol. 2

Udgivet år og sted | Publication time and place: København : Det Nordiske Forlag, 1899-1900

Fysiske størrelse | Physical extent:

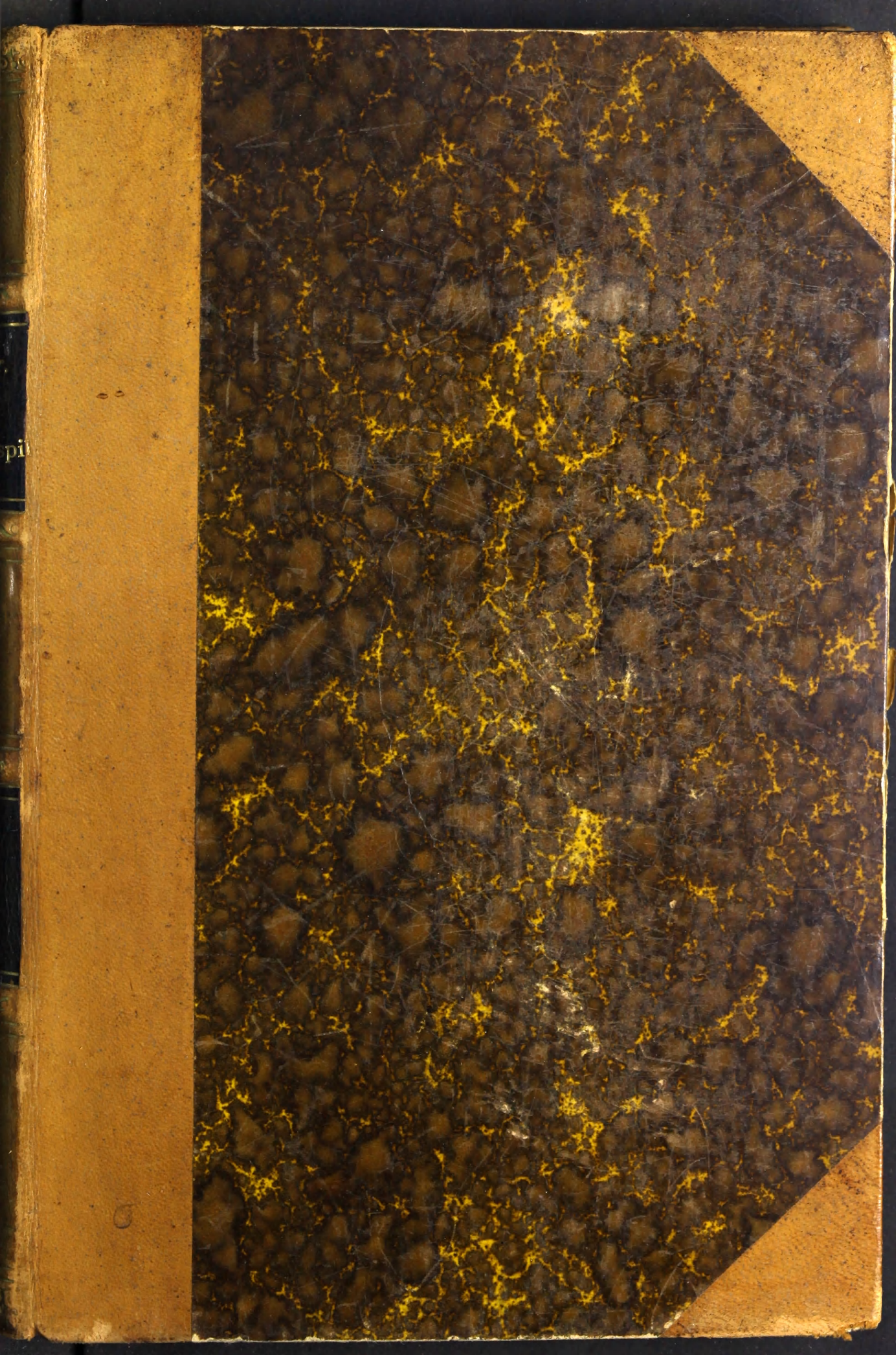
2 bd. :

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

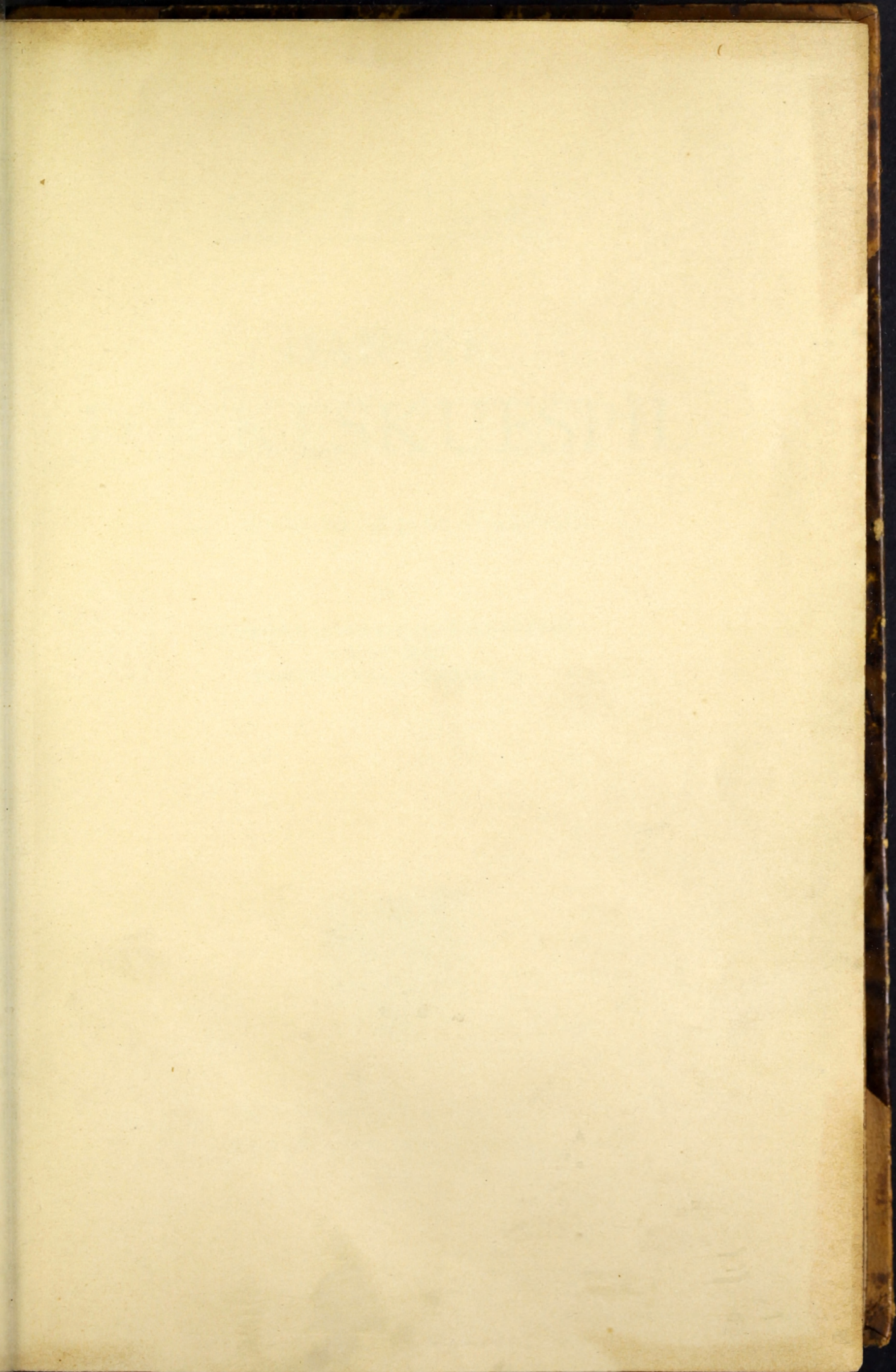
55, - 45.

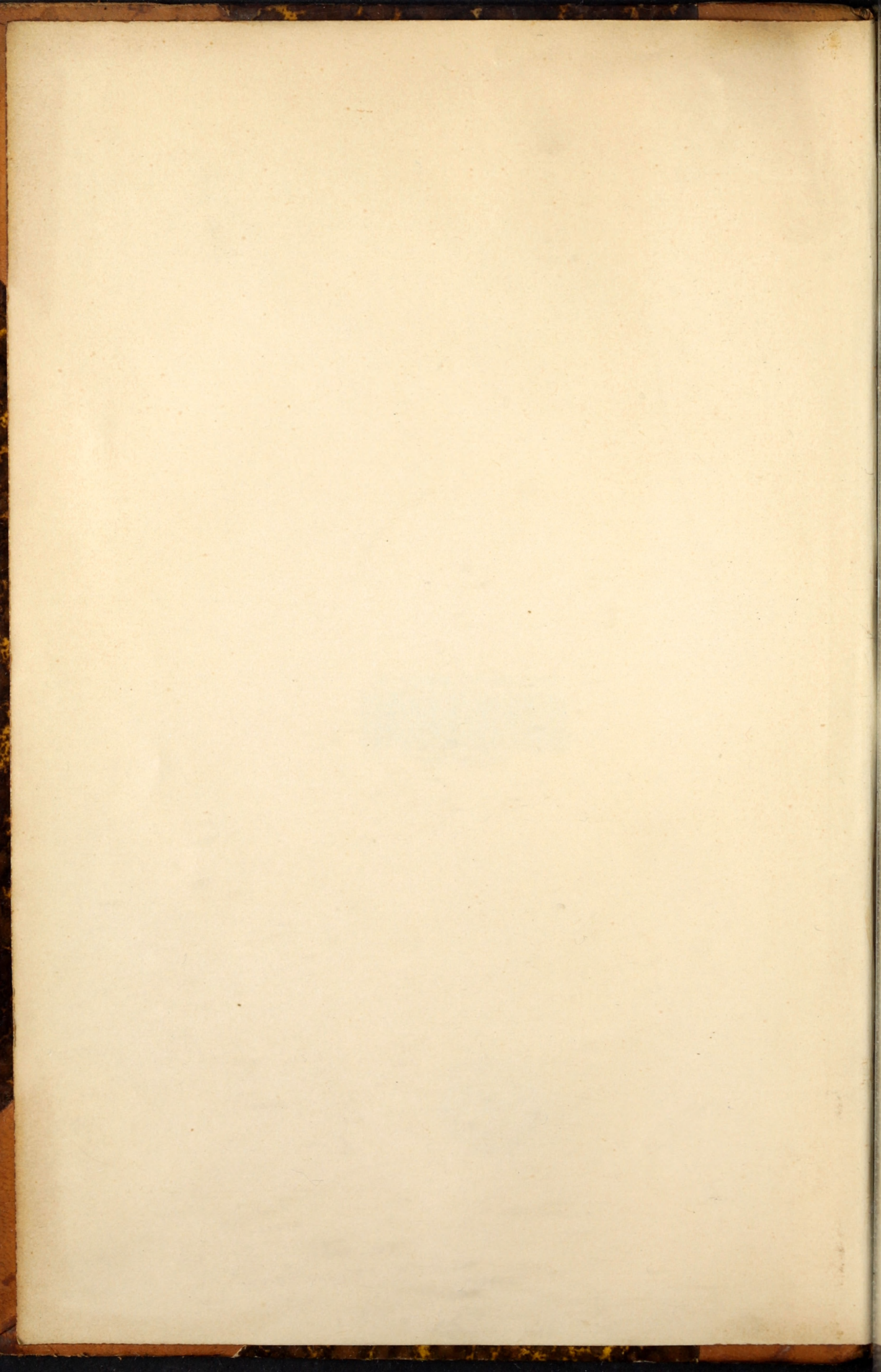
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130021032310

CARIT ETLAR:

DANSKE
FOLKESKUESPIL

MED TEGNINGER AF POUL STEFFENSEN

II.

SALOMON BAADSMAND OG HANS DRENGE
I DYNEKILEN
TORDENSKJOLD I MARSTRAND

KJØBENHAVN
DET NORDISKE FORLAG
BOGFORLAGET — ERNST BOJESEN

1900

Oplag: 1500 Ekspl.

Trykt hos Nielsen & Lydiche.

SALOMON BAADSMAND OG HANS DRENGE

SKUESPIL I FIRE
HANDLINGER AF
CARIT ETLAR

• NY BEARBEIDELSE

PERSONERNE: *FREDERIK DEN FJERDE*, Konge af Danmark, Norge. *ANNA SOPHIE REVENTLOV*, hans Dronning. *PEDER WESSEL*, *SALOMON BAADSMAND*. *GORM*, hans Plejesøn. *FRIESE*, Sefiskal. *WALTHER*, Overhofmester. *Baron LØVENDAL*, Statholder i Norge. *Baronesse LØVENDAL*, hans Gemalinde. *TEKLA*, deres Datter. *HARRIET RICHMOND*, deres Gjest. 1ste 2den og 3die *HOFDAME*. *EN LAKAI*. *EN SANGER*. *WATER-SKOUTEN*. *TORPE*, Magasinforvalter. *KLAUS*, Kvartermester. *EN LOGIVÆRT*. *JONASSEN*, Løvendals Sekretær. *EN FATTIG KVINDE*. *EN VAGTMESTER*. *FØRSTE* og *ANDEN SKIPPER*. *NIKODEMUS TESSIN*. *ARVA*, Skipperkone. *ERIK*, hendes Søn. *EN SVENSK FREGATKAPTAIN*. *SVENSKE OFFICERER*. *HOFFOLK*. *DANSKE MATROSER*. *SVENSKE SOLDATER*. *BORGERFOLK*.

SALOMON HADSMAN
OF THE S. D. E. N. O.

THE
SALOMON HADSMAN
OF THE S. D. E. N. O.
BY HADSMAN
OF THE S. D. E. N. O.

FØRSTE HANDLING.

(En Sal i Statholderpalæet i Kristiania med Fløjdøre i Baggrunden).

FØRSTE OPTRIN.

JAKOB. KAREN.

KAREN. Naa! — saa fortæl da, hvordan det gik til, men overdriv ikke — og pral ikke. — Saa gaaer jeg.

JAKOB. Ja, det er en frygtelig Historie. — Vi red igjennem Skoven med jeres fine engelske Frøken foran. Saa rasler det imellem Bladene, vore Heste sætte over Grøften — min sprang lige ind i den mørke Skov. Jeg var værst faren.

KAREN. Sagde jeg det ikke — Pralhals! Hvorledes gik det saa min Frøken?

JAKOB. Tre Sømænd kom spadserende ude paa Vejen, den ene greb fat i Tøjlerne, den anden hjalp med, saa stod Dyret stille.

KARSEN. Og Du?

JAKOB. Mit stakkels Hoved var nær bleven knust paa en tyk Egegren, som ramte mig midt i Panden.

KAREN. Stakkels Fyr! dit Hoved har altid været skrøbeligt. Gud ske Lov, at min Frøken slap heldig fra den Ridetur.

JAKOB. Hør! sig mig, hvem er egentlig din Frøken, som alle her gaae og neje sig for? Statholderen kalder hende Frøken Harriet Richmond; hun er den engelske Gesandt, Lord Carters Niece og er her blot i Besøg. — Jeg kan ikke blive klog paa alle disse Historier. Nu skal hun jo rejse til Kjøbenhavn og tage Dig med.

KAREN. — Gaa din Vej, der kommer Nogen.

JAKOB. Jeg holder saa meget af Dig.

KAREN. Afsted!

JAKOB. Faaer Jeg Dig at se iaften? — Herskabet tager jo ud.

KAREN. Det kan være. — Gaa blot.

(de gaa, hver til sin Side).

ANDET OPTRIN.

SALOMON. GORM (i Sømandspjækkerter med lange Søstøvler).

SALOMON *(stikker Hovedet ind)*. Saa vidt naaede vi da. Kom kun ind, min Dreng. Skulde vi være blevne staaende derinde, til Lakajen kom tilbage, kunde vi have ventet til Dommedag, ja lige til Julehelligaften; men jeg kjender Farvandet. — Staa nu ikke og drej paa Huen. Tal frejdig, naar de spørge Dig om noget.

GORM. Fatter! Fatter! Jeg vil hellere ligge paa en Raa i Stormvejr end staae og vente her.

SALOMON. Sludder, Dreng! Op med Hovedet! Der kommer Nogen.

TREDIE OPTRIN.

FRØKEN HARRIET. SALOMON. GORM.

FRØKEN HARTIET (*forbauset over at see Salomon og Gorm, som bukke*). Hvad ønsker De?

SALOMON. At snakke lidt med Statholderen.

HARRIET. Ah! det er jo Dem, som hjalp mig saa trolig paa min Ridetur. Jeg synes, de vare tre derude.

SALOMON. Det har sin Rigtighed. Kammeraten er inde paa Kontoret for at aflevere sine Breve. Han kommer strax.

HARRIET. Er der noget, hvormed jeg kan være Dem behjælpelig? nogle Penge for Exempel? (*hun tager en Pengepung frem*).

SALOMON. Aa nej, aa nej, De sætter forkert Kurs, kleine Frøken! (*Gorm strækker Haanden frem*). Salomon slaaer ham over Haanden). Vi komme ikke for at faae Betaling. Men siden De seer saa god og velsignet ud og hører til her i Huset, kunde De maaske lægge et Ord ind for vor unge Kammerat. Han trænger mere til Deres Hjælp end vi.

HARRIET (*venlig*). Hvem er De da?

SALOMON. Eja, vi ere to Sømænd, som har hjulpet til at føre asiatisk Kompagnis Fartøj lykkelig og vel hjem fra de lange Rejser. Nu se vi os om efter en anden Hyre for at være Landet og os selv til Gavn i disse strenge Tider. Skal jeg sige min Hjertens Mening, saa troer jeg næsten, at vi er ilav med at finde det, vi søge.

HARRIET. Hvorfor troer de det?

SALOMON. Jeg laa inat og drømte, at der kom en lille Guds Engel med grønne Vinger ned til mig og sagde: Jeg skal hjælpe Jer. Den Lille lignede akkurat Dem.

HARRIET (*leer*). Nu vel, jeg vil prøve paa at hjælpe Jer til det, I ønske. Men I komme til at vente lidt, Audiensen er ikke begyndt endnu.

SALOMON. Saa er det vist bedst, vi to jumpe udenfor, min

Jung, og trække frisk Luft. *De* er vist mere velkommen hos Statholderen end *vi*.
(*Salomon gjør en dyb Hilsen og skraber ud med Benet. Gorm efterligner ham. De gaae*).

FJERDE OPTRIN.

HARRIET. TEKLA. LØVENDAL. SEKRETÆREN.

LØVENDAL. Ah, kjære Barn! — hvilket ulykkeligt Ridt.

HARRIET. Jeg befinder mig overmaade vel. Nu har jeg besøgt en syg Veninde i Akersgaden. See, alle disse Blomster gav hun mig. De husker vist ikke, at det er min Fødselsdag i Morgen.

LØVENDAL. Hvorledes skulde jeg kunne glemme noget saa vigtigt.

HARRIET. Jeg vil da erfare, om Rygtet siger sandt, naar det paastaaer, at Statholderens Dør ikke er lukket for dem, der bede.

TEKLA. Vi har nemlig i Sinde at indfinde os med en meget vigtig Ansøgning.

HARRIET. Desuden sagde De forleden, at De i Dagens højtidelige Anledning vilde opfylde mit første Ønske, hvad jeg end bad om. Nu skal vi see, om man holder Ord.

LØVENDAL. Generalen holder altid sit Ord. — Om lidt kommer jeg ind til Damerne, vi skulle da afhandle Deres Sag.

TEKLA. Maa vi ikke heller blive herinde. Vi skulle sidde ganske stille derhenne ved Bordet, der ligger saa mange Billeder.

LØVENDAL. Ja ja da, men giv mig først et Kys og gaa saa.

TEKLA. Et Kys er en Belønning, det faaer man først, naar man har fortjent det. (*Nejer dybt og gaaer hen til et Bord med Harriet, tilvenstre*).

FEMTE OPTRIN.

LØVENDAL. SEKRETÆREN.

LØVENDAL. Hvor var det saa, vi slap? Lad os ile med at blive færdige. Vi har her en Skipperraport om, at der er fjendtlige Krydsere udenfor Fjorden, en anden melder, at Svensken samler Skibe inde paa Vigsiden.

SEKRETÆREN. Ja.

LØVENDAL. Hvad prøve de paa? hvormange ere de? hvor have de deres Tilhold? Det veed vi altsammen ikke det ringeste om, og det skal og maa vi vide, siden enhver af vore Tilførsler er afhængig deraf.

SEKRETÆREN. Ja, Deres Excellence.

LØVENDAL. Det bliver altsaa, som jeg har bestemt: der maa iles for at faae vor lille Snav „Ormen“ tilsøs. Forstaaer De?

SEKRETÆREN. Deres Excellences Befaling er udført. „Ormen“ ligger sejlklar nede ved Havnehovedet, rede til at gaa ud paa første Vink.

LØVENDAL. Godt. Men Skipperen, som skal føre den?

SEKRETÆREN. Ham er det vanskeligere at skaffe tilveje. Kaptainerne ere rejste hver til sit, efter at Skibene bleve lagte op og deres Mandskab afmønstret. Vi har kun faaet fat paa to og det er ikke af de mest indbydende. De vente herinde.

LØVENDAL. Lad os faae dem ind. Jeg kommer strax tilbage med Instruxen. (*Han gaaer*).

SJETTE OPTRIN.

SEKRETÆREN. TO SKIPPERE (*trænge sig ind paa én Gang under højroret Skænderi*).

FØRSTE SKIPPER. Løber han mig paa Armen, han!

ANDEN SKIPPER. Jeg vil føre Excellencens Krigskib, derfor skikkede de Bud efter mig ned paa Beværtningen.

ANDEN SKIPPER (*henvendt til Sekretæren*). Han føre Krigs-

skib! Hold paa mig, ellers falder jeg. Han render sin egen Pæreskude paa hvert evige Rev i den hele Skærgaard. *Han!*
FØRSTE SKIPPER. Det er den skinbarligste Løgn, Hr. Fuldmægtig!

ANDEN SKIPPER. Vil Du lade være at bande, dit Bæst, ellers skal jeg vende Kallunet i Dig. Jeg skal klippe Haartutterne af Dig og sæbe Dig ind i den gloende Tjære. Det skal jeg.

SEKRETÆREN. Men han bander jo ikke

ANDEN SKIPPER. Det veed jeg nok; men han *maa* heller ikke bande. Vorherre kan ikke lide det i Stormvejr. Han *maa* heller ikke stjæle, saa ske vi al Landsens Ulykke, naar Proviantforvalteren faaer Fingre i os. — Skønt, hvad vilde jeg sige, naar man finder en Guldskilling i Deres Skuffe, saa napper man den, ja, Gu' gjør man saa. Er det Deres Skilling, er det min? Det er at stjæle. — Men naar man lister ned i Butleriet og tager en lille Flaske Arrak med sig, hvad saa? Er det Proviantforvalterens eller Mandskabets lovlige Ejendom, som Vorherre lader gro, for at vi skal have noget at forpleje og velsigne os med? — Staae ikke der og grin, men skrup af, Du.

FØRSTE SKIPPER. Han bilder sig ind, at han allerede kommanderer Fregatten over Stag, det Skrøvl.

SYVENDE OPTRIN.

LØVENDAL. DE FORRIGE.

LØVENDAL. Hvad er det for en Støj? Lad det faae Ende —

En ad Gangen — før *ham* ud (*peger paa anden Skipper*).

ANDEN SKIPPER (*i Døren*). I kjære, velsignede Mennesker, agt paa mit Ord: han dér render kongelig Majestæts Krigsskib i Smadder, inden han kommer vel ud af Havnen. *Han!* (*han gaaer*).

OTTENDE OPTRIN.

LØVENDAL. SEKRETÆREN. FØRSTE SKIPPER.

FØRSTE SKIPPER (*med begge Tømmelfingre i Benklædelommen*).

Det var en svær paatrængende Person. Godt, at vi blev ham kvit.

LØVENDAL. Du er Skipper?

FØRSTE SKIPPER (*seer mod Gulvet*). Ja, aa ja.

LØVENDAL. Og Du kjender dine Ting og kan regjere et Fartøj og bringe det expedit og sikkert frem og tilbage i Kystfarvandene?

FØRSTE SKIPPER. Begribeligt, det er saa ligefremt.

LØVENDAL. Men saa tal ud, Mand, lad mig faae Besked om, hvad Du duer til, før jeg kan betro Dig noget.

FØRSTE SKIPPER. Begribeligt. Det er saa ligefremt.

LØVENDAL. Du har sejlet paa Kysten og kjender Farvandene op ad Bohuslen.

FØRSTE SKIPPER. Begribeligt. Det kjender jeg.

LØVENDAL. Gaa Pokker i Vold og lad os faae den anden ind.

FØRSTE SKIPPER (*gjør en Svingning og gaaer bestandig med Tømmelfingrene i Lommen balancerende mod Døren. Vender sig og leer*). Det var en rar Forhyring. Kortere Tog har jeg aldrig kjendt i mine Levedage. — Farvel herinde! (*Gaaer*).

NIENDE OPTRIN.

LØVENDAL. SEKRETÆREN. ANDEN SKIPPER.

ANDEN SKIPPER (*ind, svinger sin bredskyggede Hat*). Sagde jeg det ikke nok! Beder ydmygst om Pardon og Henstilling. Skolemesteren skulde først op og synge for Stoffer Ralfs Liig, saa kunde jeg ikke faae hans Kjole til Laans før nu, hvorudover jeg kom en Firtel forsilde.

LØVENDAL. De er Skipper?

ANDEN SKIPPER. Det kan Deres Højhed lide paa. — Om Forladelse! — (*gjør et langt Sideskridt mod Kaminen, holder sirlig Handen foran Munden og spytter*). Jeg er Skipper, sidder rent båndsat i det, inte overdreven, men sandfærdig. Ingen Hyre, siden vi lagde op i Oktober — (*Faaer Øje paa Frøken Harriet i det næste Værelse. Hilser dybt*). Mange smaa Børn! Jeg veed mig fri; men hvad hjælper det? (*Med Haanden for Munden*). De kommer alligevel, siger Motter, Storken — Sludder, siger jeg — Gik saa ud med fuld Bestræbelse efter Silden — aa, Fanden! hvorfor skulde den vel komme til Fjorden, naar den veed, vi har Ufred herinde. — Koge Levertran, jo vist! Torsken bliver ogsaa borte. Saa maa jeg ydmygst bede Deres Højhed om Permission, fordi jeg smurte Havnevægterens Tryne — maa inte løsne Skud for ham paa Fjorden i Krigstid. Men jeg giver ham Fanden, gjør jeg, skyder Maager med Flitsbue, dejlige Fjervinger, som Ungerne saa gaae og sælge, to Skilling for Stykket.

LØVENDAL (*smilende til Sekretæren*). Kan De styre Skib i Kystfarvandene?

ANDEN SKIPPER. Om jeg kan styre et Skib! — Gud forlade Dem. Om Forladelse! — (*gjør et Sideskridt og spytter, hilser dybt paa Frøken Harriet med Hovedet kjælent*). Vil Deres Højhed saa beflicte sig paa mig — i Fremgang og Taksigelse?

LØVENDAL (*leende*). Ja vist, gaa blot, gaa!

ANDEN SKIPPER. Mit Navn er Peder Trolle, er det. Men nu flytter jeg.

SEKRETÆREN (*lukker Døren op for ham*).

ANDRN SKIPPER (*vender sig i denne*). Der er nu ogsaa det lille Fartøj, som Motter sagde, jeg skulde huske at lægge et Ord ind for, sytten Tommer ærligt fra Gallion til Gilling, et forbandet stolt Skib — lavede det i Vinter og skyndte mig at blive færdig til at frembære det for Majestæten, naar han kom herop — maaske han kjøber det til Ungerne. Jeg har ellers givet Præsten Forhaabning derom i Stedet for Ofring.

Det skal da hænges op i Kirken til ærbødig Mindetavle om Peder Trolle (*Gaaer*).

TIENDE OPTRIN.

LØVENDAL. SEKRETÆREN.

LØVENDAL. Det var to rare Befalingsmænd, De dér fik fat paa, min gode Jonasson. Hvad nu? Skikke Bud efter en af Officererne vil vare forlænge; det maa desuden være en Mand, der er vel kjendt med Farvandet heroppe, en resolut Mand, som ikke er bange for at vove sin Pels, en kløgtig Person, som forstaaer at slutte fra det, han seer og hører. — Hvor finde vi ham?

ELLEVTE OPTRIN.

DE FORRIGE. PEDER WESSEL (*i dansk Kadetuniform. Bag ham sees SALOMON*).

PEDER WESSEL (*kommer tilsyne i Døren*). Her! Excellence behøver ikke at søge meer.

LØVENDAL. Hvem er De og hvorledes kommer De herind?

WESSEL. Jeg er Sømand og har vandret tredive Mile til Fods for at komme til at tale et Par Ord med Deres Excellence.

LØVENDAL. Dansk Kadet, som jeg seer.

WESSEL. Ja, ikke andet. Men hvis De tager mig for god, skal det snart blive til mere. — Kompagniskibet, jeg kom med fra Ostindien, lagde op i Bergen. Hvad skulde jeg gjøre? Rejse hjem til Kjøbenhavn, drive Tiden hen paa Værftet eller blive lagt paa Hylden og forbigaaet for en højadelig Kammerat, der har *det* fremfor mig, at hans Fader kom til Verden med Stjerner og Galloner. Det duer ikke for den, der vil opad. Saa sagde de: Gaae til Statholder Løvendal nede i Kristiania; han har Brug for Folk som Dig; det er en Herre, som selv har tenderet noget i sine Dage og været med, hvor det peb. Tag mig til Skipper paa det Fartøj, De talte om. De

forlangte en resolut Mand, En, der ikke er bange for sin Pels. De skal faae begge Dele.

LØVENDAL (*smiler*). Hvad siger De hertil, min gode Jonasson.

Tør vi betro den unge Mand Kommandoen over vort Fartøj?

SEKRETÆREN (*ryster paa Hovedet*). Herren er vist lovlig ung til den Bestilling.

WESSEL (*heftig*). For ung! Ja vist er jeg ung; men jeg bliver nok gammel uden Deres Hjælp. Det er jo netop de Unge, I have nødig. Herren dér forstaaer sig vist kun lidt paa den Sag. Hvis jeg ikke duer, kan De jo jage mig fra Borde igjen. Skammen bliver i saa Fald kun min.

JONASSEN (*skarp*). Jeg mente blot, at det vilde falde vanskeligt for saa ung en Mand at regjere de forfløjne Folk, der ere hyrede til „Ormen“. De tee sig som besatte nede i Marketenderens Bod, slaae Kruse og Tallerkener i Stykker. Imorges kom der Klager dernede fra; det er ikke muligt at holde Styr paa dem.

WESSEL. For en *Skriver*, det kan være. Jeg siger det ikke for at belejdige Dem; men lad *mig* bare faae de Karle ombord, saa blive de nok tamme. Jeg fører desuden min egen Ekvipage med mig. Vil Excellence tillade, at jeg viser den frem til Mønstring. (*Aabner Døren*).

TOLVTE OPTRIN.

DE FORRIGE. SALOMON. GORM. (*Salomon gjør en dyb Hilsen. Gorm vil træde nærmere frem; men Salomon gjør et afværgende Tegn med Haanden bagud*).

WESSEL. Det er Hr. Statholder Løvendal, ham, de har lovtalt for os som en Mand, der veed at vælge sine Folk. Excellencen har et sejlklart Fartøj liggende nede i Havnen og venter blot en Fører, der forstaaer at regjere det.

SALOMON. Saa venter Excellence vel ikke mere. Der staaer jo Manden, De trænger til.

LØVENDAL. Er *det* saa afgjort?

SALOMON. Afgjort.

GORM. Klart.

LØVENDAL (*til Salomon*). Men dersom jeg nu foretrak at vælge Dig.

SALOMON. Det skulde gjøre mig ondt, for saa maatte jeg jo sige nej til Excellencen.

LØVENDAL. Det kom dog an derpaa. Hvis jeg for Exempel betalte Dig godt?

SALOMON. Hvad hjælper *det*? Hvor Peder Wessel er tilstede, kan der ikke være Tale om mig. Han er Hovedet, jeg Armen.

GORM. Og jeg er Sablen.

SALOMON (*vinker bagud til Gorm*). Søger Deres Højmægtighed Dem kun en Skipper, den første den bedste, saa tag en af de Kadrejere, der nys gik ud af Stuen; trænger De derimod til en dygtig Mand, en Mand med Malconduite og Been i Næsen, saa vælg ham, som her staaer. Naar De har faaet ham, saa hold fast; jeg siger bare: hold fast! slip ham inte, betænk Dem ikke. Til syvende og sidst bliver det dog Jer, som skeer størst Tjeneste.

LØVENDAL. Det forstaaer jeg ikke ret.

SALOMON. Jo, naar Deres Excellence rigtig mønstrer os alle tre, saa begriber De vel, at vi kan faae Skib under Fod, hvor vi komme hen. *De* derimod træffer, min Salighed, ikke en anden Peder Wessel. — Han er een af dem, Vorherre har mærket.

WESSEL. Generalen mener kun, at jeg er for grøn til at regjere hans Matroser, fordi de slaae Spølkummer og Tallerkner i Stykker hos Marketenderen.

SALOMON. Ho ho! Lad os bare faae de Kaniner paa Dækket, saa gaaer det strax paa en anden Bov.

GORM (*foragtelig*). Ho ho, ho! Ja, lad os bare faae dem om paa Dækket!

TRETTENDE OPTRIN.

DE FORRIGE. LADY HARRIET (*rejser sig fra Bordet, hvor hun og Tekla have siddet.*

HARRIET. Glem ikke Løftet: „Første Ønske opfylder jeg Dem, hvad De end beder mig om.“ — Vælg den Mand til Skipper — og kom snart ind til os. Tante vil tale med Dem om vigtige Festarrangementer. (*Nikker til Sømændene. Gaaer.*)

FJORTENDE OPTRIN.

DE FORRIGE (*uden Harriet.*)

SALOMON (*stirrer efter hende med foldede Hænder.*)

LØVENDAL. Sæt Dem ned, min gode Ven. Jeg mærker, jeg maa tro paa Dem, enten jeg vil eller ikke.

SALOMON (*afsides til Gorm.*) Nu bedager hun sig.

GORM (*stikker Tungen til Siden i Munden, saa hans Kind danner en stor Bule.*)

LØVENDAL. De imponerer mig virkelig med deres Selvtillid og Koldblodighed. Er de altid i Besiddelse af den Egenskab?

WESSEL. Det er jo netop det, jeg beder om Lov til at give Dem Bevis paa.

LØVENDAL. Vi ville altsaa forbigaae Spørgsmaalet om, hvorvidt De forstaaer at regjere et Skib; i saa Henseende holder jeg mig til Deres Baadsmand. Et andet Spørgsmaal er, hvorvidt De kjender Farvandet i Skagerak.

WESSEL. Jeg har ligget og skvalpet langs Kysten, før jeg kunde knappe mine Bukser, mest dog fra Bergen og nedefter.

SALOMON (*med Haanden militærisk til Panden.*) For den Sag behøver Højmægtigheden ikke at sørge. Min Fader var kongelig Lods; han og jeg har bjerget mangfoldige Fartøjer ind og ud af Vigen; jeg hitter Vej med tilbundne Øjne.

WESSEL. Hvad forlanger Generalen af mig? Maa jeg saa faae min Bestilling at vide?

LØVENDAL. De skal give Agt paa Fjendens Bevægelser, spejde efter hvad der foregaaer paa Kyst og Hav og bringe Stationsskibene og mig hurtig Melding derom.

WESSEL. Vel, vel!

LØVENDAL. Dernæst skal De skaffe os de svenske Krydsere fra Halsen; de sværme om alle vegne og snappe vore Smaaskibe lige foran Havnemundingen.

WESSEL. I saa Fald maa jeg have et armeret Fartøj.

LØVENDAL. Det er der sørget for.

SALOMON (*til Gorm*). Nu toner han Flag. Armeret Fartøj! det bliver noget for os, Dreng!

GORM (*stikker alle fem Fingre i Munden for ikke at skribe*). Rustet Fartøj! — jeg er lige ved at sprække af Fornøjelse.

LØVENDAL. De skal endelig beflicte Dem paa at opbringe saa mange som muligt af Fjendens Kjøbmandsskibe, der føre Munition og Levnedsmidler til hans Armee.

WESSEL. Vel, vel! det er en Instrux, jeg kan forståe, skrevet lige ud af mit Hjærte. Jeg skal spejde, skal jeg, passe ham op i ethvert Smuthul; jeg vil give mit Liv og mit Blod og min Sjæls Salighed paa at blive Kongen en god Stridsmand.

LØVENDAL. Jeg troer Dem. — De er altsaa nu udnævnt til Befalingsmand paa „Ormen“, en hurtigsejlende, nyrigget Snav med tyve Mands Besætning. Deres første Togt bliver imidlertid et fredeligt: De har at overføre min Hustru, Frøken Harriet Richmond og suite til Jylland, hvorfra Damerne i Sikkerhed ville begive sig til Kjøbenhavn.

WESSEL. Godt, Excellence.

SALOMON (*afsides til Gorm*). Tyve Mand, Du!

GORM (*afsides*). Med Huggert og Pistoler, maaske en lille Entrebil til. Blot de Fruentimmer vare vel i Land.

LØVENDAL. Skibet fører desuden fire Malmkanoner —

GORM (*med et Hvin*). Herre Jesus!

LØVENDAL. Hvad gaaer der af Drengen?

GORM (*henrykt*). Vi skal klø paa dem, General!

SALOMAN. Hold Mund, Dreng! — Excellence maa ikke tage ham hans Hyl fortrydelig op; han er endnu under Takling, den Jung; jeg har ikke faaet ham rigtig færdig. Han mener det forresten godt med, hvad han siger.

LØVENDAL. I gaa altsaa ombord paa Snaven, dermed er Sagen afgjort. Jeg haaber, I ville gjøre mit Valg Ære.

WESSEL. Skeer det ikke, vil Deres Excellence i det mindste aldrig komme til at bebrejde mig det. I saa Fald vil jeg være død.

GORM (*højtidelig*). Til Lykke og Velsignelse.

LØVENDAL. Om to Dage maa alt være færdigt til at gaa under Sejl. Imorgen kan De hente Deres Instrux og nærmere Ordre hos mig.

WESSEL. Hvorfor tøve saa længe? Giv mig min Instrux i Dag, saa gjøre vi strax Sejl i Morgen, naar det gryer ad Dag og styre ad Jylland til. — Hvad siger Du, Baadsmand?

SALOMON. Færdig.

GORM. Færdig.

LØVENDAL. Saa gaa da, I Utaalmodige, og gjør Jer bekendt med Skibet. I Eftermiddag modtage I mine Ordre, i Morgen tidlig skal Vaterskouten mønstre Mandskabet og læse Skibsartiklerne op. Jeg selv følger Damerne ombord. (*Han vinker til Afsked*).

GORM (*hviskende*). Krudtet, Krudtet.

LØVENDAL. Hvad er det, han siger?

SALOMON. Han spørger, hvor vi skal henvende os efter Munition og Proviant.

LØVENDAL. Fyren har Omløb, det holder jeg af. Her ligger en udfærdiget Ordre til Proviantforvalteren; henvend Jer med den til ham.

WESSEL (*læser i Seddelen*). Her staaer kun sex Tønder Krudt, det er noget knebent.

SALOMON. Vi vil faae Brug for alt, hvad vi kan faae. Fly mig Seddelen, saa gaaer jeg til den Forvalter.

LØVENDAL. Gud befalet!

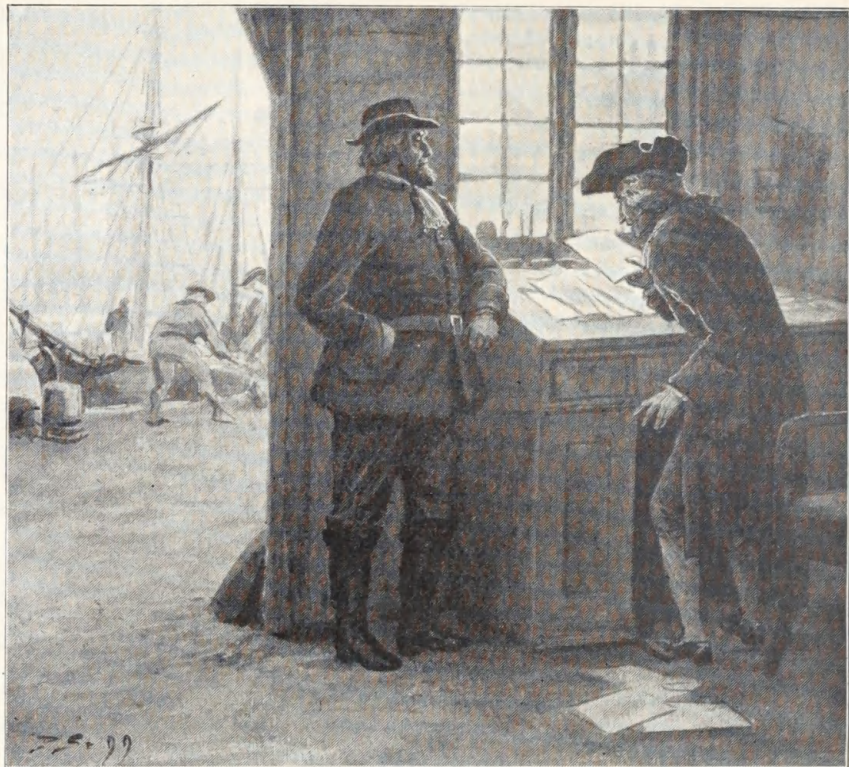
WESSEL (*træder frem for Løvendal*). Jeg glemmer aldrig hvad De har gjort for mig idag. De skal snart spørge nyt fra Ormen.

LØVENDAL (*slaaer op med Haanden, gaaer*).

SALOMON. Svoret og hørt! Deres Højmægtighed vil nok komme til at huske *ham* der!

GORM (*springer ivejret*). Og Salomon Højbaadsmand og hans smaa Dreng.

Tæppet falder.

ANDEN HANDLING.

(I Baggrunden Wessels Snav »Ormen« med Landgangsbrædt ude. Til venstre et forfaldent Værtshus med stort Skilt; aaben Dør og Vinduer; Bænke og Borde udenfor. Scenen forestiller en Brygge i Kristiania. I Baggrunden arbejdende Matroser, der lade »Ormen«; Gorm hjælper dem. Tilhøjre Magasinforvalter Torpes Bod under et Skraatag med et Vindu tilhøjre.

Matroserne synge idet Tæppet gaaer op:

Ritsh ratsh singdulian
 Humlen groer i fremmed Land
 Derfor drikker Landmand Vand, — føi!
 Sømand snapser hvad han kan
 Ritsh ratsh aahøi!

FØRSTE OPTRIN.

TORPE. EN VAGTMESTER.

VAGTMESTEREN. Som sagt, I skikker os muggent Brød, knappe Rationer til Kongens Soldater! Det vil skaffe Jer en Ulykke paa Halsen, Proviantskræmmer!

TORPE (*med oprakte Hænder*). Muggent Brød! Guds Gaver! Vi kjender Jer. Vi kan fylde Jeres Hals med Brændevin og de lækreste Skinker — ligemeget hjælper det.

VAGTMESTEREN. Der er ikke for en Daler Føde paa det hele Kokadaver, De udleverede igaar.

TORPE (*slaaer rasende i Pulten*).

ANDET OPTRIN.

DE FORRIGE. SALOMON.

TORPE (*farer mod Salomon*). Hvad vil han?

SALOMON (*venlig*). Jeg venter, jeg venter til det bliver Herren belejligt; jeg kan nok forstaae, hvor travlt I maa have det i disse strenge Tider.

TORPE. Kom I kun, min gode Mand, I skal strax blive expederet. — Travlt — ja, Gud bedre det, Slid og Kævlerier fra Morgen til den sorte Nat. — Gaae ind i Kontoret, Hr. Vagtmester! hans Sag skal blive undersøgt.

VAGTMESTEREN (*sætter sig udenfor Skuret; støtter Hagen paa sin Rytterpalask*).

TREDIE OPTRIN.

TORPE. SALOMON.

TORPE. Hvad er det saa, I vil?

SALOMON. Jeg er Baadsmand paa „Ormen“ og bringer Ordre fra Statholderen paa otte Tønder Krudt. Men jeg kan saa godt vente, til det bliver Hr. Forvalteren belejligt.

TORPE. Sikken Snak! hvorfor skulde jeg lade en Ordre fra Statholderen vente? Den Mand har ligesaa meget at sige som Kongen, for Majestæten ligger og forputter sig nede i Kjøbenhavn; men Statholderen er her lyslevende og ser os paa Fingrene.

SALOMON (*rækker ham et Papir*).

TORPE (*seer flygtigt deri*). Generalens Skrift — det har sin Rigtighed. — Stop lidt! (*Raaber med Stentorstemme ud ad Vinduet og kaster Papiret paa Bordet*). Hvad er det, Du har i Sækken, Dreng? Herhen med Dig og lad mig se.

EN DRENG (*med en Sæk, ynkelig Stemme*). Det er kun nogle Ben og gamle, lasede Klude, jeg har sanket op.

TORPE. Pokker tro Jer, I Tyveknægte rapse, hvad I kan komme til paa Pladsen. Forgangen stjal en af Jer en heel Kohud. (*Raaber ud af Vinduet*). Skildvagt skal holde de Unger borte, derfor staaer han der.

SALOMON (*har imidlertid grebet Ordren og stukket den ind mellem en Bunke Papirer paa Pulten. Idet Torpe nærmer sig, slaar han Hænderne sammen*). Gud Fader bevares! sikken en Bestilling! Hvor er det muligt for et Menneske at overkomme saa meget?

TORPE. Mit Hoved er ogsaa lige ved at springe i smaa Stykker. Og hvad har man for det? Ikke, min Sjæl, Tak engang.

SALOMON. Man maa have tre Mands Kræfter, ikke at tale om den Kløgt og Paapasselighed, der skal til for at faae Fart i det Kram. I skal sørge for Mad og Drikke, for Vaaben og Beklædning. Alle kommer til Jer: Mester, hvad skal jeg bestille? Mester, hvordan skal jeg snyde Næsen?

TORPE. Det er ganske rigtigt.

SALOMON. Der er, min Salighed, ikke saa vigtig en Person i den hele Krigsførelse. Man kan uden Overdrivelse sige, at det beroer langt mere paa Dem end paa Generalen, om vi skal vinde eller tabe, naar det brænder løs.

TORPE (*mistroisk*). Ja — a. Magasinforvalteren har et forfærdeligt stort Ansvar, forfærdeligt! men at han er den første, —

SALOMON. Den allerførste, den vigtigste, paa hvem det Hele

kommer an. Hvad nytter det, at Admiralen lægger delikate Planer og forstaaer sit Værtskab, naar ikke I tager Jer af Folkenes Forplejning, saa de kunne være fyndige og maladrette til deres Manøvrer?

TORPE. Det kan I have Ret i. (*Henter en Flaske*). Drik min gode Mand. (*Vagtmesteren rømmer sig*).

SALOMON. Skal Forvalteren ikke selv have en Drik?

TORPE. Aa Tak, jeg drikker ikke. Her staaer vist ellers et Glas (*løfter sin Hat, hvorunder staaer et Bæger paa Bordet*).

SALOMON. Det var da en excellente Drik; de har den ikke bedre i Kina. Næste Gang, vi passere den Vej, skal jeg tage en Drittel med til Forvalteren.

TORPE. Ja, Vinen er god. Vi fik den skikket herved fra Grevinde Wedel til de Syge; men jeg trænger ligesaa meget til noget at styrke mig paa som de Kommiskarle i Lazarettet. (*Farer mod en Kone med en Kurv*). Sej, hun dør, Motter! hvor skal hun hen med den Kurv? — samle gule Ærter fra Affaldsdyngen? Hun skal Fanden, skal hun; herud med sig! — (*lytter til Konens hviskende Stemme*). — Hvad for noget, er den halte Magasinkarl hendes Mand? Det forandrer Sagen. Gaa saa og sig ham fra mig, at han skal give hende nogle Oxeskanker til at koge Ærterne paa.

KVINDEN (*hæs*). Tusind Tak. Herren styrke Jer.

TORPE (*til Salomon*). Drik ud, Baadsmand!

FJERDE OPTRIN.

DE FORRIGE. ET BUD.

BUDET. Gangen staaer fuld af Ordonnantser og Folk med Rekvisitioner til Magasinerne.

TORPE. Lad dem vente; jeg har ikke haft Bud efter dem. Jeg slider mig ihjel.

BUDET (*gaaer*).

FEMTE OPTRIN.

DE FORRIGE (uden Budet).

SALOMON (*hovedrystende*). Proviantforvalteren er som en Fader den hele Familie raaber paa, hver Gang den skal have Æde og Drikke.

TORPE. En Moder! Han maa ogsaa lave dem det, de gaar og staaer i lige til Skjorten.

SALOMON. Han er som deres kjædelige Bedstemoder og Oldestemor med. — Men jeg sidder her og spilder den kostbare Tid og husker ikke, at Folkene ogsaa vente mig. Hvis det nu er Forvalteren belejligt at lade mig faa den Udleverings-seddel paa de tolv Tønder Krudt.

TORPE. Det er sandt, hvor blev Statholderens Ordre af?

SALOMON. Den gav jeg Jer. I stod nylig med den i Haanden.

TORPE. Ja vist, jeg husker det. Saa ligger den vel der i Bunken.

SALOMON. Ja, den ligger nok der i Bunken.

TORPE. Var det tolv Tønder? jeg synes, der stod kun ti.

SALOMON. Tolv Tønder. Jeg kvitterer jo desuden for, hvad jeg faaer.

TORPE. Ja, det er rigtigt, I kvitterer jo. Der har I jeres Udleveringsseddel; skriv saa under i Bogen.

SALOMON (*skriver*).

TORPE. Nu ned i Magasinet, den sidste Bod med Palisaderne om — ingen Fyrtøj eller Pibe! og Filtsko paa Benene.

GORM (*kommer frem fra Siden*). Gud i Vold, Hr. Forvalter. Stol paa, vi forstaaer at omgaaes Krudt. (*Gaaer*).

KVINDEN (*gaaer neiende forbi*). Herren styrke Jer! Nu har jeg faaet Skankerne.

SJETTE OPTRIN.

EN SØMAND (*med Hat i Haanden og indbundet Hoved kommer haltende ind, omgivet af en Flok leende Matroser, nogle med forslaaede Ansigter, en er fra Pande til Hage overklinet med hvide Lærredsstrimler*).

GORM OG DE ARBEJDENDE MATROSER (*synger følgende Opsang, der gjentages af Matroser inde i Værtshuset og udenfor*).

Ritsh, ratsh, singdulian
 Humlen groer i fremmed Land,
 Derfor drikker Landmand Vand, — føi,
 Sømand snapser hvor han kan
 Ritsh, ratsh, aa høj!

DEN HALTE. Ja, kig kun paa mig. I kan vel ikke kjende den kjønne Abel igjen, saadan som jeg er bleven malet udenbords?

FØRSTE MATROS. Det bliver en streng Sag. Har han stukket Dig, maa Du gjøre det samme ved ham; har han sparket Dig, maa Du sparke ham igjen. Det byder Ærens Love!

DEN HALTE (*hemmelighedsfuldt*). Men jeg vil inte sparke og inte stikke. Jeg veed noget, der er bedre, — Erstatningskravet!

ANDEN MATROS. Der er mere Plaser ved at sparke, og derpaa kommer det sgu' an.

DEN HALTE. Jeg holder det ikke ud, jeg holder det, min Salighed ikke ud! Har I ikke noget, jeg kan tulle i mig?

SYVENDE OPTRIN.

DE FORRIGE. LØVENDAL. VATERSKOUTEN. JONASSEN (*med en Protokol*). WESSEL. SALOMON (*i Uniform med en tyk Messingkjæde og Baadsmanspiiben om Halsen*) komme fra Skibet over Broen LOGISVÆRTEN (*i Døren til Værtshuset tilhøjre, iført ulden Trøje, rød Hue og Knæbenklæder*). MATROSERNE (*ordnes i en Kreds om Løvendal og de øvrige*).

VÆRTEN (*søger at trænge sig frem*).

GORM (*holder ham tilbage*).

VÆRTEN (*strækker en Regning i Veiret*).

LØVENDAL. Hvorledes er det, I vove at fremstille Jer til kongelig Krigstjeneste, og hvad er det for Historier, I have haft for i Nat?

VÆRTEN (*hopper i Veiret*). Her er en ærbødigst Regning paa alle de Glas og Knubs —

LØVENDAL (*peger paa Kvartermester Klaus*). Fortæl. Du seer mig ud til at være den fornuftigste af dem.

KLAUS. Nu skal jeg sige højmægtig Admiral noget. Det er altsammen hans Skyld, den hoppende Svamp derhenne i Døren. Havde han ikke skjænket saa villigt, vare alle Løjerne spolerede — jeg vilde sige, de vare gaaede med det gode; men Tolden sad aldrig i hans Klukflaske. Saa skamfilede de hverandre, det er jo saa naturligt. Et Menneske er da ingen Bergfisk. Jeg holder nu ikke af at fortælle mere, formedelst Baadsmand dør kjender til Sagen bedre end jeg.

LØVENDAL. Saa trød frem Baadsmand. Hvad har I at sige?

SALOMON (*med et fredeligt Smil*). Inte stort, Excellence, inte stort. Da vi gik fra Palaiet igaar, mente Peder — jeg vilde sige: mente Chefen — det var bedst, jeg saae ned i Logis-huset og holdt Styr paa dem. Det gjorde jeg.

LØVENDAL. De alene?

SALOMON. Ja, Chefen mente ikke, der behøvedes flere til det Stykke Arbejde. Alligevel er det ubegribeligt, hvor de har faaet alle de Rifter fra. Jeg satte dem ganske freundlich uden for, hvor Drengen der tog imod dem.

DEN HALTE (*truende mod Gorm*). Det var ham som trasakkede mig, fordi jeg var livsalig dinglende.

GORM. Det var mig. De vilde til at stikke løs paa Baadsmand, saa raabte jeg: „Vaer Jer! den Mand, I er ved at takle til i Aften, skal I møde til Parade for i Morgen. — Saa drev det over.

VÆRTEN. Her er en ærbødigt Regning paa alle de Knubs og spolerede Glas —

DEN HALTE (*trænger frem til Løvendal*). Min Pande er skamferet. Og Næsen og Munden og nogle af Bisserne. — Og saa mine Øjne. — Da jeg kom til Verden vare de graa; i Aftes blev de røde; i Morgen ere de vist lysegrønne. Jeg forlanger Erstatning for Barts kjær og Svie.

LØVENDAL. Du kan forlange en Seng paa Lazarettet.

MATROSERNE (*le ad ham*).

GORM (*afsides*). Femten Dages Hyldemælk og femten Dages Havresuppe, saae er Du i Orden.

LØVENDAL (*fremstiller Wessel for Mandskabet*). Her er jeres nye Befalingsmand, hvem I fra i Dag have at lystre. (*Til Vaterskouten*). Mandskabet er jo indført i Rullen og har hørt Krigsartiklerne?

VATERSKOUTEN. Ja, Deres Excellence.

LØVENDAL (*til Wessel*). Følg nu med og modtag Papirerne, saa ledsage vi Damerne ombord. (*Gaaer, ledsaget af Wessel, Vaterskouten og Jonassen*).

WESSEL (*til Salomon*). Betal saa Folkene. Du har min Ordre. (*Gaaer*).

OTTENDE OPTRIN.

DE FORRIGE (uden WESSEL, LØVENDAL, JONASSEN OG VATERSKOUTEN.

MATROSERNE (*se efter de Bortgaaede*).

FØRSTE MATROS. Hvad skal det ligne at give os saadant et Pattebarn til Kapitain! Han gaaer tilkøjs for en Storm og maa stives af, naar der fyres skarpt.

ANDEN MATROS. Motter skulde have syet Ærmerne paa hans Kadettrøje længere, for at der kunde være lidt at voxte i.

SALOMON (*betaler Folkene Hyre*). Nu over og betal Værten, hvad I skyldte, og hent jeres Nips ombord. Om et Kvarter møde I her paa Pletten. Har I forstaaet mig?

MATROSERNE. Ja vel, Styrmand.

FØRSTE MATROS (*til en anden*). Han dør lader til at du.

ANDEN MATROS. Han synes saa from og ærlig, naar han vender det Hvide ud af Øjnene.

(*De gaae ind i Værtshuset*).

NIENDE OPTRIN.

SALOMON. GORM. DE ARBEJDENDE MATROSER.

GORM. Fatter, det er saa fornøieligt at vi igjen skal til Søs.

Ingen Lyd er dog saa rar, som naar Søerne smaske om Skibet. — Hører Du? (*Folkenes Opsang: Høj, aahøj!*). Herre Jesus, sikken et Liv, vi nu skal føre! Kanonen frem, ingen Pardon, vi nagle Flaget fast til Masten, klods ind paa Fjenden, brænd paa — Visirskud — Bilen frem — Entring fra Bov og fra Skandse — bask dem — — jeg holder det ikke ud!

SALOMON. Stille, Dreng! Husk, at fra i Dag er Du kongelig Krigsmand.

GORM. Fatter, maa jeg sige noget?

SALOMON. Naa, saa tal ud.

GORM. Jeg kan ikke forstaa, hvad Vorherre har skabt alt det Land til.

SALOMON. Vrøvl! Dersom han ikke havde gjort Land, hvad skulde saa Skibene fortøje ved og bedre ud paa, naar de fik en Lækage?

GORM. Dertil behøvedes da ikke saa store Stykker.

SALOMON. Skal der ikke noget til, for at der kan gro Skove til Rundholter og Master, Land til Pløjemarker, som Bønderfolk kan saa Korn i til Beskøjter, Ærter og Svineflæsk for at proviantere ud med? Du kan stole paa min Dreng, at Tingene ere indrettede med Fornuft.

GORM. Ja, men Bjergene?

SALOMON. Hvad sagde Vorherre til dem? I skal indad, op i Landet med Jer, for at de kan gaae klar af Jer til Søs. Saa lagde han den flakke Strand udenom.

GORM. Men Revene da, dem, vi strande paa? hvorfor tog han ikke ogsaa dem bort, da han var i Gang med det?

SALOMON. Ja, det var rigtignok en Fejl. Men man maa ogsaa være rimelig. Det gik i saadan en lynende Fart. Hvad synes Du? seks Dage om det hele. Saa skulde der endda laves Sol og alle de smaa Stjerner, for at en Sømand kunde have noget at regne Højden ud efter. Det var et godt Stykke Arbejde. Gaa nu til din Gjerning, min Dreng og hjælp dem med at skyde Godset op. (*Gaaer*).

TIENDE OPTRIN.

GORM. KAREN og JAKOB (*belæssede med Rejsetøj og Haandkufferter*).

GORM. Der har vi Fruentimrene. Var vi bare vel af med dem.

JAKOB (*sætter Rejsetøjet paa Broen*). Hvornaar ses vi igjen, lille Karen?

KAREN. I Kjøbenhavn, det ved Du jo. Skynd Dig nu tilbage efter Hatteæsken og Rejsepuden og glem ikke Kassen med Lækkerierne i og —

GORM. Lækkerierne, lille Dame! De skulde ikke fortære for mange af disse hersens Ræddiker og Rødbeder ombord. De faaer ondt af dem, naar vi komme ud fra Kysten, og Søn rigtig faaer Nap i os.

KAREN. Faae vi godt Vejr, lille Matros.

GORM. Godt Vejr! Saae Fruen ikke, hvor lyserød Solen gik ned i Aftes. Det betyder altid Storm i disse Farvande, og saa slingrer den gamle Kasse, saa man ikke kan staa paa Benene.

KAREN. Gud, slingrer Kassen? Skibet, som vi skal med til Jylland er da vel sikkert?

GORM. Den Skude dør sikker? Naada! Hvis jeg var i Deres Sted, tog jeg ikke med den over Skagerak. Det er en forgiftig Sandslæber, er det.

KAREN. Gud! en Sandslæber?

GORM. I Morges saa vi Rotterne løbe i Land over Landgangsbroen. Saadant noget betyder inte godt. Kan hælde, at vi gaae tilsøs som Fiskemad.

KAREN. Det er en skrækkelig Ulykke. Jeg maa strax tale med min Frøken; hun tager aldrig i Evighed med det Skib.

GORM. Inte blive forknyt for saa lidt! det kan gaa os meget værre end at blive Fiskemad. Skjøndt det skal ikke være rart at komme i Lag med Hajerne, og den lille Dame vil de allerførst faae fat i, for hun har saa skjært Kjød som en lybsk Pølse.

KAREN. Det er rædsomt!

GORM. Saa har vi Søslangen saa lang som vort Kabeltov og saa tyk som en Borgermestermave. Saa rejser Søerne Snuden i Vejret, og hun pisker omkring med Skum og Fraade som i en Sæbeballie. Saa kommer Stormen — pibende, hujende, er det ikke et lystigt Liv? Hvad kan et Hjerte forlange mere? — Jeg staaer justement og tænker paa at stikke af fra det Hele. Jeg vil dog forresten heller ædes af Hajen end drukne og drive i Land som en Strandvasker og slappe Søvand og sprække i Solen.

ELLEVTE OPTRIN.

DE FORRIGE. SALOMON.

KAREN. Uh! jeg vil ikke være her; ikke paa nogen dødelig optænkelig Maade, jeg maa hen og fortælle min Frøken det hele. Statholderinden sagde i Morges, at vi gjorde bedst i at opsætte Rejsen. Bring Tøjet i Land igjen Jacob. (*River en Kuffert fra en Matros*).

SALOMON. Høj, høj! Hvad er der paa Færde? Her befaler ingen uden Chefen og jeg.

KAREN. Jeg vil blot sige Dem: vi tage aldrig i Evighed med det Fartøj. Matrosen dør kalder det en forgiftig Strandslæber, og han har set alle Rotterne løbe ombord paa det. Vi faae Storm som i en Sæbeballie, der stikker Snuden i Vejret og drukne som Strandvaskere der sprækker i Solen!

SALOMON (*til Gorm*). Er Du fra Forstanden, Hvalp? Statholderens egne Damer! Du bringer os en Ulykke paa Halsen. Gaae til din Gjerning.

GORM. Strax, strax, Styrmand! (*Springer ombord*).

TOLVTE OPTRIN.

SALOMON. KAREN. MATROSER (*arbejder i Baggrunden*).

SALOMON. Drengen dør gjorde blot Halløj med Jer. Har Prinsessen ikke Lyst til at se lidt nærmere paa Kongens Fartøj?

KAREN. Jeg er ingen Prinsesse.

SALOMON. Ikke det? Da fortjente De, min Sjæl at være det. Jeg har set mangfoldige Dusin Prinsesser, som ikke toge sig nær saa godt ud. — Vil Mamsellen obselvere Sejltøjet? Vær saa god. Kjønnere har De ikke set i Deres Lebedage.

KAREN. Har De smukke Kahytter?

SALOMON. Naa da! Kahytter, Allerdejliligste, som et Dukkeskab. Det glindser af Mahogni og Spejlglas derinde.

KAREN. Hvis vi følge med, troer De saa, at Rejsen bliver livsfarlig? Det mente han derhenne.

SALOMON. Livsfarlig? Ikke en Smule. Desuden har vi alle mulige Adspredelser ombord: den dejligste Fløjte, se paa Billeder, slagte Grisen, alt, hvad et Hjerte kan begjære. Saa snart vi ere udenfor Fjorden, kommer Solskin og de rare Maager og Flyvefisk bare for at fornøje os. Kan det være bedre?

KAREN. Skal der andre fine Passagerer med end os?

SALOMON. Ja, Gud bevares, hvor der er Rift om os! I Morges styrtede de ned over Bryggen og raabte: „Hr. Kapitein, kan vi komme med? Lille Styrmand, tag os endelig med!“ Nix! vor Kapitein er saa vanskelig. Vil derimod de to dejlige Frøkener med, saa troer jeg nok, at han siger Ja.

KAREN. De sværge og bande vel ikke ombord hos Dem? Mit Herskab er strengt religiøs.

SALOMON. Gud velsigne Deres kjønne Øjne! vi ere rene smaa Lam allesammen. (*Matroserne storme ud af Værtshuset og gaae ombord*). Vi Sømænd holde særlig stærkt paa Guds frygt. Hvad nu angaaer at gale og bande, saa mener Matroserne som saa: en Dram er en Dram; men en god lille Ed paa passende Sted forfrisker Samvittigheden og liver op — den liver, Herren evig, op! Deres Naade kan tro, det gaaer inte at binde Munden paa den Oxe, De tærsker.

KAREN. Der kommer Jakob med Herskabet. Jeg er alligevel saa bange. Vi blive bestemt Fiskemad Alle tilhobe.

TRETTEDE OPTRIN.

DE FORRIGE. LØVENDAL. FRU LØVENDAL og HARRIET RICHMOND TEKLA (*rejseklædte*). JACOB (*med Rejsegods*). En Del Tilskuere (*samle sig paa Bryggen, medens Lovendal tager Afsked med Damerne*). SALOMON (*ved Landgangsbroen med Huen i Haanden medens Herskaberne gaa ombord. Magasinforvalteren kommer farende, Salomon gaar ham i Møde i Forgrunden*).

SALOMON. Hvad godt, min rare Ven? Pust kun lidt! Du seer jo ud i Hovedet, som om Du skulde sprække.

FORVALTEREN. Jeg har skrevet fejl Udleveringsseddel paa Krudt. Regnskabet er pinegalt, ravruskende galt.

SALOMON. Det er rigtigt.

TORPE. Nei det er splittergalt. Der stod sex Tønder paa Rekvitionen. I har faaet tolv.

SALOMON. Ganske rigtig. Hvad saa?

FORVALTEREN. Saa maa de sex Tønder strax skikkes tilbage.

SALOMON. Det er ikke mere end billigt. Vi ere just i Begreb dermed. Se blot, hvor de hale derhenne for at faae Barkassen ud. Gaae hjem, rare Forvalter, vi skal strax være oppe i Magasinet med de sex Tønder.

FORVALTEREN. Jeg kan stole forvist paa, at I komme?

SALOMON. De kan tage Forgift derpaa. Inden en Time skal I høre Nyt fra os. — Tøv lidt, jeg maa dog give Dem en lille Foræring med, De har været saa behagelig mod mig. — Hej Gorm!

FJORTENDE OPTRIN.

DE FORRIGE. GORM (*kommer springende*).

SALOMON. Gaa ned i Butleriet og hent en Flaske af den bedste gamle Madeira (*hvisker noget i Gorms Øre*) forstaaer Du? (*Gorm fniser høit og løber ombord*).

SALOMON. Jeg begriber ikke, hvordan den Fejltagelse er sket. Hele Dagen har jeg gaaet og spekuleret derpaa.

FORVALTEREN. Saadant noget kan hændes den Bedste.

SALOMON. Den Allerbedste. (*Torpe seer efter i sit Regnskab*).

Tolv Tønder Madeira.

SALOMON. Jeg kan alligevel ikke begribe hvordan den Feiltagelse er gaaet for sig.

TORPE. Feiltagelse?

SALOMON. Den med Krudtet.

TORPE. Aa Krudtet, jeg tænkte paa Madeira (*regner videre*) seks og tolv det er atten Tønder.

GORM (*bringer Salomon en Flaske*).

SALOMON (*pakker den forsigtigt i et rødt Lommetørklæde*).

Ja, seks og tolv det er atten, og vi har kun faaet tolv Tønder, saa skylder I os endnu seks.

TORPE. Nei seks fra seks — —

SALOMON. Ja, det gjør ingenting. Se dør, min rare Ven!

Tag denne prægtige Vin med hjem. Tænk paa mig, naar De nyder den. Og se saa at komme af Sted; jeg har travlt. Generalen staaer og venter paa at sige mig Farvel. (*Gaaer ombord*).

GORM (*der opmærksomt har iagttaget Salomons Handling, har imidlertid taget en Kaalroe ud af en Kurv og omhyggelig indviklet den i et Stykke Papir og ombundet den med en Snor. Rækker Torpe Pakken*). Tøv lidt, Mandfolk! Siden Baadsmænd giver en saa delikat Foræring, maa I ogsaa have lidt Spilleværk af mig. Stik denne dejlige Ananas under Kofte; den er lige bleven sendt os fra Generalens Kjøkken til Opmuntring for Damerne. Glem ikke at drikke et Glas paa vor Sundhed! (*springer ombord*).

FORVALTEREN. Det er en Fornøjelse at have med saadanne rare Krigsfolk at gjøre. (*Sætter Flasken for Munden og sprøjter den ud*: „Søvand er det, forgiftigt Søvand.“ (*River Papiret af Kaalrabien og holder den iveiret*). Se hvad de Skarnsmennesker har vovet at byde mig, en raadden Kaalrabi, mig, kongelig Proviantforvalter. (*Slynger Kaalrabien mod Muren og styrter rasende ud*).

FEMTENDE OPTRIN.

DE FORRIGE (*uden TORPE*).LØVENDAL (*iland hvorfra han har talt med Damerne ombord*).

Og nu, min kjære Peder Wessel, maa Held og Lykke følge Dem. Landets Øjne hviler idag paa Dem, min bedste Eiendom har jeg betroet i Deres Hænder.

WESSEL (*mod Damerne*). At Deres Damer følge mig, regner jeg for et lykkeligt Varsel for mit første Krigstogt og Deres Lov skal være, Excellence, at De hjalp mig frem dertil. (*Gaaer med faste Skridt op paa Kommandobroen, med blottet Hoved, folder Hænderne, seer begejstret opad*). Tak og Priis Du Almægtige deroppe, Du har hørt mine Bønner, — bliv ved at være mig naadig. — Endelig, Foden paa eget Dæk, — nu seiler jeg dem agterud, alle de høie Kammerater, jeg, Skrædersønnen, som de kalde mig, — nu kommer den store Kamp, det herlige Liv, mægtigt (*bøier et Knæ mod Kommandobroen*). Danmark — Norge, min Konge, hører I Kanonen tordner, det dages, — jeg er Eders. (*Springer op hæver Haanden mod Salomon*). Nu, — fremad til Seir! — — Lad gaa.

SALOMON (*piber*).

Gaffelseilet flyver til Veirs under Matrosernes Opsang. Landgangsbrædtet drages bort.

FOLKET (*raaber Hurra*).PROVIANTSFORVALTEREN (*ledsaget af Soldater styrter ind*).

TORPE. Krudtet! Krudtet!

GORM (*fra Skibet med den hule Haand for Munden som en Raaber*). I kan stole paa, det Krudt skal blive vel anvendt!

Tæppet falder.

TREDIE HANDLING.

Scenen viser det Indre af Arvas Hytte i den svenske Skjærgaard, støttet mod en utilhugget Klippevæg; Baggrunden dannes af Sejl. Paa den ene Side en Trævæg med Vinduer af et Skibsvrag. En Alkove tilvenstre fyldt med Lyng og gamle Sejl. Paa en Væg hænger Fiskergarn, tørret Fisk og Klædningsstykker; mellem disse staaer en Tønde, skjult under Fiskergarnet, et sværtet Arnested.

FØRSTE OPTRIN.

TESSIN (*gaaer frem og tilbage; lytter ved Vinduerne*). Hvad var det for Skud? — Hvor bliver Skipperen af, som skal bringe mig herfra? — Hvad i Herrens Navn skal jeg gribe til i denne Ørk? — — Der kommer nogen! (*Han springer ind i Alkoven og drager et af Sejlene over sig*).

ANDET OPTRIN.

TESSIN. ARVA. ERIK.

ARVA (*iført en pjaltet Mandfolkekoft; Vandstøvler; en Sydvest draget ned over et brunt og rynket Ansigt*). Hvor er I, Fremmede? (*Hun tager en Pakke Papirer frem*). Gjem Jeres Papirer i Hullet over Hovedgjærdet. — Dansken er efter os.

TREDJE OPTRIN.

DE FORRIGE. WESSEL. SALOMON. GORM (*sværtet af Krudtrøg og væbnet med en Øxe i Haanden komme tilsyne i Baggrundsdøren, spejde og træde ind*).

ERIK (*griber en Haandspage ved Døren og hæver den mod Wessel, idet han træder ind*).

GORM (*hugger ham over Armen med sin Øxe*).

ERIK (*kaster sig med et Skrig ned i Baggrunden*).

WESSEL (*til Arva*). Hvad Fanden render I jeres Fartøj paa Land for, ind mellem Holmene? — Er I Skipper paa Sluppen?
ARVA (*skyder Hatten tilbage over Hovedet*). Jeg er Skipper.
WESSEL. Hvorfor parerede I ikke Ordre og lagde bi, da vi skjød?

ARVA (*trækker paa Skulderen*). Enhver søger at klare for sig.

WESSEL. Hvad har I ombord?

ARVA. 600 Sække Rugmel til Krigsmagasinet i Uddevalla.

WESSEL. Nu kommer I til at losse dem af i Kristiania.

ARVA. Det maa I om, siden I har Magten.

WESSEL. Lad mig see jeres Fragtbrev.

ARVA (*tager et Papir frem fra Brystet og rækker det til Wessel*).

WESSEL (*læser*). To tusinde Tønder oplagt Korntiende i Strømsstad skal føres til Admiral Wachtmeister i Karlskrona. Har afgivet 600 Tønder til Uddevalla; Rest 1400 Tønder.

SALOMON. Sikke Snydere! — Vi maa see at hjælpe os med det.

WESSEL (*læser*). „For at spare den lange og møjsommelige Vej over Land er det Raadets Villie, at disse 1400 Tønder destineres ad Søvejen.“ — Naar afsendes Ladningen?

ARVA. Det maa *de* om deroppe. Jeg er kun i Fragt for dem og faaer min Ordre i Aften.

WESSEL. Hvor modtager I jeres Ordre?

ARVA. Min Søn skulde op og høre Besked hos General Buren-sköld. Nu har I jo spoleret ham.

ERIK (*stønner*). Motter, Motter! kom og hjælp mig. Det bliver min haarde Død.

GORM (*støtter den Saarede*). Vi skulde heller lade os slaae fordærvet af Dig. Hvorfor gjorde Du Kvalm, efter at vi havde taget jeres Fartøj?

SALOMON (*efterseer den Saaredes Arm*). Den Knappenaalsrift læges snart. Op med Dig og faae lidt Bindsel og Værk om Armen.

WESSEL (*til Arva*). Hvorfor kalder han Jer for Moder?

ARVA. Fordi jeg er hans Moder. Kvinde eller Mandfolk — det rager vel lige vidt, naar det gjælder om at skaffe Føden.

WESSEL. Og hun farer her som Skipper?

ARVA. Det har jeg bestilt i 17 Aar, siden Manden ikke kunde mere.

WESSEL. Hun er dansk, hører jeg, og svingter Konge og Fødeland i disse strenge Tider.

ARVA. Jeg tjener den, som giver mig Føden. Dèr, hvor Sil-den sætter størst Stime, er mit Fædreland. Jeg har aldrig lagt Mærke til, om den sejler under rødt eller blaat Flag.

WESSEL (*læser*). Hun talte om Generalen. Hvor er han?

ARVA. Han samler Krigsfolk omkring Uddevalla.

WESSEL. Hvad bestiller hendes Søn hos ham?

ARVA. Han sejler Ordonnanserne over Fjorden, saa de spare den Omvej. I Aften skulde han bringe Bud derop og høre, naar Korntransporten nemmest kan gaae for sig.

WESSEL. Er Sluppen hendes?

ARVA. Aa nej, lille Fa'er, det er ikke saa vel, skønt der kun er ringe Stads ved det Hele. Skipper og Matroser gik fra

Fartøjet i Efteraaret. Saa hyrede Ejeren mig til Kystfart, mig og min Dreng. Gaae vi til Bunds, er der ingen Skade skeet.

WESSEL. Kan vi løbe ind med Briggen her i Bugten?

ARVA. Vi har fem Favne Vand, Stejldyb lige op til Stenene.

WESSEL. Saa tøve vi her Natten over. Maaske kan vi hjælpe Jer til et bedre Fartøj, hvis I ikke gjør Knuder, men staaer os bi efter Evne.

GORM (*har imidlertid opdaget Tessin i Alkoven og viser ham til Salomon*).

SALOMON (*drager med et Ryk Tæppet fra ham*).

WESSEL (*peger paa Tessin*). Hvem er det?

ARVA. Hvad veed jeg derom? Han gav sig ud for Bogholder oppe i Strømstad og bad om at følge med Sluppen.

TESSIN. Hvad bestille I Herrer her?

WESSEL. Vi have taget Jeres Fartøj og skal ret snart have den Fornøjelse at varpe baade det og Jer til Kristiania, dersom I ikke giver Bevis for jeres Person og Ærinde.

TESSIN. Jeg er Kronefogdens Skriver og er ude i mit eget Ærinde. — Aa, hvor mit Hoved værker! Jeg seer vist skrækelig daarlig ud?

WESSEL. Hvorhen gaaer jeres eget Ærinde?

TESSIN. Ned til Gulmarsfjord for at købslaa om tørret Fisk og Lysetælle.

SALOMON. Og andre Grøntsager og Mobilier? ikke sandt?

WESSEL. Skriverkarl med Plydses Buxer og sviklede Strømper!

SALOMON. Fine Sko med Sølvspænder!

GORM. Kan man pille lidt ved dem?

WESSEL. Jeg skulde snarere holde Jer for en fornem Herre. I lugter jo af Desmer og Krusemynte som en Apothekerkrugke. Har I Pas?

TESSIN (*rækker ham et Brev, som han tager frem af en fyldt Tegnebog*).

WESSEL (*læser*). Kaspar Dam, Strømstad. — Det er i Orden. Her stikker alligevel Rænker under. — Undersøg ham, Salomon, og lad os see, hvad Du finder.

SALOMON OG GORM (*undersøge Tessin, men finde intet*).

WESSEL (*gaaer frem og tilbage*).

ARVA (*betragter dem spottende*).

TESSIN. Jeg er Krambodskarl — hvad jeg vilde sige Bogholder. Ere I saa snart færdige? I lugte afskyligt af Tjære.

SALOMON. I kan for os være Krambodskarl eller Gjordemoder, Sandheden skal for en Dag alligevel. Hvad siger I om en lille Tur under Kjølen, til I bliver gul og grøn som en Paa-skelillie, eller halet paaskrævs over en Kanon og barberet med en rigtig god Kat?

GORM. Holder Apothekerkrukken af den Recept?

TESSIN (*haanlig til Salomon som undersøger ham*). Anseer I mig for et Barn? I spilder jeres Tid, Herre.

SALOMON (*til Wessel*). Der findes intet fordægtigt hos ham. — Veed I hvad, jeg kunde have Lyst til at gaae det lille Ærinde i Land op til Generalen i Stedet for den stakkels Matros derhenne. Det var Synd, om den rare Kornladning skulde gaae i forkert Havn.

WESSEL. Jeg gaaer selv, Du. Medens jeg er borte, giver Du og Drengen nøje Agt paa, hvad der skeer. Lad ingen af Folkene slippe Jer af Syne. Her gaaer noget for sig, som vi maa have opklaret. (*Til Arva*). Hvordan finder jeg Vej til jeres General?

ERIK (*gjør Tegn til Moderen*). Jeg skal vise Jer Vej, saa langt jeg magter at gaae.

SALOMON. Jeg tænkte ellers, at jeg mulig kunde faae Lov til at følge med Dig i Nat. Det er en farlig Sag lige ind imellem Fjenden.

WESSEL. Du bliver her og holder dine Øjne aabne. Gaaer det fejl for mig, saa veed Du min Mening: Du er da Kommandant paa Snaven.

ARVA (*hører de sidste Ord*). Er I Kaptainen?

SALOMON. Ja vist, jeg er Kommandant for hele Bataillen.

WESSEL (*til Erik*). Saa til Fjelds, min Gut. Generalen længes vist efter mig.

ARVA. Lad mig see til Drengens Arm, inden han gaaer. (*Idet*

hun bøjer sig ned over Erik, siger hun). Meld Strandvagtten og Fregatten derinde i Bugten undervejs, hvorledes vi ere farne.

ERIK (*nikker, gaaer med Wessel*).

WESSEL (*gaaer; vender sig i Døren og peger paa Tessin*).

SALOMON. Det skal blive nøjagtig besørget.

FJERDE OPTRIN.

DE FORRIGE (uden Wessel og Erik).

SALOMON. Se saa, nu skal vi have det lidt gemytligt. I har vel ikke noget til vor Aftensmad, lille Madam? Jeg er sulten.

ARVA (*henter en tørret Fisk*).

SALOMON. En dejlig Mad, den! — Spring ombord, Gorm, hent Vin og Kjød og Ost; vi har jo en fornemme Gæst. (*Peger paa Tessin, der retter paa sit Tøj*). Han har en Del tilgode hos os.

GORM. Skal jeg gaae til Fyrs, Styrmand, og koge ham en lille Kop Sukkerlade?

SALOMON. Hold Mund og gaae. Kast med det samme dine Øjne over paa Sluppen og see, om Du finder noget fordægtigt dèr.

GORM (*afsides til Salomon*). Han er vist en Filur, den lugtende Balsambøtte. See, hvor han sidder og griner som en død Ræv.

SALOMON (*afsides*). Ja vist, han drejer os en Knap, hvis han kan. Jeg begriber blot ikke, hvordan vi skal komme ham overlangs og faae ham til at bekjende. — Af Sted med Dig!

GORM (*springer ud i Maanelyset*).

FEMTE OPTRIN.

SALOMON. TESSIN. ARVA.

SALOMON (*gaaer op og ned i Stuen, fløjter og seer sig om*).

Jeg troer, jeg vil gaae lidt ud at spadsere i det kjønne Maane-

skin. Inte løbe bort imens, lille Skriverkarl. Pas godt paa ham, Madam. Jeg holder saa meget af *det* Mandfolk. (*Aabner Kofte og klapper sine Pistoler i et bredt Bælte. Gaaer. Sees spadserere frem og tilbage udenfor Vinduet*).

SJETTE OPTRIN.

TESSIN. ARVA.

TESSIN (*sagte; rasende til Arva*). Det har hun redet godt. Her sidder jeg nu: en fangen Mand med Kronens Gods. I har baaret Jer ad som en elendig Forræder.

ARVA (*retter sig*). Jeg, Forræder! Dersom jeg er det, saa er det ikke ikke mod ham, men mod mine egne Landsmænd.

TESSIN. De sagde oppe i Strømstad, at I er Hæderligheden og Trofastheden i egen Person; derfor betroede jeg mig til Jer i dette vigtige Ærinde. Hvorfor blev I ikke herfra, men trækker de danske Søbjørne herind?

ARVA. Fordi Hjælpen her er nærmest. Vær I rolig, min Søn er gaaet med den Fremmede. Han vil møde Strandpatrouillen. De Svenske vil snart være her.

SYVENDE OPTRIN.

DE FORRIGE. SALOMON. GORM (*med en stor Kurv*).

GORM (*dækker Bord*).

SALOMON (*sætter sig til Bords*). Kom nu, Hr. Skriver! See ikke saa fortrædelig ud. Der er jo ingen Ulykke skeet, fordi I nu ret strax skal med til Kjøbenhavn. I vil bare komme til at gaae i Arbejde paa Holmen og kan sidde og glo der bag Jernstængerne og gnave Beskøjter og Bergfisk, til I engang bliver vexlet ud med de andre Fanger.

TESSIN. (*spottende*). Skulde det være saa slemt?

SALOMON (*til Gorm*). Fandt Du noget mærkværdigt i Sluppen?

GORM (*med Munden fuld af Mad*). Nix. Heller ikke i Konens

Skur herudenfor; der ligge nogle Pjalter og skjønnede Sejl. Og derhenne staaer en Tønde harsk Tælle. Det er det Hele. (*Peger paa en Tønde ved Væggen, skjult under et Fiskergarn*).

TESSIN. I kan see, at det var den skjære Sandhed, hvad jeg fortalte Jer om mit Ærinde. Jeg er kun en fattig Skriver fra Strømstad.

SALOMON. Ja vist! En Skriverkarl med Paryk og Guldringe paa Poterne! (*Til Arva, som sidder og tegner med Fingeren paa Bordet*). I sidder ellers smaat i det og seer dog ud til at være en arbejdsom og hæderlig Kone. Hvor mange er I herinde?

ARVA. Drengen, I slog fordærvet, og mig selv.

SALOMON. I maatte da kunne bjerge mere end til Føden for Jer.

ARVA. Min Datters Mand druknede; hun sidder alene med sex smaa Børn. Det er dem, vi arbejde for, og de skikke sig alle vel og blive til Fornøjelse. Kan I saa forstaae, hvorfor jeg trak i Mandsklæder og blev Skipper?

SALOMON. I er nok en skikkelig Kone; der har I min Haand. — I Aften gaaer I tabt af Fragten for Skrивeren der. Det er ikke mere end rimeligt, at I faaer den godtgjort. Hvor meget var I blevne enige om?

TESSIN. Jeg lovede hende nogle Dalere, hvis alt gik vel.

SALOMON. I spørger vist. Et Par Daler for en saa fornem Herre! Det er jo ligefrem uanstændigt. Jeg sætter det til ti Daler.

GORM (*river sig i Haaret*). I det allermindste.

SALOMON. Desuden mister hun sin Fragt for det kaprede Fartøj. Vi maa ogsaa tænke lidt paa Erstatning herfor, ikke sandt, Hr. Skriver?

TESSIN. Det er billigt. Jeg deler aldeles denne ædle Tanke.

SALOMON. Finder I en Snes Daler at være formeget?

TESSIN. Paa ingen Maade.

SALOMON. Ja, og saa Sønnen, som kommer ud af sin Hyre, skal vi ogsaa sætte ham til tyve Daler?

TESSIN. Der burde lægges lidt til, fordi han blev saaret i Tjenesten.

SALOMON. Rigtig. Det gjør lige halvfjerdsindstyve Daler, lad os sige hundrede Daler; Skipperkonen er fattig. De Penge har I at betale.

TESSIN (*farer op*). Jeg, jeg!

SALOMON. Naturligvis. Hvem ellers?

GORM. Han vil nok snyde Konen for hendes Levebrød. Sikken En!

TESSIN. Men hun har ikke sejlet mig til Bestemmelsesstedet.

SALOMON. Vi besørge Jer jo gratis med os. — Betal!

TESSIN. Jeg ejer ikke saa mange Penge.

SALOMON. Lad det nu være nok med Snak. Jeg saaе jeres velspækkede Tegnebog for lidt siden. Dommen er fældet.

GORM. Dommen er fældet. I Kjøbenhavn behøver I ingen Penge, vel Fatter? Dér kan i skrabe Gulerødder for Marketenderen, hvis I ellers slipper for den slemme Pest, som nu huserer derovre.

TESSIN (*seer paa sit Uhr, tager Pengene frem af sin Tegnebog og kaster dem fortrædelig paa Bordet*).

SALOMON (*samler dem og lægger dem i Arvas Haand*).

ARVA. Er alle de Penge til mig?

SALOMON. Til hende og til Ungerne. Hun sagde jo, at hendes Fædreland var der, hvor Silden gaaer i størst Stime.

ARVA (*brister i Graad; strækker Armene i Vejret*). Herre, min Gud, det lysner! (*Griber Salomons Haand*). I har frelst os fra Elendighed. Jeg stod ved Afgrund og Fortvivelse. Nu kan det blive godt for os alle. Hytten har vi selv rejst; den er snart flyttet til en anden Kyst. Nu kan jeg gaae paa Fiskeri med egen Baad og lade Svensken være, hvor han er. Gud velsigne Jer og Jeres!

SALOMON (*peger over Skulderen paa Tessin*). Det gaaer nok, naar han der ikke slaaer os for mange Bugter. Kommer Svensken over os, tager han naturligvis Pengene fra hende.

TESSIN. Aa, mit Hoved, mit Hoved! — Tillader de Herrer, at jeg lægger mig lidt paa Sengen. Det er blevet sent paa Natten. (*Lægger sig i Alkoven*).

ARVA (*tænder en Lyspind, henter et Knippe Lyng og reder et*

Leje i Baggrunden; byder Salomon det. Han ryster paa Hovedet).

GORM (*seer ud af et Vindu og mumler*).

SALOMON. Hvad er det, Du staaer og mumler, Dreng?

GORM. Det er blot et Par Ord, jeg siger til Vorherre. Bare vi havde Peder vel tilbage igjen.

SALOMON (*ved Bordet*). Kom herhen, Du. Der er noget, jeg vil snakke med Dig om. (*Gorm sætter sig, men seer mod Vinduet*). Du havde Øjnene med Dig og frelste Peders Liv før, da den Flab slog efter ham med sin Haandspage.

GORM. Jeg tænkte kun paa at baske lidt løs. Det er saa længe siden, jeg fik Lov at røre mig.

SALOMON. Du gjorde ogsaa kun din Skyldighed. Vi To ere blot til for at hjælpe Peder; det lovede jeg, den Gang han reddede mit Liv i de varme Lande. Det var alligevel bravt gjort af Dig. Du arter Dig vel. Jeg har taget Dig op fra Ingenting. Nu har Du gjengjældt det, mere end gjengjældt det.

GORM. Styrmand har jo lært mig, at jeg skulde bære mig ad, som jeg seer ham gjøre.

SALOMON. Det er Ret, min Søn. Det vil gaae tilvejs for Dig.

GORM (*bestemt*). Jeg vil aldrig være Officer, jeg. Maae jeg ikke nok blive fri for *det*, Styrmand?

SALOMON. Hvorfor?

GORM. Saa skal jeg spise til Middag agterude i Chefsmessen. Dér faaer de ikke Lov til at tage med Fingrene, men skal sidde og pille med Kniv og Gaffel.

SALOMON. Hold Mund, naar jeg taler. — Gaaer det fejl for mig i en af Bataillerne, saa bliver Du hos Peder og varer ham som i Dag. Forlad ham ikke, hører Du?

GORM. Aldrig! Det staaer skrevet.

SALOMON. Saa er Du bleven mig til Velsignelse. Gud Fader lade lyse sit Ansigt over Dig!

GORM (*seer ned og vrikker med sin ene Støvlehæl; griber Salomons Haand og kysser den*). Fatter, Fatter! der er saa høj-

tideligt, *det*, Du siger, som naar De spille paa Aarreværk i Kirken.

(*Det mørkner paa Scenen*).

SALOMON. Nu tilkøjs og sov! (*Hvisker*). Men slip ikke Skriveren af Øje; han snyder os.

GORM. Han er i gode Hænder. — Jeg vil heller synge end sove, saa gaaer Tiden gesvindtere, til Peder kommer. (*Synger*).

EGEN MELODI.

Min Broder! lad os hjælpes ad!
 To Hjerter, fire Hænder
 Slaa Bom for Kiv og Strid og Had
 At vel din Gjerning ender.
 Hvis da den Sag er ren og god,
 Du agter at forsvare,
 Vi den din Sjæl, dit Hjerteblood
 Saa har det ingen Fare.

TESSIN (*snorker*).

GORM. Hør, hvor han sover! Sikke Lunger, det Bæst har.
 Syng Du det næste Vers, Fatter.

SALOMON (*der seer en Harmonika paa Væggen, tager den ned og spiller og synger en Sømandsvis*).

TESSIN (*der lader, som om han sover, tager, medens Salomon synger, sagte Papirspakken frem fra Hullet ved Hovedgjærdet. I samme Nu styrter Gorm sig over ham*).

GORM. Nu fik jeg Dig. — Ja, nap kun, jeg holder fast.

SALOMON (*tager Pakken op, som Gorm kaster ud paa Gulvet; aabner et Papir*). Det er vist et bedre Pas end det, I afleverede før. — Skaf os en Stump Lys.

TESSIN (*træder frem*).

ARVA (*tænder en Lyspind*).

SALOMON (*gjennemløber Papirerne*). Her komme vi til det:
 „Kronefogden, Grev Posse, melder, at han har modtaget Rigsraadernes Sendebud —“ Skulde det ikke være Jer, Hr. Skriver? — „Rigsraadernes Sendebud og leveret ham i forsvarlig

Emballage fem tusinde Rigsdaler, indbetalte og fra Folket udpantede Skatter. — Det klinger bedre, hvad? — Fem tusinde Rigsdaler! (*Bukker for Skriveren*). Hr. Nicodemus Tessin, øverste Sekretær — man maatte jo være baade halt og enøjet for at tro, at I er en gemen Skriver. — Videre: — „Bemeldte fem tusinde Rigsdaler bringer Hr. Nicodemus selv med sig.“ — Hører I, Sekretær! han bringer dem *selv* med sig.

GORM (*slaaer af Begejstring begge Ben i Vejret og fægter om med dem, idet han igjen falder ned i Lyngen*).

SALOMON. I er altsaa Nicodemus Tessin. Lad os ikke spille Tiden med Snak.

TESSIN. Jeg faaer vel at sige ja og haaber, at I fra nu af tager de Hensyn, som tilkommer en adelig Herre.

SALOMON. Her gjælder det vigtigere Ting end adelige Herrer. Hvor skjuler I de fem tusinde Daler, som I fører med Jer?

TESSIN. Søg efter dem.

SALOMON (*tager en Pistol frem*). Det skulde bedrøve mig, om jeg kom til at gjøre den fine Herre Fortræd. Her er ingen Tid at spille.

TESSIN. Jeg skulde forraade dem, der stole paa mig? Aldrig! Søg selv. I forstaaer jo at finde.

SALOMON. Vi have ransaget overalt. (*Spænder Pistolen*).

TESSIN. Ogsaa herinde?

SALOMON. Her findes kun en Tønde Tælle og tørret Bergfisk. Nu tæller jeg til tre og skyder Jer ned ved det sidste Tal. — En — to —

TESSIN (*viger tilbage og værger for sig med Hænderne*). I veed vist ikke, hvor kostbar en Tønde Tælle kan være i disse Tider?

(*Et Geværskud lyder udenfor*).

GORM (*springer hen til Tønden; løfter den; udstøder et Skrig*). Fatter; Tønden er tung af det rene Sølv! Hurra! (*Døren rives op. Wessel styrter ind uden Hat*).

OTTENDE OPTRIN.

DE FORRIGE. WESSEL.

WESSEL. Strandvagten er i Hælene paa mig. Hurtig! Er Barkassen klar til at gaae ombord?

SALOMON. Alt vel.

GORM. Alt vel.

NIENDE OPTRIN.

DE FORRIGE. EN SVENSK OFFICER MED 5 SOLDATER.

SOLDATERNE (*lægge Geværerne an og tage Sigte paa Wessel*).

TESSIN (*kryber under Dækket*).

OFFICEREN. Overgiv Jer!

SALOMON (*stiller sig foran Wessel*). Saa sagte, saa sagte!

Hvad vil I vor Kammerat?

OFFICEREN. Han er greben som Spion oppe ved Landeværnet.

Ere *I* hans Kammerater maae I følge med til Hovedkvarteret.

— Hvor kommer I Godtfolk fra?

SALOMON (*gjør et Kast med Hovedet*). Udefra.

ARVA (*træder frem fra Baggrunden*). Hvor er min Søn bleven af?

WESSEL. Han forraadte mig.

ARVA (*heftig*). Hvor har I gjort af min Søn?

OFFICEREN. Han ligger oppe i Færgehuset. Hans Saar sprang op undervejs.

GORM (*kaster sig paa Gulvet og skriger*). Aa, min Broder! min stakkels Broder! lad mig endelig komme til ham. (*Trænger mod Døren*).

TESSIN (*stikker Hovedet frem; raaber*). Han lyver! det er ikke hans Broder. Stop ham!

ARVA. Han er min Søn. Lad ham gaae.

GORM (*ud*).

TESSIN (*springer frem fra Sengen*).

TIENDE OPTRIN.

DE FORRIGE.

TESSIN. Stop ham! Tag Vaabnene fra dem. Jeg er Rigsraa-
dernes kongelige Sendebud, som fører Kronens Skat med mig.
De har plyndret mig ud herinde. — Det er Wessel, ham dér
staaer!

OFFICEREN. Wessel!

WESSEL (*hilser*). Peder Wessel.

OFFICEREN. Den, som tager Jer tilfange, faaer de 400 Rigs-
daler, som vor Regjering har sat paa jeres Hoved, død eller
levende.

WESSEL. Saa holder jeg mest af, at I tager mig levende.

OFFICEREN. Overgiv Jer. Kast Vaabnene.

WESSEL. Vi giver os.

SALOMON (*from*). Ja, Gu' giver vi os, Godtfolk! (*Tager sine
Pistoler af Bæltet*).

ELLEVTE OPTRIN.

DE FORRIGE. (*Ruderne slaaes ind. Lærredsvæggen rives til Side. Sø
og Klipper komme til Syne. Danske Matroser med Geværer myldre
ind*).

SALOMON (*jublende; spænder begge Pistoler*). Dér har I vore
Vaaben!

GORM. Er her ogsaa en lille Plads til mig?
(*Huandgemæng*).

WESSEL (*stiller sig foran de danske Matroser; til Svenskerne*).
Den første, som rører sig, bliver skudt. Sæt Vaabnene fra
Jer.

SVENSKERNE (*stille Geværerne ved Væggen*).

GORM (*samler Geværerne; giver dem til Matroserne; træder
frem til Salomon*).

WESSEL (*peger paa Arva*). Hun dér følger ombord med os
som Lods. Hurtig, afsted.

ARVA. Aa ja, det er vist bedst, jeg søger mig en ny Hjemstavn, efter hvad her er gaaet for sig.

WESSEL (*til Salomon*). Før Fangerne og Skriveren ombord.

SALOMON (*afsides; til Wessel*). Og Sølvtønden.

WESSEL. Hvad mener Du?

SALOMON. Fem tusinde Rigsdaler ligge forvaret henne i Tælle-tønden. Det er Drengens Aarvaagenhed, vi kan takke for det Hele.

WESSEL (*rækker Gorm Haanden*). Du bliver til noget, Gorm. (*Til Salomon*). Du lader til at faae Glæde af dine Dreng. — Nu ombord! I, Hr. Lieutenant, og jeres Folk, skulle blive landsatte ved det første Slæbested.

TESSIN. Og jeg?

SALOMON. I følger med og passer paa jeres Sølvtønde.

MATROSERNE (*forlade Scenen*).

GORM (*bærer Tønden ud*).

WESSEL (*afsides; til Salomon*). Korntransporten er undervejs. Vi maa see at hale den ind.

SALOMON. Vi hale den! Hvad vil de Skriverkarle i Admiralitetet sige derhjemme til den Ladning? (*Følger Matroserne*). Mon de nu ogsaa vil bruge Mund over Dig, Peder?

TOLVTE OPTRIN.

SALOMON. GORM. ARVA. DANSKE MATROSER (*trænge hurtigt ind*).

SALOMON. Hytten er omringet; Kysten er allarmeret; det vrimler med svenske Soldater. Vi sidde nok saa gemytlig fast i Rottefælden.

GORM. De Mordbrændere har tyvstjaalet vor nymalede Bar-kasse.

WESSEL (*stamper*). Fordømt! overrumplet.

ARVA. Nu troer jeg tværtimod, at I ere frelste.

WESSEL. Frelste?

ARVA. Ja. Huset her er en Rævehule for Smuglere. Her har de to Udgange. Naar I skubbe til Stenen derhenne, finder i en Grotte, der har Aabning til Havet. Der ligger to Baade skjult i Klippekløften, de kan bringe Jer ombord i jeres Fartøj.

SALOMON (*slaaer Armen om Arvas Skulder*). Brave Kammerat!

TRETTENDE OPTRIN.

DE FORRIGE.

WESSEL (*fører hurtig Matroserne ud; de bære Tønden*).

SALOMON OG ARVA (*venter ved Udgangen, til alle ere ude, følge efter*).

GORM (*er den sidste, som forlader Scenen. Han vender tilbage, griber en Flaske Vin paa Bordet og springer ud, idet Svenskerne vrimle op ad Klippevejen i Maanelyset udenfor*).

FJORTENDE OPTRIN.

SVENSKE OFFICERER. TESSIN. SOLDATER (*fylde Scenen*).

FØRSTE OFFICER. I Djævelens Skind og Ben, Hytten er jo tom.

TESSIN. Efter dem! De løbe med vore fem tusinde Sølvdalere. SVENSK KORPORAL (*melder*). De Danske ro just nu udenom Pynten.

ANDEN OFFICER. For tusind Djævle, skyd Baaden isenk, skyd!

(*En Salve lysner ude fra Klippen mod Havet*).

TESSIN (*rasende*). De gjør los — de slippe fra os,

FØRSTE OFFICER. De slippe Fanden ikke fra os. Der har vi vor Fregat. Den styrer herved for fulde Sejl. — Vi hale ind paa Dansken.

(*Mørke paa Scenen. Skud ude fra Søen. Svenskerne spejde og lytte udefter*).

TESSIN (*gaaer ind i Hytten, udbryder rasende*). Fordømt, Peder Wessel slipper fra os, ham kan ikke Diævlen binde.

(*Tessin synker paa en Stol, mens Skuddene aftage*).

Tæppet falder.

FEMTENDE OPTRIN.

Hurtigst muligt gaaer det atter op for følgende Krigsbillede. Scenens Forgrund forestiller Tordenskjolds mindre Skibsdæk. Mandskabet ved Kanonerne, Virvar, Skud lyde udefra. En svensk Fregat glider frem i Baggrunden. Wessel og Salomon kommandere Maneuvren.

GORM (*fyrer en Kanon af, stryger Krudtslammet af paa sine nøgne Arme, springer ivejret og truer mod Fjenden med Grimacer*).

SVENSKE MATROSER (*entre Dækket fra usynlige Baade, Kamp Mand og Mand imellem. Fjenden bliver slaaet tilbage og kastes overbord, den svenske Fregat holder inde med Skydningen under Entringen*).

WESSEL. Fyr, fyr, han er allerede hullet som en Sigte.

SALOMON (*melder*). Krudtet er opbrugt, kaput.

WESSEL. Saa til Helvede. Hurtig en Skaal, en Trompeter, en Parlamentair.

EN TROMPETER og en PARLEMENTAIR (*med hvidt svingende Flag træde op paa Skandseklædningen*).

TROMPETFANFARE.

DEN SVENSKE FREGATKAPTAIN (*kommer tilsyne paa Kommandobroen oppe paa det fjendtlige Skib*).

WESSEL (*springer op med sin Skaal paa Skandseklædningen, svinger sin Hat. I en Raaber*).

WESSEL. De vil vel ikke laane os lidt Krudt, vores er ved at slippe op.

SALOMON (*mod Svenskerne*). Han skal ærlig faa det igjen med gratis Porto.

WESSEL. Min Højagtelse, tapre Fjende. Nu er det Frokosttid, kom herover og spis med os, siden kan vi slaaes videre.

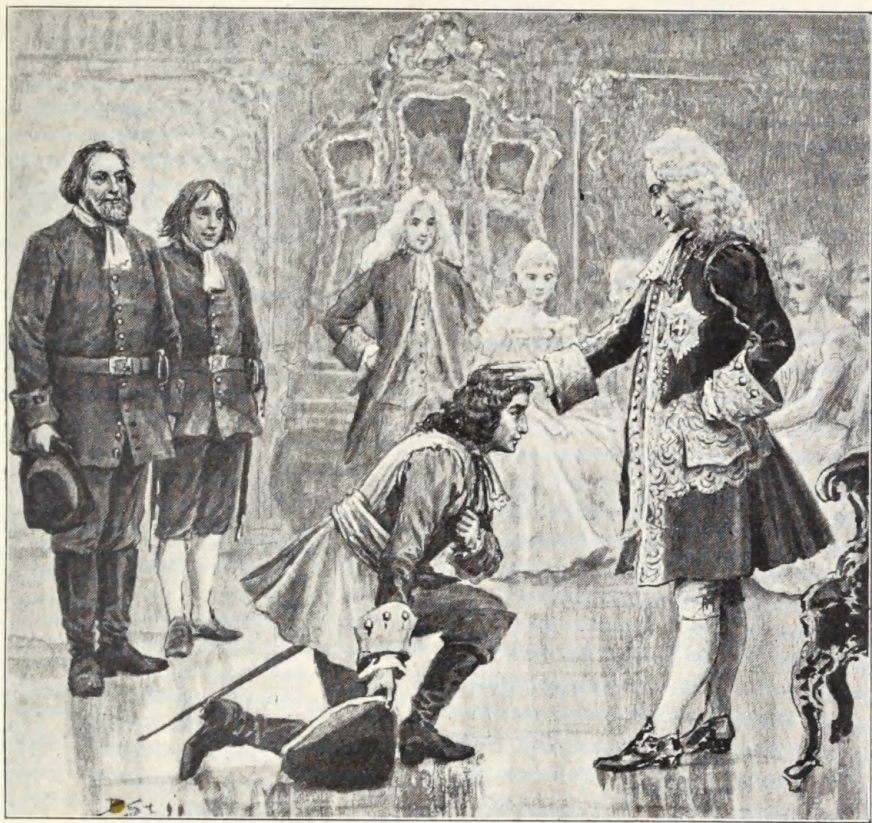
FREGATKAPTAINEN. Jeg drikker Broderskaal med vor tapre Modstander, og ønsker at vi snart maa mødes igjen under bedre Vilkaar. Jeg har faaet tilstrækkelig Frokost for denne gang.

(De tømme Bægrene og kaste dem i Havet).

SVENSKE MATROSER *(raabe syv korte Hurraer).*

DANSKE MATROSER *(svare med tre).*

Tæppet falder for Tablauet.

FJERDE HANDLING.

(Sal i Rococo Stil paa Kjøbenhavns Slot).

FØRSTE OPTRIN.

SALOMON og GORM (pyntede; forlegne).

SALOMON. Se, nu bukker Du først tre Gange dybt for Majestæten, naar vi træder an; glem ikke det. Ind med Armene!

— Hvorfor staaer Du og ryster? Han spiser Dig jo ikke. —

Se, hvor Du har gaaet og griset dine Ben til i Vandpølen.

Det forbandede Ruskvejr har rent spoleret vor pæne Stads.

GORM. Jeg vil heller gaa hjem igjen, Fatter.

SALOMON. Sludder. Det Stykke Arbejde i Aften er da nem-

mere at slippe fra, end naar Du trækker Kanonen frem og skal gaa paa.

GORM. Jeg vil dog meget heller sidde paaskrævs af Kanonen, naar de futter den af. Og hvad skal jeg sige til Majestæten?

SALOMON. Naar Du bukker tredie Gang, reiser Du Hovedet som til Mønstring og siger høit og tydeligt: „Kommer med Permission og naadige Velynders Gunst, en ringe Mand, at fremstille mig for kongelig Majestæt.“ — Kan Du det?

GORM. Det kan jeg: „Kommer til Permission og Velønskers Gunst.“ — —

SALOMON. Sludder! Om igjen.

GORM. Fatter, det sidder mig i min Hals. Jeg er saa bange.

SALOMON. Bryd Dig ikke derom. Jeg selv er ogsaa noget flad i det. Jeg kan ikke rigtig faae mit Vejr.

GORM. Skal jeg læse en lille En?

SALOMON. Ja nok, læs den jeg lærte Dig før Bataille: „Vor Herre gavne vore Venner og gjøre alle vore Fjender tilskamme.“

GORM (*folder Hænderne og bøjer Hovedet*).

ANDET OPTRIN.

DE FORRIGE. EN LAKAJ.

LAKAJEN (*gaaer mod Salomon*). Hvad vil I? Hvorledes ere i Godtfolk komne herind?

SALOMON. Kongen har haft Bud efter os. Vort Ærinde er af stor Vigtighed. Der kom i Morges en rød Lakusk ombord med en Pind i Haanden og sagde os til. Men vi skal først tale med Frøken Richmond, inden vi stedes for Majestæten.

LAKAJEN. Saa maa I vente udenfor. Majestæten er til Taffels med Admiralerne og Søfiskalen. Om lidt kommer Herskabet herind og drikker Kaffe. I maa forlade Gemakket.

GORM (*trækker i Salomon*). Fatter, Fatter, lad os heller gaa med det Gode.

TREDIE OPTRIN.

DE FORRIGE. BARONESSE LØVENDAL og FRØKEN RICHMOND
TEKLA (*i Selskabstoilette*).

BARONESSEN. Ah, der har vi vore Sømænd! (*Til Lakajen*).
De kan gaa.

LAKAJEN (*bukker og gaaer*).

BARONESSEN (*til Salomon*). Hans Majestæt har forlangt at
tale med Dig og din Søn. Det er Frøken Richmond der,
Du kan takke for denne store Naade.

TEKLA (*rækker Salomon Haanden*). Det var Dem, som sprang
ud efter Matrosen og reddede ham, i en forrygende Storm,
mens vi vare ombord.

GORM (*stønnende*). Kommer til Permission og Veløskeres Gunst.

SALOMON (*giver Gorm et lynende Blik med en udtryksfuld
Haandbevægelse. Til Harriet*). Vær ikke vred, fordi jeg søgte
Dem op, naadige Frøken. De er den eneste, som kan hjælpe
os. Idag ere vi værre farne end før.

HARRIET. Men Baadsmand dog, hvad er der paa Færde? Jeg
forstod af Deres Brev, at De og Deres Officer er i Fare,
siden De endnu i Dag saa paatrængende ønsker Audients.

SALOMON. Det er pinegalt fat med os — jeg mener naturligvis
med Kapitainlieutenant Peder. (*Gjør et Buk for Baronessen*).
Deres Mand, Statholderen, — Gud velsigne ham! — det
var en Menneskekjender. Han kunde se lige ind i Folk, hvad
de duede til. „Du skal faae et Fartøj, Du,“ sagde han til
Wessel, „saa er Du paa din Hylde. Tag det og skik Dig
vel.“ — Ikke sandt, vi skikkede os vel alle tre? Hans
Majestæt stolede ogsaa paa Peder, gav ham større Kommando
og gjorde ham til Kaptain.

GORM (*retter*). Kapitainlieutenant!

SALOMON. Det vil sige: han lod ham springe forbi otteogfyre
af Ferskvandsofficererne, der studere deres Sømmandsskab i
Kjøbenhavns Gader. Saa røg vi paa og sloges, som vi kunde
bedst. Folk fortælle det jo alle vegne. De har vist ogsaa
hørt lidt snakke derom, fine, blege Frøken, som aldrig kunde

faae nok at vide om Wessels Bedrifter, mens vi sejlede sammen til Fladstrand.

HARRIET. Videre, videre!

SALOMON. Se, nu er Hævnens Dag kommen for dem, der ville Peder ilde. Vi bleve angrebne i Kattegat af en svensk Fregat og sloges med ham i ti Timer.

GORM. Fatter skal sige ti Timer og tyve Minuter.

SALOMON. Saa havde vi ikke en Omgang Krudt mere i Magasinet.

GORM. Proviantforvalteren snyder os alletider for Krudtet.

SALOMON. For den Bataille har Kapitainen nu maattet dandse i Forhør; hele Mandskabet har dandset med. De sige, han skal dømmes i Bøde, miste Skib og Kommando, han skal degraderes. Hvert Ord blev ført til Protokols med største Nøjagtighed. Ingen Ting blev glemt af det, der kunde være Wessel til Fortræd. Forstaaer De, hvad det vil sige: degraderes? Det gaaer paa Æren.

BARONESSEN. Er det muligt? Det stakkels Menneske!

HARRIET (*bevæget*). Videre.

SALOMON. Det gaaer ad Helvede til. Kapitainen sidder nu som en Mus i en Tjærepos; han kan hverken komme op eller ned. „Ind til Kongen!“ sagde Wessel i Morges; „fortælle ham det Hele. Endnu har de glatskrabede Herrer mig ikke.“ Vor naadige Konge havde jo for Wessels Bedrifter skjænket ham den Gunst, at han maatte gaa lige ind til Majestæten uden at spørge om Forlov. Lidt efter kom han tilbage, mere forknyt end før. „Ingen Audients, Du!“ sagde han. „De haanede mig deroppe, Kongen sad i Statsraad, sagde den Ene; De kan ikke faae ham i Tale i Dag. — Vist heller ikke i Morgen, saa skal han ogsaa i Statsraad, smilede de begge to.“

BARONESSEN. Tys, min gode Baadsmand! ikke saadan et Sprog!

SALOMON. Løgn var det altsammen. Saa gik han op til Præsidenten i Admiralitetet for at klage sin Nød til hans gode og trofaste Ven, Admiral Gyldenløve. Heller ikke ham traf han. Og i Morgen falder Dommen. — Han gjør en Ulykke.

HARRIET. O nej, nej!

BARONESSEN. Hvad skulde det vel være for en Ulykke?

SALOMON. Han gjør, min Salighed, en Ulykke — paa sig selv eller paa Andre. Jeg troer forresten nok, det bliver paa de Andre. Derfor var det, jeg i Aften søgte Dem saa paa-trængende. — Dejlige Guds Engel! stræk Deres hvide Hænder udover os og skaf Peder Audients. De hører til Hoffet, hed det, da vi sejlede Dem over. Lad ham blot komme ind, saa jævner det sig nok. Men det maa være lidt gelik, i Aften, helst strax; i Morgen er det vist for silde.

BARONESSEN. Hvad synes Du? Man maatte vist kunne skaffe dem Audients. Hvis Du vilde?

HARRIET (*overvejer*).

SALOMON. Naadige, engelske Frøken har vist ogsaa størst Aarsag til at tage sig af hans Sag.

HARRIET (*forundret*). Jeg forstaaer Dem ikke. Hvad mener De?

SALOMON. Ja, hvad mener jeg? kan jeg sige det? Siden han har set Dem, er han bleven til et andet Menneske. Han taler ikke derom, aa nej; men jeg kjender ham paa en Prik. Han har aldrig været saa bansat til at ville opad, fremad, som siden han sejlede over med Dem. Saa sidder han agterude, netop dør ved Skandseklædningen, hvor De holdt af at sidde. Han kigger frem for sig, som om han seer Syner.

GORM (*nikker heftigt*).

BARONESSEN. Fat Dem i Korthed og hold Dem til Sagen.

SALOMON. Hvordan kommer det, De saadan paa en Gang farer frem og viser Børster? spørger jeg. — Jeg skal sige Dig, Salomon, svarer han, naar der er En, man bryder sig om, vil man gjerne blive til noget i dens Mening, saa arbejder man paa at komme tilvejs. Det er med hende, man lever, for hende, man virker, Du!

HARRIET. Hans Majestæt har ønsket at tale med Dig. Hvem veed, maaske Du kan hjælpe din Kapitains Sag. Du maa blot vise Dig frimodig; det holder Kongen af. Betro ham alt, hvad der ligger Dig paa Hjerte, og tal, som Du taler til os.

SALOMON (*stikker sine Fingre op i Tørklædet, som om det snæ-*

rede hans Hals). Ja, det er let nok sagt; men naar jeg skal fange an, er jeg bange, det vil gaa i Knuder.

HARRIET. Gaa nu og vent udenfor, til I blive kaldede ind.

Om lidt kommer Majestæten.

(Lakajer komme ind og ordne Bordene. Salomon og Gorm gaa ud, med dybe Skrabud).

FJERDE OPTRIN.

BARONESSEN. HARRIET.

BARONESSEN. Der er ikke meget Haab for de stakkels Mennesker. Hans Majestæt skal ikke ville høre Tale om Skaansel mod Wessel trods de grundigste Forestillinger fra meget formaaende Side. Admiral Gyldenløve, hans Velynder, sagde nylig, at Hans Majestæt vil lade det have sit Forblivende ved Søkrigsrettens Dom, hvorledes den end falder.

TEKLA. Jeg føler megen Medlidenhed med vor arme, smukke Kapitain.

FEMTE OPTRIN.

KONG FREDERIK. SØFISKAL FRIESSE. *(Lidt efter)* ANNA SOPHIE REVENTLOW og nogle Damer. BARONESSE LØVENDAL. HARRIET RICHMOND. OVERHOFMESTER WALTHER.

KONGEN *(til Søfiskalen)*. Javist, Anklagens Hovedpunkter ere vægtige, meget vægtige set fra Fornuftens Standpunkt.

FISKALEN. Tilgiv, Deres Majestæt, ikke alene fra Fornuftens, men tillige fra Disciplinens og det humane Hjertes Standpunkt. Krigsretten har i Dag erklæret, at Wessel handler med brutalt og hensynsløst Overmod, stik mod givne Befalinger. Han udsætter paa sine vanvittige Tog Deres Majestæts Skibe for Molest og Fare og vore dygtige Søfolk for at miste Liv og Førlighed i en gavnløs Kamp mod Overmænd.

KONGEN. Vi maa atter heri give Admiralitetet Medhold. Men det maa tillige indrømmes, at netop denne Wessels Forvovenhed har gjort Ende paa den svenske Kysthandel.

FISKALEN *(bukkende)*. Og nu denne, mildest talt besynderlige

Slutning paa Kampen med en overmægtig Fregat at tigge
Krudt hos sin Modstander, besudle Standens Værdighed!

DRONNINGEN (*der med sine Damer og Overhofmester Walther
under de sidste Repliker er kommen ind, vexler et Blik med
Harriet og nærmer sig Kongen*). Maatte det nu behage, Deres
Majestæt at høre den Overraskelse, jeg i Aften haaber at
kunne berede Dem?

KONGEN. Dronningen har Ret. Nu ikke flere Alvorssager i
Dag. (*Til Dronningen*). Jeg er lutter Forventning.

DRONNINGEN (*giver et Tegn. Fløjdørene gaa op*).

SJETTE OPTRIN.

DE FORRIGE. *En ung Italiener (klædt i Pagedragt, med Mandolin i
Haanden, træder ind og gjør tre sirlige Buk).*

DRONNINGEN. Paa min Rejse hørte jeg nye danske Sømands-
viser, som tiltalte mig overordentlig. Disse folkelige Melodier
gjenlode ofte for mig. Nu har jeg ladet den unge Italiener
dér indstudere dem for i vore lange Vinteraftener at høre ham
foredrage vort Fædrelands henrivende Sange. I Aften vil han
forlyste os med Nyboderdrengens Sang om Wessel. — Jeg
haaber, at min Kaprice maa vinde Deres Majestæts Bifald.

KONGEN. Charmant! Jeg er lutter Øre.

DRONNINGEN (*giver Italieneren et Tegn*).

ITALIENEREN (*træder frem og spiller paa Mandolinen*).

I snevert Farvand hændes tidt,
Naar Storm og Søgang tvinger,
At Skuden hun kan krænge lidt,
Og at et Skjøde springer.
Nu op sa' Wessel, hvo frelses vil,
Ej gjælder List og Lempe.
Og Wessels Mod her ret slaaer til
Han er vor tapre Kæmpe.

Men der gaaer mange Kræfter tabt,
 Det er de onde Dage,
 Naar den der blev til Broder skabt,
 Kun er sin Broders Plage.
 Vil En i Øst og En i Vest
 Gaar Raad og Daad tilspilde,
 Men Wessels Mod os fremmer bedst,
 Han kæmper aarle, silde!

Og I, for hvem han stred og slog
 Skal her han Skibbrud lide,
 Skriv og da i hans Regnskabsbog,
 Paa allersidste Side;
 Han var en brav og dansk Matros
 Der bragte Landet Ære
 Og øged Flagets Glans og Roes! —
 Det skal hans Skudsmaal være.

KONGEN. Meget smukt! Da capo!

ITALIENEREN (*gjentager det sidste Vers*).

DRONNINGEN (*tager, idet Musiken tier, forskellige Medailler fra et lille Bord. (Til Harriet)*). Kongen har været saa naadig at skjænke mig disse Medailler, prægede i hans Regjeringstid. Jeg synes dog ikke, Portraiterne ere lige heldige. Trækkene vise sig saa dybe. Hans Majestæt seer langt yngre ud. Hvilken Medaille finder De, min Kjære, jeg bør lade indfatte for at bære?

KONGEN. Ja, hvad finder De, Lady Richmond? Jeg har dog tidligere troet, at Billederne lignede mig ganske godt.

HARRIET (*der sidder ved Dronningens Side*). Jeg tør ikke fælde nogen Dom herover. Jeg finder blot, at Deres Majestæt ikke vil have en eneste af disse Sager nødvendig for at foreviges.

KONGEN. Hvad mener De, elskværdige Smigrerske?

HARRIET (*nej*). Foruden Deres Majestæts egne store Handlinger og faderlige Mildhed har jo nu blandt andre Kapitain Wessels Bedrifter indskrevet Deres Majestæts Navn i Verdenshistorien.

KONGEN. Det er umuligt, Mylady, at sige sin Mening paa

mere behagelig Maade. — Apropos Wessel! Mine Damer, vil De nu tillade mig at berede Dem en Overraskelse og opfylde et Ønske, de Alle længe har næret, ikke mindst min høje Gemalinde?

DRONNINGEN. En Overraskelse!

DAMERNE. Er det muligt?

KONGEN. Om et Øjeblik vil De faae to af Wessels omtalte Sømænd at se — to af hans berømte Søbjørne.

FØRSTE DAME. To Søbjørne! Man siger de har Skjæg over hele Ansigtet langt ned paa Brystet.

ANDEN DAME. Er det muligt?

TREDIE DAME. Ovre i Sverige har Regjeringen jo sat en Pris paa deres Hoveder. Hvor det er spændende, Deres Majestæt! Tusinde Tak.

KONGEN. Det er Miss Richmond, vi kunne takke for denne Ide. Wessel har jo i sin Tid overført hende og Suite fra Norge til Fladstrand. — Lad de Sømænd komme ind.

OVERHOFMESTER WALTHER (*giver en Lakaj Ordre*).

SYVENDE OPTRIN.

DE FØRIGE. SALOMON. GORM.

SALOMON (*standser indenfor Døren med oprejst Hoved. Han betragter Kongen ufravendt, dybt bevæget*).

KONGEN (*mildt*). Du er jo Baadsmand ombord paa Kapitainlieutenant Wessels Skib, ikke sandt?

SALOMON (*dybt grebet*). Jeg er Baadsmand. — (*Træder Kongen et Skridt nærmere*) og I er min Konge. — Saaledes seer I altsaa ud, stormægtige Herre og Konge! Jer, som vi sværge til, naar Kanonen tordner, og Vorherre kalder paa os. — Gorm, se nøje paa Majestæten og gjem hans Billede i dit Bryst, saa slaas Du bedre, naar vi næste Gang skal til det.

GORM (*med foldede Hænder*). Det er skrevet op, Fatter.

DAMERNE (*smile og hviske sammen*).

KONGEN (*smiler godmodig*). Du har jo fulgt Wessel i alle hans eventyrlige Bedrifter og nok selv været Mester for adskillige af disse?

SALOMON. Jeg har været med i dem allesammen og min Dreng her. Men nu lader det til, at vore Bedrifter skal være forbi.

KONGEN. Hvorfor troer Du det?

SALOMON. Veed Eders Majestæt da ikke, hvad her gaaer for sig i Dag? De har rottet sig sammen imod ham, anklaget ham, og de vil fælde ham.

KONGEN. Hvem?

SALOMON. Hans Fjender, begribeligvis; de, der misunde ham en saa naadig Konge.

KONGEN. Mener Du da, at hans Sag er saa slet, at han ikke kan forsvare sig?

SALOMON (*kaster bestemt og trodsigt Hovedet tilbage*). Han forsvare sig! Trænger det til Forsvar, at han stræbte fremad ved Nat og ved Dag, at det brændte indeni ham for at vise Kongen, at han var hans Velgjerninger værd? — Forsvare sig! Hvis det blot var gjort med Sabel og Pistol, vilde fem Minuter være nok. Men de hytte sig vel for at komme frem, de Kegler! De arbejde i Mørket som Møl. Man mærker dem først, naar der er Hul i Koften.

KONGEN (*til Fiskalen*). Det vil interessere Os at høre Dem stille Manden nogle Spørgsmaal vedrørende Wessels Sag.

FISKALEN (*træder frem til Salomon*). Du har altsaa været Vidne til den vanvittige Træfning, hvori Wessel med atten Kanoner indlod sig med fire og halvfemsindstyve?

SALOMON (*maaler Fiskalen*). Begribeligt! — Vi sejlede jo denne svenske Engelskmand saa nær op, at vi kunde staa og snakke over Finkenettet til hverandre.

FISKALEN. Hvorledes var Forholdet ombord hos Jer?

SALOMON. Daarligt.

FISKALEN (*ivrig*). Hvad skal det sige?

SALOMON. Elendigt. De kyndige Herrer kan nok tænke sig, hvad Forhold der kan være i et Fartøj, hvor Rationerne ere knappe, Melet midret, Øllet vandet, altsammen naturligvis Kommissariatets Skyld. Vorherre bevare min Mund. Jeg

tænkte ellers min Del, da Wessel indlod sig i Ubehageligheder med den svære Fregat.

FISKALEN. Kom kun frem med Sproget min brave Mand.

SALOMON. Jeg tænkte paa, at førend Wessel — jeg mener Kapitainlieutenanten — fik Befaling til at jage Fjendens Krydsere, saa gik det behageligere til i Farvandene. Svensken laa jo og snappede vore Skibe bort lige for Næsen af dem, der skulde passe paa. Det er sandt nok: saa slap ogsaa Manuaren alletider helskindet fra det og kom hjem med godt Skib og sunde Lemmer. Det er saa fornøjeligt for Familien.

FISKALEN. I gav Jer altsaa i Kast med den fjendtlige Fregat, skjøndt I saae, at den var Jeres Overmand?

SALOMON. Ja, gik jeg ikke ogsaa og tænkte paa det, mens jeg kommanderede Karduserne op og gjorde klart Skib. Vi kunde jo være slupne for langt bedre Kjøb, hvis vi bare havde strøget Flag og givet os ligestrax. Saa havde hverken Gods eller Menneskeliv lidt Bræk. Men saa havde rigtignok danske Majestæt ikke heller faaet saa meget som en Kufnagle igjen af sit gode Fartøj.

FISKALEN. I fortsatte altsaa Kampen og led Skade paa Skrog og Takkelage?

SALOMON (*seer forundret smilende op*). Jeg skal sige den høje Herre noget. Det er nu en Gang Skik, at hvor en Kanonkugle træffer, der plejer den saadan at gjøre et lille Hul. Sejlene skudte bort, Fokkemasten overbord. Vores Skrog saae ud som en hullet Sigte.

FISKALEN (*mod Kongen*). Hvilken hensynsløs Dumdristighed, Deres Majestæt!

SALOMON. Ja, kunde vi bare have faaet Svensken til at fyre efter os med løst Krudt; men se, om han vilde! Der er nu ogsaa det at mærke: De høje Herrer kan nøjagtig sidde herhjemme og tælle efter, hvor mange Kugler vi fik. Bare de ogsaa kunde faae Tal paa dem, vi gav fra os.

FISKALEN. I havde jo ingen Udsigt til at tage det fjendtlige Skib.

SALOMON. Bedre vilde det have gaaet med noget forsvarligere

Krudt — det elendige Jux rækker ikke. Jeg siger det langt fra som nogen Bebrejdelse mod de høje Herrer i Kommissariatet. Hvad Fanden forstaa de dem paa sligt! De har jo aldrig selv skullet bruge det.

FISKALEN (*forbitret*). Da Kampen var endt, og I skiltes, hilste I jo paa Fjenden og gjorde Honneur for ham?

SALOMON. Ja, derved tænkte jeg ogsaa min Del. Svensken raabte syv Gange Hurra for os; Wessel svarede kun med tre. Hvad maatte de vel tænke om os?

GORM (*afsides til Damerne*). Jeg vrængede Næse ad dem.

FISKALEN (*heftig*). Nu er Du færdig. (*Ydmygt til Kongen*). Mandens Svar kan kun forværre hans Chefs Sag. Admiraltetets strenge Dom synes mig fuldt berettiget. Denne eventyrlige Person handler jo stik mod Skik og Brug og alle Krigskunstens Regler.

SALOMON (*knæler foran Kongen; Gorm ligesaa*). Naadige Herre og Konge! jeg er en fattig Sømand og forstaar ikke at belægge mine Ord. Men lad Wessel selv komme herop og klare sin Sag. Han har kun handlet, som det hører sig til for en brav Sømand. Det har de Landfisk nu engang ingen Forstand paa; men Eders Majestæt har det. Hvis de faae Lov at dømme ham, er han kaput. Han skal degraderes, smides af Vejen; det gaar paa Æren. I veed bedre end alle Andre, hvad det vil sige, I, som er Æren og Hæderligheden selv.

HOFFOLKENE (*lee og smile*).

KONGEN. Jeg har nedsat en Ret til at undersøge Sagen. Vi maa vente paa dens Dom.

SALOMON (*forknyt, rejser sig sørgmodig*). Naa, det maa vi? Og naar de har dømt ham, hvad saa? — Ja, Deres Majestæt smiler. De kan jo sagtens faae Dem en anden Kaptain; men han faaer sig aldrig saa naadig en Herre igjen. (*Heftig*). Derfor er han forknyt, han giver sine Dommere Satan; de vilde allesammen ryste og bæve, hvis de blev sat over paa vort Dæk og skulde prøve det, vi har staaet for. Men Kongen, Kongen! — hvad vil han sige? Det staar bestandig Peder i

Hovedet; det vaagnede han med i Nat; det var hans første Ord i Morges. Kald ham til Jer, nu gaaer han dernede foran Slotsporten, fordi de have nægtet ham Adgang til Deres hellige Person, naadige Herre Majestæt! lang ham en Haand ud! Ellers er han forloren.

GORM (*høitidelig*). Der er tre forlorne.

KONGEN. Hvad er det han siger.

SALOMON. Eders Majestæt skal ikke regne det for noget.

Han er jo kun en sølle Dreng.

KONGEN. Det unge Menneske er altsaa din Søn, Baadsmænd?

SALOMON. Min ene Plejesøn.

KONGEN. Jeg har hørt Tale om ham. — Træd nærmere, Du.

GORM (*har rejst sig. Børster sine Knæ af. Nærmer sig paa Siden og knuger Huen ubarmhjertig. Siger hurtig og monotont*). Kommer til Permission og Velønskeres Gunst — Velønskeres Gunst — (*Halv grædende. Griber med Haanden tilbage efter Salomon*). Snak for mig, Fatter. Jeg kan ikke mere.

SALOMON. Eders Majestæt maa ikke regne ham det til Last.

Han er bange for Eders hellige Person. Jeg har lært ham op til, at Kongen skal staa for ham som Vorherre. Sæt ham bare ombord paa hans Dæk, dèr har jeg aldrig mærket til, at han ryster.

KONGEN (*til Gorm*). Hvorlænge har Du faret til Søs?

GORM. Det kan ikke siges forvist.

KONGEN. Hvad mener Du? Hvor skriver Du Dig fra?

GORM (*forlegen, lidt efter lidt modigere*). Fra Landgangsbroen ved Horsens. Mine kjære Forældre svøbte mig i en Klud og smed mig ind paa Brædtet til Salomons Skib. Saa tog han mig ombord og fødte mig op. Men Hr. Majestæten maa underdanigst undskylde; jeg kunde ikke tage fat strax, for medelst jeg var nylig født og skulde først have noget at staa imod med. Saa knusede de Beskøjter i Vand og stak mig en Flæskesut i Munden til at suge paa. Det hjalp. — Jeg var vist tre-fire Aar, før jeg kunde begynde paa min Gjerning.

KONGEN OG HOFDAMERNE (*lee*).

GORM (*opmuntres, sætter Hænderne i Siderne og leer højere end de andre.*)

SALOMON. Det har sin Rigtighed. Knægten kjender hverken til Fader eller Moder. Forresten er jeg bleven vel betalt for, hvad jeg gjorde. Men det er ikke værd at snakke om nu. Han hører mig til, den Matros, ligesom jeg hører Wessel til.

HOFDAMERNE (*betragte Gorm*).

GORM (*glatter forlegent Haaret ned i en Spids i Panden for at dække et dybt Ar*).

KONGEN. Hvad fattes hans Hoved?

SALOMON. Det er fra den Dag, vi røg paa de to Orlogsmænd, atten mod fireoghalvfems.

KONGEN. Og det Ar paa Kinden dør? — det ser jo forfærdeligt ud.

SALOMON. Det er fra en anden Bataille. Fjenderne raabte Hurra for os; Vennerne sige, vi du til Ingenting.

GORM (*modigt*). Det er helt lægt og gjør slet ikke ondt mere. Jeg har en meget værre langs ned ad mit Bryst. Den er fæl. (*Han hæver Haanden, som om han vil blotte Stedet*).

SALOMON (*slaaer ham over Haanden*).

GORM (*frimodig*). Den her oppe i Hovedet fik jeg nok, fordi jeg lod være at læse.

KONGEN. Læse?

GORM. Fatter har sagt, jeg skal trække min nye Kofte paa og læse en Bøn, som han gjør, hver Gang det gaar løs. Den Dag glemte jeg det; vi fik saa travlt med at fylde Karduser. — Bare det ikke næste Gang gaar ud over mine Øjne. Saa kan jeg ikke se at sigte, og saa sætter de mig fra Kanonen.

KONGEN (*til Dronningen*). Hvad skal vi gjøre for ham. Han arter sig vel og kommer dog saa daarligt fra sine Bedrifter.

GORM. Aa, skidt med Arrene! Naadige Herre Majestæt skal ikke tænke paa mig, hvis bare Kapitainlieutenanten — (*Standser og seer om efter Salomon*).

SALOMON. Han mener blot, naadige Herre og Konge: Vold ikke Peder Wessels Ulykke. Han er min Chef, men ogsaa min Dreng saa fuldt som han her.

GORM. Ja—a—a, det er han, men jeg spiser og sover hos Fatter.

KONGEN (*heftigt*). Peder Wessel har forset sig, og han maa bøde derfor. Kald ham herop, at han kan faae vor Dom at høre. (*Til Overhofmesteren*). Lad Kaptainlieutenant Wessel hente.

SALOMON (*bøjer Knæ mod Gulvet*). Gud velsigne Deres Majestæt! Maa jeg kysse Eders Haand?

GORM (*falder ned ved Salomons Side*). Gud velsigne Deres Majestæt! maa jeg ogsaa kysse paa Haanden?

KONGEN (*mildt*). Staa op, Børn, staa op!

(*Et Øjebliks forventningsfuld Stilhed. Vaabenklirren mod Steenfliser udenfor, Dørene slaaes paa vid Gab og Peder Wessel træder hurtigt ind i Gallauniform. Han iler frem mod Kongen, bøier et Knæ og siger*)

WESSEL. Min Herre og min Dommer!

KONGEN (*lader ham blive liggende og betragter ham strengt*). I vil imorgen faae forkyndt vort høie Admiralitets endelige Krigsretsdom, Kaptain Wessel, den lyder at I ved Jeres Dumdristighed har forbrudt Skib og Jer militaire Rang som Kaptainlieutenant i vor kongelige Krigsflaade.

WESSEL (*betrakter Kongen ufravendt halvtknælende*).

KONGEN. Herved stadfæste vi allernaadigst, som vor sørgelige Pligt byder, Søkrigsrettens Dom, der kasserer Dem fra Deres Bestalling, idet vi afskedige Kapitainlieutnant Wessel af vor Tjeneste.

SALOMON (*træder heftig et Skridt nærmere til Wessel*).

GORM (*kaster sin Hue paa Gulvet og tramper paa den*).

KONGEN. Samtidig hermed behager det os at udnævne afskediget Kapitainlieutnant Wessel til Kapitain i vor Kongelige Orlogsflaade, og for at man ikke tiere skal kunne beskylde Kaptain Wessel, at han indlader sig i Kamp med en overmægtig Fjende, give vi ham en Fregat at føre. Imorgen faaer Du din Instrux, og gjør strax Seil, Fjenden ligger udenfor Kronborg, lad dine Kanoner tordne ham hans Velkomst.

(*En Bifaldsmumlen fra Dronningens Kreds*).

GORM (*udstøder et Jubelskrig*).

KONGEN (*tager sin Medaille fra Bordet, til Wessel*). Træd nærmere. (*Wessel knæler, Kongen hænger Kjæden om hans Hals*). Javist, dine Dommere have Ret, Du er fremfusende, men Du besidder store Egenskaber som jeg ikke kan eller vil undvære i disse strenge Dage. (*Lægger sin Haand paa Wessels Hoved*). Derfor hæver din Konge Dig i Dag i Adelsstand og Du skal hedde Peder Tordenskjold: *Dine Kanoner have døbt Dig saaledes.*

WESSEL (*skjuler Ansigtet i sine Hænder, kysser Kongens Billede, seer op og hvisker*). Min Herre og min Konge, Dig skal jeg blive en tro Stridsmand.

WESSEL (*rejser sig. I det Kongen afskediger ham med en Haandbevægelse, hvisker han mod Himlen*). Min Herre og min Dommer!

SALOMON. Til Lykke, Peder Tordenskjold!

WESSEL (*lægger sin Haand paa Salomons Skulder*). Vi To skilles ikke, gamle Kammerat, vi høre sammen i al Evighed. (*mod Kongen*). Det er ham der ladede Kanonen, som jeg fyrede af.

GORM (*gestikulerende henrykt*). Bum, — bum — bum!

SALOMON (*træder frem, højtidsfuld og bevæget*). Ja, Deres Majestæt, fra nu af hører Gorm og jeg med til Tordenskjolds Kanoner. (*Løfter Haanden mod Loftet*). Kig tilveirs Deres høie Naade, en stille Vinternat, saa seer De Stjernerne deroppe. Nogle ere kleine som en Bukseknep, de blinke og blive borte for bestandig —, andre ere store, de holde sig støt paa deres Plads, for at vi kan sætte Bestik efter dem. De smaa det er min Dreng og mig, de store, det er Tordenskjold der, han skal blive ved at lysne og glimre i den sorte Nat. Saa dan har Vorherre engang bestemt, og dertil er intet at sige.

Tæppet falder.

I DYNEKILEN

FOLKEKOMEDIE I
TRE HANDLINGER
AF CARIT ET LAR

PERSONERNE: TORDENSKJOLD. SALOMON. BUG-
GE, Fyrmester. GUNILD, hans Kone. KAREN, hans
Datter. ERIK, hans Slægtning. HJALTE, Præst. POUL
SPARRE, Captain. DYRBERG, Landshøvding. STRØM-
STJERNE, Admiral. FØRSTE OFFICER. ANDEN
OFFICER. BRYLLUPSGJÆSTER. DANSKE SØFOLK.
SVENSKE SOLDATER.

*Handlingen foregaaer paa en Holm i Dynekilen 1716,
og varer fra Aften til næste Morgen.*

FØRSTE HANDLING.

Theatret forestiller uforandret under hele Stykket en gammeldags Sal i gotisk Træstil, med Døre paa venstre og højre Side. En Aabning i Baggrunden er behængt med et Tæppe, hvorigennem sees Rækværket af en Trappe ned til Soen. Det er Aften. Salen er smykket med Blomster og Granløv. Lys i Armstager paa Bordene.

FØRSTE OPRIN.

GUNILD, KAREN og ERIK i Højtidsdragt. DYRBERG sidder ved et Bord, rørende af en Pibe, med et Sølvkrus foran sig. ERIK staaer hos ham med et Papir i Haanden. Paa modsatte Side sidder GUNILD, bleg, taus og stirrende stift hen for sig. Hendes Strikketøj hviler i Skjødet.

DYRBERG (til Erik). Ja vist! — det kan Altsammen blive overmaade rart, og Præsten indfinder sig min Sjæl nok. Du behøver ikke at være bange. Forresten synes jeg, I har valgt

en slem urolig Tid til at holde Bryllup paa. Fjenden sværmer omkring vore Kyster, — Krig og Ufred overalt.

ERIK. Ja, men Karen skal jo ikke i Krig, og jeg ikke heller. Jeg bliver hjemme og passer Blusset i Fyrtaarnet.

DYRBERG. Blusset? — som ikke maa brænde, siden han, denne Satan: Wessel, eller hvad han nu hedder, flakker omkring i vore Farvande. Forresten haaber jeg, at vi snart skulle faae det tændt igjen.

ERIK. Troer I?

DYRBERG. Ja, Gud tror jeg det, — han synger nok paa det sidste Vers nu.

ERIK. Det maa da være et langt Vers, for han har allerede sunget længe paa det, efter hvad Folk sige.

DYRBERG. Men naar nu jeg, Landshøvdingen siger det. — Ræk mig den Vinkande der, og læs videre, saa skal I høre Nyt. Hvor var det vi slap?

ERIK (*læser*). — „Da nu samme Captain Tordenskjold ved listige Opspind og Rænker —“

DYRBERG. Hør efter! nu kommer det.

ERIK. „Ved listige Opspind og Rænker allerede før har tilføjet de ubevogtede Skjærgaarde stor Skade, udlover Kongelig Majestæt tusende veltalte Daler til Den der mægter at fange ham levende, men Den som bringer ham død tilstede, skal have fem hundrede Daler for udvist Mandhaftighed og Conduite.

DYRBERG. For udvist Mandhaftighed og Conduite. Høre I! — det er om mig der tales.

ERIK. Jer, Landshøvding?

DYRBERG. Ja, begribeligt! for det er mig, som vil fange ham. Du kan derfor stole paa, at Blusset deroppe snart skal blive tændt igjen.

ERIK (*dæmpet*). Den som bringer ham død faaer fem hundrede Daler. — Det er mange Penge, — men tusende var dog bedre. (*Højt*). Det er da ikke saa afgjort, at Landshøvdingen kommer til at tjene alle disse Penge. — Jeg har ogsaa mine Garn ude.

DYRBERG. Du! naa, ja saa er han rigtignok leveret.

ERIK. Jeg har siddet Vagt oppe ved Kighullet i Taarnet hver Dag. Jeg har ogsaa betalt Fiskerne nede ved Skjøsand for at skikke mig Bud, saasnart de mærke Noget.

DYRBERG. Hvad forslaaer vel Kighullet og Fiskerne, min Søn! Det er mig, som maa bringe den Sag i Rigtighed. Det er aldeles nødvendigt, at jeg faaer Fingre i ham. Jeg skal siden sige Dig hvorfor.

ERIK. Kjender I ham da, naar I seer ham?

DYRBERG. Jeg har to Gange været ham lige saa nær, som jeg nu er Dig.

ERIK. Hvorfor greb I ham da ikke?

DYRBERG. Aa nej! Jeg vidste, han vilde vinde ved at gjemmes. Men lad ham nu komme. Enhver Adgang til Sundet er besat og Kystvagten i Eftermiddag forøget med to Kompagnier Skarpskytter fra Gothenborg.

KAREN (*heftig*). Skarpskytterne fra Gothenborg! hvem anfører dem?

DYRBERG. Saavidt jeg har hørt, er det nok en Captain Sparre.

KAREN (*dæmpet*). Det er altsaa dog sandt. — Han er her og han kommer ikke.

DYRBERG. Han kunde vist ellers gjerne have sparet sig Ulejligheden, den gode Captain! vi ere nok foruden ham. Hvad mener I, Fru Gunild!

GUNILD (*vaagner op*). Hvad siger I?

DYRBERG. Hvor I seer alvorlig og sorgfuld ud. Naar man ikke vidste bedre, skulde man snarere tro, at det var for et Liigtog end til et Bryllupstog, Kirkeklokken ringer her iaften.

GUNILD. Det er jo ogsaa med den samme Klokke de ringe.

DYRBERG (*til Erik*). Hvad fattes hun egentlig?

ERIK. Ingenting. Hun er ligesaa lystig iaften, som hun altid plejer.

DYRBERG. Eders Mand bliver længe borte.

GUNILD. Ja!

DYRBERG. Talte han ikke om, naar han kom igjen?

GUNILD. Han kommer, naar han kan.

ERIK. Han lovede at være hjemme Kl. fem, for at Vielsen kunde gaae for sig i skikkelig Tid.

KAREN (*klynger sig op til Gunild og hvisker*). O, Moder, Moder!

GUNILD. Ti stille! hvad nytter det at klage?

DYRBERG. Jeg maa nok see, at komme ned til mine Vagtposter igjen, bestandig i Aande, bestandig paafærde. — Du kan tro, vi skulle snart faae dit Fyrtaarn tændt.

ERIK. Ja, for den Sags Skyld skal I ingen Ulejlighed gjøre Jer. Det kan gjerne vente lidt endnu. — Hvem kommer der?

ANDET OPTRIN.

BUGGE, TORDENSKJOLD, SALOMON (*komme fra Baggrunden og tøve der nogle Øjeblikke*). DE FORRIGE.

BUGGE. Godaften! — Godaften Hr. Landshøvding! naa, er Præsten kommen?

ERIK. Nej!

BUGGE. Det er da kjedelig, men det er ogsaa din Skyld, Gunild.

GUNILD. Min?

BUGGE. Ja vist! — saadan gaaer det altid, naar jeg er borte. Du burde jo have skicket Bud efter ham, da Du saae, han ikke kom.

GUNILD. Ja, det burde jeg maaske.

DYRBERG. Hvem er det, I bringer med der?

BUGGE. To Fremmede. De vilde roes over Vigen, men saa faldt Mørket paa, og jeg bad dem tøve inat hos mig. — Vær saa god, I Herrer? kom nærmere.

TORDENSKJOLD. Gudsfred og Godaften herinde. Jeg kommer til Gilde som jeg hører, og det er bestemt Dig, der skal være Bruden. — Gid Du maa blive lykkelig for dine smukke Øjnes Skyld.

ERIK. Det vil hun nok.

TORDENSKJOLD. Det kan Du da ikke bidrage noget til.

ERIK. Jo, det kan jeg rigtignok, siden det er mig som er Brudgommen.

TORDENSKJOLD. Ja saa! det kunde man jo ikke vide, førend Du selv fortalte det.

DYRBERG (*har stillet sig i Nærheden af Tordenskjold og iagttager ham uafbrudt. Salomon staaer med Hænderne i sin Kofte og giver Agt paa Dyrberg. Til Bugge*). Vi maa examinere de Fyre lidt. (*Til Tordenskjold*). Hør, min gode Mand! hvor kommer I fra.

TORDENSKJOLD (*maaler Dyrberg*). Jeg kommer søndenfjelds fra, min gode Mand!

DYRBERG (*med Værdighed*). Jeg vil blot lade Jer vide, at jeg er Landshøvdingen fra Strømstad.

TORDENSKJOLD. Saa, er I det. Jeg er Skibsrheder fra Uddevalla.

DYRBERG (*tier et Øjeblik*). Hvad taler man om derovre?

TORDENSKJOLD. Om hvad der falder En ind. Nogle rose Kong Karl og hans Bedrifter, Andre fortælle om den store Flaade, som ligger saa godt forvaret herinde i Bugten.

DYRBERG. Hørte I ikke Tale om denne Wessel, eller hvad det er han kalder sig?

TORDENSKJOLD. Jo, de sige at danske Kongen har gjort ham til Adelsmand og givet ham Skjold og Vaaben.

DYRBERG. Nej, jeg mener, om man ikke har set ham luske omkring paa Kysten, for at søge Vej ind i Dynekilen.

TORDENSKJOLD. Skulde han have det isinde!

DYRBERG. Hvem kan vide det?

TORDENSKJOLD. Jeg troer ikke, han vover sig ind i saa snevert et Farvand.

DYRBERG. Hvis der ikke var Andet iveau end Farvandet.

TORDENSKJOLD. Jeg synes det er slemt nok.

DYRBERG. Hvad regner I da mig og Batterierne for?

TORDENSKJOLD. Naa, saa der er ogsaa Batterier. Det vidste jeg ikke.

DYRBERG. Femtusinde gode Soldater, med en Anfører, som endnu ikke har fundet sin Ligemand i denne Verden.

TORDENSKJOLD. Det er vist Jer selv.

DYRBERG. Rigtig! Hvor Djævelen kunde I gjette det? — Men

det var om Jer, vi skulde tale. I er altsaa Skibsreder, og Eders Kammerat der?

TORDENSKJOLD. Det er ikke min Kammerat. Jeg mødte ham tilfældig iaften. Vi skulde den samme Vej. Han er nok ellers Skrædder, saavidt jeg kan forstaa.

SALOMON (*heftig*). Hvad for noget, er jeg Skrædder?

TORDENSKJOLD. Ja vist! det fortalte Du jo før.

SALOMON. Naa, saa jeg har fortalt det, — aa ja! hvorfor ikke, — saa er jeg da Skrædder — jeg!

DYRBERG (*til Tordenskjold*). Siden I er en ærlig Svensk, saa lad os drikke et Bæger sammen.

TORDENSKJOLD. Ja gjerne.

DYRBERG. Hvis Skaal!

TORDENSKJOLD. Den unge Bruds. Gid hun maa blive lykkelig med sin Kjæreste.

DYRBERG. Jeg veed endnu en bedre Skaal: Kong Karl den Tolvtes, har I Noget imod den?

TORDENSKJOLD (*begeistret*). Nej, om det saa blev det sidste Bæger, jeg skulde tømme her i Verden, kunde det ikke skee for en bedre Helt. (*Han griber Bægeret og tager sin Hue af*). Leve Kong Karl den Tolvte, — til Held for hans Venner og — til Hæder for hans Fjender.

DYRBERG (*afsides til Bugge*). Han taler overmaade godt for sig, den Fyr! Han seer mig forresten ikke heller synderlig farlig ud.

SALOMON (*afsides*). Saa det synes Du. Ja, I vil nok komme ud af Vildfarelsen.

DYRBERG. Men fortæl os saa, hvorfor I agter Jer over Fjorden paa denne Tid af Døgnet.

TORDENSKJOLD. Nej, tøvlidt. Nu er det min Tur. Fortæl mig først, med hvad Ret I her staaer og holder Forhør over mig.

DYRBERG. I glemmer nok, at jeg er Egnens Øvrighed? En Mand —

TORDENSKJOLD. Det kan gjerne være, men hvad Djævl

kommer det mig ved. Pas I Jeres Forretninger, og lad mig passe mine.

DYRBERG. Hvad siger I! — naar jeg, Landshøvdingen — en Mand —

TORDENSKJOLD. Ja vist! der skal mere end Landshøvdingen for at skræmme mig. (*Mild*). Sagen er, at I, som i denne Tid har Hovedet fuldt af Aarvaagenhed og Pistoler, antager enhver Fremmed for mistænkelig. — Jeg kunde gjerne være en Landstryger, jeg kunde tilnød være ham, som I Allesammen gaa og søge efter. — Ikke sandt! lad os kun tale rent ud af Posen. — Men indseer I da ikke, at det er en Fornærmelse mod Jer selv at tro, at en Spejder skulde liste sig herover, hvor han kunde møde Den, som endnu aldrig har fundet sin Ligemand, eller troer I, at Tordenskjold for et Natteleje og et Bæger Vin skulde vove sig lige i Løvens Gab. Jeg mener der, hvor I befaler.

DYRBERG. Ja, jeg forstaaer Jer godt. Jeg begriber blot ikke, hvorfra I kjender mig saa nøje. — Forresten har man set saa galt af den Fyr før.

TORDENSKJOLD. Ja, hvad Tordenskjold angaaer, saa er det vel sandt, at han en Gang sprang i Søen efter Grev Wachtmeister og bragte ham fangen tilbage, men Greven var kun en Soldat. Han tog rigtignok ogsaa Fregatten „Hvide Ørn“, lige for Næsen af hele Svenskeflaaden, men det var kun en Sømand han dengang sloges med. Det er ogsaa sandt, at Karlene synge Viser om Tordenskjold og at Konerne kyse deres Børn med hans Navn, men det er kun Almue og Bønder. Med Jer, Herre, er det en anden Sag, Kongen vidste nok, hvem han gjorde til Befalingsmand her, og veed han det ikke, kan I stole paa at Tordenskjold veed det. Jeg har hørt eders Aand og Kløgt rose. (*indsmigrende*). Ak min Herre Landshøvding! I maa ogsaa stole lidt paa Andres.

DYRBERG. Giv Jer tilfreds, min brave Mand! jeg har gjort Jer Uret; men i min Stilling er Mistænksomhed en Dyd. I skulde blot være i mit Sted.

TORDENSKJOLD. Ja, hvis jeg var det, vilde jeg bruge Tiden,

List mod List, Djævel mod Djævel, istedetfor at staa her og drikke Skaaler med en ærlig Skibsrheder.

DYRBERG. I har Ret. Jeg maa afsted. Farvel min brave Ven! kom og lad os faae et Bæger paa godt Bekjendtskab. I bærer da ikke længer Nag til mig, fordi jeg gik Jer saa haardt paa Klingen?

TORDENSKJOLD. Tvertimod! jeg glæder mig over at have gjort en saa kløgtig Mands Bekjendtskab.

DYRBERG (*til Gunild og Bugge*). Det er et godt Ho'de der sidder paa den Mand. — Farvel herinde. — Skulde jeg ikke komme tidsnok til Vielsen, kan I være sikre paa jeg skal indfinde mig til Aftensbordet. — Men jeg maa have ham først, det er aldeles nødvendigt, at jeg faaer Fingre i ham. — Jeg skal siden sige Jer hvorfor. (*Gaaer*).

KAREN (*til Tordenskjold*). Hvis I trænge til Mad eller Drikke, Fremmede, staaer Bordet dækket herinde.

TORDENSKJOLD. Tak mit, Barn! Følg med Skrædder! — Naa, hører Du ikke!

SALOMON. Skrædder — Naa! — Jo!

(*Dyrberg er gaaet ud i Baggrunden med Erik, Tordenskjold og Salomon gaa ud tilvenstre*).

TREDIE OPTRIN.

GUNILD. BUGGE.

BUGGE. Har Du nu Alt færdigt til Bryllupet?

GUNILD. Ja.

BUGGE (*gaaer frem og tilbage*). Altsaa vente vi kun paa Præsten, og han maa da snart komme. — Hvad siger Du? — Naa, Du siger som sædvanligt Ingenting. — Men hvis han nu ikke kom. — Klokken er allerede sex.

GUNILD. Kan det ikke opsættes?

BUGGE. Hvor Du taler! — Om tre Dage skulle vi gjøre Regnskab for Eriks Penge. — Kan Du det? — Vi have brugt dem, nogle til hans Opdragelse, de strenge Tider toge Resten.

Jeg maatte jo desuden underholde hele din fattige Familie. — Naar han gifter sig med Karen er Alting godt. — De maa giftes. — Det er ikke Bryllupet jeg gaaer og grunder paa. — — Hør, Gunild! — Aa Herregud! lad os nu være fri for dit sørgmodige Ansigt iaften.

GUNILD. Hvad vilde Du?

BUGGE. Hvem troer Du vel den Mand er derinde?

GUNILD. Skibsrhederen?

BUGGE. Ja hvad tænkte Du før, da Du stod og stirrede saa stift paa ham?

GUNILD (*med Betydning*). Jeg tænkte paa, hvor Du vilde sætte ham ved Bordet iaften.

BUGGE. Ved Bordet! — ja, I Fruentimmer ligne Jer dog altid selv. — Jeg tænkte, at jeg hele mit Liv har gaaet og kigget efter en Lejlighed til at komme ivejret. Alle andre ere sprungne mig forbi, blevne til Matadorer, jeg er glemt. Selv min gamle Skolekammerat, Mogens Knappe, fortalte igaar, at han var bleven valgt til Chef for Flaaden heroppe i Bugten, og ovenikjøbet, ved Hans Majestæts Naade, adlet under Navn af Strømstjerne. Det maa rigtignok Kongen Naade have gjort, efter hans Retfærdighed vilde det have været umuligt. Han Admiral, jeg Fyrmester, — ikke sandt! — Lejligheden, Tilfældet det er deres Fortjeneste. — Denne Lejlighed, som jeg søgte og aldrig fandt, har nu endelig vist sig, den er kommen, siger jeg, og Du kan tro den skal ogsaa blive benyttet.

GUNILD. Hvad mener Du?

BUGGE. Du gjetter ikke hvem Manden er derinde? — nej, naturligvis, hvor skulde det vel kunne falde Dig ind. — Kom lidt nærmere, det er maaske ham, de Alle gaa og lure efter: — Tordenskjold — kan Du nu forstaa mig?

GUNILD. Vor Gjest?

BUGGE. Ja, hvad gør det? Jeg bød ham først herover, da jeg troede at vide, hvem ham var. Jeg saae fjendtlige Skibe krydse i Bugten, to Fremmede listede omkring paa Kysten, saa fattede jeg Mistanke.

GUNILD. Landshøvdingen mente dog ...

BUGGE. Landshøvdingens Mening behøver Du ikke at bryde Dig om, for han har aldrig havt nogen. Jeg er ikke sikker i min Sag, og her gjælder det at være forsigtig. Jeg er allerede engang før bleven udleet fordi jeg tog fejl. Jeg vil lade Erik ro mig op til Admiralen. Hvad er det nu han hedder?

GUNILD. Strømsstjerne.

BUGGE. Rigtigt, Han har faaet sig et nyt Navn, ligesom jeg faaer mig en ny Hat, naar den gamle ikke duer mere. — Han skal sende os en Barkasse med nogle haandfaste Folk. Vi forhøre ham. Bekræfter min Formodning sig, arrestere vi ham, hvad alle Andre ikke have været istand til, udfører jeg. Kan Du faae det i dit Hoved? Man vil endelig lukke Øjnene op for hvad jeg er, Pengene friste mig ikke, det veed Du, — de tusende Daler kan de beholde.

GUNILD. Vent heller til imorgen.

BUGGE. Ti Du stille, jeg behøver ikke dine Raad. — Jeg har forresten selv tænkt paa at vente, man kunde bringe ham til at drikke, udfritte ham — men han kunde ogsaa slippe bort. Det er det sikreste, jeg strax tager op til Flaaden. (*Vil gaa*).

GUNILD. Præsten kjender Tordenskjold.

BUGGE. Præsten! — Det er rigtigt. Det falder mig netop ind nu. Han har seet ham. Man glemmer ikke Den, af hvem man har lidt Uret. Det gjælder altsaa om at passe paa til han kommer, vi maa ikke slippe vor Gjest af Øjnene. Det er besynderligt, jeg har aldrig holdt saameget af Tordenskjold som iaften.

FJERDE OPTRIN.

GUNILD. BUGGE. KAREN.

BUGGE (*vinker ad Karen og tier nogle Øjeblikke*). Hvad tage de sig for derinde?

KAREN. Skibsrhederen staaer og seer ud af Vinduet paa Himlen, den Anden spiser.

BUGGE. Skibsrhederen! (*til Gunild*). Det er godt Du! — Han er maaske ligesaalidt Skibsrheder som jeg. Det er en Snyder, mit Barn! og det er mig, din Fader, der har opdaget det, mig alene.

KAREN. Er det muligt? — Hvad troer Du, Moder?

GUNILD. Hvad din Fader troer.

BUGGE. Du indseer, at det maa blive den dybeste Hemmelighed for Alle. — Din Moder mente rigtignok, at vi strax skulde ro op og melde det til Knappe, — eller hvad er det nu han kalder sig denne ...

GUNILD. Strømsstjerne.

BUGGE. Rigtigt; men jeg vil først være sikker i min Sag og vente til Præsten kommer. Imidlertid lader jeg Erik bringe begge vore Baade ind i Skuret og aflaase det. Hvad Jer angaaer, saa ... (*gjør et Tegn*) — I forstaa mig. Det er jeres hele Fremtids Lykke her handles om. (*Gaaer*).

FEMTE OPTRIN.

KAREN. GUNILD.

KAREN. Præsten kommer ikke. Hvis det maaske kunde bevæge Fader til at mit Bryllup blev opsat.

GUNILD. Tal ikke derom.

KAREN. Men jeg elsker jo ikke Erik, jeg vil aldrig komme til at elske ham. Du veed det, og Du hjælper mig ikke. — Men saa tal dog, Moder, Du tier og svarer mig ikke.

GUNILD. Din Fader vil det. Det maa saa være.

KAREN. Hvis jeg blot havde faaet Lov til at see Poul engang endnu. Han er her i Nærheden. — Men han kommer ikke, Alle forlade mig.

GUNILD. Hvad har han at gjøre her?

KAREN. Du har sagt, at jeg fra nu af kun maatte betragte ham som min Broder, ikke mere see ham og tale med ham. Jeg har holdt mit Ord, — nu fører Tilfældet, barmhjertigere end I Andre, os atter sammen. Giv mig blot Lov til at see

ham endnu en Gang, at sige ham Farvel, saa skal jeg finde mig i Alt, stille og taalmodig, som den Døde.

GUNILD. Den Dødes Bryst bærer kun paa sex Fod Jord, den Levendes fik ofte mere at bære. Poul kan ikke komme. Der er Ingen som kan hjælpe Dig uden Gud, — og han hjælper endda ikke altid naar vi klage.

KAREN. Jeg er saa grændseløs ulykkelig.

GUNILD. Se paa mig, mit Barn! græder jeg, forsager jeg? Jeg tier. Det vil Du ogsaa lære, tie og dølg. Det kommer ikke an paa, hvor stor en Sorg vi gjemme, naar vi blot forstaa at skjule den.

KAREN, O Moder! Moder! hvad maa Du ikke have lidt for at kunne tale saaledes.

GUNILD. Ikke saameget som Du troer; Den, Gud sender store Sorger, plejer han ogsaa at sende store Kræfter. (*Gaaer*).

SJETTE OPTRIN.

KAREN. (*lidt senere*) TORDENSKJOLD.

KAREN (*Har vendt sig mod Aabningen i Baggrunden*). Han kommer ikke, — han har Vagt derovre, hans Ære forbyder ham, at forlade Kysten, — men hans Kjærlighed, forlanger den da Intet? — og om en Time vil det være forsilde. — Han har glemt mig. — Var da hele vor Ungdom, og alle dens Haab kun en Drøm? Der er ingen som kan hjælpe mig.

TORDENSKJOLD (*har aabnet Døren og lyttet, træder frem*). Det kunde dog være.

KAREN. I her!

TORDENSKJOLD. Ja, hvorfor ikke. Det lader jo til at Du har mig nødig. — Betro mig din Sorg, jeg har aldrig svigtet dem, der stolede paa mig, sommetider har jeg ogsaa været istand til at hjælpe dem. — Du venter da Nogen derovre fra?

KAREN. Hvor veed I det, Herre!

TORDENSKJOLD. Jo, jeg kom til at høre, hvad Du nylig sagde. Du venter Nogen og han kommer ikke. — Hvad om vi sendte ham et lille Bud.

KAREN (*glad*). Et Bud, ja! — Ak nej, det er umuligt.

TORDENSKJOLD. Det troer jeg ikke, der er kun ganske lidt umuligt i denne Verden. Vi maa se at finde paa Noget. — Du sagde, at han havde Vagt derovre. Det er altsaa en Officer Du venter? — Han er ung og smuk, — ja vist! det kan jo ikke være Andet, siden Du elsker ham.

KAREN. Han er min Barndoms eneste Ven.

TORDENSKJOLD. Stakkels Pige! og de tvinge Dig endda til at tage en anden.

KAREN. Jeg vilde blot se ham endnu engang, og sige ham Farvel.

TORDENSKJOLD. Ja, det er der da ikke noget ondt i. Veed han, at Du venter ham?

KAREN. Nej, han kom først til Kysten i Eftermiddag med Skarpskytterne fra Gothenborg.

TORDENSKJOLD. Er han deres Anfører?

KAREN. Ja.

TORDENSKJOLD. Vi maa see at faae et Brev sendt over til ham. Det paatager jeg mig at besørge.

KAREN. Det vil I, Herre! virkelig?

TORDENSKJOLD. Jeg kan ikke selv ro derover. Men jeg tænker nok, at vi skulle faae den Mand, som kom med mig, til at tage afsted. Her er vel ingen Vagt paa Øen.

KAREN. Nej, men begge vore Baade ere lukkede inde i Skuret.

TORDENSKJOLD (*dæmpet*). Man har altsaa fattet Mistanke. (*Højt*). Det skal Du ikke bryde Dig om, vi finde nok en Udvej. Flaaden ligger vel ogsaa saa langt borte, at Brandvagten ikke kan see ham ro herfra.

KAREN. Flaaden ligger helt oppe i Bugten.

TORDENSKJOLD. Skriv Du saa kun dit Brev! her er jo Alt hvad Du behøver dertil. Blot to Ord, eller har Du maaske allerede skrevet et?

KAREN. Og det vil I gjøre for min Skyld?

TORDENSKJOLD. Vilde Du ikke gjøre det Samme, hvis jeg havde din Hjælp behov?

KAREN (*i en heftig Kamp med sig selv*). Nej, nej! det gaaer

ikke an. Det er umuligt, der er Ingen som kan frelse mig.

— Ak Herre! tænk I heller paa —

TORDENSKJOLD. Naa, — Hvad skal jeg tænke paa?

KAREN (*hviskende*). At frelse Jer selv.

TORDENSKJOLD (*smilende*). Er der da Nogen som vil gjøre mig Fortræd.

KAREN (*tier et Øjeblik*). Jeg hørte nylig, at Landshøvdingen havde Jer mistænkt.

TORDENSKJOLD. Fanden i Vold med Landshøvdingen, saadan Noget dør man ikke af. Skriv Du dit lille Brev, det forstaaer Du Dig paa, lad mig besørge det, det forstaaer jeg mig paa; smil saa igjen, vær trøstig og glad, det kan blive bedre end Du troer, sæt Din Lid til ham deroppe, han holder fast, naar alle Andre slippe.

KAREN. Ja, jeg vil skrive Brevet og I skal besørge det. I selv. Lov mig blot, at I vil rejse bort og ikke mere vende tilbage.

TORDENSKJOLD. Gud velsigne Dig, mit lille Barn! Du er dog en ærlig Sjæl.

KAREN. Lover I det?

TORDENSKJOLD. Nej, naar jeg nu rejste min Vej, hvordan vilde det saa gaa med Dig? Det er jo ikke nok, at Du faaer din Ven at see, ham Du holder af. Vi maa ogsaa tænke lidt paa at blive af med ham, — den Anden, — som Du ikke holder af. Du forstaaer mig nok.

KAREN. Ja, men I forstaaer ikke mig. (*Hun sætter sig og skriver*).

TORDENSKJOLD. Det er sandt, jeg maa da først vide, hvor disse Skarpskytter ligge, for at vort Bud ikke skal tage fejl af dem. Aftenen er saa mørk.

KAREN (*medens hun skriver*). De ligge her ligeoverfor.

TORDENSKJOLD. Men der kom vi jo fra, jeg syntes det var Artilleri jeg saae.

KAREN. Nej det ligger længer oppe i Bugten.

TORDENSKJOLD. Ja hvad forstaaer jeg mig paa det. Jeg er en Mand, der har seet mere Saltvand end Soldater i mine

Dage. Skynd Dig. Der kommer Nogen. Du skal ikke være bange for mig. Jeg troer ikke, de gjøre mig Noget.

(Karen giver ham Brevet og gaaer).

SYVENDE OPTRIN.

SALOMON. TORDENSKJOLD.

TORDENSKJOLD. Naa Salomon. Har Du saa brugt dine Øjne og lagt Mærke til Lejligheden.

SOLOMON. Ja, Deres Velbaarenhed! Jeg har lagt Mærke til, at de glo paa mig overalt hvor jeg viser mig. De stikke Hovederne sammen, grine og hviske; der har vi Skrædderen.

TORDENSKJOLD. Er det Alt!

SALOMON. Nej, det Bedste kommer tilsidst. Jeg har ogsaa hørt fortælle, at de have en Flaade oppe for Enden af Bugten paa fire og fyrgetyve Skibe, og henved fem tusende Mand fordelte paa begge Sider af Indløbet, uden endda at regne Batterierne for Noget. Midt inde i dette Smaapilleri sidde vi, som to Rotter i en Fælde. Brudgommen har gjemt Baadene. Ingen Mulighed i at slippe bort. Kortsagt Hr. Captain, vi ere kaput. Det er alt hvad jeg har opdaget.

TORDENSKJOLD. Det maa gaa alligevel, Du!

SALOMON. Ja, det vil gaa ad Helvede til, med Respect og Blufærdighed at melde.

TORDENSKJOLD. Er Du bange, gamle Sælhund? Det er jo kun en lille Lystrejse, vi To gjøre for vor Fornøjelse.

SALOMON. Jeg spaaer at vi faae daarligt Vejr paa denne Tur. Ak Hr. Captain! Hr. Captain! hvad vilde I ogsaa herovre.

TORDENSKJOLD. Det skal jeg sige Dig. Kong Karl ligger for Frederikshald med hele den svenske Armee, men Flaaden, hans Forraadskammer, ligger heroppe i Bugten. Vi ville tilintetgjøre den, hale den med os, eller brænde den, der hvor den ligger. Forstaaer Du?

SALOMON. Naa saa det vil vi? Om Forladelse, Hr. Captain!

syv Skibe mod fire og fyrge. Synes I ikke, at det Stykke Arbejde vil tage lovligt meget paa vore Kræfter?

TORDENSKJOLD. Vi kan jo hvile os derefter.

SALOMON. Vi ville komme til at hvile før vi vente det. Naar jeg seer Præsten skal jeg give ham to Firskillinger, for at han kan besørge min Begravelse og en lang Ligprædiken.

TORDENSKJOLD. Du kan vente til Du har faaet det Brev besørget til Captain Sparre, Commandøren for Soldaterne her ligeoverfor. Slut Dig til Folkene her, til Brudgommen f. Eks., det er just din Mand. Husk blot paa, at vi ikke kjende hinanden, kommer Du over til Kysten, saa læg Mærke til Alt, Folkenes Stilling og Deres Styrke, indprænt Dig Batterierne, tæl Kanonerne, et Øje paa hver Finger. Du er listig og snild, jeg stoler paa Dig, (*lægger sin Arm om hans Skulder*). Det var ogsaa derfor jeg valgte Dig, min gamle Kammerat, til at følge med iaften, Dig alene paa hele Flaaden. Jeg maatte jo have En, som jeg kunde lide paa, hvor stor en Fare vi ogsaa kom i.

SALOMON. Ja vist! jeg har fulgt Jer i mange Aar, Herre! jeg har holdt af Jer som af mit eget Barn, skjønt jeg derfor ikke kan sige, I altid just har behandlet mig som *en Fader*. Dengang var jeg den kjære Salomon, iaften gjør I mig til en Skrædder. — Naa! i Guds Navn! lad mig da være Skrædder; men den anden Plan, tro mig Hr. Captain, den gaaer ikke, det er umuligt. Tænk blot paa Skjærene, den snevre Indsejling, som Ingen kjender, og Fyret, som ikke brænder, og Soldaterne og Batterierne og saa Syv mod Fire og fyrge! Du gode Gud! hvad skal dog det blive til?

TORDENSKJOLD. Det er netop en saadan Bedrift de trænge til hjemme i Admiralitetet, alle disse gamle, broderede Herrer, der ere komne til Verden med Galloner og Ordner paa Halen, ligesom Paafuglen. — Der sidde de og føre Krig paa Papiret, saa Blækket sprutter omkring dem, og naar jeg taler om en resolut Streg, ryste de og rynke paa Næsen ad mig. Tiden er faret hen over deres Hoveder, uden at de have mærket det.

SALOMON. De have jo ogsaa Parykker paa.

TORDENSKJOLD. Saa give de mig Gabel med til Hovmester;

men jeg skal vise dem, at jeg forstaaer at hjælpe mig uden ham. De have skrevet Danmarks Krønike fuld af deres Navne. — For Djævlén! hvorfor skulde jeg ikke ogsaa kunne faae en Plads til mit Navn?

SALOMON. Har I da ikke allerede faaet en saadan Plads, større og bedre end alle Andres? Sei Matros! Da Du laa paa en Raa, mellem Himmel og Hav, mens de Andre løb i Læ bag Skandsen, sang Kammeraterne din Pris. Da Du sloges i Røg og i Ild, saa Djævlén selv maatte ryste af Angst derover, sang Kanonen dit Navn, og vi har jublet derover, og Fjenden har hylet derover, hver paa sin Melodi. — Kan Du saa forlange mere?

TORDENSKJOLD. Det forslaaer ikke, min Gut! der er mere tilbage. Du ryster paa Hovedet, ja vist, enhver Ide er Daarskab, til den lykkes. Man tvivler idag, man gaber imorgen og beundrer iovermorgen. Det er saa Verdens Gang. Der er mere tilbage. Tanken paa en saadan Daad har sunget mig isøvn og vækket mig igjen, den kalder, den minder, den vil lystres. Da jeg rejste, slog Kongen sin Arm om min Skulder og sagde: Nu har jeg gjort, hvad jeg kunde, gjør Du nu Dit. Jeg sættes min Lid til Dig. Da bøjede jeg ydmygt mit Hoved, jeg følte, hvor Lidt jeg hidtil havde gjort og tænkte: Du skal faa Noget at see paa, min naadige og milde Herre. — Og nu Flaget Du, husk ogsaa paa det; den røde Dug, som gamle Kong Christian blødte under, som Skram og Rud og Trolle bar til Sejr og Hvidtfeldt bar til Himmerig, da han for sex Aar siden brugte det til sit Ligklæde, — op med Hovedet naar man nævner saadanne Navne! — det Flag gav mit Fædreland mig i den Tro, at det vilde være i gode Hænder; jeg tænker ogsaa nok, at de Helte jeg nævnede, have levnet lidt af deres Krudt til mig. — See, derfor maa vi virke iaften, min Gut, benytte Lejligheden eller skabe den, drive Tiden, den søvnige Kjælling fremad, give den Vinger. Det maa gaa, Salomon! det skal Fanden annamme mig gaa! saasandt jeg er en ærlig dansk Matros, og Vorherre vil hjælpe for Resten.

SALOMON. Men jeg er jo ikke længer Salomon — jeg er jo kun en Skrædder.

TORDENSKJOLD. Det faaer at være. Besørg dit Brev. Jeg er bestandig Tordenskjold. (*gaaer*).

OTTENDE OPTRIN.

SALOMON. (*senere*) ERIK.

SALOMON. Det er da ogsaa Satan til Menneske! og naar han saa faaer sagt hvad han vil, saa gaaer han og lader mig staae her med Brevet. Hvad skal jeg gribe til? Aa, den ulyksalige Brudgom, det er bestemt Dig, som kommer til at betale Gildet, det indseer jeg saa tydeligt. Der kommer han, han længes efter mig; ja vi længes vist lige meget. (*Han lægger Hænderne paa Ryggen og gaaer fløjtende omkring. Erik kommer*).

ERIK. I gaaer her saa alene.

SALOMON (*med paatagen Venlighed*). Ja, ganske alene.

ERIK. Og eders Kammesat, Skibsrhederen, hvor er han?

SALOMON. For det Første er han ikke min Kammerat. Dernæst er han vist stor nok til at kunne gaae uden min Hjælp.

ERIK. Er han ikke jeres Kammerat?

SALOMON. Nej, han er ikke, min rare Ven! Det er jo en Mand uden Levemaade. Hørte Du ikke, at han nylig stod og sagde mig Ubehageligheder herinde.

ERIK. Nej.

SALOMON. Han kaldte mig — (*seer sig om*) for Skrædder.

ERIK. Er I da ikke Skrædder?

SALOMON. Derfor behøver han ikke at kalde mig det. Forresten kan Du lide paa, at jeg har sprættet mere op i mine Dage, end jeg har syet sammen. Han skal ogsaa nok faae det Ord betalt.

ERIK. I har altsaa Noget isinde mod ham?

SALOMON. Noget Frygteligt.

ERIK. Jeg kan høre, I holder ikke af ham.

SALOMON. Jeg! —

ERIK. I stoler vist heller ikke ret paa ham. Ja til mig kan I tale uden Frygt. Jeg kan maaske hjælpe Jer, med det I har isinde.

SALOMON. Ja, det kunde nok være muligt.

ERIK. Troer I for Exempel, at han er den, han giver sig ud for?

SALOMON. Naar jeg skal være ærlig, saa troer jeg det ikke rigtigt.

ERIK. Hvem mener I da han er?

SALOMON. Ja, lad os tænke lidt efter. — Han seer mig snarere ud til at være Degn eller Parykmager.

ERIK. Degn?

SALOMON. Ja, hvorfor skulde han ikke lige saa godt kunne være Degn, som jeg er Skrædder?

ERIK. Han er ingen af Delene. I kommer til at gjætte om igjen.

SALOMON. Nej, saa giver jeg mig fortabt. Gjæt nu Du engang.

ERIK (*dæmpet*). Hvad om det var Tordenskjold, — eller en af hans Folk.

SALOMON. Guds Død og Pine! Nu bliver det Sidste snart værre end det Første.

ERIK. Ja, hvad siger I dertil?

SALOMON. Jeg siger, at vi To have tre Meninger om en Mand, det er mærkværdigt nok. Hvordan er Du forresten falden paa den Ide?

ERIK. Jeg har haft ham mistænkt lige fra det Øjeblik han traadte ind i Stuen. Jeg har lyttet og luret efter hvad de Andre sagde.

SALOMON. Har Du luret? — Du er en kjon Fyr.

ERIK. Nej, jeg er ikke kjon, men jeg er en sparsommelig Fyr, som holder af at tjene Penge.

SALOMON. Hvad skulde Tordenskjold vel gjøre herovre.

ERIK. Har I Lyst til at være med at dele de tusende Rigsdaler, der er udlovet for at gribe ham.

SALOMON. Aa ja! lad os dele, men først maa vi have fat i Manden. Derefter maa vi arrestere ham og, saa bringe ham op til Øvrigheden. Jeg synes, min brave Ven begynder den Sag fra den forkerte Ende, ligesom en hebraisk Bibel.

ERIK. Vi arrestere ham og sende ham i en Baad op til Flaaden.

SALOMON. En Baad! rigtig, det er netop den jeg staaer og tænker paa. Men man maa bære sig forsigtigt ad. Vi maa endnu være listigere end Tordenskjold, og han har dog Ord for at være temmelig snu af sig, den Fyr!

ERIK. Hvis Manden derinde er Den jeg mener, saa seer han da ikke ud til, at have opfundet Krudtet.

SALOMON. Det kan være, men hvis det er Tordenskjold, kan Du forbande Dig paa, at han forstaaer at bruge det. — Hvor mange ere I her paa Gaarden?

ERIK. Tre.

SALOMON. Og det mener Du skulde være nok til at tage ham? — Regn om igjen, min Gut! regn om igjen. Du har galt fat i dit Bestik. — Men det falder mig ind, hvorfor betroer Du Dig ikke heller til din Svigerfader, Fyrmesteren, end til en vild Fremmed som jeg?

ERIK. Fordi min Svigerfader vilde tage hele Æren og derfor ogsaa alle Pengene.

SALOMON. Sikken en nærig Fyr, fy!

ERIK. Alt hvad mine Forældre efterlod, har han brugt til min Opdragelse, fik jeg flere Penge vilde han tage dem og begynde at opdrage mig paany, — men nu er jeg opdraget, — jeg vil selv beholde hvad jeg fortjener. Jeg er kjed af at slide for Andre.

SALOMON. Det fortænker jeg Dig ikke i, min allerkjæreste Ven! det maa være et Hundeliv, saadan at sidde hele Natten med en Pind i Haanden og glo paa, at Fyret render rundt.

ERIK. Det maa være et værre Liv, at sidde og prikke den hele Dag med en Synaal i Haanden, som en Skrædder.

SALOMON (*heftig*). Lad mig være fri for den Skrædder, I Djævels Skind og Ben.

ERIK. Hvad skal jeg da kalde Jer?

SALOMON. Jeg hedder Salomon.

ERIK. Det var da et underligt Navn.

SALOMON. Det er et Navn man kan stole paa, det skal ogsaa staa et Sted i Bibelen, efter hvad troværdige Folk fortælle.

ERIK. Hvordan skulle vi saa bære os ad med ham derinde?

SALOMON. Det er netop det, jeg staaer og tænker paa.

ERIK. Hvad om vi forlangte Hjælp oppe fra Flaaden?

SALOMON. Hvorfor ikke fra Soldaterne, de ligge os jo nærmere?

ERIK. Vi skikke en Baad til Kysten.

SALOMON (*hurtig*). Jeg skal ro derover.

ERIK. I kunde saa let tage fejl af Vejen, var det ikke bedst, jeg tog derover?

SALOMON. I kunde saa let glemme mit Navn undervejs, og tillægge Jer selv den hele Fortjeneste.

ERIK. Vi sende et Bud derover.

SALOMON. Rigtigt, et Bud med et lille Brev; — hvem skal vi sende?

ERIK. Vor gamle Hyrde.

SALOMON. Naturligvis maa ingen paa Gaarden ane det Mindste, ikke engang Budet selv. Han afleverer blot Brevet til den vagthavende Officer. Hvad hedder han?

ERIK. Sparre.

SALOMON. Jeg skal skrive Brevet, faae I Budet fat imedens.

ERIK. Han er færdig. Lad os blot faae Brevet.

SALOMON (*afsides*). Han mistænker mig den Tamp! ja bi kun. (*Skriver og læser højt*). „Erik Dam og Salomon Skrædder have opfundet Tordenskjold. Send Folk herover. Naar Faren er forhaanden maa alle Mand være paa Dækket.“ (*Til Erik*). Hvad? — læs selv!

ERIK (*Har seet over Salomons Skulder*). Det behøves ikke.

SALOMON. Jeg synes der kommer Nogen. Pas lidt paa der-
henne, mens jeg forsegler. (*Erik gaaer mod Døren. Salomon
tager Karens Brev ud fra Brystet og lægger det i et Omslag,
krøller det andet sammen*). Se saa! vi følges ad til Budet.
— Pas nu paa, I Gjæslinger! Ræven er kommen i Gaarden.
(*De gaae*).

Tæppet falder.

ANDEN HANDLING.

(Samme Værelse som i første Handling. En Time senere).

FØRSTE OPTRIN.

BUGGE. TORDENSKJOLD. SALOMON (i Baggrunden).

BUGGE (*indsmigrende*). Er der nu Ingenting I trænger til? Sig blot frem. Alt hvad Huset formaaer skal være til Eders Tjeneste.

TORDENSKJOLD. Men Guds Død, Herre! I har jo ikke tænkt paa Andet iaften, end at fore os. Lad os nu passiare lidt.

BUGGE. Ja, lad os det. Jeg holder saameget af at passiare, helst med en Mand som Jer, for jeg antager, I har vist seet og oplevet Meget i Jeres Dage. Hvad der forundrer mig er,

at I ikke har givet Jer til Krigsstanden. I kunde vist være blevet en god Soldat.

TORDENSKJOLD. Det kan gjerne være, men jeg er nu engang begavet med en glubende Tilbøjelighed for Saltvand. Hvorfor valgte I ikke selv Krigsstanden, siden I lader til at føle saa stor Lyst til den. Har I altid siddet og kukkeluret her paa Fyrtaarnet?

BUGGE. Ja saa godt som. I min Ungdom tjente jeg paa Flaa-den; men tog min Afsked, ellers kunde jeg maaske nu have været Admiral. Saa gjorde de mig til Lods og Fyrmester, og lode mig gro fast her.

TORDENSKJOLD. Behøver man da Lods for at komme ind igjennem Renden?

BUGGE (*med Betydning*). Ja, — undertiden ogsaa for at komme ud igjen.

TORDENSKJOLD. Og det er I saa god at besørge?

BUGGE. Jeg og Erik.

TORDENSKJOLD. Det er godt jeg veed det. — Jeg synes ellers, at det kun er en ringe Virksomhed I her har faaet.

BUGGE. Ja hvad skal man sige? Der har aldrig vist sig nogen Lejlighed for mig til at komme ivejret.

TORDENSKJOLD. Lejligheden viser sig min Sjæl for Enhver. Det gjælder blot om at gribe den, tage et Tag i den, og tvinge den til at lystre. Saadan har jeg idetmindste altid baaret mig ad, prøv I engang den samme Recept. I skal se, den slaaer an.

BUGGE. Men man støder dog undertiden paa Hindringer, hvad gjør I ved dem?

TORDENSKJOLD. Jeg ryster dem af mig, knækker Halsen paa dem.

BUGGE. Og Faren?

TORDENSKJOLD. Fanden i Vold med Faren, det er jo som Salt paa en Beskøjt: den forøger Appetiten.

BUGGE. I tænker da aldrig paa Faren?

TORDENSKJOLD. Jo, altid Herre! — naar den er vel overstaaet.

BUGGE (*til Salomon*). Hvad grunder I paa, min Ven?

SALOMON. Syd, sydvest Herre!

TORDENSKJOLD. Bliver Skrædderen gal?

SALOMON. Om Forladelse! jeg stod blot og kiggede lidt ud paa Søen. Det har jeg nu min Fornøjelse af.

BUGGE. Ja, det er en smuk Aften.

SALOMON. Kalder I det en smuk Aften? (*Henvendt mod Tordenskjold*). Ret nu gaaer Vinden forresten mere til Syd.

BUGGE. Saa plejer det at regne.

SALOMON. Det spaaer jeg ogsaa. Det vil regne i Aften, — (*dæmpet*), med Blykugler. (*Højt*). Men ser jeg ret, saa kommer der en Baad.

BUGGE. Det er vist Præsten. Endelig!

SALOMON. Der er endnu en Mand og to Fruentimmer i Baaden.

TORDENSKJOLD. En Mand?

SALOMON (*med Betydning til Tordenskjold*). En gammel Mand.

TORDENSKJOLD. I maa vel hen og hilse paa de Fremmede. Jeg vil ikke forstyrre Jer. Jeg har desuden et lille Brev at skrive. (*Gaaer*).

SALOMON. Og jeg har en lille Søvn tilgode. (*Gaaer*).

ANDET OPTRIN.

(BUGGE trækker i en Klokkesor, man hører en Klokke lyde indenfor. Gunild modtager to Damer og en ældre Mand, som komme op ad Trappen fra Søen. Efterat have hilst paa dem, fører hun dem ud af den sidste Dør tilvenstre. Medens dette sker har Bugge hilst paa HJALTE og gaaer med ham frem i Theatret.

BUGGE. Men hvor bliver I dog af?

HJALTE. Just som jeg i Mørkningen vilde gaa ombord, saae jeg fremmede Skibe krydse nede mellem Skjærene. Da var min Plads der, hvor Faren viste sig. Siger ikke Skriften: Holder fast —

BUGGE. Jo, det siger jeg med: Holder fast paa hvad I har, og gjør Jer Umage for at det ikke smutter fra Jer.

HJALTE. Hvad skal det betyde? — hvorfor afbryder I mig?

BUGGE (*dæmpet*). Det skal betyde, at ham I frygtede for dernede, har jeg maaske fanget heroppe. Er det ikke mærkværdigt?

HJALTE. I, fanget ham?

BUGGE. Tal sagte, — han er derinde, det troer jeg idetmindste. Jeg er dog ikke rigtig sikker i min Sag, men I kjenner ham jo. I har saa god Grund til at huske ham fra sidst.

HJALTE. Det har jeg, Fyrmester. — Og hvis det forholder sig som I siger, saa har I gjort eders Fædreland en uhyre Tjeneste, mig ogsaa. I veed, min Gaard ligger helt ude ved Havet. — Jeg vil ikke tale om —

BUGGE. Ja, saa lad være at tale derom. — Der mangler blot, at I gjenkjenner ham, saa bringe vi ham i Baand og Lænker over til Strømstad.

HJALTE. Er han da ikke lænket?

BUGGE. Jeg maatte jo vente, til I fik ham beseet.

HJALTE. Jeg kunde saa godt bese ham, fordi han var i Lænker. Siger ikke Skriften: Gaa ud —

BUGGE. Jo, det siger den rigtignok, men veed I hvad jeg siger: Jeg strækker ikke min Haand længer frem, end jeg kan trække den tilbage igjen. Hvis jeg tog fejl af Manden vilde jeg høste Spot istedetfor Hæder.

HJALTE. I har Ret. — Vi sende altsaa Bud efter Mandskab, derefter træder jeg frem —

BUGGE. Nej! nu er I jo igjen paa en gal Vej; saasnart jeg er sikker paa, at jeg ikke har taget fejl, kalder jeg Folkene her tilhjelpe, vi ere nu fem Mand stærke. I nævner hans Navn, vi springe til, dermed er Alt afgjort.

HJALTE. Naa! — I mener altsaa, at jeg skal vove mig ind til ham — jeg alene, førend I springe til?

BUGGE. Ja, vi kunne ogsaa gjerne kalde ham herind. Jeg venter da udenfor. Overgiver han sig godvilligt, godt! vægrer han sig, skyder jeg ham en Kugle for Panden. Karen! Kom et Øjeblik herud.

TREDIE OPTRIN.

KAREN. DE FORRIGE.

KAREN. Godaften, velærværdige Herre!

HJALTE. Gudsfred mit unge Barn! I dette Øjeblik —

BUGGE. Ja, i dette Øjeblik stod jeg og Hr. Hjalte og talte om at faae vor Gjest, den fremmede Skibsrheder, med til dit Bryllup. Gaa hen til Døren, bank paa og bed ham gjøre Dig den Fornøjelse, at være din Brudfører iaften.

KAREN. Hvorfor indbyder Du ham ikke selv, Fader?

BUGGE. Aa, maa jeg nu blot være fri for dine Spørgsmaal. Træd lidt tilbage, Herr Præst! Husk nu vor Aftale: I nævner hans Navn —

HJALTE. Ja. — Men hvis det nu ikke er ham.

BUGGE. Saa nævner I naturligvis ikke noget Navn, men gaaer jeres Vej. — Jeg henter min Bøsse. — Nu troer jeg nok vi har ham.

(Bugge gaaer. Hjalte træder hen til Rækværket i Baggrunden).

FJERDE OPTRIN.

KAREN. HJALTE.

KAREN *(ved Døren)*. Det er vist ikke for at faae ham med til mit Bryllup. De forberede bestemt en List mod ham. — Den stakkels Mand som Intet aner! O! hvorledes skal dog Alt dette ende? *(Banker)*.

FEMTE OPTRIN.

DE FORRIGE. TORDENSKJOLD.

TORDENSKJOLD. Er det Dig, min Lille! — naa, hvad har Du nu at sige mig? *(Karen seer om mod Præsten)*. Ah! vi ere ikke alene. Hvem er den Mand der?

KAREN. Det er Præsten. Jeg kommer for at bede Eder være Brudefører ved mit Bryllup.

(Det øvrige af dette Optrin tales dæmpet).

TORDENSKJOLD. Er det Bryllup da saa afgjort?

KAREN. Hvor I taler, Herre! — Alt er jo beredt dertil, der kan ikke længer tænkes nogen Opsættelse. — Og mit Brev? —
— Han kom dog ikke som I lovede mig.

TORDENSKJOLD. Dit Brev er besørget, — og han kommer nok.

KAREN. Men inden det kan ske, vil det være forsilde.

TORDENSKJOLD. Hvem veed det. Jeg har nu engang ingen rigtig Tro til dette Bryllup. *(Tager hendes Hænder).* See paa mig, Karen! Nej ikke saaledes — Han kommer nok, Du! — smil til mig. Jeg har jo sagt, at Du ikke maatte græde. — Ifald det gik an, min Salighed! jeg tog Dig paa min Arm og bar Dig hen til ham, Du længes efter. Siden det ikke lader sig gjøre, maa vi finde paa noget Andet. Stol paa mig, og gaa nu din Vej.

KAREN *(gaaer, standser og vender tilbage igjen, griber hans Haand og siger:)* I er saa god, I kan umuligt være Den, de antage Eder for.

TORDENSKJOLD *(smiler).* Hvem antage de mig da for?

KAREN *(i Kamp med sig selv).* Vogt Jer? Herre.

TORDENSKJOLD. For hvem?

KAREN. For Præsten. *(Gaaer hurtigt).*

TORDENSKJOLD. Det er altsaa en Fælde de stille. Lad os da kigge lidt paa den Rottefænger.

(Hjalte træder langsomt frem. Idet han nærmer sig Tordenskjold aabner Erik den sidste Dør tilhøjre, og lister sig ubemærket hen i Skjul af Forhængen. Hjalte standser foran Tordenskjold og tier nogle Øjeblikke. Tordenskjold slaaer sin Kofte tilside, indenfor hvilken sees et Brystharnisk og Livskærf, hvori er stukket to Pistoler. Han lægger Haanden paa den ene).

SJETTE OPTRIN.

TORDENSKJOLD. HJALTE. ERIK (*skjult*).

HJALTE (*langsomt og højtideligt*). Vi mødes altsaa igjen.

TORDENSKJOLD. Ikke med min Vilje.

(*Hjalte gjør et Skridt mod Døren, Tordenskjold træder ivejen for ham*).

HJALTE. Gaa tilside, — og lad kun dit Vaaben blive siddende.

Det er ikke her som sidst.

TORDENSKJOLD. Hvorledes mødtes vi da sidst?

HJALTE. Har Du glemt den Aften din besudlede Skare trængte op paa vor fredelige Kyst, forjog Indvaanerne og bortførte vore Kreaturer. Nægt det om Du kan. Det var i min egen Gaard denne Udaad blev bedreven.

TORDENSKJOLD. Jeg nægter det jo heller ikke.

HJALTE. Du ringeagtede vore Bønner, spottede de Ulykkeliges Skrig —

TORDENSKJOLD (*smilende*). Var det ogsaa saa slemt?

HJALTE. Den Aften lovede jeg, at hvis vi To mødtes igjen, saa skulde der komme en Gjengældelse. — Forstaaer I mig?

TORDENSKJOLD. Ja, I udtrykker Jer meget tydeligt! videre!

HJALTE. Der er ikke synderligt videre tilbage. — Hvad siger Skriften?

TORDENSKJOLD. Ja, hvad Skriften siger har jeg næsten glemt.

Lidt husker jeg dog endnu, især det om Judith og om David.

Det var af mine Folk, de To; de gjorde Begge for deres Fædreland, hvad ingen anden vovede.

HJALTE. Og jeg siger Dig, at Timen og Gjengældelsen nu er kommen.

TORDENSKJOLD. Det sidste forstaaer jeg ikke rigtigt.

HJALTE. Veed Du ikke, hvad Enden her vil blive?

TORDENSKJOLD. Nej, men det veed I ikke heller.

HJALTE. Jo, jeg veed.

TORDENSKJOLD. Nej, I veed ikke.

HJALTE. Saasnart jeg aabner denne Dør er Du dødsens.

TORDENSKJOLD. Saa aabner I den ikke. Lad os blot faae Ende paa den Snak. — I har jo heller ikke fortalt jeres Historie tilende. Nu skal I høre Resten. — Det er sandt at vi i Fjor gjorde Landgang paa Kysten, — en frygtelig Armee, ni Mand tilsammen. Vi havde opbrugt vore Fødevarer. Folkene maatte have noget at spise. Eders Gaard laa nærmest ved Stranden. Vi toge hvad vi fandt. Men næste Morgen roede en Mand iland med fire og tredsindstyve veltalte Daler for det vi havde modtaget. I løb da I saa ham. Saa lagde han Pengeposen op paa Alteret i Kirken, og skrev eders Navn udenpaa. — I kan ikke nægte det, det var mig selv, som bragte denne Erstatning.

HJALTE (*folder Hænderne*). Det kalder han Erstatning.

TORDENSKJOLD. For Djævlén! I fik Alt hvad jeg havde.

HJALTE (*pathetisk*). En fed Stud, to Kalve og elleve Faar.

TORDENSKJOLD. Usselt, magert Krammeri altsammen; med et Par gode Øjne kunde man næsten kigge igjennem dem. Det var den Historie. Iaften lader det til, at I nok engang vil gjøre Jer betalt. — Har I nu ogsaa tænkt paa Følgen?

HJALTE. Jeg befrier vore Kyster fra en Fjende, en Udaadsmand, en —

TORDENSKJOLD. Ja, det er et Spørgsmaal, — Husk paa hvem jeg er, jeg sælger mig kun for det jeg er værd. Eders Gaard ligger endnu paa samme Sted som sidst, men jeg ligger ude i Fjorden med syv danske Skibe. Paa ethvert af disse har jeg Folk, der vilde banke paa hos Djævlén selv, hvis de havde Noget hos ham at fordre. Røber I mig iaften, blot med et Ord, et eneste Blik, ville de være ved Præstegaarden inden Sol gaaer op imorgen, jeg hører deres Jubel idet de storme Gaarden og dræbe for Fode. Hvad Sværdet skaaner tager Ilden til der ikke er bleven den Sten tilbage, I kan hælde jert Hoved til. Øie for Øie, Tand for Tand, det staaer ogsaa i Biblen. Har I tænkt paa det, Præst?

HJALTE. Jeg vil tænke paa min Pligt.

TORDENSKJOLD. Er det da en Præsts Pligt at hævné sig? — Ja vist har I Pligter, I har ogsaa en Hustru. I havde fire

smaa Børn, da jeg sidst besøgte Jer, der er maaske bleven flere siden. Vej da Pligten mod eders Hustrus Jammer, mod disse Børns tilintetgjorte Fremtid, mod en rygende Grushob, istedetfor et Hjem, hvor Alting blomstrede for Jer. Tro mig, Herre! der kommer ikke Noget ud af dette Angiveri. Bild Jer ind, at vi To aldrig have seet hinanden før nu. I vil vinde, jeg vil ikke tabe derved.

HJALTE (*gaaer mod Døren*). Nej, nej! jeg siger Jer, I slipper ikke fri.

TORDENSKJOLD. Tænk paa dem derhjemme. — Jeg har kun et Liv at miste, I har fem. — Øje for Øje, Tand for Tand! Og jeg slipper fri, hvordan I saa bærer Jer ad, igjennem Vinduet eller igjennem Døren, igjennem Vandet eller igjennem Luften, jeg slipper fra Jer, Præst! Fanden skal tage mig, om jeg ikke slipper. Nu veed I min Mening.

HJALTE (*betænker sig, vender sig mod Døren, hvor Bugge i dette Øjeblik kommer tilsyne. Pathetisk*). Jeg bryder mig hverken om Gods eller Guld, det Møl og Rust kan fortære. Jeg kjen-der Jer ikke. Jeg har aldrig seet Jer for mine Øjne før iaften.

(*Gaaer langsomt og værdigt ind til Bugge, som drager sig tilbage*).

TORDENSKJOLD (*leer, idet han seer efter Hjalte*). Det er dog en højst fornuftig Mand den Præst, naar han blot faaer Tid til at betænke sig. Fra nu af er der Ingen, som aner det Mindste.

ERIK (*lister sig bort*). Ingen, uden jeg.

SYVENDE OPTRIN.

TORDENSKJOLD vil gaa, møder SALOMON.

TORDENSKJOLD. Du veed altsaa vist, at Brevet blev rigtigt besørget?

SALOMON. Den gamle Hyrde leverede det i Sparres egne Hænder, men det vil alligevel ikke gaa paa den Bov, Hr. Captain.

TORDENSKJOLD. Troer Du?

SALOMON. De begynde at mærke Uraad Allesammen. Erik taler jeg nu ikke om; men Fyrmesteren er det heller ikke rigtigt med. Han stod nylig og ladede sin Bøsse, og hviskede med Konen. Tilsidst vil Bomben dog knalde af om Ørene paa os. Hvis I blot vilde lade mig raade denne Gang, saa har jeg funden paa en Udvej, en overmaade delikat Maner, til at ende disse Dele paa.

TORDENSKJOLD. Naa da?

SALOMON. Nej, jeg vil ikke sige det, for I følger saa alligevel kun eders eget Hoved.

TORDENSKJOLD. Vi kan da altid høre paa det.

SALOMON. Jeg har tænkt, at vi kalde Fyrmesteren og min Ven Erik herind, lukke Dørene af og smøre dem begge To dygtigt igjennem. For Fanden! Huset maa da kunne levere en Ende Toug dertil. Saa tage vi den bedste af deres Baade og stikke bort herfra. Hvad?

TORDENSKJOLD. Det lod sig gjøre, men jeg har en anden Idee!

SALOMON. Den er vist ikke bedre end min. — Naar jeg blot kunde begribe, hvad vi egentlig skulle herovre.

TORDENSKJOLD. Vi maa for det første skaffe os Underretning om Mandskabet paa Kysten.

SALOMON. Det har vi jo.

TORDENSKJOLD. Saa maa vi faae en Mand til at lodse vore Fartøjer igjennem den snevre Indsejling.

SALOMON. Men der er jo ikke andre Lodser her end Fyrmesteren og min Prins, — Erik.

TORDENSKJOLD. Altsaa maa vi faae en af dem til det.

SALOMON. Naa! sikken et Spektakel, før vi faae ham lempet ombord.

TORDENSKJOLD. Man maa faae ham til at følge med det Gode.

SALOMON. Det gjør han vist, — naar man beder ham kjønt om det. Desuden kan jo Lodsen ikke gjøre Noget ved Nattetider, saalænge Fyret er slukket.

TORDENSKJOLD. Derfor maa vi ogsaa skaffe Fyret tændt.

SALOMON. Ja, hvorfor ikke, det bliver bestandig morsommere.

TORDENSKJOLD. Jeg har desuden lovet Karen, at hun skal blive fri for sin Brudgom, denne Erik.

SALOMON. Og hun bliver fri for ham?

TORDENSKJOLD. Det haaber jeg. — Tilsidst kom jeg til at love, at hjælpe hende med at faae Paul Sparre, som hun holder af.

SALOMON. Og hun faaer ham.

TORDENSKJOLD. Hun faaer ham.

SALOMON. Naa Du gode Gud! sikken et Register. Og alt det vil I forrette her iaften?

TORDENSKJOLD. Jeg tænker at Du hjælper mig?

SALOMON. Nej, Herr Captain! jeg er nok bleven gammel og barket, og det hverken under Bønner eller Kirkegang, men det Stykke Arbejde gaaer over mine Kræfter. Inden vi faae Halvparten af disse Comedier udførte, ville vi være skaarne til Plukfisk. Vort Liv hænger i en Sytraad, ingen Udsigt til at frelse os selv, og endda arbejde for Andre. — Naa! I hører ikke engang hvad jeg siger! — Nej, jeg melder mig fra Bestillingen.

TORDENSKJOLD (*har staaet med sammenslyngede Arme og stirret hen for sig*). Det skal gaa. Og nu ikke hænge med Hovedet. Du maa gjøre din Del her, følge mig med lukte Øjne. Du er ældre i Aar, jeg i Kløgt; naar Du ikke vil det, saa kan Du gaa, jeg kjendes ikke mere ved Dig, jeg jager Dig bort, og saa skal Du dog se, jeg forstaaer at handle alene.

SALOMON (*ydmyg*). Men velbaarne Hr. Captain!

TORDENSKJOLD (*med stigende Heflighed*). Gaa til Gabel, Du! han lægger sig tilankers for en Regnbyge, og tæller Fjendens Mandtalsliste før han slaas. Der kan Du ligge og æde Beskøjter i din Køje og slide en Mundering op mellem hver Gang I løsne en Kanon.

SALOMON. Peder Wessel!

TORDENSKJOLD. Gaa paa Holmen og spind Toug, min Gut! der kan Du gale af dit Mod for Pramfolkene, og pilke Torsk om Søndagen, og blæse paa Baadsmandspibe for Nyboders gamle Kjællinger.

SALOMON. Peder! lille Peder! ti dog stille, jeg holder det min Salighed ikke ud. Forlang hvad Du vil, jeg følger efter Dig, foran hvis Du vil, om vi saa begge To røg lige lukt ind i Helvede.

TORDENSKJOLD. Jeg har udsøgt Dig paa den hele Flaade, fordi jeg stolede paa Dig, og naar det saa trækker op, kommer han og siger: Jeg melder mig fra Bestillingen.

SALOMON. Har jeg sagt det? Det har jeg ikke talt et Ord om. Tvertimod, jeg finder, at det vi her har for, er saa godt som Ingenting. Vi gifte Lodsens, vi tage Karen med os, Madammen ogsaa, vi tage hele Øen, hvis I synes det. Inden vi blive færdige skulle vi nok komme paa det Rene med, at jeg forstaaer mig paa Andet end at gale for Pramfolkene og spinde Tampe paa Holmen. I kan tage Jer Sagen let; hvordan I springer, kommer I altid til at staa paa Benene igjen. Det har Captainen lært af mig. Skulde det alligevel gaa i Knuder, bliver det Hele sat paa min Afregning. Hvad ville de sige ombord, hvis I kom til Skade her? — aa, jeg veed det! — det er en rask Fyr, den Salomon, som ikke bedre forstaaer at vare sin Captain. Det var blot derpaa, jeg nylig tænkte. Men jeg har formange Dages Sejre og formange halsbrækkende Bedrifter fra jeres Tjeneste indbrændt i min Erindring, til at være bange for Noget. See ret paa mig, Herre! troer I man laver Kujoner af den Slags Tømmer, ligner jeg en Mand, der ligger og gnaver Beskøjter i min Køje, en Mand, der pilker Torsk om Søndagen, en Mand, der spiller paa Baadsmanspibe for gamle Kjællinger? — — Maa jeg bare faae at vide, hvad jeg skal begynde paa.

TORDENSKJOLD. Du skal ro ned til vore Skibe og levere denne Ordre til Grib paa Vindhunden.

SALOMON. Jeg roer.

TORDENSKJOLD. Han kalder de andre Officerer sammen og forelæser dem min Instrux.

SALOMON. Vel, vel! det er allerede saa godt som besørget.

TORDENSKJOLD. Du tager Lodsens ombord.

SALOMON. Lodsens er ombord. — Med Forlov, hvor tager jeg ham fra?

TORDENSKJOLD. Det skal Du strax faae at vide.

SALOMON. Er der ikke Mere? Var det ikke bedst, jeg ogsaa tændte Fyret og giftede Karen?

TORDENSKJOLD. Nej, det skal jeg nok selv besørge. Blot Haand paa Værket, Skulder mod Skulder, Du! og en god Sag at virke for, saa gaaer Alt af sig selv. Er det mit Blod, Du er bange for at see? Kongen og Fædrelandet har jo betalt det; — tænker Du paa Faren? Er da Faren ikke Hæder, er Sejren ikke Kampen værd, er den ikke dens Betaling? — Er det Fangenskab? De faae mig ikke, Salomon. Er det Nød, er det List er det Vold? Ak min Ven! saa skulde Du ikke have fulgt mig saalænge. Det er kun den Luft, hvori jeg trives. (*Gaaer hen i Baggrunden*).

SALOMON (*har skjult Brevet*). Det er en rar Forretning, jeg her har faaet, og saa har den det for sig, at den er saa nem at udføre. Hvis jeg begriber, hvordan vi slippe ud af dette, vil jeg lade mig gjøre til Negerkonge.

(*Gaaer tilbage i Baggrunden*).

OTTENDE OPTRIN.

BUGGE. HJALTE. KAREN. DE FORRIGE i Baggrunden.

BUGGE. I er altsaa overbevist om, at vi have taget fejl? — fuldkommen overbevist.

HJALTE. Ja, hvorofte skal jeg gjentage det, jeg kjender ikke denne Mand. Nu maa jeg bede Jer, at vi ikke opsætte Vielsen længer.

BUGGE. Jeg seer heller ingen Grund til at tøve. Lad dem tænde Lysene inde i Salen, lille Karen, men sørg først for, at Vinduesskodderne blive forsvarligt lukkede. Gaa saa ind til din Moder, og lad hende hjælpe Dig med din Pynt. Jeg selv skal være færdig om et Øjeblik.

(*Gaaer ud tilhøjre med Præsten*).

NIENDE OPTRIN.

KAREN. TORDENSKJOLD. SALOMOM *i Baggrunden.*

KAREN. O ve mig! Jeg er fortabt!

TORDENSKJOLD. Vist ikke, nu troer jeg tvertimod, at Du er frelst.

KAREN. I hørte da ikke, hvad Fader sagde. I dette Øjeblik skal jeg række Erik min Haand, kan jeg det? kan jeg love ham en Kjærlighed, som allerede tilhører en Anden?

TORDENSKJOLD. Jeg paastaaer ogsaa, at det heller ikke skal komme saavidt. Det er din Fejl, Karen, at Du slet ikke stoler paa mig.

KAREN. I smiler, I spotter mig kun, der er Ingen som kan frelse mig. Alting visner under mine Hænder, jeg er fortabt, og de gjøre vel i, at knytte dette Baand i Nattens Mørke. Der vil ingen Morgen følge efter. (*Gaaer*).

TIENDE OPTRIN.

TORDENSKJOLD. SALOMON.

TORDENSKJOLD. Nu maa der handles. Sig til Grib, at han skal affyre en Kanon, saasnart det sidste af vore Skibe er gaaet vel gennem Indløbet. Jeg kommer til Jer naar jeg kan.

SALOMON. Og hvis I ikke kan, saa kommer I alligevel. Jeg har mærket mig Alting paa det Nøjagtigste. Men undskyld Hr. Captajn! Jeg veed endnu ikke saa rigtigt, hvor jeg i en Hast skal tage den Lods fra.

TORDENSKJOLD (*seer hen mod Salen. Erik viser sig i Døren*). Lodsens kommer der. Fortæl ham blot, at jeg har isinde at rejse min Vej. Du skal see, det gjør sin Virkning.

SALOMON. Hvordan faaer jeg den Prinds baxet ned i Fartøjet?

TORDENSKJOLD (*spottende*). Skrædder! (*Erik kommer nærmere. Højt*). Vi staa just og tale om Dig.

ERIK. Saa kommer jeg vist til Ulejlighed.

TORDENSKJOLD. Ikke det mindste. Jeg fortalte blot denne gode Mand, at Du var den bedste Lods paa hele Kysten. Er det ikke sandt?

ERIK. Det kan nok være.

TORDENSKJOLD. At Du kunde paatage Dig, at bringe ethvert Skib igjennem Skjærene.

ERIK. I kan stole paa det.

TORDENSKJOLD. Stort eller lille, det er Dig ligemeget.

ERIK. Jeg har ikke bestilt Andet mit hele Liv igjennem. Jeg forretter Arbejdet og Hr. Bugge faaer Æren for det.

TORDENSKJOLD. Der hører Du. Hvis Du nu behøver en Lods, saa veed Du da, hvor man kan finde ham. (*Gaaer*).

ELLEVTE OPTRIN.

ERIK. SALOMON fløjter.

ERIK. Hvad var det, I stod og talte om?

SALOMON. Det tør jeg ikke sige Dig.

ERIK. Sig det kun alligevel.

SALOMON. Nej, jeg siger det ikke, for saa bliver Du bestemt vred paa mig. — Han syntes, at din Brud ikke saa rigtig fornøjet ud.

ERIK. Gjorde han det?

SALOMON. At man næsten skulde tro, hun ikke brød sig synderligt om Dig.

ERIK. Nej virkelig?

SALOMON. Og at man da i Grunden heller ikke kunde for- tænke hende deri.

ERIK. Ikke?

SALOMON. Nej, for det Du var saa styg. Saa sammenlignede han Dig med en Askebøtte, en Orangutang; men det Sidste fandt jeg dog var for grovt. Det er sandt! han spurgte ogsaa, hvorfor I skulde lukke Skodderne, før Lysene bleve tændte derinde.

ERIK. Han vilde vist heller have dem aabne

SALOMON. Du mener vist, at Du heller vil have dem aabne.

ERIK. Jeg?

SALOMON. Ja, for at Folk kunde fornøje sig over at see, Du holdt Bryllup iaften.

ERIK. Nej, jeg mener for at Lysene fra Salen kunde vise dem derude Vej til at styre efter, men han har forregnet sig.

SALOMON. Det troer jeg ogsaa.

ERIK. Nu maa jeg gaa.

SALOMON. Vil Du allerede forlade mig?

ERIK. I hørte jo, at min Brud venter. Farvel saalænge.

(Gaaer men standser).

SALOMON. Saa vil jeg ogsaa sige Dig Farvel.

ERIK. Hvad mener I?

SALOMON *(seer sig om)*. Jo, Manden derinde talte om, at han vilde liste sig herfra, saasnart han havde ført Bruden til Alteret. Saa maa jeg jo med.

ERIK. I?

SALOMON. Naturligvis, min allerkjæreste Ven! det er jo saa ligefremt. Troer Du maaske, jeg har isinde at opgive min Fangst fordi Du holder Bryllup? Lister han sig bort, lister jeg mig efter ham. Han og jeg kan ikke skilles. — Men jeg staaer her og snakker. Det er Synd at opholde Dig længer. Din Brud venter jo.

ERIK. Han vil liste sig bort, nu, i dette Øjeblik?

SALOMON. Nej, først naar han faaer Jer stillet op for Præsten, og de Andre ere forsamlede derinde. Det er ellers ikke saa galt udtænkt. — Hvad?

ERIK. Vor hele Plan bliver paa den Maade til Intet. Hvad skulle vi gribe til?

SALOMON *(enfoldig)*. Ja, det er ikke let at sige.

ERIK. Om jeg aabenbarede Bugge Alt.

SALOMON. Det var vist ikke saa galt. — Saa bleve vi rigtig nok Tre om at dele.

ERIK. Tre! han vil tage det Altsammen.

SALOMON. Paa den Maade blev der endnu mindre til vor Part.

Mig har Du derimod for bedre Kjøb. Ærligt talt, kan jeg

nok indsee, at jeg ikke engang tilkommer Halvparten af de Tusinde, siden det i Grunden dog er Dig, som styrer det Hele. Er det ikke mærkeligt, jeg duer ikke til at finde paa Noget selv! Jer har gaaet og grædt herover iaften. Jeg er ogsaa godt fornøjet, naar jeg faaer hundrede Daler. — Resten tager Du.

ERIK. Det er talt som en honet Mand.

SALOMON. Ja, det er jeg, og ærlig, fremfor Alt ærlig.

ERIK. Men giv mig dog et Raad. Hvad skulle vi gribe til? —

Officeren og Soldaterne blive ogsaa borte.

SALOMON. Ja, det lader næsten til det. — Jeg faaer en Ide! hvad om jeg tog over til Kysten, jeg alene, og bragte Mandskab med tilbage.

ERIK. I alene?

SALOMON. Ja, siden Du ikke paa engang baade kan være i Kirken og følge med mig.

ERIK. Det synes jeg dog ikke rigtigt om.

SALOMON. Ikke. Ja, saa veed jeg ingen Raad. Det bliver da bedst, at Du sejler din Kaas ind paa Brudeskamlen, og jeg sejler min. Farvel min brave Ven! Jeg er kommen til at holde meget af Dig. Du ligner min Kjæreste! — Hils Familien! — (*Vil gaa*).

ERIK. Vi sejle begge To over og hente Soldaterne.

SALOMON. Aa Snak! det gaaer ikke an. Hvad ville saa de Andre sige derinde?

ERIK. Lad dem sige, hvad de vil; mens vi er borte kan han ikke slippe herfra. Kom! vi tage afsted.

SALOMON. Siden Du endelig vil det, saa for mig gjerne. — Er det ikke som jeg siger: Du styrer bestandig det Hele. — Ja, jeg er færdig.

ERIK. Jeg ogsaa. Følg med, hurtigt ud til Baaden. — Et Ord endnu! Hvis I tænker paa at skuffe mig? —

SALOMON. Jeg! — Vorherre bevare os!

ERIK. Jeg vil lade Jer vide, at det vil koste eders Liv. Se her! jeg er bevæbnet. (*Aabner Kofte og viser to Pistoler*).

SALOMON. Ja, det er jeg ikke. (*Aabner Kofte vendt mod Til-*

skuerne og viser to Pistoler. Dæmpet). Vent kun, til vi faae Dig ned i Baaden.

ERIK. Han er kommen paa Land, den Hvalfisk, vi maa stoppe ham før han slipper i Søen igjen.

SALOMON. Det er snarere os der er Hvalfisken. Vi sluge Jonas.

ERIK. Ja lad os blot faae Ende paa det Mirakel.

SALOMON. Jeg veed dog et Mirakel, som endnu vilde være større: Hvis Jonas havde slugt Hvalfisken. (*De gaa*).

TOLVTE OPTRIN.

TORDENSKJOLD (*aabner Døren og seer efter dem*). De gaa i Baaden! — de ro bort; nu er jeg sikker paa ham. — Timen nærmer sig, min Time! — Kamp og bestandig Kamp! det klinger i mit Bryst og driver mig fremad, ud over det Maal jeg allerede sparkede til i Skræddertrøjen. — En Kamp for Dig, Du gode Herre! som steg ned fra din Throne for at finde mig. Men hvis jeg ikke sejrer — Syv mod Fireogfyrge! — (*Begeistret*). Falder jeg, skulle de idetmindste sige: Han saae sin Fjende under Øjne og sloges ved Nat og ved Dag for den Sag, der er Mennesket dyrebarest her i Verden. Thi hvis jeg har gjort Noget, som er værd at lægge Mærke til, saa er det sket for Dig min Konge og for Dig mit Fædreland. —

Tæppet falder.

bringe mig Lykke. — Jeg stod og saae over til Fyrtaarnet da vi kom til Kysten i Eftermiddag, jeg længtes efter Mørket, for at snige mig ind til Dig. — (*heftig*). Var det til dit Bryllup at Du bad mig komme?

KAREN. Poul! Du maa ikke tale saaledes. Jeg maatte see Dig endnu engang.

POUL. Med Erik Dam! — og det er afgjort — endnu iaften?

KAREN. Min Fader vil det, hans Ære fordrer det, jeg kan ikke sige Mere; al min Kraft og mit Mod bøjede sig derfor — Jeg maa adlyde.

POUL (*fortvivlet*). Erik er jo en brav og ærlig Karl. — Han vil gjøre Alt for din Lykke — saavidt han er istand dertil. Han er mild og venlig har jeg hørt. Hvem veed hvad Fremtiden kan bringe. Den har maaske gjemt sit Solskin for Jer Begge.

KAREN. Det mener Du ikke. Hører Du Poul! — Du mener det ikke.

POUL. Jeg mener, at jeg er den Ulykkeligste af Alle. — Men hvad Magt ligger der vel paa mig?

KAREN. Og hvad Magt ligger der paa et Hjerte som brister?

POUL. Jeg har læst, at elske var at lide, men jeg troede ogsaa, at kjæmpe var at sejre. Har han kjæmpet? Har han savnet Dig som jeg? Og jeg maa see det uden at kunne hindre det, jeg tør ikke stille mig ivejen for ham og sige: hvad Du tager det er mit, lad os kjæmpe om hende. — Vejen til Dig kan ikke gaa over et Liig. — Du gifter Dig og derefter ere vi To fremmede, døde for hinanden.

KAREN. Tal dog ikke saaledes. Jeg kaldte paa Dig i min Nød fordi jeg troede, Du havde Trøst at bringe. — Du fortvivler jo som jeg.

POUL. Ja, Du har Ret, det er fejgt at lægge nogen af min Sorg til din, men denne Tidende kommer saa pludselig, saa uforberedt.

KAREN. Og mit Brev?

POUL. Jeg troede alligevel, at Lykken mente os det Bedre. De vidste dog herhjemme, hvad vi To vare for hinanden.

KAREN. De tænkte ikke paa vor Lykke, Poul! — Jeg græd og bad om Naade for os, de saae ikke mine Taarer.

POUL. Din Moder —?

KAREN. Hun lider og tier.

POUL. Og der er ingen Frelse for os, ingen Pris, for hvilken Du kan reddes? Vis mig blot en Udvej, jeg skal gribe den, jeg skal sejre. — Du tier — og vore Haab, Karen! og Fremtiden, af hvilken vi ventede saameget. — Husker Du ikke det.

KAREN. For os gjælder det kun om at glemme, ikke at erindre. —

POUL. Nu! siden det ikke kan være anderledes, saa Farvel.

KAREN. Hvor gaaer Du hen? — svar Poul.

POUL. Til mine Pligter, Karen! — Her i Verden har jeg elsket Dig i min Ungdoms Drøm i dens vaagne Lykke, og ham, Kongen, fra jeg blev en Mand. Jeg fulgte ved hans Side, medens Europa fra Nord til Sønder skjælvende under hans Fodtrin. Nu gaaer jeg igjen til ham og søger min gamle Plads i hans Rækker. — Du sagde, at vi maatte glemme. Han vil give mig Lejlighed dertil.

KAREN. Jeg forstaaer Dig — Du vil dø, Du vil lade Dig dræbe.

POUL. Nej, saa forstaaer Du mig ikke. At elske Dig er at være bleven større. Din Aand vil bo i enhver Fremtidshandling Du spørger om mig, — at søge Døden er kun den Fejges Kjendemerke. Der hører mindre til at dø end til at leve.

KAREN. De komme! Sig endnu engang, at Du elsker mig.

POUL. Karen!

KAREN. Gaa nu, gaa! Du skal ikke længer see mine Taarer.
(*De gaa, men standse*). Skjul Dig! (*Aabner Døren til Salen for ham. Gaaer*).

ANDET OPTRIN.

BUGGE. Det er ogsaa som om det Hele var forhexet iaften. Lejligheden jeg gik og lurede efter, er endelig kommen, men

bestandig slipper den mig ud af Hænderne igjen. Gud maa vide, hvor Erik er bleven af. Tillykke har jeg da endnu beholdt den Anden. — (*Gaaer til Baggrunden*). Hvis er den fremmede Baad? det er formodentlig nye Opspind, skal vi se; siden den ikke tilhører Nogen her, saa lad os løse den, maaske den finder tilbage til sin Ejermænd igjen, hvem kan vide det. Der kommer Præsten. Jeg skal se at udfritte ham lidt endnu.

TREDIE OPTRIN.

BUGGE. HJALTE.

HJALTE. Eders Svigersøn er vel ikke kommen siden?

BUGGE. Nej, han er roet bort med den Ene af de Fremmede.

HJALTE. Hvem af dem? — I Guds Navn, svar mig.

BUGGE (*betragter ham et Øjeblik tavst*). Ham I talte med, Skibsrhederen!

HJALTE. Det burde I have forhindret, Hr. Fyrmester.

BUGGE. Ja, hvis jeg var bleven underrettet itide.

HJALTE. I skulde ikke ladet den Mand slippe, det havde været bedre at beholde ham her. Nu vilde I bevise mig en Tjeneste ved at lade mig komme bort, jeg maa tilbage til mit Hjem.

BUGGE. Godt! jeg skal selv ro Jer over.

HJALTE. Strax?

BUGGE. Saasnart I har besvaret et Spørgsmaal. — Var den Mand Skibsrheder eller ikke. Blot et Ord — ja eller nej!

FJERDE OPTRIN.

DE FORRIGE. TORDENSKJOLD har aabnet Døren og lyttet, træder nu frem.

TORDENSKJOLD. Ja saa min Sjæl er jeg Skibsrheder. Det er vistnok.

HJALTE. Men han er her jo endnu.

BUGGE. Ah! I lur, gode Herre!

TORDENSKJOLD. Aldeles ikke, gode Herre! Jeg hørte blot eders Spørgsmaal, derfor kom jeg. I talte noget højrøstet herinde. Hvad er det I bebrejder Præsten, Hr. Fyrmester?

BUGGE. Jeg siger blot, at der gives Folk saa jammerlige, at de veje deres Hengivenhed for det Land, der føder dem, mod en fyldt Pengepung, Pralere, der brede sig og trumfe, naar det kommer an paa Ord, men krybe sammen, naar det gjælder om at handle. Jeg kjender saadanne Mænd.

HJALTE. Ikke videre, Bugge, ikke videre. Der gives ogsaa modige Mænd, som med Døden for Øje, dog ikke betænke sig paa deres Pligt. Jeg hører til disse.

TORDENSKJOLD. I har Ret, ærværdige Herre! der gives brave og modige Mænd blandt Svensken. Jeg kan tale med derom.

HJALTE. Jeg trænger ikke til Nogens Vidnesbyrd. Nu skal i høre, hvad jeg før fordulgte.

TORDENSKJOLD. Ja, det angaaer sandsynligvis ikke mig, og jeg vil derfor se ind til de Andre.

BUGGE. Jeg nægter ikke, at vi helst ville være alene her.

TORDENSKJOLD. Det er jo saa rimeligt. (*Gaaer, men standser*). Hvad jeg vilde sige, denne Skrædder, som nylig tog bort, sagde vel ikke, naar han kom tilbage igjen?

BUGGE. Hvor falder det Jer ind?

TORDENSKJOLD. Jeg hørte tilfældigvis, at han talte om at ro ned til Skjønsand. Hvor er det? Er det ikke Kysten udenfor eders Præstegaard, ærværdige Herre?

BUGGE. I kan tro I har hørt fejl. Hvad skulde Skrædderen gjøre paa Skjønsand?

TORDENSKJOLD. Ja, for det Første er det nu et Spørgsmaal, om han ogsaa var Skrædder. Han saae mig noget mistænkelig ud, synes I ikke ogsaa, ærværdige Herre?

HJALTE (*afsides*). Jeg Ulyksalige!

BUGGE. Men saa gaa dog.

TORDENSKJOLD. Det er sandt! I vilde være alene. Ja, nu har jeg heller ikke Mere at sige.

HJALTE. I kan gjerne blive. Jeg har intet at fortælle Hr. Bugge.

FEMTE OPTRIN.

LANDSHØVDINGEN. *To MATROSER fra Baggrunden. DE FOR-
RIGE.*

DYRBERG. Guds Død og Pine! det var godt at jeg traf Jer, Fyrmester.

BUGGE. Hvad er paafærde?

DYRBERG (*til Matroserne*). Naa munter, tag mig saa min Pistol. Forsigtigt! den er ladet. Læg Rebet parat til at binde ham med. Hvad ryster Du for, er jeg ikke tilstede. Ro saa hen og pas paa ved den anden Opgang, lad Ingen slippe ned. Jeg selv bliver her. (*Matroserne gaar ned i Baggrunden*).

BUGGE. Hvad skal alt dette sige?

DYRBERG. Det skal sige, at I igjen kan tænde jeres Fyr deroppe. Nu skal han ikke gjøre os flere Knuder.

BUGGE. Hvem?

DYRBERG. Tordenskjold for Djævlén! Jeg vidste nok, at det blev mig som fik fat paa ham. Det var ogsaa nødvendigt. Jeg skal siden sige Eder hvorfor. Tænk blot, jeg træffer en fremmed Baad mellem Skjærene, fanger Fyren som ligger skjult i den, en Pistol for Panden, saa bekvender han, at Tordenskjold er roet herover i Mørkningen, og giver mig ovenikjøbet et fuldstændigt Signalement, som det er umuligt at tage fejl af.

TORDENSKJOLD. En af mine Folk, det Afskum!

DYRBERG. Hvad siger I?

TORDENSKJOLD. Det Afskum! siger jeg.

DYRBERG. Godaften Skibsrheder, er det Dig? og jeg, som nær havde mistænkt Dig før. — Lad os se lidt paa Dig. (*Tager et Papir frem*). Rødlige Haar, onskabsfuldt Ansigt, Tilbøjelighed til at bande, blodtørstigt Genyt. Naa saa det er Dig, nej Gud er det ej, dit ærlige Skrog! — Lad os faae et Bæger Vin før vi begynde. Hvor er min Sabel?

BUGGE (*dæmpet*). Hvis han faaer det Mindste at vide er Alting tabt for mig.

DYRBERG. Var det ikke det jeg sagde før, Fyrmester, det blev mig som tog ham. Nu kan jeg forresten gjerne sige Jer hvorfor det var mig saa vigtigt. Jeg skal bruge ham til mit Forhus.

TORDENSKJOLD. Forhus?

DYRBERG. Ja, det er blevet saa brøstfældigt, at det er færdigt til at styrte ned over Hovedet paa mig. For de tusende Rigsdaler kan jeg netop faa et nyt bygget. Det gjælder derfor om, at jeg faaer ham saa frisk som muligt, kommer han tilskade knappe de mig strax femhundrede af.

TORDENSKJOLD. Han gjør Jer vist ogsaa nok den Villighed, at lade sig tage levende.

DYRBERG. Troer I, det kan gjerne være. Jeg skal drikke hans Skaal, naar vi faaer det nye Hus rejst. Ja, lad os saa komme til at bese eders Gjæster derinde.

BUGGE. Men vi har ikke andre Gjæster her i Huset, end min Kones Søstre og deres Brødre.

DYRBERG. Hvad for Noget?

HJALTE. Den eneste Fremmede er denne Mand, (*peger paa Tordenskjold*).

BUGGE (*hurtigt*). Og ham kjende vi jo begge To.

TORDENSKJOLD. Jo, saa var der ogsaa ham, der kom hertil i Mørkningen og gav sig ud for Skrædder, ham I betragtede saa nøje, og strax paa Øjeblikket fattede Mistanke til.

DYRBERG. Rigtigt. Hvor Djævlén veed Du det? — Det er dog mærkværdigt, saa nøje det Menneske kjender mig. Han passer desuden nøjagtigt til mit Signalement, onskabsfuldt Ansigt, det havde han, blodtørstigt Gemyt! Og saa kalder han sig Skrædder, men det skal ikke hjælpe ham.

TORDENSKJOLD. Det frygtede han vist ogsaa, derfor listede han sig herfra for lidt siden.

DYRBERG. Guds Død! hvad siger I? han er borte, det er da ikke muligt.

BUGGE. Jo, det forholder sig rigtignok saaledes.

HJALTE. Og hvis I tog fejl — hvis han I søge dog ikke var borte.

TORDENSKJOLD. Jo vist er han borte, Præst. Jeg saa jo selv, han tog herfra. Idet han gik lod han nogle Ord falde om Bøder og Straf. Saa vendte han sig mod Døren der, (*Præsten staaer ved Døren. T. kommer altsaa til at true ham*), truede og sagde: Øje for Øje, Tand for Tand! Hvad vil det egentlig sige Præst, det maa I jo vide, siden det staaer i Bibelen.

DYRBERG. Ja, jeg forstaaer ham overmaade godt, det var naturligvis mig han mente, kan I ikke begribe det. — Jeg kan altsaa stole paa, at han er borte?

BUGGE. Det var min egen Svigersøn, han fik lokket til at ro sig over til Kysten ved Skjønsand.

DYRBERG. Ved Skjønsand, det er herligt. Paa den Kant har jeg netop mine bedste Poster ude. Saa er jeg vis nok paa ham. Mens vi staa og tale her, ligger han i Bolt og Jern dernede. Jeg maa over til dem. Kom Skibsrheder! endnu et lille Bæger, og saa afsted.

TORDENSKJOLD. Nej. Jeg kan ikke drikke mere.

DYRBERG. Hvad for Noget, Du sætter Dig op mod Landets Øvrighed, veed Du ikke hvad jeg er?

TORDENSKJOLD. Jo, for Øjeblikket er I fuld. Skynd Jer heller efter ham I søger.

DYRBERG (*dæmpet*). Saa Farvel da! Jeg skal strax komme tilbage med Personen. (*Dæmpet*). Er jeg fuld! — Det er dog mærkværdigt, saa nøje det Menneske kjender mig. (*Dyrberg og Bugge gaa*).

HJALTE (*idet han gaaer*). Ulyksalige! hvad har I tvungen mig til?

TORDENSKJOLD. Vær uden Frygt, ærværdige Herre. Hvis der er begaaet nogen Synd her, skal den blive skreven i min Skyldbog, naar Regnskabsdagen kommer. (*De gaa. Tordenskjold ind af den sidste Dør*).

SJETTE OPTRIN.

KAREN kommer hurtigt, aabner Døren for POUL.

KAREN. Kom kun, her er Ingen; men skynd Dig, de kunde vende tilbage hvert Øjeblik.

POUL. Gud beskytte Dig. Jeg har ikke Ret dertil. Skriv mig til, — engang imellem, — det tør Du nok. — De kan da ikke forbyde mig at erfare, hvordan Du lever. — (*Han trykker hende til sit Bryst og gaaer til Rækværket*). Baaden er der ikke.

KAREN. Den er borte; og vor egen er laaset inde i Skuret. O! hvad skulle vi gribe til?

POUL. Jeg maa herfra. Om lidt ville de savne mig derovre. Jeg har forladt min Post, uden at Nogen veed det. Hører Du, Karen! Ved Morgengry vil Generalen for Kystbatterierne komme ned til Stranden. Jeg maa bort, hvad det end skal koste, hjælp mig, vis mig blot et Middel.

KAREN (*fortvivlet*). Der gives intet.

POUL. Skjæbnen er mig ikke god, det maa min værste Fjende selv bekjende. Jeg skal ikke blot opgive Alt det jeg haabede paa her i Verden, men ogsaa vanæres.

KAREN (*slynger sine Arme om hans Hals*). O, Poul, Poul!

POUL. Jeg roste mig nylig af min Hengivenhed mod Kongen. Fortalte jeg Dig, at han regnede mig blandt sine Brave? han plejer dog at være sparsom med en saadan Roes. Naar man atter nævner mit Navn for ham vil han ryste paa Hovedet, han kjender det ikke mere, det er Navnet paa en Soldat, der svigtede sin Sag og løb fra Valpladsen i Farens Time.

KAREN. O Gud! de komme.

POUL. Lad dem kun komme.

KAREN. Jeg beder Dig for min Skyld, de maa ikke se Dig.
(*Poul gaaer ind tilvenstre*).

SYVENDE OPTRIN.

TORDENSKJOLD. KAREN vil gaa.

TORDENSKJOLD. Frygt ikke. Jeg veed Alt.

KAREN. Frels ham, skaf ham en Baad, han maa tilbage igjen.

TORDENSKJOLD. Vi skulle nok faae en Baad. Jeg har jo ikke tænkt paa Andet den hele Aften end at frelse Jer.

KAREN. Virkelig! hvor I er god og ædel. I vil handle for os, kjæmpe og sejre.

TORDENSKJOLD. Sejre! ja mit Barn! det er endnu ikke afgjort, men jeg vil idetmindste sørge for, at mit Nederlag skal blive ligesaa godt som en Sejr. Skjul ham blot, saa at din Fader ikke mærker Noget.

KAREN. Hvor skal jeg skjule ham?

TORDENSKJOLD. For Exempel oppe i Fyrtaarnet.

KBREN. Det er aflaaset, Fader gjemmer Nøglen.

TORDENSKJOLD. Og det er ikke muligt paa nogen anden Maade at komme derop?

KAREN. Nej!

TORDENSKJOLD. Saa lad ham blive hvor han er. Der kommer Nogen. (*Karen gaaer. Tordenskjold seer ud over Søen*). Natten er rolig, Tiden gaaer. — Soldaternes Stilling kjender jeg. Deres Anfører har jeg lokket herover. Lodsens ombord, men Fyret, det forbandede Blus, det er derpaa Alt beroer. Ja, det hjælper ikke, her maa handles. Vi maa prøve paa noget Nyt.

OTTENDE OPTRIN.

TORDENSKJOLD. BUGGE.

TORDENSKJOLD. Fik I saa Landshøvdingen afsted?

BUGGE. Ja, han er borte.

TORDENSKJOLD. Jeg maa ogsaa til at tænke paa at komme bort.

BUGGE. I? nej paa ingen Maade. I har jo lovet at være min Datters Brudfører, og jeg holder mig til eders Ord.

TORDENSKJOLD. Men Brudgommen er jo løben sin Vej. Desuden vil jeg ærligt tilstaa, jeg synes ikke ret om dette Bryllup. En Mand som I burde have valgt Jer en bedre Svingersøn.

BUGGE. Det kunde jeg ogsaa. Karen blev opdraget hos den rige Grev Sparres i Gothenborg. Sønnen holdt af hende, Forældrene forgudede hende. Men jeg syntes ikke om dem, det skulde være en Naadessag, og jeg den Ringeste i Familien, nej Tak! Jeg tog Karen med og de saaes aldrig siden.

TORDENSKJOLD. Ikke?

BUGGE. Det kan I stole paa.

TORDENSKJOLD. Ja, naar I siger det, saa troer jeg det.

BUGGE. Jeg maa have mig en Svingersøn, som kan overtage mine Forretninger. Jeg er født til noget Bedre, end at agere Lods for Fiskerkvaser og Tømmerslæber. Det glædede mig nu saameget, at faae Jer med til Bryllupet, og derfor maa I ikke heller tænke paa at forlade os. Hvor vilde I desuden tage hen paa denne Tid af Døgnet?

TORDENSKJOLD. Jeg skal over og tale med Krigscommissariatet i Strømsstad. — Jeg er jo Skibsrheder, det veed I.

BUGGE. Naturligvis! I er Skibsrheder, det er afgjort.

TORDENSKJOLD. Flaaden deroppe mangler Transportskibe, og jeg har nogle gode Fartøjer liggende her i Vigen. Jeg vil see at tilbyde min Tjeneste, før Andre komme mig i Forkjøbet.

BUGGE (*dæmpet*), Herre Gud! hvad skal jeg dog gribe til? (*højt*). I maa idetmindste blive her til imorgen, saa skal jeg selv ro Jer over. (*Raaber:*) Gunild! lille Gunild!

NIENDE OPTRIN.

GUNILD. *DE FORRIGE.*

BUGGE (*Gaaer mod Gunild og taler dæmpet*). Han tænker paa at rejse sin Vej. Hvad skal vi gjøre? Hurtigt, find paa Noget!

GUNILD (*dæmpet*). Oppe paa Flaaden er der to Officerer, som kjende Tordenskjold. Faae Bud efter dem!

BUGGE (*dæmpet*). Hvem skal jeg sende?

GUNILD (*dæmpet*). Ro selv derop!

BUGGE (*dæmpet*). Hvem passer paa ham imedens?

GUNILD (*dæmpet*). Jeg.

BUGGE (*højt*). Min Hustru paastaaer, at den Forsamling I har truffet her i Aften ikke falder rigtig i eders Smag. Tilstaa det kun, I kjeder Jer hos os. Jeg har derfor tænkt paa, at skaffe Jer et bedre Selskab tilveje. Jeg roer op til Admiral Strømsstjerne og beder ham og et Par af hans Officerer her ned. Saa kan I tillige træffe Aftale med ham om eders Skibe.

TORDENSKJOLD (*tier et Øjeblik*). I siger Noget. Paa den Maade slipper jeg for at rejse op til Strømsstad.

BUGGE. Ikke sandt! — Admiralen er en lystig Selskabsbroder kan I tro, hans Officerer ogsaa. Om ti Minuter skal jeg være tilbage igjen. I bliver jo til jeg kommer.

TORDENSKJOLD. Jeg er vel nødt til det, siden I tager den sidste Baad med Jer.

BUGGE (*afsides*). Ja, jeg har betænkt det. (*højt*). I kan tro, vi skal faae os en lystig Aften med Admiralen.

TORDENSKJOLD. Ja og de andre Officerer.

BUGGE. Mens jeg er borte overlader jeg Alt til Dig, Gunild, lad mig see, Du sørger for vor kjære Gjæst. Nægt ham ikke Noget, — af hvad Du kan opfylde. Kom og giv mig Haanden. Du er min kjære Gunild, rigtig en brav Kone, paalidelig og trofast, det har Vorherre gjort Dig til. Du er ogsaa en lykkelig Kone, — det har jeg gjort Dig til. (*Gaaer, men vender tilbage igjen efter at være kommen til Udgangen*). Admiralen holder saameget af Brylluper.

TORDENSKJOLD. Det var jo rart! Jeg skal sørge for, at han kommer til at more sig paa dette.

(*Bugge gaaer*).

TIENDE OPTRIN.

TORDENSKJOLD. GUNILD.

TORDENSKJOLD. Nu, Fru Gunild! er det altsaa os To, som staa for Sagerne herhjemme. I har været saa beskjæftiget den hele Aften, at jeg ikke fandt Lejlighed til at gjøre Jer et Spørgsmaal; — Hvad fattes Jer? I seer saa sorgfuld og bedrøvet ud.

GUNILD (*taler i Begyndelsen roligt og monotont*). Jeg fattes Intet.

TORDENSKJOLD. I dølger kun Sandheden, Frue! der staaer en Skrift i eders Aasyn, som ikke lader sig mistyde.

GUNILD. Hvad skulde jeg fattes? jeg har Alt hvad man kan ønske sig.

TORDENSKJOLD. I taler om Lykke med Taarer i Øjnene.

GUNILD. Mit Helbred er ikke godt. Jeg har et svagt Bryst. — Det er herinde mit Onde sidder. (*Lægger Haanden paa Hjertet*).

TORDENSKJOLD. — I lider, Frue! er der Intet man kan gjøre for Eder?

GUNILD, Mig kan Ingen hjælpe, jeg maa holde ud saa godt jeg kan. — Hjælp Jer selv. Hvad vil I her, hvorfor kommer I i Mulm og Nat ind paa en fremmed Kyst med List og Rænker?

TORDENSKJOLD. Jeg kommer, fordi jeg har et Ærende at røgte, men det forudsætter jo hverken List eller Rænker.

GUNILD. Veed I da ikke, at der truer Eder Farer her?

TORDENSKJOLD. Farer finder man jo overalt. Hvis jeg havde ladet mig skræmme af dem, vilde jeg aldrig være bleven til det jeg er.

GUNILD. Ja vist! for Jer er intet Vovespil for stort. I er en Mand! (*afsides*), som jeg har tænkt mig ham. (*højt*). Jeg veed ikke, hvad I har for; men jeg vil forhindre det, skjønt jeg kun er en Kvinde.

TORDENSKJOLD. Jeg kommer ikke med noget Anslag, og har jeg anvendt List i Aften, da er det mindre skeet i min end

i eders Tjeneste. — I har en Datter, Frue! tænker I ikke paa hende, hun sørger og græmmer sig. Jeg har kun været een Aften om at see det, hvorlænge behøver I dertil?

GUNILD. Hvem siger, jeg ikke har seet det?

TORDENSKJOLD. Hvorfor hjalp I hende da ikke?

GUNILD. Jeg kan Ingen hjælpe; hendes Sorg er som en Regndraabe, den tørres bort igjen i Solskin. Min Sorg er ogsaa som en Regndraabe, men der er falden saamange af dem paa mit Hjerte, at de have udhulet det. Derfor bevæges jeg ikke af Noget.

TORDENSKJOLD. Hun bad Jer om Lov til endnu engang at sige ham Farvel, som hun holdt af, førend I knyttede hende til ham, hun ikke brød sig om. I trak paa Skuldrene. Det var mig der hjalp hende. Vidste I da ikke, hvad det vil sige, at skilles for bestandig fra den man elsker.

GUNILD. Nej. Jeg har glemt det, dersom jeg huskede, vilde jeg ikke kunde leve.

TORDENSKJOLD. Stakkels Kone! hvad maa Verden ikke have tvunget Jer til at lide og dølg, inden det kom saavidt.

GUNILD. Jeg troer ogsaa en Kvindes Hjerte kan dølg Meget.

TORDENSKJOLD. Hun hævede sine Hænder mod Jer, da de vilde slæbe hende til Alteret; I fandt Jer i Alt.

GUNILD. Ja, mit Bryst er blevet haardt med Tiden. De Levende kunne ikke mere bevæge det; — og det Døde kommer kun til mig naar jeg drømmer.

TORDENSKJOLD. Nei! I skuffer mig ikke, Frue! I kvalte eders Taarer dengang, som I kvæler dem nu — Men det var dog mig, der igjen hjalp hende.

GUNILD. Eder?

TORDENSKJOLD. Hvor er Erik bleven af? — Ja, see kun paa mig, det er den List jeg har anvendt her i Aften, og det har I da ingen Grund til at beklage Jer over. Jeg kommer nu, for igjen at række hende en Haand, siden hendes Moder ikke vil det.

GUNILD. Ak Mand! hvem kan jeg vel hjælpe? Mine Kræfter ere forbrugte i ganske andre Kampe.

TORDENSKJOLD. Hun sørger og græder, den stakkels Pige, hun seer sig om efter Frelse derinde.

GUNILD (*holder begge Hænder for sine Øjne*). Ja, ja! — hun sørger, hun lider. — Det behøver I ikke at fortælle. — Jeg maatte vel vide det, hvor daarlig en Moder jeg end har været. — Jeg havde jo kun hende at vaage over. — Jeg veed det Altsammen. Før sang hun den hele Dag som Fuglene derovre, saa taug hun og sukkede, hun tænkte kun paa ham, det var hans Navn hun hviskede, naar jeg om Natten bøjede mig over hende, mens hun sov. — Mig kan Ingen hjælpe, det er forsilde. (*Tier et Øjeblik og styrter derefter paa Knæ for Tordenskjold*). Hjælp hende, mit eneste lille Barn! — hvis Du kan det. — For vor Frelsers Skyld! lad hende aldrig komme til at ligne mig.

TORDENSKJOLD. Rejs Eder, Frue! rejs Eder! de hvide Haar maa ikke knæle for de sorte. Jeg vil gjøre hvad jeg kan, men I maa række mig Haanden, vi maa hjælpes ad.

GUNILD. Hvad mægter vel jeg? Jeg har grædt som hun; mine Øjne kunne vidne derom. Jeg bad til Gud, — han hørte mig ikke.

ELLEVTE OPTRIN.

KAREN. *DE FORRIGE.*

TORDENSKJOLD. Du kommer just som Du var kaldet, mit Barn! gaa hen til din Moder, hun vil hjælpe Dig.

GUNILD. Min lille Pige! — hvis jeg kunde det!

TORDENSKJOLD. I vil bevare hende fra den Smerte I nylig talte om, I vil velsigne hende og Den hun holder af. (*Han gaaer hen og aabner Salens Dør for Poul, imidlertid siger*)

KAREN. O Moder! er det sandt! Du har havt Medlidenhed med vor Nød.

GUNILD (*seer Poul*). Hvad gjør I?

TORDENSKJOLD. Jeg giver eders Barn under Beskyttelse af Gud og Kjærligheden.

TOLVTE OPTRIN.

POUL. DE FORRIGE.

POUL. Hvem er I, Herre?

TORDENSKJOLD. Ja, det skal I siden faae Forklaring paa.

POUL. Men jeg vil vide, med hvilken Ret I blander Eder i mine Forhold.

TORDENSKJOLD. Jeg er Hr. Bugges Gjest i Aften, og det er nok mere end I for Øjeblikket kan rose Jer af, Hr. Officer. Forresten er det heller ikke mig, men Jer, som her er Tale om. See, Fru Gunild! der staaer den Brudgom jeg vælger for eders Datter; et ærligt Hjerte, en modig Soldat. Falder Valget svært mellem ham og den Kylling som nylig brystede sig herinde.

GUNILD. Hvad forlanger I? — Og min Mand!

TORDENSKJOLD. Ja, han har jo sagt, I skulde adlyde mig. — Følg I kun mit Raad iaften, I vil velsigne mig derfor imorgen.

GUNILD. Men Bugge! Bugge!

TORDENSKJOLD. Det er altsaa for Eder selv I frygter. — I tænker ikke paa, hvad hun vil komme til at lide i den Fremtid I bereder hende, heller ikke paa, at I endnu vil føje Anger til den Smerte, I allerede fik at bære?

KAREN. O Moder! frels os, frels os Begge!

POUL. Hjælp os, Frue! jeg skal være Jer en god og kjærlig Søn.

TORDENSKJOLD. Knæl ned, Børn! hun velsigner Jer. Moder! det gjælder din Datter!

GUNILD. Nej, nej! Du skal ikke blive ulykkelig, Du skal ikke sørge. — Gudfader velsigne Jer Begge. Ikke sandt Poul! Du vil holde meget af hende og gjøre hende lykkelig. Det maa Du love mig.

POUL. O Frue! gid I kunde læse i mit Hjerte. Gud vil gjen-gjælde Eder.

GUNILD. Det vil han vist; thi med hende har jeg givet Dig det Sidste, det Eneste jeg havde tilbage her i Verden.

KAREN. Min gode Moder!

GUNILD. Jeg fik ikke altid Lov til at være det.

KAREN (*til Tordenskjold*). Det var sandt hvad I før sagde, I tænkte kun paa os, hvorledes skal jeg takke Eder?

TORDENSKJOLD. Bryd Dig ikke derom, min Lille! det har din Fader lovet at gjøre. Nu til Kirken, til Kirken alle Mand! (*Gunild er gaaet hen til Døren medens Karen og Tordenskjold taler og aabner den*).

TRETTENDE OPTRIN.

HJALTE. DAMER. BØRN. Tre ældre MÆND. DE FORRIGE. Karen og Gunild tale med Gjæsterne som lidt efter, med Undtagelse af Gunild gaa ind i Salen, medens dette skeer gaaer Tordenskjold med Hjalte hen i Forgrunden.

TORDENSKJOLD. Et Ord, ærværdige Herre! I spurgte mig før, hvad det var, jeg tvang Jer til. Nu kan jeg sige det, da Alt er lykkedes mig. See, disse to Unge elske hinanden, Fru Gunild har givet dem sin Velsignelse, eders staaer tilbage. Vie dem.

HJALTE. Men jeg maa dog først —

GUNILD. Adlyd ham. Det er min Villie, det skal ske saaledes. (*Hjalte gaaer ind i Salen*).

FJORTENDE OPTRIN.

GUNILD. TORDENSKJOLD.

TORDENSKJOLD. Frue! troer I mig nu?

GUNILD. Nej? — Du er en stor, en mægtig Aand, for Dig maa det bøje eller briste — men jeg troer Dig ikke.

(*En svag Sang lyder inde fra Salen*).

TORDENSKJOLD. Saa tro paa Karens Lykke, eders egen vil spire frem af den. Hør! de synge derinde. Gunild! din Datters Øjne søge Dig for at bede Dig velsigne hende.

GUNILD. Jeg gaaer. Jeg mægter dog ikke at kæmpe mod Dig, men det skal Du huske paa, at der i dette Hus vil være En, som fra denne Time beder for Dig, saalænge hendes Øjne ere aabne.

(De gaa begge. Sang inde fra Salen).

FEMTENDE OPTRIN.

Strax efter kommer Tordenskjold tilbage med en Psalmebog i Haanden. Han gaaer syngende ned ad Trappen og slaaer Takt med Hovedet, seer sig om og smiler. Det er blevet lyst i Baggrunden af Gjenskinnet fra Lysene i Salen.

TORDENSKJOLD. Kjerterne flamme. Skaaderne ere aabne. Kirken sender sine Sange til Gud, men sit Lys til os. Nu sejle de derude. Skynd Dig Grib, din Himmelhund! vor Time er kommen. — Min naadige Herre Gud! hjælp dem lidt inat. Du veed, at jeg ikke har plaget Dig synderligt med mine Bønner. Luft lidt op for os dennegang. Bare en lille Smule Vind, sydsydvest fra. Den Villighed kan Du da sagtens vise mig. — Hjælp en ærlig Sjæl, som kæmper for sin Konge og sit Land, — — — *(Man hører et Skud)*. Det skyder! — de passere igjennem Snevringen! — Tak, tak! Herre Fader! jeg priser Dig — — — *(triumferende)*. Ja, fra nu af skal jeg nok selv klare Resten.

(Han tier lidt, og seer ud over Søen).

SEXTENDE OPTRIN.

TORDENSKJOLD. Strax efter SALOMON.

TORDENSKJOLD. Der ligger en Baad til nede i Mørket. Jeg seer en Mand. — Hvem er Du?

SALOMON *(kommer op fra Baggrunden)*. Ja, det skal jeg ikke

kunne sige med Vished. Iaftes, da vi kom hertil, var jeg Skrædder, siden blev jeg til et forsultent Skrog, der ikke duede til Andet, end at æde Beskøjter i min Køje og slide Munderingen istykker paa Ærmerne; hvad jeg nu er, maa Hr. Captainen bedst selv kunne forklare.

TORDENSKJOLD. Hvordan gik det saa med Lodsens?

SALOMON. Overmaade fornøjeligt. I Førstningen slog han et Par smaa Bugter, men saasnart han lugtede min Pistol foran Næsen, gik det over. Jeg lod ham ro, for selv at spare paa mine Kræfter, og fortalte en Mængde Smaaløjer imens, saa begyndte han at komme tillive. Da vi naaede Skibene blev han halet ombord, forsigtigt som en Kiste chinesisk Porcelain og stillet op foran Roret, med en Kammerjomfru med opplantet Gevær paa hver Side, saa fik han Helbred og Kræfter igjen, det Skind, og blev behagelig. Saa roede jeg strax min Vej igjen.

TORDENSKJOLD. Det er godt, Salomon! Jeg har gjort Dig Uret, min gamle Kammerat! der har Du min Haand, naa, tag den! Du er dog en Mand efter mit Hoved. Fra dette Øjeblik har Du en Broder i mig.

SALOMON (*undseelig*). Hr. Captain!

TORDENSKJOLD. Nu nok herom. Jeg holder af Dig. Dermed lade vi det være godt.

SALOMON. Jeg stolede ogsaa paa, at der var en lille Smule mere Vejr i mig, end det der behøves for at blæse paa Baadsmanspipe.

TORDENSKJOLD. Og Grib og Tønder og Lemvig, hvad sagde de, da de hørte mit Anslag?

SALOMON (*med Betydning*). De spændte deres Sabler fastere om Livet.

TORDENSKJOLD. Og I slap lykkelig og vel igjennem Sneeringen?

SALOMON. Alt gik som det burde.

TORDENSKJOLD. Nu maa vi see at komme tilsøs igjen. Jeg længes efter mine Kanoner. Hvor lang Tid behøve vore Skibe for at naae herind?

SALOMON. Jeg mener et Kvarter vil være tilstrækkeligt.
(Gunild, Karen og Poul gaa i Baggrunden over Theatret ind paa den modsatte Side).

TORDENSKJOLD. Altsaa om et Kvarter kunne vi tage herfra.
Lad os sige om en halv Time. Det kommer da blot an paa at drage Tiden ud saalænge.

SALOMON. Vel vel! det vil slaa til. Jeg hører Aaretag. Der kommer en Baad roende. *(Han gaaer tilbage og seer ud).* Den lægger an omme bag Skuret.

TORDENSKJOLD. Det er Bugge og hans Selskab.

SALOMON. Fyrmesteren og tre Fremmede stige iland.

TORDENSKJOLD. Nu have vi altsaa faaet fire Officerer fra deres Poster.

SALOMON. Vi faae nok Besøg, som det lader til. Det var fire. Der sidder endnu fire Soldater i Barkassen. — Fire og fire det gjør otte. De begynde ellers snart at blive os temmelig mandsstærke. Men efter det jeg har oplevet siden iaftes, tvivler jeg ikke mere paa Mirakler. Alting vil falde ud paa en skikkelig Maade; ellers maatte Gud jo staa paa Fjendens Side, og det er umuligt.

TORDENSKJOLD. Gaa ind og giv Dig i Snak med Soldaterne. Jeg anbefaler dem til Dig.

SALOMON. Hos mig skulle de ogsaa være i gode Hænder. Men I har lovet mig en halv Time før vi tage bort, det husker I nok, Hr. Captain! Efter den Tid skulle vi have Spillet oplagt og Gud naade saa Den, der tager Beeten hjem.

(Gaaer).

TORDENSKJOLD. Det er vel det Høfligste, at jeg ogsaa trækker mig tilbage for de Fremmede. Dersom de ville mig Noget, haaber jeg, de kalde paa mig.

(Gaaer ind ad den sidste Dør tilhøjre).

SYTTENDE OPTRIN.

BUGGE. GUNILD kommer hurtig fra første Dør tilhøjre.

BUGGE. Men hvad Djævlén er det, Du fortæller? Karen gift og med Sparre, og han derinde har hjulpen Dig. Det er jo til at gaa fra Forstanden over. Mens jeg arbejder for din Lykke, lader Du Vanæren trænge ind i mit Hus, jeg bedrages af min egen Hustru. Jeg har ført Dig til Velstand fra usle og ringe Kaar, gjort Dig til Gjenstand for hele Egnens Misundelse, baaret over med alle dine Urimeligheder i to og tyve Aar. — Du derimod behøvede ikke mere end en halv Time til at forraade mig.

GUNILD. I to og tyve Aar, ja, Du har Ret, saalænge er det siden den fattige Slægt, Du taler om, lænkede mig til Ulykken ved din Side. I den Tid har jeg taalt Alt, og udholdt Alt. — Hørte Du mig nogensinde klage over dine Luner, eller dit Tyranni, eller det Helvede, hvori jeg levede? — Jeg har lidt, men Du har aldrig seet det, — hvad har Du vel seet? — Jeg har kjæmpet, Gudfader veed bedst hvorledes.

BUGGE (*yderst forbavset*). Men Gunild dog, — lille Gunild —

GUNILD. Ti stille! nu er det mig der taler. — I to og tyve Aar har jeg levet som en Død, uden dog at finde den Dødes Hvile. Imorgen Bugge tager jeg atter mine Lænker, tier og adlyder Dig som før; Du er jo Herre og jeg din Hustru, men iaften var det ikke blot en Sjæl, der vaandede sig under dens Pinsler, det var min Datter, som jeg maatte vogte for hendes Moders grændseløse Ulykke. — Nu er det skeet, det staaer ej mere til at ændre. — Mand! vil Du da aldrig forstaae mig? — Fader! det var jo dit Barn jeg frelste. Om det var Uret eller ikke, det skal Gud engang dømme os To imellem.

(*Gaaer*).

BUGGE (*seer efter hende*). Naa! — Hun taler kun sjelden, men naar hun saa først begynder, gjør hun det ogsaa tilgavns. I to og tyve Aar har hun min Sjæl ikke sagt saameget som iaften. Men det skal alligevel ikke gaae som de bilde sig ind.

Bi kun lidt! Hr. Sparre er endnu ikke heller saa sikker som han troer.

ATTENDE OPTRIN.

STRØMSTJERNE. BUGGE.

STRØMSTJERNE. Naa Fyrmester! I lader os jo vente paa Jer.

BUGGE. Jeg kommer strax, Hr. Admiral! Jeg maatte blot see at skaffe mig lidt Lys i al den Forvirring, her har fundet Sted, mens jeg var borte.

STRØMSTJERNE. I har vel Manden endnu?

BUGGE. Ja, lykkeligvis, ham har de dog ikke kunnet tage fra mig.

STRØMSTJERNE. Hvor er han?

BUGGE. Derinde.

STRØMSTJERNE. Det bliver altsaa ved Bestemmelsen: I kalder ham ud til os, og uden at han aner det, fremstille vi de to Bekjendte for ham.

BUGGE. Jeg skal kalde paa ham.

STRØMSTJERNE. Og jeg henter mine Officerer, saa kan Forhøret strax begynde. Det Hele skal ikke staa længe paa.

BUGGE. I alt Fald har vi nu tilstrækkeligt Mandskab til at tvinge ham til at lystre vor Villie. (*Afsides*). Han sagde for lidt siden, at det gjaldt om at benytte Lejligheden. Jeg skal vise ham, at jeg har fulgt hans Raad.

(Bugge og Strømsjerne gaa hver til sin Dør).

NITTENDE OPTRIN.

BUGGE. TORDENSKJOLD. Strax efter STRØMSTJERNE og to OFFICERER.

BUGGE (*aabner Døren for Tordenskjold*). Er I derinde, Hr. Skibsheder? aa, kom lidt ud til os.

TORDENSKJOLD (*kommer ud*). I er altsaa kommen lykkelig

tilbage igjen, Fyrmester! Hvordan gik Rejsen? Bringer I Selskabet med Jer, som I lovede?

BUGGE. Ja, jeg haaber at I skal blive fornøjet med vore nye Gjæster. Men hvorledes er det I har handlet her, mens jeg var borte?

TORDENSKJOLD. I mener med eders Datter. I sagde jo, at jeg skulde føre Kommandoen til I kom igjen! det har jeg gjort. Paa min Maade.

BUGGE. Ja, jeg mærker det.

TORDENSKJOLD. Forresten antager jeg, at jeg har handlet som I vilde have gjort i mit Sted. Har ikke Svaghed, Nød og Ulykke Ret til Beskyttelse? Jeg har beskyttet dem.

BUGGE. Ja, vi skulle tales ved om den Sag inden I tager bort. Jeg maa nu forestille Jer for mine nye Gjæster. Jeg har undervejs truffet to Herrer, som paastaa at kjende Jer.

TORDENSKJOLD. Har I det?

BUGGE. Her kommer den Ene.

FØRSTE OFFICER. Godaften, Captain Wessel, kjender I mig ikke?

TORDENSKJOLD. Nej, Herre.

FØRSTE OFFICER. Vi have dog mødt hinanden før.

TORDENSKJOLD. Det kan gjerne være, det Liv jeg fører har haft mange Vidner, skjøndt jeg derfor ikke tør paastaa, at de Allesammen ere istand til at vidne. Hvorfra kjender I mig ellers?

FØRSTE OFFICER. Fra ifjor, da I tog den svenske Galiot St. Johannes ud fra Transportflaaden ved Stralsund. Det var mig, der kommanderede den.

TORDENSKJOLD. Tager I ikke fejl, Herre?

ANDEN OFFICER. Godaften, Captain Tordenskjold! kjender I heller ikke mig? betragt engang mit Ansigt, I kan ikke have glemmt det. Ifjor mødtes vi næsten daglig nede i Kjøbenhavn, mens jeg laa i Fangenskab der.

TORDENSKJOLD. Gjorde vi det. Ja siden I paastaaer det saa bestemt, tør jeg ikke sige Eder imod.

STRØMSTJERNE. Uden Omsvøb, hvem er I?

TORDENSKJOLD. I hører det jo, Hr. Admiral. Den Ene kalder mig Peter Wessel, den Anden Tordenskjold.

STRØMSTJERNE. Hvad er det Sande?

TORDENSKJOLD (*med rolig Kulde*). Sandheden er, at jeg svarer til begge Navne.

BUGGE (*afsides*). Endelig fik vi ham da.

STRØMSTJERNE. Det gjør mig ondt, Captain! at vi skulle træffes saaledes. Men Lykken vexler; for at vinde saa ofte som I, maa man ogsaa være forberedt paa at kunne tabe. I har gjort et uheldigt Tog denne Gang.

TORDENSKJOLD. Det lader næsten til det. Men det har dog skaffet mig den Fornøjelse, at gjøre eders Bekjendtskab.

STRØMSTJERNE. Jeg vilde heller ønske, vi havde lært hinanden at kjende paa Søen. Hver fra sit Skib.

TORDENSKJOLD. Jeg ogsaa. Paa den Maade har jeg allerede gjort mange brave Svenskes Bekjendtskab.

STRØMSTJERNE. Finder I ellers ikke, at det var altfor dristigt at vove Jer herind i Bugten kun med syv Skibe?

TORDENSKJOLD. I har Ret, kun med syv Skibe — og Tordenskjold.

STRØMSTJERNE. Ja, det Sidste gjør en Del mere. — Jeg har rigtignok fire og fyrgetyve Skibe liggende deroppe.

TORDENSKJOLD. Har I det. Jeg har ikke talt dem endnu. Det vil jeg vente med til siden.

STRØMSTJERNE. Naar?

TORDENSKJOLD. Naar jeg har taget dem.

STRØMSTJERNE. Saa I haaber at tage dem?

TORDENSKJOLD. Jeg skal gjøre mit Bedste.

STRØMSTJERNE. Jeg tvivler ikke derom hvis I fik Lejlighed dertil, men siden vi nu kjende Eder, maa jeg bede Jer om at give mig eders Vaaben.

TORDENSKJOLD. Om Forladelse, Hr. Admiral! men saa kjen-der I mig vist ikke, jeg er kun vant til at tage, men ikke til at give.

STRØMSTJERNE. Jeg skulde da ikke tro, I tænker paa Modstand?

Foruden os som her ere tilstede, have vi endnu Brandvagten og en Officer udenfor. (*Gaaer til Døren*). Kom ind!

TYVENDE OPTRIN.

POUL. FIRE SOLDATER. DE FORRIGE. Lidt efter kommer KAREN og senere SALOMON.

TORDENSKJOLD (*kaster sin Kofte tilside. Han sees da væbnet med Brystplade, Skærf og to Pistoler*). Og foruden mig har jeg disse to Pistoler. Resten maa Lykken raade for.

BUGGE. Hvad Officeren angaaer, saa er det maaske endnu tvivlsomt, hvis Sag han egenlig holder med.

STRØMSTJERNE (*forbauset*). Hvad mener I, Fyrmester?

BUGGE. Det er idetmindste bevisligt, at han nylig har staaet i Forbindelsen med vor Fjende. I studser! — Lad ham da forklare, hvor han har tilbragt denne Nat, hvorledes han har vaaget over den Post, som blev ham betroet. Spørg ham derom. Han vil ikke kunne sigde det. — Jeg svarer i hans Sted, han har trængt sig ind i mit Hus, benyttet min Fraværelse og Tordenskjolds Hjælp, til at forene sig med min Datter. Derfor kalder jeg denne Mand en Forræder.

KAREN. Han holdt af mig, det var hans Brøde.

POUL. Min Herre Fyrmester! I burde blues ved at misbruge eders Magt over mig. Hvorlidt jeg er en Forræder, min Herre! det trænger ikke til noget Vidnesbyrd her, derom fortæller mit Navn, mit hele Liv, Slagmarkerne hvorpaa jeg kjæmpede, og derom kan Kong Karl den Tolvte fortælle, som saae mig kjæmpe ved sin Side.

BUGGE. Hvad I der nævner, er kun Vidnesbyrd for Fortiden, de strække sig ikke til iaften. Overtyd mig om, at jeg har taget fejl, og jeg vil tilstaae det. Arrester denne Mand. — I betænker Jer?

POUL. Fritag mig derfor. Jeg bønfalder Eder.

BUGGE (*til Strømsstjerne*). Der seer I!

POUL (*til Tordenskjold*). Hr. Captain! uden at I kjendte mig

har I rakt mig Haanden iaften og hjulpet mig til mit Livs Lykke. Til Gjengjæld kommer jeg nu og arresterer Eder. I seer jo, at Modstand er forgjæves.

TORDENSKJOLD. Nej! Det seer jeg dog ikke.

BUGGE. Saa skyd ham ned. — I har eders Soldater.

POUL. O Gud!

TORDENSKJOLD (*folder Armene over Brystet*). Vil Du dræbe mig, Poul Sparre?

POUL (*kjæmpende med sig selv*). Jeg vil gjøre min Pligt. Gud tilgive Jer, at I tvinger mig dertil. Jeg bønfaller Jer, leveer mig jeres Vaaben.

TORDENSKJOLD. Aldrig.

POUL (*skjuler sine Øjne med Haanden og vender Ansigtet bort*). Saa læg an!

(*Soldaterne træde et Skridt tilbage, derved bliver Salomon synlig, siddende paa Bordet, dinglede frem og tilbage med Benene*).

SALOMON. Aa, er det ikke Synd at være Saamange mod en enkelt Mand?

BUGGE. Hvem taler her? (*Til Soldaterne*). Gjør eders Pligt. Han har selv villet det saaledes.

SOLDATERNE (*lægger an*).

SALOMON (*gaaer fra Bordet ind imellem Soldaterne*). Nu blive I bestemt vrede paa mig Allesammen naar jeg fortæller, at jeg nylig kom til Skade at skrue Flintstenene af Bøsserne, mens de hængte ude i Forstuen.

BUGGE. Død og Helvede! Det har Du gjort?

SALOMON. Ja, med min Skræddersax, jeg havde ikke andet Brug for den. — Jeg var saa bange, vi skulde gjøre hverandre Fortræd herinde. (*dæmpet til Tordenskjold*). Nu er Kvarteret forløben.

BUGGE. Derfor skal Du dog ikke slippe fri. Her er endnu en Bøsse, som din Medhjælper ikke har skruet Flintstenen fra. Overgiv Dig, kast dine Vaaben eller jeg skyder Dig ned. Ved alle Djævl! Du skal dog komme til at danse efter min Pibe.

TORDENSKJOLD. Det kan være, men først skal i Fanden tage mig høre min. (*Han piber*).

ETOGTYVENDE OPTRIN.

Hele Baggrunden fyldes i samme Øjeblik af danske Matroser og Entregaster.

TORDENSKJOLD. Er det Jer, mine Ulke!

NOGLE STEMMER. Her er vi!

SALOMON (*hilser Strømstjerne*). Naa ret Jer, Manne! vil I lystre I Hunde! i Orden og Geled. Saa et lille Hurra for hans Naade Admiralen.

MATROSERNE. Hurra!

BUGGE. Alt er tabt! Det Afskum slipper dog fra mig.

STRØMSTJERNE. Det lader næsten til at det er os, som ere fangne her.

TORDENSKJOLD. Jå, siden I selv mener det, Hr. Admiral, vil jeg ikke modsige Eder.

STRØMSTJERNE. Hvad har I nu isinde?

TORDENSKJOLD. Naturligvis at gaa min Vej. — Eftersom vi ikke kunne være To, som befale her, viger jeg Pladsen for Eder. I dette Øjeblik passere mine Skibe forbi Fyrtaarnet. Mandskabet bliver tilbage for at bevogte Jer til det sidste Skib tager dem op, saa er I fri.

STRØMSTJERNE. I har altsaa anvendt jeres sædvanlige Vaaben, List og Rænker, til at snige Jer ind i Sundet?

TORDENSKJOLD. Jeg troede at vi To forstode hinanden bedre. I er Soldat, det er jeg ogsaa. Enhver af os maa tjene sin Konge og sit Land efter bedste Evne.

TORDENSKJOLD (*til Bugge*). I seer nu Hr. Bugge, at Lejligheden kan være god for Alle, det gjælder, som jeg sagde før, blot om at benytte den.

BUGGE. Ja, lad den blot vise sig for mig en eneste Gang til, iaften er den sluppen mig ud af Hænderne, men næste Gang!

TORDENSKJOLD. Saa skynd Jer Herre, næste Gang er idag.

Om en Time staaer der et Slag i Dynekilen.

STRØMSTJERNE (*rasende*). Overlistet!

TORDENSKJOLD. Hr. Admiral, betragt mig som jeg her staaer, uden Navn, uden Fortid, en fattig Matros, der hele sit Liv igjennem har kjæmpet mod Overmagt. I har Magt, Ordner og Rang. For Fanden! hvorfor skulde jeg ikke ogsaa have min lykkelige Time. Og nu afsted. Farvel Poul Sparre! naar vi mødes igjen er det vist som Fjender, lad mig trykke din Haand til Tegn paa, at vi idetmindste skilles som Venner. Naar I ere lykkelige, lille Karen, saa tænk imellemstunder paa ham, som rider derude paa en Planke i Havet. Jer siger jeg ikke Farvel, Admiral, vi mødes siden. Mit Skib kan I kjende, det er det, som er fremmest i Ilden.

STRØMSTJERNE. Og hvad Sikkerhed har jeg for, at I lader os drage bort, naar eders Fartøjer have passeret Fyret?

TORDENSKJOLD. Mit Æresord.

STRØMSTJERNE. Det er fuldkomment tilstrækkeligt.

TORDENSKJOLD. Hør! de kalde, de raabe mit Navn, Kanonen tordner, det er den Musik, der altid kaldte mig foran, forrest i Faren! Farvel I Herrer! Lykken raader for Sejren. Gudfader holde sin Haand over os Alle.

(*Iler ud i Baggrunden*).

(*Dørtæppet er draget tilside. Morgensolen falder henover Bugten, hvis Klipper sees paa begge Sider og hvorfra der opstiger Røg af Kanonsalver i lang Frastand. Under Tordenskjolds sidste Replik høres enkelte Skud i det Fjerne. Han tager et Dannebrogssflag, stiger i Baaden og staaer oprejst med Flaget i Armen, medens Baaden glider bort under Sang af Matroserne. Skydningen tiltager under Sangen.*

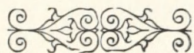
SLUTNINGSSCHOR

(*fra Baaden og de Danske paa Scenen*).

Afsted, min Gut! det gryer ad Dag,
Lad Fjenden faae at vide,

At Dansken for en ærlig Sag
Mod Overmagt tør stride.
Ja, det skal spørges, præntes ind,
Til sildigst Slægt i Bryst og Sind,
Hvorledes Peder Wessel slog,
For Ære, Land og Dannebrog.

Baa den sejler, Tæppet falder.

TORDENSKJOLD I MARSTRAND

FOLKEKOMEDIE I
FEM AKTER AF
CARIT ETLAR

TREDIE UDGAVE I NY BEARBEIDELSE

PERSONERNE: TORDENSKJOLD, Schoutbynacht.
PLOYART, Kaptejnlieutenant. JAKOB, Sluproer. SA-
LOMON OLSEN, Højbaadsmand. DANKWARTH,
Oberst, Kommandant paa Karlssten. MARTHA, hans
Datter. GUSTAV RIBBING, BARON SJØBLADT,
RIDDERSTADT, svenske Officerer. LORD SALTERS,
Bjørnejæger. JOHANNES KROGRAN, Strandrytter. AR-
VED, hans Søn. BRITTA, Marthas Kammerpige. JOHN
ANDERSEN, Vært. WULFF, Korporal, OLBERT,
BENGs, tyske Lejetropper paa Karlssten. DAMER, OFFI-
CERER, SOLDATER, MARINERE, MATROSER, BOR-
GERE, FISKERE o. s. v.

*Handlingen foregaaer paa Øen Hisingen, i Byen Marstrand og paa
Fæstningen Karlssten.*

FØRSTE HANDLING.

(Færgestedet paa Hisingen. En klippefuld Kyst, i Baggrunden Havet; foran dette til venstre et Fyrtaarn, hvori Fyret under sidste Optrin tændes; i Mellemgrunden til højre ligger Færgehuset, et Krosted, hvortil tre Trappetrin fører op. Nogle Fyrretræer og Buske danner et Lysthus nærmere mod Tilskuerne. Det er hen imod Aften. Storm og svær Sø paa Havet. Idet Tæppet gaar op, røgter Fiskere deres Garn i Baggrunden til venstre. Paa modsatte Side sidde nogle Soldater og drikke).

KORSANG.

FISKERNE.

Saa nu afsted!
Lad alting hvile.
Mens Aftenens Fred
sig sænker ned,
vi hjemad ile.

Vorherre vare dem,
som ikke naae hjem
i Nat.
God rolig Nat!

SOLDATER. Saa, nu afsted!
Vi tør ej hvile.
Mens Aftenens Fred
sig sænker ned,
paa Vagt vi ile.
De gaae til Hus og Hjem,
vi vaage for dem
i Nat.
God rolig Nat!

(Soldaterne og Fiskerne gaae hver til sin Side).

TORDENSKJOLD og SALOMON (komme).

TORDENSKJOLD. Her er ingen, kom kun! — I Land naaede vi da.

SALOMON. Ja, paa Hovedet. — Hvad skal vi her? Vi lusker rolig og behagelig om i vor lille Baad der ude, spionerer, som vi plejer. — Saa komme de dejsende paa Færgen, strække Armene i Vejret og skabe sig. — En Styrmand over Bord! Ingen til at styre Kareten. — Naturligvis! Der maatte vi op, spille Lods og frelse Mandskabet. — Sikken en Sø og sikken et Dejgtrug til Færge.

TORDENSKJOLD. Men paa den gjorde vi Bekjendtskab med Kommandanten i Marstrand. Det ene vejer op med det andet.

SALOMON. Ja og med hans Datter, den dejlige Unge! Jeg saae nok, hvor behagelig Schoutbynacht gjorde sig og svøbte hende ind i Deres Stortrøje, da Søen brød hen over Dækket. Og hun sad og gloede paa Dem med sine store Øjne, og da det kneb allerværst, og De gik til Rors, lagde hun den Haandfuld Blomster, hun lugtede til, ned foran Dem paa Dækket. — Jo, jeg saae det alt sammen.

TORDENSKJOLD. — Hvad saa videre?

SALOMON. Saa synes jeg bedre om hendes Kammerpige, Britta; hun og jeg blev gode Venner; i Aften forlover vi os, i Morgen holder vi Bryllup, — at sige, hvis der er Stunder til det. Godt var det dog den gamle Færge holdt; skulde den Hopsa varet længe ved, kunde vi gjerne være gaaede til Bunds som Fiskemad.

TORDENSKJOLD. Aa Snak! Du har en højere Bestemmelse, Du!

SALOMON. Maaske at hænges, for det bliver nok Enden paa det, hvis de faaer os fat her inde. Naa ja, jeg siger Ingen-ting, Schoutbynacht ikke heller, De gaaer blot saadan og vrikker med Hovedet og bilder Dem ind, at jeg er en op-
pudset Gallionsfigur; den har store, gloende Øjne, de duer bare ikke til at se med. — Jeg veed nok, hvad denne hersens Manøvre betyder.

TORDENSKJOLD. Hvad betyder den da?

SALOMON. Der er noget i Vejen med Mastrand der nede.

TORDENSKJOLD (*i Tanker*). Troer du?

SALOMON. Ja, Gu' troer jeg det. De har haft mig for længe i Skole, til at jeg ikke skulde kunne min Katekismus. — For otte Dage siden snappede Svensken Galejen Prins Kristian fra os; efter den Tid har det kriblet og krablet inde i Dem for at spille ham en Streg til Gjengjæld. — Jeg sagde det paa Vagten om Bord: Giv Agt, Manne! sa'e jeg. Jeg vil sætte min ene Buxeknap paa, at den Mundfuld de tog fra os, vil volde dem Mavepine inden de faaer den fordøjet.

TORDENSKJOLD. Du er et godt Hoved, Salomon!

SALOMON. Gud hjælpe os for det gode Hoved! Da De kom om Bord i den blaa Busseronne, og jeg lærte Dem at stjæle Svedsker hos Proviantforvalteren, og andet saadan godt Sømandskab, da var jeg det gode Hoved. Siden drev hun om i et andet Hjørne. De gik til Chefskahytten, jeg blev ved at sidde og gnave Beskøjter i Lukafet. De fik dem et nyt Navn og kom ind i Rangforordningen, jeg blev ved at være Salomon og kommer sgu aldrig ud af det gamle Testamente. Men derfor behøver jeg ikke at laane min Bedstefaders Brillen at se med. — — Det gjælder Marstrand. Ikke sandt?

TORDENSKJOLD. Det gjør saa.

SALOMON. Ja, Gud Fader bevares! Det bliver jo længere jo desperatere. Det er til at revne over. — Ved Dynekilen kneb hun, men det fik at gaa, det var dog kun mod Skib og Sø, vi sloges der. — En Kugle i Livet eller en Balle Saltvand i Livet — der skal ingen synderlig Forskjel være i Smagen, har jeg hørt troværdige Folk forsikre, men her skal vi først pudse Soldaterne af, saa baxe omkring med Skibene, saa slide Knæerne itu paa vore Buxer, mens vi klavrer op ad de mugne Klipper, saa til sidst gramse efter det Smule Kastel, der hænger i den blaa Himmel, som en Kommenskringle paa en Fløjknep. Uh!

TORDENSKJOLD. Hold Mund og tænk dig om. Veed du, hvad de siger hjemme? — De stikker Hovederne sammen og griner ad os. — De siger, Peter Tordenskjold og Højbaadsmand Salomon Olsen kan være gode nok, saa længe de holder fast i andres Frakkeskjøder, men til at handle paa egen Haand viser de Malkonduite.

SALOMON. Naa, saa vi viser Malkonduite.

TORDENSKJOLD. De siger, vi stjæler Kongens Brød og ligger og dovner paa vor Vagt, mens Fjenden snapper Galejerne bort foran vore Næser.

SALOMON. Gid, jeg bare havde de Skrivers Næser mellem os og Fjenden.

TORDENSKJOLD. Sender jeg Bud efter Forstærkning, haler de Tiden ud med Snak; vil jeg have dem til at taxere mine Priser fra Dynekilen, hedder det, at de Granater og Bomber, vi tog fra Svensken, duer til ingen Ting.

SALOMON. Naa, de duer ikke? — Maatte jeg bare faae Permission til at futte en lille Bombe af i Livet paa de skaldede Taxationsmænd, skulde de min Salighed nok mærke, hvad den duer til.

TORDENSKJOLD. Det skal jeg lade sidde paa mig — Du! — bøje Ryg og skrabe ud, naar de sender mig gamle Admiral Jüdicher til Skolemester. — Fanden tage mig om jeg vil! — Jeg vil lukke deres Øjne op, vise dem, jeg er voxet fra

Faldhat og Sløjkjole, jeg! — Derfor er vi komne her over i Eftermiddag, og derfor vil jeg tage Marstrand.

SALOMON. Byen?

TORDENSKJOLD. Først Byen, saa Kastellet, Fæstningen, hele Stadsen, og derfor skal du holde Mund og følge med. Jeg har sat Ployart Stævne her i Aften, han skal bringe mig Besked om Forstærkning oppe fra Flaaden, som blokerer Elfsborg; faaer vi den, gaaer vi paa. Fremad, Salomon! Fremad, min Gut, som vi To ere vante til. Haabet tilhører os, Modet tilhører os, Resten staaer han der oppe for.

SALOMON. Og hvis Sagen spænder forkert af, er det mig, der kommer til at svare for det hele.

TORDENSKJOLD. Dig?

SALOMON. Ja, min Salighed er det mig. Faaer jeg Landlov en Søndag, naar dette hersens er overstaaet, og jeg dejser hjem i Krusemyntegade, stikker de Hovederne ud af Vinduerne og prajer mig, hver en Kæft. — Sej du, Højbaadsmand! hvor har du gjort af din Kaptajn, som du gav dig Død og Djævel i Vold paa aldrig at forlade? — Hvad skal jeg svare? Pille paa Knappen og blive rød som en gloende Æbleskive. Troer lille Peter kanske det er behageligt for et Register som mig?

TORDENSKJOLD. Du kan svare, din Kaptajn har gjort sin Pligt, saa er det godt. Hør nu efter: Mens vi er her, har du at give dig i Snak med Folkene, spørge dem ud om Indsejlingen, om Kastellet, om Besætningen, om Kanonerne.

SALOMON. Ikke mere?

TORDENSKJOLD. Jo, lidt endnu. Ret snart vil der komme en Mand, jeg har skikket over til Marstrand for at se paa Lejligheden, — det er Budde, vor raske Flagkaptajn.

SALOMON (*tager Hatten af*). Hatten af for Budde, han er af mine Folk og springer lige lukt ind i den gloende Ovn, om det skal være.

TORDENSKJOLD. Budde passer jeg selv paa. Jeg lovede at sætte et tændt Lys i Vinduet der inde for at vise, hvor han skulde søge mig. — Skaf det Lys til Veje!

SALOMON. Vel, vel! et Lys kan overkommes.

TORDENSKJOLD. Dernæst skikkede jeg Jakob Sluproer over til Naboøen for at faae at vide, om de have lagt Batteri der. Vender han tilbage og ingen Ting er i Vejen, siger han blot: „Skipper maa komme.“ Husk vel paa det.

SALOMON. Jeg staaer og husker alt, hvad jeg kan.

TORDENSKJOLD. Træffer han mig ikke, skriver han de Ord henne i Vindueskarmen. Du giver Agt, et Øje paa hver Finger. Jeg stoler paa dig. Har du mærket dig alt? — „Skipper maa komme.“

(Gaaer).

SALOMON. Ja, Gu' har jeg mærket det. Skipper vil komme, det har ingen Nød. — Bare han vel var rejst sin Vej igjen.

(Gaaer).

OBERST DANKWARTH. KAPTAJN RIBBING.

DANKWARTH. Hvem var det, der kom i Land nu?

RIBBING. Det er denne engelske Lord Salters, som har ligget hele Foraaret oppe nord paa og slaaedes med Bjørnene.

DANKWARTH. Hvad vil han?

RIBBING. Han søger Oberstens Tilladelse til at tage Tjeneste som Frivillig mellem vore Officerer i Marstrand.

DANKWARTH. Det er en Slagsbroder, en Duellant.

RIBBING. Det siges der, hans Mod og Dumdristighed grænser til det vidunderlige.

DANKWARTH. Jeg holder ikke af saadanne Folk.

RIBBING. De lader sig dog bruge i Ufredstider som disse. — Der kommer han med fuld Oppakning.

(De træde til Side).

LORD SALTERS. JOHANNES KROGRAN. (LORD SALTERS med Bøsse over Skuldren, Hirschfænger og to store Pistoler i Bæltet, kommer slæbende paa en Kuffert, JOHANNES KROGRAN bærer i den ene Side.

SALTERS. Sæt den ned og lad os puste lidt, Du! — Sikken et Land, saa godt man er opvartet her. Naar jeg kommer

til Kroen, skal jeg bede mig selv om Forladelse, fordi jeg har været min egen Tjener.

JOHANNES. Jeg synes, jeg hjælper dem trolig.

SALTERS. Jeg maatte gjøre Dikkedarer nok, inden jeg fik dig til det. Hvad er du egentlig for en Fyr? — Du har et ualmindelig misfornøiet Ansigt.

JOHANNES. Jeg er Stranddrytter her paa Øerne.

SALTERS. Det vil sige, du gaaer og kigger efter hvem der kommer i Land, og hvad de komme med?

JOHANNES. Det er saa min Bestilling.

SALTERS. Den der stikker dig en Duceur i Haanden, ham lader du gaa, den der ingen Ting giver, ham visiterer du — ja, det forstaaer jeg nok. Der har du en Daler, lad mig saa være fri for dig. — — Deres ærbødige Tjener, Hr. Kommandant! tilgiv, jeg saae Dem ikke. Ah! der er Kaptajn Ribbing, saa har han vel forebragt Dem min Bøn. Vil De gjøre mig den Ære at optage mig i Deres tapre Garnison?

DANKWARTH. Vi stod just og talte om det. — Det er en Tillidspost De forlanger?

SALTERS. Ja, det veed jeg nok. Hvis De kjender mig, veed De ogsaa, til hvem De giver den.

DANKWARTH. Jeg har hørt Dem omtale.

SALTERS. Det troer jeg gjerne. Med Forlov, hvilke Egenskaber forlanger De af Deres Officerer? — Fødsel? Min Fader var Lord Pembroke Salters til Saltershouse. Mod? I Dag fjorten Dage stod jeg Ansigt til Ansigt med Bjørnen og slagtede ham med denne Hirschfænger.

DANKWARTH. Virkelig?

SALTERS. Slagtede ham! Dagen i Forvejen havde den Knægt ædt min Tjener paa et Par Knapper og en Smule af Indmaden nær. Den Spøg fandt jeg dog for grov. — Jeg følger efter Bjørnen, alene, ganske alene, tænk Dem! i en hel Mils Omkreds var der kun ham og jeg paa Benene. — Prægtigt Maaneskins Vejr! — Han løber — jeg ogsaa — at sige efter ham; paa en Gang vender han sig om og brøler som om Himmel og Jord skulde forgaa. Det var hans Afskedssang.

Der skal andet til end Brøl, svarer jeg. I næste Minut sad min Klinge i hans Hjærte. — Det er hvad mit Mod angaaer, saa tale vi endda ikke om en halv Sned Dueller, skjønt jeg har sejret i dem alle. — Kirkegaarden kan give Attest derpaa.

DANKWARTH. Men jeg holder ikke af Dueller blandt mine Officerer.

SALTERS. Jeg faaer heller ikke flere. Folk kjender mig — det Halsbrækkende er nu en Gang min Natur; den Bjørnejagt bliver til sidst noget ensformig. — Nu vil jeg paa Jagt efter Mennesker.

DANKWARTH. De kan melde Dem oppe paa Karlsstén i Morgen.

SALTERS. Jeg haaber Deres Valg skal gjøre Dem Ære. —
(*Vender sig og faaer Øje paa Johannes*).

JOHANNES. Deres Pas og Kuffert skal visiteres.

SALTERS. Visiteres — af dig? Vil du endnu have flere Drikkepenge?

JOHANNES. Penge og Penge! Saa snart saadan en fin Herre har verfet os en Skilling til, troer han al Ting er i Orden. Hvorfor skulde man ogsaa gjøre Omstændigheder med en fattig Karl som mig? For en Daler sælger jeg min Pligt, for to forraader jeg mit Land. — Sommetider regner I dog fejl. — Jeg holder mig til min Ordre. Den siger, jeg skal vide hvem De er, og hvad De fører med. — Luk op!

DANKWARTH. I behøver ikke at tage det saa strengt med den Herre; jeg kjender ham og indestaaer for ham.

JOHANNES. Det er en anden Sag, naar Obersten hefter for ham er det nok. Tag fat, saa skal jeg hjælpe Dem den Kuffert ind i Færgehuset.

SALTERS. Det er dog et mærkværdig muggent Ansigt, der sidder paa den Karl. Han seer næsten lige saa bister ud som min Bjørn.

(*Gaaer med Johannes ind i Færgestedet*).

DANKWARTH. RIBBING.

DANKWARTH. Stormen tager til, Havet staaer i et Skum. — Vi naae ikke over til Marstrand i Aften. — Har du talt med min Datter, siden vi kom i Land?

RIBBING. Hun hviler sig der inde. — Jeg troer heller ikke, det er raadeligt at tage over den aabne Sø med Martha i det Vejr. — Hun er ikke rigtig rask.

DANKWARTH. Det har hun ikke været længe. — I Fjor raadede de mig at rejse til Syden med hende, og vi rejste. I Aar skulde hun bruge Badene — vi komme i Aften hjem fra det tredje Badested. — Lige meget hjælper det. Hvad fattes hun — Du maa vide det?

RIBBING. Jeg — min Herre Oberst!

DANKWARTH. Hvem ellers? — Da jeg trolovede Jer, gav du mig Haand paa at gjøre hende lykkelig. — Du har ikke holdt Ord, Gustav. — Hun bliver blegere med hver Dag, mere tavs og indesluttet. — Jeg vil vide hvad hun fattes, for at vi i Tide kan raade Bod paa det Onde.

RIBBING. Jeg veed intet. Naar vi mødes, lytter jeg til hendes Røst, seer ind i hendes fromme Øjne, glædes over hendes Smil og den Uskyld, der hviler over hendes hvide Pande, saa glemmer jeg alt andet.

DANKWARTH. Hvad skal det blive til? Fjenden truer os. Hvem kan beskytte hende? — Jeg veed kun et Middel. — Jeg lader dig forsætte til en af Garnisonerne nord paa; tag hende med, gift jer, vaag over hende, skaf hende den Fred hun behøver.

RIBBING. Jeg skal tale med hende.

DANKWARTH. Gjør det! — det staaer ikke godt til oppe paa Fæstningen.

SALOMON (*kommer til Syne i Lysthuset, han strækker sig ud mod de Talende*). Det vilde jeg nok vide lidt om.

DANKWARTH. Jeg har maattet afgive den ene Afdeling af Mandskab efter den anden til Øerne. For Øjeblikket har jeg kun tresindstyve Mand indfødte svenske oppe paa Karlssten.

SALOMON (*skriver op*). Tres! det staaer skrevet.

RIBBING. Og Resten?

DANKWARTH. To Hundrede Mand Sachsere og Polakker — sammenskrabet Pak til Hobe — Kjæltringer, der har tjent fire forskellige Herrer, mens de sled et Par Kommissko. Nu er de kjede af Kvarteret og gjør Spektakler der oppe.

SALOMON. Spektakler. — Saa veed vi det!

DANKWARTH. Jeg synes, der er nogen, som taler.

RIBBING (*gaaer til Lysthuset. Salomon bøjer Hovedet ned, lægger Armene paa Bordet og snorker. Ribbing vender tilbage*). Der sidder en Mand og sover.

SALOMON (*hæver Hovedet og lader det falde igjen*). Ja, Gu' sover jeg.

(*Døren til Færgestedet aabnes, Martha kommer ud, hvidklædt, standser paa Trappen og seer sig om*).

DANKWARTH. Der kommer Martha. Tal med hende, udforsk hende! (*Han gaaer*).

MARTHA. RIBBING.

MARTHA (*paa Trappen*). (*Det stormer*). Han er her ikke. — Saa ere de vist rejste — uden at sige os Farvel — og i dette Vejr — men det Menneske byder jo over Storm og Vejr som over alt, hvad der kommer i hans Nærhed. — Han stod mægtig deroppe ved Roret, og smilte ad Storm og Sø. — Og min Buket! — (*Heftig*). — Ja, det er godt, at han er rejst. (*Hun gaaer ned, seer Ribbing og rækker ham Haanden*). Er det dig, min Ven!

RIBBING. Jeg stod og talte med din Fader, Martha, han er urolig over at føre dig tilbage til Marstrand, nu da Fjenden truer Byen.

MARTHA. Jeg er en Soldats Datter.

RIBBING. Han har tænkt, at du og jeg skulde drage nord paa til en af Garnisonerne oppe i Landet.

MARTHA. Du og jeg?

RIBBING. Som Mand og Hustru, ja!

MARTHA. Jeg skulde forlade min Fader?

RIBBING. For at følge mig, var det saa svært?

MARTHA. Det er umuligt. Holde Bryllup paa en Tid som denne! — Det kan heller ikke være din Mening, Gustav? — Sig, at du ikke ønsker det, du formaaer saa meget over ham. Hører du! — jeg bønfaller dig derom.

RIBBING (*tager Marthas Haand*). Martha! hvad fattes dig? betro dig til mig.

MARTHA. Jeg er blot lidt anstrengt efter denne Sejltur i Dag, men det gaaer over igjen.

RIBBING. Nej, nej! det er hverken Anstrengelse eller Sejlturen, — vær ærlig, — betro dig til mig. — Er jeg ikke din Barnoms Ven?

MARTHA. Min Gustav!

RIBBING. Ja, nu vil du afvæbne mig med din bløde Røst og dine milde Øjne, men det skal ikke lykkes dig. Betro mig hvad du fattes. Er du bedrøvet over noget hos mig? Maaske har jeg ikke været opmærksom nok og ikke tilstrækkelig vist den Lykke, jeg følte over dig. Tro mig, Martha! du har ikke været en Time ude af mine Tanker, siden din Fader lagde din Haand i min.

MARTHA. Men hvor kan du dog tale saaledes? Er du ikke den samme trofaste Ven, du altid har været, Ærligheden og Hengivenheden selv?

RIBBING. Ærlighed og Hengivenhed; hvad vil det forslaa?

MARTHA. Kan jeg da ønske mere? — og dog, Gustav! det er netop min Sygdoms Kjendemærke, at den gjør mig ubillig; jeg savner noget, jeg gribes af en usigelig Længsel, en Higen, der ikke lader mig Ro. Langt borte synes jeg at skimte noget stort og ubegrebet, der bringer mig til at skjælve af Forventning og Haab, men det vil aldrig komme nærmere. Seer jeg saa tilbage paa mit dagligdags Liv, da er det, som om alle mine Evner ørkesløst sove og forstenes, jeg længes

efter Forandring, Bevægelse, Handling. — Du forstaaer mig vist ikke?

RIBBING. Bliv ved, Martha! bliv ved! jeg forstaaer dig.

MARTHA. Undertiden vexler disse Billeder og fylder mig med en uforklarlig Frygt. Da er det, som om jeg havde taget fejl af mig selv, af dig, min Ven, af alt, hvad jeg før haabede og troede paa. Jeg synes ikke, vi forstaaer hinanden. Hvad forlanger jeg da? At Kjærligheden skal fylde min Sjæl med nye Syner, sige ja til mine Haab og gjøre dem til Virkelighed, bringe mig opad til det lyse og store, til et Land, hvor Livet strømmer mig rigt og fyldigt i Møde, og det mægter den Følelse, vi To nære, ikke. — Men det kan komme, trøster jeg mig med. — — Nej, nej! hvisker atter min Frygt, det kommer ikke lidt efter lidt, det maa være der strax som en Lynstraale, der slaaer ned og brænder, eller det er der ikke. — — Saaledes vexler det; mit Hjærte banker, det er af Frygt og Angest, det er ikke for dig. — Gustav, Gustav! nu har jeg betroet dig alt. Hvorfor bøjer du dit Hoved? — — Se paa mig! — Ikke sandt, du begriber da nok, at jeg maa være syg, meget syg, siden jeg kan tænke saaledes?

RIBBING. Mit stakkels Barn! Hvor har du dog taget fejl af dig selv. — Det er ikke Kjærlighedens Fred, men dens Ryster, ikke Lykken, men Lidenskabens og dens Storme du paakalder, i dem groer der ingen Blomster, de ville kun bøje dig til Jorden. — Tro mig! ethvert nyt Ønske i din Sjæl er kun Begyndelse til en ny Smerte.

MARTHA. Men hvis vi alligevel havde taget fejl af hinanden, du og jeg? — hvis vi vaagnede en Dag med klar og levende Bevidsthed herom — Gustav! tænk ogsaa paa det.

RIBBING. Jeg tænker at den Dag, du naaer dit Ønske, vil være den, der bringer dig størst Ulykke; men du skal alligevel ikke frygte, heller ikke betragte mine Ord som en Trusel. — Den Dag vil der ligesom i Aften staa en Ven ved din Side, række dig sin Haand og sige til dig: Læg dit Hoved til mit Bryst, du vejrslagne Fugl! jeg holder af dig — saalænge

jeg aander og tænker, jeg vil kun holde af dig alene. Husk paa det Martha — Farvel!

(*Gaaer*).

MARTHA (*bønlig*). Gustav, min Ven! gaa ikke fra mig! (*Tordenskjold viser sig i Baggrunden, hun seer ham*). Dette Menneske! det er, som om Faren kommer i hans Nærhed.

(*Gaaer op i Huset*).

TORDENSKJOLD. PLOYART.

TORDENSKJOLD. Svage Kvinde! hun veed ikke, hvad hun selv vil. — Kom kun frem, Kapitajn Ployart. Hvad bringer De?

PLOYART. Brevene, som kom, mens De var borte. Forstærkningen sønderfra er under Opsejling. Alt vel for Resten!

TORDENSKJOLD. Herligt, herligt! — De maa tilbage igjen i Aften. Mærk Dem nu mine Ord: Lieutenant Grothschilling roer i Morgen ved Daggry forklædt op til Marstrand, tager Tegning af By og Kastel, saa fuldstændig han kan komme til. De derimod skikker Baade og Kvartermænd ud og lodder begge Indsejlinger. Naar Forstærkningen kommer, bryder Eskadren op og lægger sig med Raasejlerne nærmere Marstrand paa de Punkter, jeg har afsat i Kortet her. Har De forstaaet mig?

PLOYART. Nøjagtig!

TORDENSKJOLD. Tag bort herfra det snarest De kan. Om lidt skal jeg skikke Salomon Baadsmand for at ro Dem tilbage. Gud befalet!

TORDENSKJOLD. SALOMON.

SALOMON (*stikker Hovedet frem*). Hvad saa?

TORDENSKJOLD. Kongen og Kronprinsen er i Norge, Kapitajn

Ployart bragte Brev fra Majestæten. Gud velsigne ham, det er en Mand, der er værd at tentere noget for. — „Du er min,“ skriver han, „jeg sætter min Lid til dig, hvad saa de andre sige.“ — Salomon! Fanden i Vold da med dem allesammen! — Saa skikker han mig Kronprinsens Billede. — Se! indfattet i Guld og Diamanter.

SALOMON (*spottende*). Et dejligt Billede! — — Om Forladelse! troer Schoutbynacht ellers ikke, det havde været nok saa godt, om Hans velsignede Majestæt havde skikket os et Par Hundrede Kommiskarle med dygtig Lod og Krudt her over?

TORDENSKJOLD. Stormen tager til, hør, hvor det bryder derude! Blot Budde snart kom med Bud ovre fra Byen; jeg maa vente ham her; saa skal Majestæten høre mine Kanoner snakke og faae sin Søns Billed betalt.

SALOMON. Jeg mener, det er betalt. — Hvad give de os for vort Arbejde, naar det kommer til Stykket? — Gaaer det fra Haanden, kalder de det Slumpelykke og siger, det kan vi ogsaa gjøre; gaaer det i Bugter, saa roer der en Dag en Barkasse i Land med Flag paa halv Stang — der ligger en død Mand eller en kvæstet Mand agter ude, og der sidder en gammel Ulk og plirer med Øjnene ved hans Side, men ikke min Salighed en Sjæl grynter ad dem for Resten. De staaer og gloer, gjør de, trækker paa Axlen og siger: Hvad vilde han derinde, den Vovehals! — Kommandør! tænk Dem om, før vi tørne videre. Hvor galt vi stormer frem, En er der dog over os, som sidder og skriver op og siger: hertil og ikke længer! — Jeg snakker ikke om mig selv, hvad er vel jeg? En dansk Matros, der gjør sin Pligt — gaa, saa gaaer jeg, staa, saa staaer jeg, men hvad faaer De selv til deres Afregning? En Seng paa Hospitalet eller sex Fod Jord paa Kirkegaarden, fordi De ikke fulgte Salomons Raad.

TORDENSKJOLD. Har du udspioneret noget?

SALOMON. Jeg har ikke udspekuleret andet end tresindstyve Svenske, som længes efter Bataille og tohundrede tyske, som ingen Appetit har derefter.

TORDENSKJOLD. Jeg maa vide Besked om selve Fæstningen,

om Provianten, hvor mange Stykker de har deroppe, om de duer noget. — Hvad har du bestilt, mens jeg var borte?

SALOMON. Skrevet Rapport.

TORDENSKJOLD. Hid med den.

SALOMON. Ja, det er egentlig ikke nogen Rapport, men saadan en Smule Kjærlighedsepistel til min Jomfru, den lille Kammerpige.

TORDENSKJOLD. Lad mig se.

SALOMON. Schoutbynacht maa ikke gjøre sig lystig derover. Jeg har aldrig kunnet faae Bogstaverne til at staa rigtig i Række og Geled, de Hunde! naar de kan komme til det, kniber de ud, eller den ene stejler op paa Næsen af den anden. Men det siger ingen Ting, for Pigebarnet har betroet mig, hun kjender ikke Skrift; hun lader sin Frøken læse for sig.

TORDENSKJOLD (*læser Brevet*). Det er nogle gudsforgaaende Kroppe af Bogstaver, du har malet op, Højbaadsmand! De seer ud som Krigsfolk med lange Bajonetter.

SALOMON (*tager Brevet*). Kommandøren forstaaer sig nok heller ikke paa en kjøn Skrift. — Det staaer der at læse: „Højstærede lille Pige! jeg vil bare lade Dem vide, at nu holder jeg af Dem. — Siden jeg har gaaet og seet paa Dem, er mit Hjærte som et brændendes Fyrværkeri med deres Navn i Midten. — Synes De om mig, saa slaa til. Jeg vil blive ved at holde af Dem til evig Tid, lige til Julehelligdage, om det skal være.“

TORDENSKJOLD (*tier lidt*). Og Frøkenen læser Brevene for hende?

SALOMON. Det fortalte hun. Hvad siger Schoutbynacht til det, jeg skrev. Kan det ikke røre, saa maa Fanden forstaa sig paa det.

TORDENSKJOLD. Jeg skal skrive dig et andet Brev.

SALOMON. Kan De gjøre det bedre?

TORDENSKJOLD (*gaaer til Lysthuset og skriver*). „De er ung, De er frisk, De er dejlig, og han maa være lykkelig, som har Ret til at sige Dem det. — Jeg gemmer Deres Blomster;

naar de ere visne for alle andres Øjne, skal de blive ved at være friske i mine.“

SALOMON. Mit var bedre. Det er for kort.

TORDENSKJOLD. Der behøves ikke mere.

SALOMON. Maaske, sgu!

TORDENSKJOLD. Der kommer hun. Giv hende det!

(*Gaaer*).

BRITTA. SALOMON.

BRITTA. Naa er han der, Isbjørn! — Det var da godt, man en Gang fik Dem at se.

SALOMON. Ja det koster ingen Penge, min allerdejlige! Jeg har gaaet og holdt skarpt Udkig efter Dem den hele Dag; tilsidst skrev jeg Dem i min Desperation dette kjønne Brev til, som nu duer til ingen Ting.

BRITTA. Lad mig faae det alligevel; jeg kan læse det siden. — Hvad siger De saa om Stormen?

SALOMON. Ikke det mindste; troer De jeg søger Dem op for at tale om Stormen.

BRITTA. Det er et ondt Vejr, og vi Stakler, som skal til Søes igjen, over til Marstrand.

SALOMON. Det jager jo ikke.

BRITTA. Jeg tør aldrig vove mig ud med den stygge, gamle Færge.

SALOMON. Saa lad det være, min Kylling! lad det være!

BRITTA. Kommandanten har saadan Hast. — Hvis vi nu gik under og blev borte med det samme?

SALOMON. Hvad tænker De paa? Der er ingen Fare for at blive borte i den Smule Sø. — Sidste Uge kuldsejlede der rigtig nok en Jolle med tre Mand.

BRITTA. Kuldsejlede?

SALOMON. Ja, men de fiskede dem op to Dage efter. Der bliver aldrig nogen borte.

BRITTA. Det er en god Snak. Her kunne vi jo ikke tøve, der er ikke et ordentligt Rum i Færgehuset. Fjenden ligger udenfor med sine Skibe og skikker daglig Folk i Land. — Det er farligt for en ung Pige at gaa alene omkring blandt alle de fremmede Mennesker.

SALOMON. Som Daniel i Løvekulen. — Ja Gud er det farligt — — for Løverne.

BRITTA. Jeg kjender Dem jo neppe rigtig, endnu mindre Deres Herre; det er en smuk og modig Mand, men jeg synes dog ikke om, at han bestandig forfølger Frøkenen med sine Øjne.

SALOMON. De kan tro, han gjør det heller ikke for at De skal synes om det, min rare!

BRITTA. Han er jo Sømand, ikke sandt!

SALOMON (*afsides*). Hun vil fritte mig ud, den lille Tingest! Ja bi kun!

BRITTA. Hvorfor svarer De ikke.

SALOMON. Saadan slet og ret Sømand er han egentlig ikke, hvorvel han har set en bandsat Mængde Saltvand i sine Dage.

BRITTA. Hvad er han da?

SALOMON. Ja — seer De —

BRITTA. De er saa hemmelighedsfuld. — Kommandanten troede, han levede af at bygge og handle med Skibe.

SALOMON. Han lever snarere for at ramponere dem. Men Handelsmand er han rigtig nok, det nægter jeg ikke.

BRITTA. Hvad handler han da med?

SALOMON. Med Bly og Jærn, især med Jærn; det har vi gjort en morderlig Omsætning med i de sidste Aar. — Jeg behøver vel ikke at bede Dem om, at det bliver mellem os?

BRITTA. Nej, det behøves ikke, for jeg fortæller det alligevel.

SALOMON (*afsides*). Det var netop det, jeg ventede.

BRITTA. Men hvad er De selv? — Ikke sandt, Proviantforvalter eller saadan noget.

SALOMON (*heftig*). Jeg, Proviantforvalter! — Er hun gal, min Dukke! — En Soldat, det lader jeg gaa, skjønt jeg holder inte rigtig af dem — kommer han op paa Dækket, saa knubser Matrosen ham, men kommer Proviantforvalteren der-

op, faaer han Knubs baade af Matrosen og Soldaten. — Jeg har ligget i Klammeri med de Køtere hele min Levetid. Kan de knibe Een for et halvt Pund Flæsk eller en Brik Smør — ja, saa min Salighed gjør de det, og lige fuldt skal det males ind i Bogen. — Nej, maa jeg være fri for Proviantforvalteren. Men vi staaer her og spille Tiden med Snak; hvor skal jeg nu finde Dem, naar De rejser bort, og jeg kommer for at holde Bryllup med Dem?

BRITTA. Oppe hos Kommandanten paa Karlssten.

SALOMON. Hvor boer han?

BRITTA. Lige inden for Porten, paa højre Side.

SALOMON. Hvem boer da paa venstre Side?

BRITTA. Ingen. — Det er jo Krudttaarnet.

SALOMON. Seer vi det, Krudttaarnet! altsaa paa højre Side.

Der lever De i Herlighed og Glæde, har store kjønne Værelser og bestiller ingen Ting andet end at se ud paa Soldater og Kanoner den hele Dag. — Det maa være rart!

BRITTA. Bild Dem det ind. Det er kun en tarvelig Lejlighed der oppe, smaa Stuer med Revner i Murene.

SALOMON. Fy for en Ulykke! er Lejligheden saa forfalden?

BRITTA. Ja, desværre! Kommandanten fortalte rigtig nok, han havde brugt hele sit Mandskab den sidste Maaned til at udbedre alt, men der er vist endnu langt tilbage.

SALOMON. Men saa Kanonerne da, har de mange af dem? — Jeg har altid holdt saa meget af Kanoner.

BRITTA. Aa, De med deres Kanoner! det er jo nogle ækle, gamle Tingester allesammen. Men nu faaer vi snart nye, har jeg hørt, ovre fra Gøteborg.

SALOMON. Det var jo rart. — Der kom en Mand forgangen i en rød Kabuds; han sagde, der skulde være saa slemt med Morterer oppe paa Karlsten. Er det sandt?

BRITTA. Fy! Morterer! hvad er det for noget?

SALOMON. De smaa runde Madamer, som staa paa Halen og med Respekt at sige vende Flaben i Vejret.

BRITTA. Dem har jeg kun seet to af, en ved hver Side af Porten, der, hvor vi tørrer Tøj.

SALOMON. Ja, min allerkjæreste! det kunde jeg jo ikke vide.

— Det er saa rart at snakke med Dem: for det første er De en kjøn Pige, dernæst faaer man ordentlig Besked. Naar jeg nu spaserer derop i min Frierkjole og en Tulipan i Munden, veed jeg paa en Prik, hvor De er at træffe. — Der kommer Deres Frøken. Farvel, min lille Kjæreste! vær mig tro, tænk paa mig, og drøm om mig, saa skal jeg tage en Rad Perler og noget andet Pilleri med til Dem, naar vi sees igjen.

(Han gaaer ud i Baggrunden).

MARTHA. BRITTA.

MARTHA. Men hvor bliver du dog af, Britta? —

BRITTA. Aa, Frøken maa ikke være vred. Jeg har staaet og snakket lidt med min Ven, den fremmede Mand, ham, De veed nok. Han fortalte mig saa meget nyt, at jeg ikke kunde slippe fra ham.

MARTHA. Saa veed du da, hvem han er?

BRITTA. Kors! — han har betroet mig hver en Smule. Jeg kjender baade ham og hans Herre, den kjønne, som frelste os.

MARTHA. Hvem er da din Ven?

BRITTA. Han er — ja, hvad var det nu? Er det ikke underligt, jeg har allerede glemt det, men det er afgjort, Proviantforvalter er han ikke, som jeg troede. Han kan ikke udstaa de Mennesker. Frøkenen kan tænke, Proviantforvalteren har stjaalet baade Smør og Flæsk fra ham og ført det ind i Bogen alligevel. Er det ikke skammeligt.

MARTHA. Hvad er han da?

BRITTA. Han er — jeg kommer nok paa det. Det ene løber sammen i det andet. — Han holder saa umaadelig meget af mig, det er vist. Han syntes ogsaa, jeg lignede Daniel i en Løvekule.

MARTHA. Hvad skal det sige?

BRITTA. Det er saadan noget, han fandt paa; men det lød

saa morsomt, da han sagde det. — Han er kommen her over, maa De vide, alene for min Skyld og vilde høre, hvor jeg boer; alting, Huset, Lejligheden, saagar hvor vi tørrer Tøj, skulde det Menneske have Besked om. Nu kommer han snart og besøger mig paa Fæstningen og bringer en stor Perlekrans med sig, saa skal vi holde Bryllup i Marstrand.

MARTHA. Det er jo en meget tydelig og fuldstændig Forklaring. Hans Herre kjender du vel lige saa godt?

BRITTA. Ja, Gud, Frøken, det gjør jeg rigtig nok. Hans Herre er Kræmmer eller saadan noget. Han rejser omkring paa Markeder med en Mand i en rød Kabuds og køber Jærnkram og Mortere, som sidder paa Halen og kigger i Vejret. — Det forstod jeg ellers ikke rigtig. — Han talte og talte saa hurtigt som en, der slaaer paa Tromme. Det er umuligt at huske alt, hvad han sagde. — Saa flyede han mig ogsaa dette lille Brev, som jeg vil bede Frøkenen læse for mig.

MARTHA. Det er fra ham?

BRITTA. Ja vist! han var saa bange, han ikke skulde faae mig i Tale, før vi tog bort. Derfor skrev han.

MARTHA (*har aabnet Brevet, udbryder forbauset*). Hvad skal det sige?

BRITTA. Aa, læs, læs, kjære Frøken!

MARTHA (*fatter sig*). „De er ung, De er frisk, De — er dejlig (*læser langsomt*) og han maa være lykkelig, som har Ret til at sige Dem det.“ —

BRITTA. Er han ikke rar, aa bliv ved, bliv ved! der er vist mere.

MARTHA. „Som har Ret til at sige Dem det. Jeg gjemmer Deres Blomster, (*dæmpet*) Deres Blomster . . . naar de ere visne for alle andres Øjne, skal de blive ved at være friske i mine.“

BRITTA. Staaer der mere?

MARTHA (*tankefuld*). Nej — ikke mere.

BRITTA. Sikken Strik! — Jo, han er rigtig nok god.

MARTHA. Hvad mener han?

BRITTA. Det er blot Snik Snak, saadan noget kommer de jo altid med for at gjøre sig behagelige, det kjender vi nok. Men, ikke sandt, Frøken, han mener mig det ærligt, troer De ikke!

MARTHA. Jeg vil haabe det. — Gaa op, Britta! pak min Kuffert.

BRITTA. Ja, jeg glemmer jo alt, hvad jeg skulde huske.

(Hun gaaer op i Færgestedet).

MARTHA *(seer i Brevet)*. Igjen ham! — jeg tager ikke fejl. — Kan jeg da aldrig blive fri for den Tanke? — *(Hun læser)*: „Han maa være lykkelig, som har Ret til at sige Dem det,“ — *(heftig)* men den Ret har ingen, skal ingen have — uden Gustav; — *(læser)*: „naar de visne for alle andres Øjne.“ — De visne snart, *(lægger Haanden paa sit Bryst)* herinde skal det ogsaa visne, alt, hvad der ikke er værd at huske paa.

(Britta kommer tilbage, Martha gemmer Brevet).

BRITTA. Det er sandt, Frøken! jeg glemte mit Brev.

MARTHA *(skjuler Brevet)*. Gav jeg dig det ikke?

BRITTA. Nej, De glemte det vist.

MARTHA. Der er det. Gaa nu!

BRITTA. Hvem der blot selv kunde læse. *(Hun seer Tordenskjold komme frem)*. Gud! der er han selv.

(Hun løber ind i Færgehuset).

MARTHA. TORDENSKJOLD.

TORDENSKJOLD *(rækker Martha Haanden)*. Endelig seer jeg Dem igjen. Ikke sandt! Nu er alting overstaaet. De har glemt den Smule Søgang!

MARTHA. De er ikke rejst endnu?

TORDENSKJOLD. Rejst! — før jeg fik sagt Dem Farvel? — Tænkte De det?

MARTHA. Jeg har slet ikke tænkt derpaa. — Man mødes og skilles, det skeer jo hver Dag.

TORDENSKJOLD. Ja, og man glemmer eller man husker, det sidste skeer blot ikke hver Dag. — — Hvad er det for en Sky, der er gaaet for Deres kjønne Øjne? — Er De ikke den samme som før, eller er det mig, der er bleven en anden? — Der ude saae De op paa mig, stolede paa mig; nu vender De Dem fra mig, nu er jeg allerede glemt, skjønt Klokken knap er falden til Slag en Time efter. — Ja, De har Ret, man mødes og man skilles.

MARTHA. Hvem skrev det Brev til Britta?

TORDENSKJOLD. Aa, er det Brevet? Det gjorde min Tro jeg, men ikke til Britta. Hun sagde, De fik alle hendes Breve at læse. — Ja, det var mig, hvorfor skulde jeg nægte det? Der er jo intet ondt deri. — Har De aldrig lagt Mærke til om Aftenen, naar Maanen gik op, og hun stod med diset Luft nede i Kimingen, saa kom de frem, de sære Skikkelser, som Taagen dannede?

MARTHA. Jeg har seet dem.

TORDENSKJOLD. Jeg har siddet og stirret paa dem mangan lang Nat, mens vi laa under en læger Val og ventede paa Stormen. Det var underlige Syner mit Øje mødte. Et af dem ligner De; det kom og blev borte igjen og viste sig paany mellem alle de andre, det præntede sig fast i mig, det blev staaende her inde. — Kan De saa begribe, hvor godt jeg kjendte Dem, da jeg traadte over paa den gamle Færge? — Deres Øjne saae omkring, som om de forlangte Hjælp, De sad og krøb sammen som en Fugleunge i Storm, De ry-stede af Angest, og knap naaede De Land igjen, før De rejste Panden, frejdig og stolt, og forlangte at komme ud af Redens Dun, til Liv, til Farer, til Bevægelse. — Jeg har hørt det altsammen. — Naa, hvad er saa det hele? De rejser nu Deres Vej. De har en Fæstemand, en modig Soldat, et ærligt Hjærte, lad Deres Øjne lyse over ham, tro paa ham, byg hos ham i hver en Længsel og Tanke og vend Ryggen til hele Resten, saa vil De havne vel.

MARTHA. Det raader De mig til?

TORDENSKJOLD. Det raader en Mand der mener Dem det

ærligt, nu jeg drager derhen, hvor det kalder paa mig. Dermed er den Historie ude.

MARTHA. Hvad er det for Ord, hvad er det for et Sprog, De bruger? Jeg har aldrig hørt det før.

TORDENSKJOLD. Maaske har jeg talt for ligefrem? — De skal ikke regne det saa nøje. Den Respekt, der mangler i mine Ord, den boer her inde i mit Hjærte. (*Seer ud paa Søen*). Hvor Fanden bliver dog Buddes Baad af?

MARTHA (*tier lidt*). De tager bort i Aften, for bestandig?

TORDENSKJOLD. Hvad nyttede det jeg kom igjen. Hvis Vorherre havde beskikket mig den Lod at gro fast paa Landjorden, saa vilde jeg have tænkt: Af alt hvad jeg har seet, er De det bedste og mest uskyldige, nu gaaer det mig, som naar man farer langs en kjøn Kyst, vor Længsel vil gjerne tøve der, men vi har ingen Stunder, vi sejle vor Vei igjen, vi tilhøre intet. —

MARTHA. Intet!

TORDENSKJOLD (*griber hendes Haand*). For mig groer ingen Myrther — man maa finde sig deri — Laurbær har ogsaa kjønne Blade. Jeg vil glæde mig over Øjeblikket, samle hvad godt det giver, vare paa det og tage det frem siden, naar jeg ikke har andet at bestille.

MARTHA. Tage det frem som et Legetøj til Jul, til Paaske! — naar De ikke har andet at bestille. —

TORDENSKJOLD. Ja, for jeg har en hel Del andet at bestille, skal jeg sige Dem. Jeg har en Gjærning at udføre her i Verden, den vinker, den kalder, den vil lystres, den under mig ingen Ro og jager mig bort der fra, hvor jeg helst vilde tøve. Se, det kan nu en lille Pige ikke forstaa. — I Dag skilles vi som Venner; hvem veed, kanske mødes vi igjen som Fjender.

MARTHA. Hvor kommer De fra? —

TORDENSKJOLD (*leer og peger over Skuldren ud mod Havet*). Der ude fra.

MARTHA. Er De Sømand?

TORDENSKJOLD. Ja, en lille Smule.

MARTHA. De har da et Navn?

TORDENSKJOLD. Ja, det har i Reglen alle.

MARTHA. Maa jeg vide det?

TORDENSKJOLD. Sæt, De ikke syntes om det?

MARTHA. Er det da ikke hæderligt?

TORDENSKJOLD. Hæderligt! — jo Guds Død! — det maa min værste Fjende selv bekjende. Dermed byder jeg Dem Farvel, Martha Dankwarth! Tænk paa mig en Gang imellem.

DE FORRIGE. JOHANNES KROGRAN. (FISKERE, MÆND og KVINDER i Baggrunden sætte sig ved Bordet. Johannes Krogran har staaet og lyttet, træder frem).

JOHANNES. Den, der har et hæderligt Navn, behøver ikke at skjule det.

TORDENSKJOLD (*maaler ham*). Det kan du have Ret i, min Gut! — Hvad kommer den Sag for Resten dig ved? — Staaer du og lurer?

JOHANNES. Jeg forlanger at vide Deres Navn, baade Deres og hans, som kommer der.

DE FORRIGE. SALOMON. DANKWARTH. SALTERS. (Salomon i Samtale med Dankwarth har hørt den sidste Replik. Salters kommer fra den anden Side. Johannes gaaer hen til Salomon og lægger sin Haand paa hans Skulder).

JOHANNES. Om Forladelse!

SALOMON (*skubber ham bort med Skuldren*). Ingen Forseelse.

JOHANNES. Deres Pas!

SALOMON. Ja, det har vi.

JOHANNES. Lad mig se det.

SALOMON. Hvem er De?

JOHANNES. Johannes Krogran.

SALOMON. Med Forlov! Hvad er Johannes Krogran for en Fisk?

JOHANNES. Jeg er Strandrytter og har at give Agt paa hver Fremmed, som kommer her over.

SALOMON. Ja, Gud velsigne dig, min allerdejlige! Hvor skulde jeg vide, at du var Rytter, naar du spaserer til Fods?

SALTERS. Viis ham dit Pas og gjør ingen Snak.

(Vender sig fra ham mod Salters).

SALOMON. *(Hilser dybt)*. De er maaske Kommandant for hans Rytteri. Bi bare lidt, at jeg kan tage Mærke paa Dem.

TORDENSKJOLD. Der har du vort Pas.

JOHANNES *(læser)*. „Jakob Skjød og Espen Søderlund, Skibshandlere; har Lov til uhindret at passere Hisingen og øvrige Marstrands Holme.“ Undertegnet af Generalen i Gøteborg. *(Seer paa Tordenskjold og Salomon)*. Det slaaer til.

SALTERS *(til Salomon)*. Hvad er det saa, du vil?

TORDENSKJOLD *(til Salomon)*. Stille!

SALOMON *(forstilt ydmyg)*. Jeg mente intet ondt med det, Hr. Kommandør! — Den Mand seer mig ud til at være en rigtig Brandstok.

SALTERS. Jeg synes, du snakkede noget om at tage Mærke paa mig.

SALOMON. Vorherre bevares! Jeg mente blot, at tage Kjende paa Dem for at gaa af Vejen, hvis vi mødtes siden, og vi mødes vist en Gang igjen, vi to, det aner mig.

JOHANNES *(leverer Tordenskjold hans Pas tilbage)*. Passet er i Orden, men jeg troer jer ikke alligevel.

SALOMON. Det var jo Skade! Sagen er, at Strandrytteren har grebet den Sag fat ved Halen. Havde vi to været alene, og havde jeg blot stukket jer en gammel Daler i Næven, saa var al den Staahej endt; jeg kjender min Sjæl nok Strandrytterne. — Der har I jeres Daler alligevel — tril saa af, Velbaarenhed. I staaer og gjør mig bange med jeres sure Ansigt. — Naa, tag den!

JOHANNES. Gaa Fanden i Vold!

DANKWARTH. Lad nu det være godt. Passet er jo i Orden,

jeg kjender desuden de to Mænd. — Det er rosværdigt, at Krogran er saa strix i Tjenesten i disse strænge Tider, og jeg skal gjøre Indberetning til Landshøvdingen om hans Flid og Iver.

JOHANNES. Obersten maa undskylde mig, men der er slet ingen Ting at gjøre Indberetning om. En fattig Mand som jeg kan opfylde sin Pligt, enten nogen seer det eller ikke; det er blot Skade, de rige har saa ondt ved at begribe det. — Jeg har sagt, de to Mænds Pas er i Orden, men jeg troer alligevel, der stikker Fuxsvandseri under den Sag, og min Overbevisning er ikke tilfals for en Kobberdaler.

(Han bukker dybt og gaaer).

SALTERS. Jeg synes min Sjæl den Karl staaer og fornærmer Obersten op i Deres aabne Øjne. Det er vist bedst, jeg gaaer efter ham og tildeler ham en lille Paamindelse.

DANKWARTH. Han er ikke god at komme til rette med; for Resten mener han det ærligt.

SALTERS. Jeg maa efter ham alligevel.

DANKWARTH. Lad det være.

SALTERS *(trækker paa Skuldren)*. Ja, naar Obersten ikke ønsker det.

TORDENSKJOLD. Jeg mener, det er en brav Mand. De var vel tjent med at have mange som han.

DANKWARTH. Det troer jeg ogsaa. Han skaffede mig desuden Deres Navn at vide. *(Rækker Tordenskjold begge Hænder)*. Endelig træffer jeg Dem da igjen og kan takke Dem. — Uden Deres Hjælp havde hverken min Datter eller jeg naaet Land. Hvad kan jeg gjøre for Dem?

TORDENSKJOLD. De har jo rakt mig begge Deres Hænder. — Skulde der være mere tilbage.

DANKWARTH *(giver ham en Pung)*. Der, tag dette. Havde mine Evner bedre svaret til mine Ønsker, skulde det ikke blevet derved.

TORDENSKJOLD. Er det til mig? — Min Herre Oberst, hvad tænker De paa? Før De byder mig Penge, burde De i det mindste vide, om jeg trænger til dem. Der ude gjaldt det

jo mit Liv saa vel som de andres; for at redde mig selv er det for meget, for at redde Deres Datter er det for lidt. Tag Deres Penge tilbage.

SALTERS. De taler noget brøsig, min gode Mand!

TORDENSKJOLD. Jeg taler ikke til Dem, min gode Mand.

SALTERS. Hvad for noget! (*Tordenskjold vender ham Ryggen*).

DANKWARTH. Husk i det mindste, De har en taknemlig Skyldner i mig.

TORDENSKJOLD. Lad os heller se at glemme det saa snart som muligt.

(*Han hilser og gaaer tilbage. Dankwarth og Datter ligeledes*).

DE FORRIGE. FISKERE og KVINDER. JAKOB SLUPROER og JOHANNES KROGRAN.

JOHANNES. Ingen Pas! ingen Bevisligheder, og I gaaer og lusker omkring her ovre; det seer mig noget mistænkeligt ud.

JAKOB. Men vær dog rimelig. Jeg er kun en fattig Bissekræmmer og rejser paa min Kramkiste, andre Bevisligheder har jeg aldrig haft nødig.

JOHANNES. Og du hører hjemme i Marstrand? Godt, det kan være, det kan ogsaa ikke være. For at faae Sandheden at vide følger du med over til Byen, saa snart Vejret bedager sig.

JAKOB. Som I vil.

JOHANNES. Du seer dig om, Bissekræmmer. Det er vist de to Fremmede, du vil i Lav med; men det lader sig ikke gjøre. For at være sikker i min Sag, bliver du her hos mig, lige til vi sejler. Du viger ikke fra min Side; prøver du paa det, lader jeg dig binde eller lukke ned i Kjælderen. Jeg har min Instrux.

JAKOB. Gud bevares! Hvor I er strix. Lad gaae, jeg følger med jer. En Taar at drikke kan man vel faae, det strider da ikke mod Instruxen.

JOHANNES. Kom her hen til Bordet. Færgemanden har godt Rostokkerøl.

JAKOB. Hellere Vin! Hellere Vin, Strandrytter! Øllet vil blive surt, naar jeres bittre Ansigt seer paa det. (*Tordenskjold og Salomon holde Øje med ham. Johannes og Jakob gaae hen til et Bord uden for Færgehuset, hvor nogle Fiskere have taget Plads*). Bring Vin, Færgemand!

TORDENSKJOLD (*træder frem med Salomon*). Der har vi Jakob Sluproer, nu mangler vi kun Budde, saa afsted for at hilse paa Kanonen. Har du tænkt paa det Lys, jeg bad dig sætte i Vinduet?

SALOMON. Lyset skal strax være paa Pletten; men Fanden staaer i den Strandrytter, han er os jo paa Nakken alle Vegne.

TORDENSKJOLD. Lad os se at komme dem nærmere.

SALOMON. Jeg vil vist faae noget udstaaende med den Mand, ligesom med Bjørnejægeren. Det Skyldregister voxer.

(*De gaae hen til Bordet*).

JAKOB. Sæt jer kun ned, I gode Folk, det er mig, der trakterer.

JOHANNES. Ja, men helst der henne, lige over for os.

(*De tage Plads*).

SALOMON. Saa en Sang, for at Vinen kan glide ned. Den næste Flaske betaler jeg.

FISKEREN. Ja vist, en Sang, en Sang!

JAKOB. Lad gaa, men I skal synge med.

TORDENSKJOLD. Gid bare Budde snart vil komme.

SALOMON. Lys paa Bordet! Man kan jo ikke se at finde sin Mund i dette Mørke.

JOHANNES. Stormen vil blæse Lyset ud.

SALOMON. Det er der Raad for; vi sætter det inden for Vinduet der henne.

(*Han gaaer ind og sætter Lyset i Vinduet*).

JAKOB.

Hist paa Kyst, hvor Stranden endte.

ALMINDELIGT KOR.

Stranden, Stranden, Stranden endte.

JAKOB.

Fiskerpigen stod paa Stente.

ALMINDELIGT KOR.

Stod paa Stente, stod paa Stente.

JAKOB.

Bud hun over Havet sendte

ALMINDELIGT KOR.

Bud hun over Havet sendte

til sin Hjærtensven.

JAKOB.

Kjære! Nu er Tiden omme.

ALMINDELIGT KOR.

Nu er Tiden, Tiden omme.

JAKOB.

Jeg har Bryllupsbrev i Lomme.

ALMINDELIGT KOR.

Bryllups, Bryllupsbrev i Lomme.

JAKOB (*højere end før og rettet mod Tordenskjold*).

Skipper! Skipper! Du maa komme.

ALMINDELIGT KOR.

Skipper! Skipper! Du maa komme

il mig hjem igjen.

(*Nogle af Fiskerne og deres Kvinder samle sig paa Stranden og see ud over Havet. Maanen er staaet op*).

EN FISKER. Der er en Baad i Havsnød der ude.

TORDENSKJOLD. Hvis det var Budde!

EN FISKER. Den naaer aldrig Land i den Sø.

EN ANDEN FISKER. De stakkels Folk.

MARTHA (*til Fiskeren*). Kan man ikke komme dem til Hjælp?

FISKEREN. I det forrygende Vejr? — det er umuligt.

TORDENSKJOLD (*til Salomon*). Det er Budde.

FISKEREN. Det er ogsaa gal Mands Værk at vove sig ud saa silde.

(*Man seer længst tilbage en Baad omtumles i de høje Søer*).

DANKWARTH. Hvis man kunde faae en Baad ud her fra Øen.

TORDENSKJOLD. Vi maa prøve paa det.

SALOMON. Skal vi nu til Søs igjen? — Aa ja! hvorfor ikke.

TORDENSKJOLD. Du bliver her.

SALOMON. Mens De gaaer ud? — Jo vist!

TORDENSKJOLD. Du bliver, siger jeg. Naar jeg er borte, roer du Ployart tilbage til Eskadren. Baaden ligger omme bag Fiskerhuset.

SALOMON. Men Herre! Kjære Herre! lad Dem dog sige; hvordan kan jeg blive tilbage, naar De dejser ud?

TORDENSKJOLD. Der, tag min Kofte, sørg for at Ployart kommer sikker om Bord. (*Højt til Fiskerne*). Er der saa nogen, som gaaer med?

SALTERS. De er af mine Folk, Skibshandler!

TORDENSKJOLD. Af Deres Folk, Herre! Det vilde jeg nødigt være.

SALTERS. Jeg har en Satans Lyst til at gaa med. Det er noget for mig. — Havde det blot været en Tur til Lands, men paa Søen duer jeg ikke stort.

TORDENSKJOLD. Vi behøver Dem ikke heller. — Kom, Folk! (*De gaae til Baggrunden*).

SALOMON. Peder!

TORDENSKJOLD. Hold Mund!

(*Gaaer*).

(*Baaden gaaer ud, Folk stimle sammen om den, Fiskere og deres Hustruer knæle ned og synge*).

Herre Jesus! tag i Favn
dem, som træt der ude kæmpe,
Storm og Hav og Braad du dæmpe,
Lad dem naae her ind i Havn!
Uden dig kan ingen vinde,
alt er Tab kun og Forlis,
uden dig maa Styrken svinde,
med dig Hjælp og Sejer er vis.

EN FISKER. Det gaaer aldrig godt, de kommer ikke til Land igjen.

SALOMON. Og det skal jeg staa med Hænderne i Lommen og se paa. — Det er da ogsaa Satan til Menneske!

(Han tager Koften under Armen og kryber op paa en Klippe uden for).

JOHANNES *(kommer frem i Lysthuset)*. Jeg troer jer ikke. Nu skal vi faae at se.

(Han gjør Tegn til nogle Fiskere, river Koften fra den intet anende Salomon).

FISKERNE *(omringer og standse den vrede Salomon)*.

JOHANNES *(giver Koften til Dankwarth)*. Der har Kommandeuren den Skibsrheders rigtige Papirer.

DANKWARTH *(speidende over Søen)*. Hvad mener Du? De naaer dem, de frelser dem — den brave Skibshandler!

JOHANNES *(til Dankwarth)*. Han narrer jer alle sammen. *(Tager et Brev op af Tordenskjolds Koftelomme)*. Læs og døm saa.

DANKWARTH *(læser)*. Tordenskjold — Tordenskjold!

MARTHA. Tordenskjold!

SALOMON *(bag Fiskerne)*. Saa til Helvede!

FISKEREN. Nu kommer Baaden tilbage.

DANKWARTH *(til Johannes)*. Hent Vagten! Skynd Dig!

JOHANNES. Skal ske, Hr. Oberst! *(til Fiskerne)* *(peger paa Salomon)*. Hold nøie Vagt over ham der.

MARTHA. Hvad vil du, Fader! Hvad har du i Sinde?

DANKWARTH. At gjøre min Pligt.

(Gaaer op paa et Klippestykke).

MARTHA *(til Fiskeren hos Salomon)*. Har du en Baad?

FISKEREN. Ja!

MARTHA. Hvor?

FISKEREN. Omme mellem Skjærene.

MARTHA. Ro ud til dem; sig, de er kjendte; advar dem for at komme i Land. I denne Pung er tyve Guldmønter. De skal være dine.

FISKEREN. Det gaaer ikke i dette Vejr. Min Baad er lille og skrøbelig. Jeg kommer aldrig levende tilbage.

MARTHA. O, min Gud, min Gud! (*Seer Salomon*). Du er hans Kammerat, frels din Herre.

SALOMON (*træder frem*). Hans Kammerat, — ja nok! Det følger af sig selv at jeg frelser ham. — Nu kan han sige, hvad han vil, men til Søs gaaer jeg min Salighed alligevel. Denne Gang vil jeg være Admiral.

(*Fiskerne ville standse ham, Martha giver dem alle sine Penge*).
(*Salomon river sig løs og iler ud. Johannes, Salters med Soldater*).

SALTERS. Her kommer jeg med Mandskab!

DANKWDRTH (*til Underofficeren*). Lad Folkene fordele sig omkring paa Stranden, saa de ikke sees ude fra Søen. Arrester dem, der komme i Land fra de to Baade.

(*Underofficeren skuldrer, fordeler Soldaterne bag Klippestykkerne*).

DANKWARTH. Det gjør mig ondt for ham, men jeg kan ikke andet.

SALTERS. Altsaa Tordenskjold! — hvem skulde dog have troet det. For Resten seer han ud som ethvert andet Menneske. — Behøves der ogsaa saa meget Mandskab for den Fyrs Skyld? Vil Obersten give mig Forlov, skal jeg gaae hen og tage ham ganske alene.

JOHANNES. De kan spare Dem Ulejligheden, der bliver ingen at arrestere. Han er frelst.

DANKWARTH. Umuligt!

JOHANNES. Kom her op. Seer Obersten den Baad, som roer ud fra Skjæret der henne?

DANKWARTH. Ja, hvad den?

JOHANNES. I den sidder hans Kammerat, han roer ud til dem, han advarer dem for at komme i Land. For den Sags Skyld kan De vist gjerne skikke Soldaterne tilbage igjen.

DANKWARTH. Hvem sender den Baad ud? Hvem har underrettet ham om, hvad her gaaer for sig?

EN FISKER. Baadene standse. Se! de dreje af de roe over mod en af de andre Holme.

DANKWARTH. Fyr paa dem. Hurtig! Hurtig!

(*Soldaterne løsne flere Skud mod Baggrunden*).

JOHANNES. De slippe fri. Hvad sagde jeg?

DANKWARTH. Hvem har skikket den Baad ud?

JOHANNES. Det kan vist Deres Datter fortælle.

DANKWARTH. Martha, du!

MARTHA (*slynger sine Arme om Dankwarths Hals*). Fader!
(*Skjuler sit Ansigt ved hans Bryst*).

Tæppet falder.

ANDEN HANDLING.

Have i Marstrand, omgiven af Mur i Baggrunden, med en Dør i Midten ud mod Gaden. Paa Siderne et gammelt Plankeværk, Træer og Huse, hvoraf et til venstre har en aaben Dør og aabne Vinduer. I Forgrunden til venstre et Træ med spaltede Grene, under det et dækket Bord. Flere Borde lenger tilbage. Janitscharmusik lyder ud fra Bygningen til venstre, Latter, Støj og Bægerklang. Sang inden for.

JOHANNES KROGRAN. JOHN ANDERSON. LORD SALTERS.

JOHANNES. Traf I ham?

JOHN. Han sidder der oppe og drikker, han lovede at komme strax. — Der er han.

SALTERS. Du maa fatte dig kort, det er en højst ubelejlig Tid, du har valgt til at faae mig i Tale.

JOHANNES. Har De saa travlt?

SALTERS. Naturligvis! Officererne giver en Fest i Anledning af Kommandantens Tilbagekomst. Hvad er det saa, du vil?

JOHANNES. Jeg har her en Tegnebog som tilhører ham, De var paa Jagt efter i Gaar ovre paa Hisingen.

SALTERS. Tordenskjold! Fanden heller! Hvor har du fundet den?

JOHANNES. Det kan jo være Dem det samme.

SALTERS. Hvad for noget; veed du, hvem du taler til?

JOHANNES. Det er jo Dem, der gaaer og slaaer Bjørne ihjel, men jeg er ingen Bjørn, seer De.

SALTERS. Ikke det? — Jeg synes ellers, du hører med til Familien.

JOHANNES. Jeg fandt den Tegnebog i Gaar. Vil De fly den til Kommandanten?

SALTERS. Der er jo sat Baand og Segl for den.

JOHANNES. Der er ogsaa vigtige Papirer i den.

SALTERS. Men for Fanden, hvorfor leverede du den ikke selv til Obersten i Gaar?

JOHANNES. Fordi Landshøvdingen er min Foresatte. Han maatte see den først; det er ham, som skikker mig her ned med den.

SALTERS. Jeg mener du kunde have tjent dig en god Drikkeskilling derved.

JOHANNES. Aa, lad mig være fri for jeres Drikkeskillinger.

SALTERS (*tager Tegnebogen*). Du er mig en løjerlig Fyr, du! men jeg bliver ikke vred paa dig. — Nu maa jeg op til dem igjen. (*Gaaer op i Bygningen*).

JOHANNES KROGRAN. JOHN ANDERSON.

JOHN. Hør, Johannes Krogran! har I travlt i Aften?

JOHANNES. Hvorfor?

JOHN. I kunde give mig en Haandsrækning om I vilde. Jeg sidder rent bansat i det. Der oppe har jeg Officererne til Bords, og ret nu komme de tyske Fændriker og Fourerer her ned. Alle mine Folk have Hænderne fulde.

JOHANNES. Hvad skal jeg bestille?

JOHN. Hjælpe lidt til ved Bordene, hente Øl og Vin op fra Kjælderen. Jeg vil helst have en paalidelig Mand til det. — Ja, jeg byder jer ingen Ting for det Johannes, men jeg vil hjælpe jer igjen, om det gjøres nødig.

JOHANNES. Det har I jo gjort i Fjor, da Konen og Børnene laa syge. Hvor staaer det, der skal hentes op?

JOHN (*Gaaer til Forgrunden paa højre Side, aabner en Kjælder-dør i Flugt med Gulvet*). Se her. Men pas paa at lade Døren staa aaben, smækker den til, kan den ikke lukkes op indvendig fra. Saa! nu raabe de igjen. Tak, Johannes.

(*Han kaster sit hvide Forklæde paa et Bord og gaaer*).

JOHANNES KROGRAN. ARVED.

ARVED (*stikker Hovedet ind ad Døren fra Baggrunden*). Fatter! Kommer du saa! Vi venter paa dig.

JOHANNES. Jeg kan ikke komme. Har Du holdt Udkig med Baadene?

ARVED. Naada! Det skulde jeg mene! der er ikke kommen en Pind i Land siden.

JOHANNES. Han er her alligevel.

ARVED. Hvem?

JOHANNES. Ham, jeg tænker paa.

ARVED. Naa, ham, ja det er han vist. — Motter har kogt Sild, det tænker jeg paa.

JOHANNES. Jeg kan kjende det Ansigt mellem hundrede. — Hør, Dreng! Gaa op til Fæstningen, stil dig paa Lur ved Porten; naar du seer en Mand i graa Pijækkert, med en Stang Torsk paa Skulderen, saa kom her ned og sig mig det. Saa har du tjent til en Kavring. Afsted.

ARVED. Uh! skal jeg nu paa Fart igjen.

(*Arved gaaer, Johannes binder Værtens Forklæde om sig og gaaer ned i Kjælderen*).

SALOMON. TORDENSKJOLD.

SALOMON (*forklædt, har staaet og lyttet*). Naa, her har han bidt sig fast mellem Øltønder og Vinflasker, den Strandrytter! — ja, saa lader vi ogsaa Ankeret gaa.

TORDENSKJOLD (*forklædt som Fisker i graa Pijækkert, med en Stang Torsk over Skulderen. Han sætter Slangen i Baggrunden og tøver der*).

SALOMON. Hvad vil I? Her trænger vi til andet end Torsk og Flynder.

TORDENSKJOLD (*gaaer hen til Salomon*). Der er heller ingen, som byder dig Torsk, du!

SALOMON, Ah! Er det Dem! — Ganske net, skal vi see!

TORDENSKJOLD. Hvad tager du dig for? Her hen til Rapport.

SALOMON (*afsides*). Sikken Byge, det trækker op til. (*Højt*). Jeg har faaet deres Bud skikket ud til vore Skibe. Det kneb, men det gik.

TORDENSKJOLD. Det veed jeg; det behøves der ikke en halv Dag til. Hvad mere?

SALOMON. Jeg har faaet Skolemesteren til at afskrive vore Proklamationer til de tyske Soldater, hvori De lover dem dobbelt Sold for at gaa i den danske Konges Tjeneste. Fire og tyve Afskrifter, see her.

TORDENSKJOLD. Videre.

SALOMON (*afsides*). Det er ikke nok endnu. (*Højt*). Jeg har maalt Pladsen, hvor vi skal lægge Batteri i Aften og talt Kanonerne ved Flagstangen.

TORDENSKJOLD. Mere!

SALOMON. Saa er der ikke mere.

TORDENSKJOLD (*heftig*). Hvor er min Tegnebog? — — Hvor er den?

SALOMON. Den kommer.

TORDENSKJOLD. Nej, den kommer ikke, du! den spadserer fra Haand til Haand mellem Kommandanten og hans Officerer. Det er din Skyld. Det er saadan en Fyr, man stoler paa, som man vælger ud blandt alle andre, naar det kniber.

SALOMON (*ydmvg*). Ja, det er ogsaa saadan en Fyr, der følger med, naar det kniber.

TORDENSKJOLD (*bestandig hidsigere*). Hvor følger Du med og hvad duer du til? — Staa og glo med Hænderne i Buxerne, mens de stjæler Tegnebogen ud af Lommen, det kan du; — ligge paa Bakken, kan du, og diske op med Historier for Kammerater i Solskinsvejr, spille Satanskarl og puste dig op som en blaa Kalkun, kan du. — Kommandant vil du være, skjønt Vorherre mærkede dig til Dæks-gast.

SALOMON (*ydmvg*). Blaa Kalkun! Dæks-gast! — Lad det bare gaa lidt over. Ved Siden af Dem har jeg aldrig været den første, det veed jeg nok, men jeg har svaret til mit Navn, hver Gang De raabte mig op. Vi har danset sammen, vi to, midt igjennem den gloende Ild; den Gang hed det sig, at det var godt gjort og blev skrevet op paa mit Skudsmaal. — Fandt du for Løjers Skyld paa at vandre lukt ind i hede Helvede, ja, min Sjæl og Salighed sjokkede jeg bag efter. Men der kan springe et Skøde en Gang imellem.

TORDENSKJOLD. Det er ikke nok at lade være at blinke foran en Kanonmund, der skal ogsaa Kløgt og Konduite til.

SALOMON (*gjør sig behagelig*). Vist skal der, Kløgt og Konduite, men der kan springe et Skøde, lille Peder.

TORDENSKJOLD. Du siger ikke Peder til mig, du! — Af med Hatten: det er din Chef, du staaer for. Jeg kjendes ikke mere ved dig som min gamle Kammerat; en Pjalt, en Usselryg, en Soldat er du, der lusker uden om din Pligt og ikke passer paa Tjenesten.

SALOMON (*har sat sig ved Bordet til venstre i Forgrunden og skjult Ansigtet mellem begge Arme. Han hæver sit Hoved og lader det strax synke igjen efter at have sagt:*). Lusker jeg uden om. — Er jeg en Pjalt, en Usselryg, en Soldat! — jeg!

TORDENSKJOLD. Hold Mund naar jeg taler. Jeg vil have min Tegnebog igjen, den er fuld af Rapporter og vigtige Papirer, Kronprinsens Portræt var deri. — Kan Du ikke faae den opspurgt og skaffe den tilbage, hvem Fanden der saa har den, skikker jeg dig hjem fra Flaaden, saa kan du gaa

om Bord paa Galioten og spule Dæk, eller hjælpe med at træde Synaale paa Sejlmagerens Loft som en Kryster, en fejj Poltron. — Nu veed du det.

SALOMON (*springer op og griber Tordenskjold i Armen i den dybeste Bevægelse*). Nej, stop lidt! — alt det andet, men ikke det. — See paa mig, er jeg fejj? — Peder!

TORDENSKJOLD. Gaa Fanden i Vold!

SALOMON (*heftig; stiller sig foran Tordenskjold*). Er jeg fejj, jeg!

TORDENSKJOLD. Hvem siger du er fejj?

SALOMON. Jeg synes du snakkede om det.

TORDENSKJOLD. Sikken en Løgn, hvad skulde Du saa her. — Uefterrettelig er du, du bestiller ingen Ting, og jeg vil have min Bog igjen. Der! Proklamationerne skal deles ud mellem de sachsiske Soldater, hver Vagthold faaer sin, disse besørger jeg, Resten tager du, saa kan vi mødes i Gyden, naar jeg har været oppe med mine Fisk paa Fæstningen.

(*Gaaer*).

SALOMON (*ryster sin Hat*). Gudbevares! Det var da en forrygende Storm. — Og jeg duer til ingen Ting. Dæks-gast og Usselryg! sa'e han, med Poterne i Buxelommen. — Va'r jer, Manne! Nu gaaer det for Takkel og Tov; nu skal den min Sæl og Salighed frem, den forbandede Bog, om den saa var krøben inderst ind i Maven paa jer. — Den Strandrytter maa vi først have til Parade; jeg har lusket om efter ham siden i Formiddags. (*Han raaber ned ad Kjælderaabningen:*). Strandrytter! Lille Strandrytter! Kommer I snart op? Vi længes efter jer.

SALOMON. JOHANNES.

JOHANNES (*nedenfor*). Hvem er det, der kalder?

SALOMON (*med fordrejet Mæle*). Det er jeres Kjæreste, en kjøn, lille Pige.

JOHANNES. Hvem?

SALOMON (*med fordrejet Mæle*). Den smaa Ane Sivers!

JOHANNES. Jeg kjender ingen Ane Sivers.

SALOMON. Dikke, dikke, dik! Op med dig, Skjelmsmester!

JOHANNES. Jeg er ved at tappe Øl.

SALOMON. Det er mig, der skal drikke det. Op med dig!

JOHANNES (*bærende Flasker og en Kande*). Hvem er du?

SALOMON (*træder hen foran ham, barsk*). Kjender Du mig ikke, Øltapper?

JOHANNES (*sætter Kurven*). Jo, naar du faaer din Hat af.
(*Vil tage Hatten af ham*).

SALOMON (*slaaer ham over Haanden*). Væk fra mit Ansigt!

JOHANNES. Det var dig, jeg traf paa Hisingen i Gaar.

SALOMON. Det var dig, som stjal min Tegnebog i Gaar. Hid med den.

(*Johannes gjør et Skridt til Side. Salomon sætter ham en Pistol for Brystet*).

Stop lidt, Mikkell! Hid med Bogen, eller jeg plaffer min Pistol af i Fjæset paa dig.

JOHANNES (*krydser Armene over Brystet, langsomt og højtideligt*). Skyd!

SALOMON. Først med det gode, først med det gode! Jeg holdt dig for en ærlig Mand og seer, du er en Tyveknægt. Aflever Bogen!

JOHANNES. Bogen er afleveret.

SALOMON. Til hvem?

JOHANNES. Til den engelske Kaptain.

SALOMON. Er det vist?

JOHANNES. Lad det nu være nok med det Forhør.

SALOMON. Det er nok!

(*Han griber Johannes i Brystet, støder ham ned i Kjælderen og springer selv bag efter. Sange og Musik oppe fra Værelserne. Værten kommer ned*).

JOHN. ARVED.

JOHN. Johannes! Nu kommer de. Hvor er I henne?

ARVED (*kommer*). Fatter! Fatter! Nu har jeg tjent min Kavring. — Jeg har set ham.

JOHN. Hvad vil du, Dreng!

ARVED. Hvor er min Fader?

JOHN. Hvem er det du har seet?

ARVED. Ja, det var det. Spørger de om det, John, saa sig det ikke. — — Jeg skal tale med Fatter.

JOHN (*raaber ned i Kjælderen*). Johannes! Din Dreng spørger efter dig.

SALOMON (*neden for*). Tøv lidt! Nu kommer jeg.

JOHN. Du kan vente paa ham. (*Gaaer*).

SALOMON. ARVED.

SALOMON (*med Forklædet i Haanden, lukker Kjælderdøren*). Se saa, nu er han vel forvaret i det inderste Hul, jeg kunde finde. — Hvad godt?

ARVED. Jeg skulde tale med min Fader.

SALOMON. Hvem er det?

ARVED. Johannes Strandrytter.

SALOMON. Naa saa! Det vil have Vanskelighed, min Unge! — Din Fader er gaaet sin Vej, Fanden i Vold! og bad mig sige dig, du skulde bare følge bag efter. — Er der mere?

ARVED. Han lovede mig en Kavring. — Jeg er sulten.

SALOMON. Er du sulten, Putte! Det kunde du jo have sagt strax. Her er Mad. Vær saa god, tag kun for dig, see der! — En lille en til! — Nok en. — Stik saa af.

ARVED. Naada, saa mange Kager! hvor Motter vil blive glad!

SALOMON. Hils hende fra mig, den gode Kone. — Var der ellers noget du vilde din Fader?

ARVED (*listig*). Han er der oppe.

SALOMON. Er han det? — Det var jo rart. Hvem?

ARVED. Ham i den graa Pijækkert med en Fiskerstang over Skulderen.

SALOMON. Død og al Landsens Ulykker! og ham gaaer Du og pilker efter, din Hundestejle! Sikken en!

ARVED. Fatter sa'e jo, jeg skulde passe paa ham.

SALOMON. Ja, Gu' skal du passe paa ham, min rare Dreng! Jeg passer ogsaa paa ham, det kan du lide paa. Hvoraf veed du forresten, at han er der oppe?

ARVED. Jeg saae ham jo gaa ind ad den lille Port.

SALOMON. Og saa tridsede du her ned for at sladre, din Hvalp! — Det var godt gjort, rare lille Dreng! Men han kan være spadseret af igjen, mens du var borte.

ARVED. Der er jo givet Befaling, at hvem der vil, maa gaa ind i Fæstningen, men der kommer ingen ud uden Tegn fra Kommandanten. Trommeslageren raabte det om i Gaderne i Morges.

SALOMON. Det er ogsaa sandt. — (*Afsides*): Det vidste jeg ikke et Muk af. — Saa der skal Tegn fra Kommandanten for at slippe ud. De har ham da i Fælden. — (*Højt*:). Ja, nu marscherer du af, Dreng, og sætter dig hen i en Krog og æder dine Kager, og hvis du mukker et Ord til noget Menneske om ham i den graa Pijækkert, saa skal jeg komme hjem og kutte begge dine Øren af. Forstaaer Du!

ARVED. Ja, det forstaaer jeg godt.

SALOMON (*giver ham et Stød i Ryggen*). Pil saa af, Kanin! (*Drengen gaaer*).

SALOMON. JOHN.

SALOMON. Det er jo en hel Øglerede fuld af Spioner, den Strandrytterfamilie.

(*Han binder Forklædet om sig*).

Siden jeg nu er bleven Øltapper, behøver vi ikke disse hersens Instrumenter. (*Han tager to Pistoler op af Bæltet og skjuler dem i Trækloften af Egetræet i Forgrunden til venstre*). Ned i Køjen med jer, I smaa Kattekillinger!

JOHN (*med Fade og Glas, som stilles paa Bordet under Træet til venstre*). Hvor er Johannes Krogran?

SALOMON. I hørte jo, Drengen var her efter ham. — Han fik Forfald og gik hjem, det Skind! Konen er kommen til Skade og har slugt et Fiskeben.

JOHN. Et Fiskeben! det var ogsaa noget at gaa hjem for.

SALOMON. Naada! et Hvalfiskeben i Lufrøret! (*Viser paa Armen*). — Saadan et!

JOHN. Bliver han længe borte?

SALOMON. Det vil vist knibe for ham at komme igjen for det første. Jeg er hans Farbroder; han bad mig gaa i sit Sted, dersom I ellers kan bruge mig.

JOHN. Hvis Du er flink og paapassende.

SALOMON. I kan stole paa, at jeg er flink. Det hører netop til min Natur at passe paa.

JOHN. Der har vi dem.

FLERE OFFICERER. SALTERS. SJØBLADT. RIDDERSTADT. (*Musikken indenfor spiller. Salters med Baron Sjøbladt under Armen kommer fra Bygningen til venstre og tager Plads ved et af Bordene*).

SALTERS (*idet han gaaer med Sjøbladt*). Som jeg siger — prægtigt Maaneskins Vejr, — jeg var ganske alene, Bjørnen staaer og brøler ad mig — ja, der skal andet til end Brøl, siger jeg. I samme Minut sidder min Klinge i hans Hjærte.

SJØBLADT. Det var Djævels, det! — Og han gjorde intet videre?

SALTERS (*idet de tager Plads*). Jo, han strakte alle fire Poter i Vejret til Tegn paa, at nu var han slagtet.

SJØBLADT. Der kommer Ridderstadt, saa faaer vi nyt oppe fra Fæstningen.

RIDDERSTADT (*kommer fra Porten*). Sørgeligt nyt! De har rottet sig sammen i Vagtstuerne, de fordømte Sachsere, og nægter at tage Geværerne, før vi betaler dem deres Lønning.

SALTERS. Hvor meget faaer de i Løn?

SJØBLADT. I de sidste to Maaneder fik de ingen Ting.

SALTERS. Og de vil endda have mere, de Gavtyve!

SJØBLADT. Hvad siger Kommandanten?

RIDDERSTADT. Han giver efter. Her er Parolbefalingen fra i Middags, hvori han lover dem Lønning i Morgen. (*Til S.*). Lad en af Furererne skrive den af, for at den kan blive fordelt omkring paa Vagtstuerne.

(*Sjøbladt kalder paa Wulff og giver ham Parolbefalingen. Wulff gaaer op i Huset*).

SALTERS. Det seer broget ud, dette hersens!

RIDDERSTADT. I Aften, naar Maanen er gaaet ned, skal Ribbing skikkes ind til Gøteborg og melde Sagernes Tilstand, hvis han ellers slipper helskindet gennem de Danskes Blokade.

SALOMON (*afsides*). Det gjør han nok.

RIDDERSTADT. Hvad siger du?

SALOMON. Jeg staaer og ønsker Kaptainen lykkelig Rejse.

SJØBLADT. Hvem er du?

SALOMON. Jeg! — Øltapper!

RIDDERSTADT. Jo vi sidde net I det. Her inde Mytteri, uden for de forbandede Skibe, som hver Dag rykker os nærmere paa Livet. I Gaar sendte de deres Bomber lige ind i Fæstningen, saa Kommandanten over Hals og Hoved maatte skikke sin Familie ned i Byen. Dansken skulde blot vide, hvad her gaaer for sig.

SALOMON (*staaer med Ryggen til Bordet, hvorpaa han støtter begge Arme. Ansigtet vendt mod Publikum. Afsides*). Det er sgu godt, han ikke veed det.

SJØBLADT. Maaske er han bedre underrettet, end vi troer. Hans Spioner lister om alle Vegne. Johannes Krogran var paa Spor efter to i Gaar.

RIDDERSTADT. Fik han dem?

SJØBLADT. Gud veed det!

SALTERS. Der er flere end Gud, som veed det. — Nej, han fik dem ikke; men de to gjør ingen Skade mere. Den ene druknede lige for mine Øjne.

SJØBLADT. Og den anden?

SALTERS. Min Beskedenhed forbyder mig at tale om den anden. Jeg vil bare tilføje, at her seer De hans Tegnebog, den jeg ret strax vil overbringe Kommandanten.

(Lægger Tegnebogen paa Bordet).

SALOMON *(afsides)*. Guds Død og Pine! — Tegnebogen! — Tak skal I have.

RIDDERSTADT. Og den har De taget fra ham?

SALTERS. Spørg mig ikke. Jeg kan ikke udstaa Praleri.

SJØBLADT. Satan til Lord Salters! — Den er jo forseglet.

SALTERS. Bogen indeholder højst vigtige Papirer. Jeg venter hvert Øjeblik at blive kaldet til Kommandanten og hans skjønne Datter: Der er hun.

DE FORRIGE. MARTHA og BRITTA.

MARTHA *(seer Salomon og gjenkjender ham)*.

SALOMON. Det lysnede.

BRITTA. Min Fæstemand!

SALOMON. Er det dig, min Unge! Ja hvad Nød har vi saa!

MARTHA. Hvor er din Herre!

SALOMON *(peger mod Fæstningen)*: Han er i Livsfare deroppe. Hvis De bare kan huske fra igaar til idag, os to Mænd der frelste Dem og Familien, saa kan De idag frelse os Begge fra den sorte Død.

MARTHA. Forklar Dig.

SALOMON *(sysler med Øl og Glas)*. See Tegnebogen derhenne hos Salters, det gjælder min Herres Liv at jeg faaer den tilbage.

MARTHA. Hvad er det for en Tegnebog?

SALOMON. Jeg skal siden forklare Dem alt. Der ligger et Brev i den til Dem, og nu skal Salters op til Deres Fader og aflevere den.

MARTHA. Et Brev, — fra hvem?

SALOMON. Fra *ham*.

TROMMEHVIRVEL (*uden for*).

EN OFFICER (*viser sig paa Trappen til venstre*).

SALTERS (*rejser sig og stikker Tegnebogen i Lommen*).

MARTHA (*træder ham imøde og rækker ham venlig Haanden*).

Vor tapre Rejsefælle og Børnejæger.

SALTERS (*galant*). Man kunde ønske sig i den Kjældersvends Sted (*peger paa Salomon*).

MARTHA (*venlig*). De har ønsket Audiens hos min Fader, han begiver sig i dette Øjeblik op til Fæstningen, og beklager ikke at kunne modtage Dem.

SALTERS (*bukker*). Intet at beklage, siden han forskaffer mig Foretræde for saa smukke Øjne.

MARTHA (*nejer smilende*). De har meldt min Fader at De ønsker at aflevere ham personlig nogle vigtige Papirer, jeg seer Papa om et Øjeblik, dersom De ønsker det skal jeg med Glæde være Deres Budbringer.

SALTERS (*henrykt, rækker Martha Tegnebogen*). Man kunde ønske sig i disse Papirers Sted for at være under saa smukke Hænders Bevogtning.

MARTHA. Papa vil siden personlig takke Dem.

SALTERS. Min naadige Frøken! (*bukker og gaaer med Officererne*).

SALOMON. MARTHA.

MARTHA (*giver Britta et Tegn. Britta gaaer og kysser paa Fingren til Salomon*). Hvis er denne Tegnebog?

SALOMON. Ja, tør jeg sige det? Hans Navn har ingen god Klang paa denne Side af Svenskens Kanoner.

MARTHA. Men Brevet da?

SALOMON. Fanden i Vold med Brevet, det ligger der ingen Vægt paa, men der var i Gaar en Mand, som frelste Deres

Liv, i Dag kan som sagt De frelse hans til Gjengjæld, hvis De ellers har Hjærte dertil.

MARTHA. Er han i Fare? Tal! jeg vil vide det.

SALOMON. Paa fremmed Kyst, midt imellem Fjender, er man altid i Fare.

MARTHA. Hvad vil I da her hos os? — Der, tag din Tegnebog, gaa! Lad ham vogte sig, man er paa Spor efter ham, hører du! — Hvad skal *jeg* vel kunne hjælpe? — Er han ikke mit Lands Fjende?

SALOMON. Er der noget ondt i at han er dansk, ligesom De er svensk, eller at han maa lystre sin Konge, ligesom Deres Fader lystrer sin Dronning? — — *Deres* Fjende er han i det mindste ikke — han vilde være bedre faren, hvis saa var. Tvertimod! han har gaaet og seet sig blind paa deres kjønne Øjne, han tænker kun paa Dem, han aander kun for Dem. (*Afsides*). Løb nu med den!

MARTHA. Hvad siger du!

SALOMON. Ja, hvad kan De gjøre ved det? De har jo ikke bedet ham derom, han har ikke havt andet end Dem i Sindet fra det Øjeblik, I mødtes. — Mens jeg staaer her og snakker, har han forladt sit Fartøj, sine Kammerater, selv mig, som altid delte ondt og godt med ham, og listet sig op i Fæstningen, klædt som Fisker med en Stang Torsk paa Nakken — begriber De hvorfor? Blot for at faae Dem at se igjen! — Nu veed De det hele.

MARTHA. I Fæstningen? — Den Ulykkelige! De ville holde ham tilbage.

SALOMON. Begribeligt. Faaer de ham fat, saa bliver der holdt Standret over ham, tolv Kugler i Livet, dermed er Prækenen ude og De kan følge med til Begravelsen.

MARTHA. Der er ingen Mulighed for, at han kan slippe ud.

SALOMON (*smiler og nikker*). Aa, Muligheden, seer De, er for Resten en Fyr med forbandet lange Arme; det var jo netop om den, vi skulde snakkes ved; men siden De er ham saa bister og fjendsk, siden De absolut ikke vil række ham en Haand, saa — (*Han gaaer mod Udgangen*).

MARTHA. Bliv lidt! — Selv om jeg vilde — hvad kan vel jeg?

SALOMON. Ja, hvis De bare vilde! — Deres kjonne lille Ansigt trak ham i Morges fra Flaaden op i Land — Deres Vilje kan bringe ham om Bord igjen.

MARTHA. Forklar Dig.

SALOMON. Skriv ham et Ord til. Her er Papir og Blyant. Blot et eneste Ord. De kan lide paa, han lyster det. Laan mig saa Deres Passertegn, jeg skal bringe ham ud af Fæstningen, hen hvor han hører hjemme. For Fanden! vi kan jo derfor gjerne komme tilbage en Gang, naar Vorherre giver Tørvejr. Den Krig varer da ikke ved til Dommedag.

MARTHA (*skriver*). Der, skynd dig.

SALOMON. Saa var det Tegnet!

MARTHA (*giver ham det og Tegnebogen*). Gaa og kom aldrig mere tilbage.

SALOMON. Nu er vi hjulpne.

MARTHA. Du holder meget af ham?

SALOMON. Om jeg gjør, lille Pige! — De kan bande paa det. — Han har siddet paa mit Skjød og lært Videnskab og Malkonduite, da han var Dreng; vi har ligget og hivet paa en Raa sammen, mens Himmel og Hav blev til Fraad og Braad — naar det knaldede os om Ørene, har han fulgt mig — i den gloende Ild har han fulgt mig. — Til sidst gik det paa en anden Bov — — Nu er det mig, der følger ham.

(*Salomon gaaer men standser i Baggrunden da han møder:*).

(DE FORRIGE. RIBBING. TORDENSKJOLD. senere KROGRAN).

MARTHA. Gustav!

RIBBING. Du her, Martha, og alene?

MARTHA. Britta følger mig.

RIBBING. Kom kun inden for.

(Tordenskjold kommer).

MARTHA. O, min Gud! det er ham.

SALOMON. Se saa, skal vi nu have nye Løjer?

RIBBING. Der er noget mistænkeligt i alt dette. Du sniger dig omkring oppe i Fæstningen, spejder og spørger alle Vegne og lister endelig bort igjen uden Passertegn.

TORDENSKJOLD. Men Kaptajnen maa dog betænke —

RIBBING. Ti stille! — Det er bevist, at du skjulte dig paa Bunden af en Brødvogn for at slippe ud gennem Porten. Hvad bestilte du der oppe?

TORDENSKJOLD. Naada! jeg raabte jo min Bestilling ud, saa Alverden kunde høre det. Kan jeg gjøre for, at ingen vilde købe de rare Torsk? — De sagde Kjødet var Øjenforblændelse, Fisken havde ondt i Maven og saadant Sludder.

RIBBING. Tilstaa det! — Du er ingen Fisker.

TORDENSKJOLD. Jeg vil tilstaa, hvad Fanden det skal være, naar I bare lader mig slippe. For Resten kan Kaptajnen da nok begribe, man gaaer ikke og slæber den store Stang Fisk om for Løjers Skyld. *(Indsmigrende)*: Herre Gud, Kaptejn! hvorfor vil De være saa strix paa det? Jeg krøb ind i den Brødvogn, som De siger. Hvad vidste jeg vel af, at der skulde Tegn til for at slippe ud. De venter paa mig hjemme, Konen og mange smaa Børn.

RIBBING. I Gaar var du Skibshandler.

TORDENSKJOLD. Hvad skal det forslaa, naar Handel og Vandel ligger stille? Det kniber for Smaafolk i disse strænge Tider.

Derfor tog jeg fat paa Snøre og Bundgarn og gik paa Fiskeri.

RIBBING. Jeg troer dig ikke.

TORDENSKJOLD *(indsmigrende)*. Ja, det er Kaptajnens Fejl!

RIBBING. Hvor hører du hjemme?

TORDENSKJOLD. Ovre paa Hisingen. De kan faae mine Papirer at se.

MARTHA. Naar Herren saa har holdt Forhør og talt nok om Forretninger, udbeder jeg mig Audiens. *(Ribbing rækker hende Haanden, smiler og nikker. Martha vedbliver dæmpet)*: Gustav,

lad ham gaa, min Ven! det, jeg har at betro dig, er langt morsommere.

RIBBING (*dæmpet*). Min egen Martha. (*Højt*). Gaa din Vej da, og se til, at vi ikke mødes oftere.

TORDENSKJOLD. Ja, hvem kan indestaa for det? Men mødes vi igjen, skal jeg gjøre mig Umage for, at Kaptajnen kan faae bedre Tanker om mig.

(*Idet Ribbing siger sin sidste Replik, er Salters og Sjøbladt kommen frem fra Huset til venstre og gaaer ned ad Trappen*).

SALOMON. Vejret bedager sig! (*Tordenskjold vil gaae. I det samme træder Johannes Krogran frem i Døren i Baggrunden, standser og siger*): Han narrer jer allesammen!

RIBBING. Hvem?

JOHANNES. Det er Tordenskjold, I har for jer.

SALTERS OG SJØBLADT (*iler ned*). Tordenskjold!

TORDENSKJOLD. Er du gal? Af Vejen, Posekigger!

JOHANNES. Nej, De faaer at blive.

SALOMON. Den Strandrytter lændser ikke, før jeg putter ham min Kniv i Livet.

(*Han skjuler Tegnebogen oppe i Træet ved Pistolerne*).

RIBBING. Spær Udgangen! (*til Johannes*). Tal, Mand! et Bevis, men hurtigt.

JOHANNES. Det skal strax blive bevist. Der henne staaer hans Kammerat og skuler. Kom kun frem, jeg seer dig nok. Han spærrede mig inde i Kjælderen, jeg borede Vindueshullet større og krøb ud deraf. Saa efter ham der; jeg havde seet ham komme i Land i Morges. Veed I hvad han tog sig for, mens han raabte sine raadne Fisk ud? Han luskede om ved de tyske Vagtstuer, og hvor han kom, smed han en Proklamation ind, hvori han lover Guld og grønne Skove i danske Kongens Navn, naar de bare vil overgive sig. Her er en af dem, skreven paa tysk, her en til, jeg har samlet dem alle sammen; han har vist flere hos sig. Lad ham nægte det, hvis han kan.

MARTHA. Han er fortabt, der er ingen Frelse mulig.

RIBBING. Hvad svarer De til dette?

TORDENSKJOLD (*rolig og kold*). **Jeg er Tordenskjold!**

(*Idet han siger dette, krydser han Armene over Brystet, hæver sig mægtig og stor og træder frem for Ribbing*).

RIBBING. Og Manden der?

SALOMON (*træder frem, retter sig militærisk, hilser og siger hurtig*). Fregat Lolland, Højbaadsmand Nr. 21. Salomon Olsen. — Naar Chefen toner Flag, maa jeg vel ogsaa hejse mit.

SALTERS. Tordenskjold, Spion! —

RIBBING. En hæderlig Bestilling.

TORDENSKJOLD. Hjemme fra har de skikket mig med Tro til at jeg skulde friste noget herovre, en Streg, en Bedrift, der kunde ende den svære Krig og bringe os godt Naboskab tilbage. De seer efter mig, Konge og Folk, de læse deres Bøn for mig, og jeg skulde skuffe dem, sende min Kammer-tjener ud, naar det gjælder om at vinde over en Kommandant som han deroppe, over Officerer som disse her, der alle sammen har lært Mod og Manddom i deres store Konges Skole? (*Han blotter Hovedet*). De smiler i Skjægget, — Ved De, hvad det vil sige at vinde over en Fjende, som aldrig sover, aldrig trættes og forbandet nødig vil gaa tilbage? — De sloges med Bjørnen — jeg med Carl den tolvte.

RIBBING. Herren har Ret, det sømmer sig ikke for os at bebrejde ham noget. Vil Baron Sjøbladt gaa op til Kommandanten og melde, hvad her er sket.

SJØBLADT. Kommandanten tog i dette Øjeblik over til Batteriet ved Orlogsskibene.

RIBBING. Vil De gaa ned i Vagtstuen og hente tolv Mand til at føre de to Arrestanter op i Fæstningen. De tager selv Kommandoen over Soldaterne og svarer til Fangerne.

SJØBLADT (*hilser*). Skal ske.

RIBBING (*dæmpet*). Sørg for at vælge paalidelige Folk, lutter svenske. (*Sjøbladt hilser og gaaer. Ribbing til Johannes*): Hvad dig angaaer, saa har du gjort dig fortjent til Tak.

JOHANNES. Jeg har ingen Tak forlangt.

RIBBING. Din Adfærd skal blive indberettet, og man vil vide at belønne din Hengivenhed for Landets Sag.

JOHANNES. Hvis en af de to der havde brændt sin Pistol af i Panden paa mig, hvormed vilde I saa betale det? Eller bilder I jer ind, at en Mand i Blaargarns Skjorte ikke kan gjøre Ret og Pligt, uden at I strax skal tage Pungen frem og spørge: hvad koster det?

(Gaaer).

SALTERS. Hr. Kaptajn! jeg stiller mig til Deres Disposition.

RIBBING. Jeg har ikke glemt Dem, Mylord. Behag at blive her hos mig og holde de to Mænd under skarp Bevogtning til Vagtmandskabet kommer. Søger de at undvige, staaer der to Skildvagter uden for og I har Lov til at dræbe dem.

SALTERS. De kan stole paa mig, Hr. Kaptajn!

RIBBING. Det gjør jeg ogsaa. Undersøg dem, om de bærer Vaaben eller Papirer.

TORDENSKJOLD. Jeg holder ikke af at føle den Herres Hænder paa min Krop. Af Vaaben har jeg ingen, og af Papirer kun disse Proklamationer. Det er alt.

RIBBING. Paa Ære?

TORDENSKJOLD. Paa Æresord.

RIBBING. Det er tilstrækkeligt.

SALTERS *(til Salomon)*. Bærer du Vaaben hos dig?

SALOMON. Aa ja, saa Gu'! — en god, langhalset Pistol og saa brændt af midt i Panden paa Dem, kunde ikke være saa fejl nu. Men jeg har ikke det, der ligner en Pistol. Vær saa god, kom kun og tag Maal af mig.

SALTERS. Et sammenlagt Papir og et Passertegn til Kastellet.

RIBBING *(aabner Papiret)*. Et Brev! *(læser)*: „Bevar det Liv, der har Værd for andre.“ — Ingen Underskrift, — men jeg kjender denne Haand — og Passertegnet — — Martha!

MARTHA *(fortvivlet, knuger sine Hænder sammen)*. O min Gud! min Gud!

SALOMON. Ja, De seer paa Frøkenen. — Hun kjender begge Dele. Det er vist. — Tegnet er hendes og Brevet har hun skrevet.

RIBBING *(barsk)*. Til hvem?

TORDENSKJOLD *(hurtig)*. Til Dem, naturligvis.

SALOMON. Til hvem ellers? Det var netop det, jeg vilde sige. Officererne sad før her inde og snakkede om, at De i Nat skulde liste Dem igjennem den danske Blokade. De har gode Øjne og lange Bøsser, de Folk paa Brandvagten, det var en halsløs Gjerning; saa skrev Frøkenen sit Brev, og jeg bad om at besørge det for at hjælpe min Kaptajn ud af Porten.

RIBBING (*dæmpet*). Er det sandt, Martha!

MARTHA (*dæmpet*). Nej! ikke et eneste Ord er sandt.

RIBBING (*dæmpet*). Ikke! (*tier lidt*). Til hvem skrev du Brevet?

MARTHA (*slynger Armene om hans Hals*). Min eneste Ven! Du sagde: I Ulykken vil jeg staa ved din Side, — frels ham.

RIBBING (*dæmpet*). Hvem?

MARTHA (*skjuler sit Ansigt ved hans Bryst*). Vor Redningsmand fra igaar.

RIBBING (*dæmpet*). Fat dig, de seer paa os. — (*Mildt og kjærligt*). Ja, jeg staaer ved din Side. (*Højt*). Mylord har forstaaet mig. Jeg betroer disse to Mænd i Deres Varetægt mens jeg er borte til Vagten kommer. De veed, hvad det vil sige.

SALTERS. Jeg veed det, og jeg paatager mig Ansaret, saa længe denne Haand kan føre en Klinge.

(*Martha og Ribbing gaar ud i Baggrunden, hvis Dør lukkes efter dem*).

SALTERS. TORDENSKJOLD. SALOMON.

SALTERS. Nu! Hr. Schoutbynacht! — (*sætter sig i Mellemgrunden ved Bordet*). Behag at tage Plads. Der er lang Vej ned til Vagtstuen, det vil vare noget før Mandskabet kommer. — Forord bryder ingen Trætte, siger man. Jeg vil derfor underrette Dem om, at vi kan faae os en behagelig lille Passiar sammen, men ved det første Skridt De eller den gode Mand der gjør hen mod Døren, seer jeg mig bragt i den ubehagelige

Nødvendighed at rende jer min Kaarde gennem Livet. Skulde Kaarden ikke forslaa, har jeg her to Pistoler, som aldrig fejler i min Haand, og udenfor staaer Skildvagten, se her (*aabner Døren, en Skildvagt sees patrouillere frem og tilbage*).

TORDENSKJOLD. Hvor Fanden skulde vi løbe hen? Der staaer Vagt udenfor, Vagt nede ved Havnen, Vagt ved alle Baade, man kan jo ikke flytte Foden uden at rende paa en Knebelsbart og en lang Bøsse. Nej, saa foretrækker jeg Deres Selskab, siden De lader til at være en behagelig Mand.

SALTERS (*tier lidt og betragter Tordenskjold*). Jeg sidder og betragter Dem. — Saadan seer De altsaa ud. — Der er gaaet megen Tale om Dem, Herre!

TORDENSKJOLD. Jeg troer det gjerne. Den ene hasarderer noget, den anden snakker om det. Det er saa Verdens Gang.

SALTERS. Det maa ellers være en forbandet kjedelig Historie, saadan at blive stoppet midt i Farten. — Hvad tænkte De ogsaa paa, — at snige Dem herind, ganske alene. — Hvis jeg var Tordenskjold, havde jeg ikke vovet det.

TORDENSKJOLD. Hvis jeg var Lord Salters, havde jeg ikke heller vovet det.

SALTERS. De har gjort et galt Bestik denne Gang.

TORDENSKJOLD. Det kan man først dømme om, naar Farten er endt. Der er mere tilbage.

SALTERS. Ikke synderlig. De er greben som Spion. Naar vi kommer op til Karlssten, bliver De stillet for en Krigsret, saa ned i Sandgraven bag Fæstningsmuren, tolv Kugler i Livet, det er Opskriften. — Faaer jeg Kommando over Exekutionen, skal De blive honnet behandlet. Det kan De stole paa. — Skjænk i og drik, lad os faae en Sang til, saa gaaer Tiden, mens vi venter.

SALOMON. Aa ja! en Sang; vi er saa godt oplagte til at synge. Nu skal jeg begynde.

I snævert Farvand hændes tidt,
Naar Storm og Søgang tvinger,
At Skuden hun kan krænge lidt,
Og at et Skjøde springer,

Saa op enhver, som frelses vil!
 Det gjælder da at kæmpe,
 Og hvis ej Nævens Magt slaaer til,
 At bruge List og Læmpe.

TORDENSKJOLD.

Men der gaaer mange Kræfter tabt,
 Det er de onde Dage,
 Naar den, der blev til Broder skabt,
 Kun er sin Broders Plage.
 Vil en i Øst og en i Vest,
 Gaaer Raad og Daad til spilde,
 Blot Enighed os fremmer bedst
 Der, hvor vi vinde ville.

Min Broder! lad os hjælpes ad! —
 To Hjerter, fire Hænder. —
 Slaae Bom for Kiv og Strid og Had,
 At vel din Gjerning ender.
 Hvis da den Sag er ren og god,
 Du agter at forsvare,
 Vi' den din Sjæl, dit Hjærteblod,
 Saa har det ingen Fare.

*(Han sætter sit Bæger, gaaer frem og blotter sit Hoved mod
 Tilskuerne).*

Og I, for hvem jeg stred og slog —
 Skal her jeg Skibbrud lide —
 Skriv op da i min Regnskabsbog,
 Paa allersidste Side:
 Han var en brav og dansk Matros,
 Der bragte Landet Ære,
 Og øged Flagets Glans og Ros! —
 Det skal mit Skudsmaal være.

SALTERS. Det var en kjøn Sang, lidt langtrukken! Men fortæl mig nu en af Deres listige Streger, hvordan De har baaren Dem ad før, naar De var i Knibe.

TORDENSKJOLD. Jeg er ikke i Humør dertil.

SALTERS. Saa du da.

SALOMON. Jeg er saa tørstig, at jeg ikke kan tale.

SALTERS. Her staaer Vin. Drik!

SALOMON. Derhenne staaer en, som er bedre. Jeg har selv tappet den.

SALTERS. Gaa og hent den. Jeg tillader det. Lad os saa faae Historien, men det siger jeg dig forud, en rigtig listig Streg skal det være.

SALOMON (*gaaer hen til Bordet, tager Tegnebogen ned fra Træet og stikker den til sig, medens han vedbliver Samtalen*). Der er saa mange at vælge imellem. — Jeg kan en om en Tegnebog, som blev stjaalen ud af en Mands Lomme, mens han ikke gav rigtig Agt, formedelst hans allerbedste Ven i denne Verden var i Nød og Livsfare ude paa det vildene Hav.

SALTERS. Det var vist Tordenskjold.

SALOMON. Hvor kunde De gjætte det? — En Usselryg — — en blaa Kalkun — en fejg Hund, hører De? en fejg Hund blev han kaldt, den Fyr, der ikke passede bedre paa; det tav han til alt sammen, han turde ikke mukke. — Veed De hvad han gjorde? han svor sig Fanden i Vold paa, at han vilde bringe den Bog tilbage igjen, eller ogsaa lade sit Liv for den.

SALTERS. Men han bragte den ikke.

SALOMON. Jo, forlad mig det — nu gaaer deres Ur fejl. (*Afsides til Tordenskjold*). — Her er Bogen.

TORDENSKJOLD (*farer op*). Salomon! Salomon! det skal jeg huske dig!

SALOMON. Hvad, huske! Fordi jeg er en Usselryg, der skal spule Dæk paa Galioten, kan jeg da gjerne være en ordholden Mand. — Nu skal De hjælpe med at fortælle, ellers gaaer det i Knuder for mig.

SALTERS. Hvad mere om den Tegnebog?

SALOMON (*gjemmer Bogen*). Den er afleveret.

SALTERS. Det var alligevel ingen rigtig morsom Historie, den.
Lad os faae en, der er bedre.

SALOMON. En til. Lad gaa! Bare Deres Velbaarenhed maa synes rigtig om den. Men først en lille Dram, ellers kan jeg ikke mere.

SALTERS. Drik.

TORDENSKJOLD. De glemmer at byde mig et Bæger. Er De bange for, jeg ikke skal komme ædru ind i den anden Verden?

SALTERS. Vær saa god. Skænk i!

TORDENSKJOLD. Naar jeg har en Gæst, plejer jeg altid at sk ænke for ham. De er jo Værten her.

(*Under denne Samtale er Salomon gaaet hen til Bordet i Forgrunden; han tager begge Pistoler ned fra Træet, spænder Hanen, skjuler dem i et Fad, som han sætter Laaget paa*).

SALOMON. Schoutbynacht skal ikke have sig en lille Mundfuld af den dejlige Mad?

TORDENSKJOLD. Nej, men bliv ved. — Jeg er med.

SALOMON. Det var jo rart. De skal have lidt alligevel. Naar De seer ret paa Fadet, faaer De nok Appetit. (*Han bliver staaende midt paa Theatret med Fadet i Armen*). Det var altsaa en Historie, en af vore listigste Streger, De længes efter. De skal faae den aller sidste, ligesom den kom fra Bageren. Tænk Dem, Tordenskjold var en Gang i Fangenskab.

SALTERS. Som nu.

SALOMON. Akkurat sgu! og der var ingen til at give ham en Haandsrækning, ingen anden end Salomon Olsen, og han var jo en fejk Hund, som De hørte.

SALTERS. Ja vist, hvad saa? fortæl det nu rigtig tydelig!

SALOMON (*gaaer hen til Tordenskjold og sætter Fadet paa Bordet foran ham*). Saa fandt Salomon to Pistoler paa et Sted, hvor han rigtig nok selv havde forputtet dem; Pistolerne forvarede han.

SALTERS. Uden at Fangevogteren mærkede det, sikken Tosse! Hvor gjemte han dem?

SALOMON (*Skildvagten patrouillerer forbi. Salomon tier til han er passeret*). Dem kunde han jo gjemme paa mange Steder. Jeg vil sige, som for Exempel i dette Fad. Tordenskjold mærker Luntten. (*Tordenskjold rejser sig*). Salomon tager ganske gelinde Laaget af Fadet, — (*Han løfter Laaget af Fadet, tager en af Pistolerne, griber Salters i Brystet, sætter ham Pistolen for Panden og siger dæmpet*): Et Ord, og du er dødsens!

SALTERS. Guds hellige Død og Pine!

TORDENSKJOLD (*har i det samme grebet den anden Pistol og lukket Døren for Vagten*). Ikke et Muk, eller jeg sætter Dem en Kugle gennem Hovedet. Fejler han, saa træffer jeg.

SALTERS. Men I to rare Medmennesker! —

SALOMON. Skriger De, er De dødsens.

SALTERS. Hvordan Fanden skulde jeg skrige, jeg kan jo knapt faae Luft til at tale.

TORDENSKJOLD. Kappe og Vaaben fra ham, forvar ham i Kjælderen.

SALTERS. Det var min Sjæl en interessant Historie!

SALOMON. Ikke sandt! og saa var den til at tage og føle paa. Afsted!

TORDENSKJOLD. Tegnebogen!

SALOMON (*rækker ham den*). Herunter, Mylord!

(*Han støder Salters ned i Kjælderen og følger efter*).

TORDENSKJOLD (*tager Salters Hat og Kappe paa*). Tak, Herre Fader! Det værste er ovre. (*Musik og Sang fra Bygningen til Venstre*). Saa afsted!

SALOMON (*med begge Hænder i Lommen foran Tordenskjold*). Først et eneste Ord, Herre Schoutbynacht! — Sig, jeg er ingen Usselryg.

TORDENSKJOLD. Du!

SALOMON. Heller ingen fejj Hund.

TORDENSKJOLD (*slynger begge Arme om Salomon*). Salomon, min eneste og bedste Kammerat!

SALOMON. Ikke sandt! jeg maa ogsaa nok have Lov til at sige Peder Vessel igjen som før, bare naar vi er alene og

der er ingen, som hører paa det. I bliver jo derfor lige godt ved at være Tordenskjold for alle andre.

TORDENSKJOLD. Om du maa, min Gut! Giv mig din Haand, Højbaadsmand! den anden med. Det er de to Hænder, jeg stoler mest paa i hele Verden; derfor skal du ogsaa følge med overalt, hvor det kniber, overalt, hvor der ingen anden er at lide paa, du alene, hvor det gjælder om en dristig Streg for Konge og Fødeland. — Er det saa godt?

SALOMON. Saa er det godt!

(Han river et Stykke af Plankeværket ned og gaaer ud af Aabningen med Tordenskjold).

(I det Salomon gaaer, aabner en Officeer Vinduet i Drikkesalen, stikker Hovedet frem og raaber ned):

OFFICEREN. Alt i Orden der nede?

SALOMON *(stikker Hovedet op over Plankeværket)*. Alt i Orden.

Tæppet falder.

TREDIE HANDLING.

(En aaben Plads ved Søen i Marstrand. Længst tilbage en Klippe, hvorfra Kastelet Karlsten ses i Maaneskinnet med svensk Flag paa Taarn-tinden. Nærmere mod Tilskuerne et Batteri med Kanoner og Lavetter, yderst ude en Flagstang. Paa modsatte Side en aaben Bod med Borde og Bænke. I det Tæppet gaar op, lyde de sidste Strofer af en March, efter denne kommer Wulff og flere Soldater som Patrouillie med en Trommeslager i Spidsen).

SOLDATERKOR.

Nu paa Vagt
og giv Agt! —
Her vi maa
passe paa

By og Land,
 Hav og Strand,
 at de ej
 finde Vej,
 og med List
 os til sidst
 overvinde her i Nat.
 De som ville
 ondt og ilde,
 skulle finde Vagten sat.

WULFF. Ja, det er nu godt nok med den Gaaen paa Vagt og given Agt, men det begynder at falde mig lovligt langtrukket. I Eftermiddags gik alligevel 200 danske Havgaster iland derude paa Forterne, og vendte Kanonerne mod Byen.

EN SOLDAT. De tændte Baal ovre paa Hede vigsholm, da de havde taget den. Se, det brænder endnu.

EN ANDEN SOLDAT. Mens Kommandanten holdt Krigsraad, gik Danskens Prammer og Bombardergalioter gennem Løbet med Entregaster og Varp, halede vore Krigsfartøier ud af Havnen og stak Ild paa Resten.

EN TREDIE SOLDAT. Imorgen gaaer det løs. Inat har Tordenskjold givet Marstrands Borgere Lov at flytte med deres Gods.

WULFF. Vi mangle Folk, ved alle Djævla. Hvor blev Lønningen af? Vi har nu til Gode for tre Maaneder. Ingen Vin, dovent Øl — daarligt Traktement! Faaer jeg ikke Mønt i Morgen pakker jeg ind og lister af med Vaaben og Bagage.

FLERE SOLDATER. Jeg med! Jeg med! Men hvorhen?

WULFF. Har I ikke læst Proklamationen fra Tordenskjold? Han lover os Guld og grønne Skove for at gaa over til Dansken. — Usselt Liv dette her; ti Aars Krig og ikke en fornuftig Plyndring. — Tager Tordenskjold Byen i Morgen, skal vi puttes ind i Kastellet der oppe og resikere, at blive skudte sønder og sammen hver en Kjæft.

(Under denne Samtale er Johannes Strandrytter kommen til Syne, langsomt og lyttende. Han tager Plads for Enden af Bordet).

EN SOLDAT. Jeg siger, tag Jer ivare for den danske Matros.

Han er ikke god, naar han gaaer frem med Blod paa Klingen.

WULFF. Hvad godt, Kammerat!

JOHANNES. Jeg vil blot lytte til den Sang, I her synger om gamle Sverigs Hæder og Ære.

WULFF. Gaa din Vej!

JOHANNES. Nej, nu sidder jeg saa godt.

WULFF. Afsted med dig. Hvad har du at bestille mellem os?

JOHANNES. Jeg har dog havt en Del med Krigsfolk at bestille.

EN SVENSK VAGTMESTER. Hørte I aldrig Tale om en gammel Soldat, der fulgte vor døde Konge og bar den blaa Fane over hver en Sejrens Valplads og mærkede den med sit Blod. De kaldte ham den Arrede formedelst de mange Skrammer og Rifter, han havde paa sig.

WULFF. Guds Død! er det ham der med Skrammerne?

JOHANNES. Det maa det vel være, siden ingen anden svarer til Navnet. Den Gang sloges jeg for vor Hæder; nu beder jeg blot om Forlov til at høre paa, hvad I synger til vor Hæder.

SVENSKE SOLDATER (*rækker ham et fyldt Glas*).

Syng om din egen, gjør os den Ære,
og din Bedrift skal være os en Lære.

JOHANNES.

Saa lyt da til!

Lidt om de gamle jeg fortælle vil.

(*Han tager sit Glas, gaaer frem mellem Soldaterne og synger begejstret:*

Det lysner i Øst, de plyndrer og brænder,
det er Fjendernes Flok, som til Medynk ej kjender.
Hør! Klokken den klemter! — hør Klagerøst! —
De dræber Barnet ved Moderens Bryst.
Da samler en gammel Soldat de forsagte,
han Vaaben af Hakker og Leer dem bragte. —

Stand dem! slaa dem! ingen maa fly,
dræb dem! myrd dem! saa ind paa ny!
Og de lystre hans Bud, mere vildsomt gaaer Striden;
der er tre imod en, vi skal tælle dem siden.
Dræb dem! myrd dem! nu ind paa ny!
til Sejren er vunden og Fjenderne fly.

SOLDATERNE.

Og den gamle Soldat?

JOHANNES.

Ja Soldaten forsvandt.

Han gjemte sig den Gang Sejren de vandt!
der var jo ej mer for hans Le at bestille,
da Fjenden var fældet og Klokken tav stille.

SOLDATERNE.

Endnu en Sang, o gjør os den Ære,
og din Bedrift skal være os en Lære.

JOHANNES.

Der stander et Slag, og Fjenden os trænger,
og Sablen er brudt, og Fjerbusken hænger,
og Fanen de truer at tage fra os.
Da byder en gammel Soldat dem Trods.
Den hullede Fane i Favn har han krystet,
mod de løftede Sværd han kun stiller Brystet.
Stand dem! slaa dem! ingen maa fly!
Dræb dem! myrd dem! saa ind paa ny!
Og de stormer igjen, mere vildsom gaaer Striden!
der er tre imod en, vi skal tælle dem siden!
Dræb dem! myrd dem! nu ind paa ny!
til Slaget er vundet og Fjenderne fly.

SOLDATERNE.

Og den gamle Soldat?

JOHANNES.

Ja, han gik sin Vej!
 men hvad siger det, de ham savnede ej.
 Der er altid en ny, naar vort Land er i Fare,
 en ny til dets Hæder og Ret at forsvare.

KOR.

Ja, Held for det Folk, det være lille eller stort,
 som ærer og forsvarer sin Fædrenejord,
 og Held for det Land, som naar Nøden trænger paa,
 har et Folk at paakalde, som for det vil slaa.

(Soldaterne trækker ind i Batteriet. Johannes gaaer. Medens de drage bort, lyder uden for Scenen svag Sang af en ny Patrouillie, som nærmer sig; førend denne træder ind, viser Salomon sig forklædt og seende efter Johannes).

SALOMON. Den Strandrytter gaaer og gjør Ulykker; han lændser vist ikke før jeg faaer Munden rigtig stoppet paa ham.

(Gaaer).

OLBERT. *(En ny Patrouille træder ind med Trommeslager).*

Nu paa Vagt osv.

(Under Sangen tage de Plads ved Bordet, Værten og hans Folk bringe Øl).

SALOMON *(kommer slentrende ind)*. Uh! det er nok her, det skal gaa for sig.

OLBERT. Hvad skal gaa for sig?

SALOMON. De siger, at Dansken med Djævels Vold og Magt vil have Batteriet der henne.

OLBERT. Sludder!

SALOMON. Netop, sgu! det er ogsaa mine Ord. Sludder! sa'e jeg. Naar Dansken vil fyre paa Batteriet, hvorfor skulde vi saa netop stille vore Gjæster de brave tyske derop. Saa var der en, som mente, at de tyske Soldater var betalte for at lade sig skyde fordærvet, vore egne Folk maatte vi derimod skaane.

OLBERT. Det var jo en rar Forklaring.

SALOMON. Ikke sandt! Se Dansken tænker nu lige det modsatte. Han holder saa forbandet meget af Tysken. Derfor skikkede Tordenskjold ogsaa den Proklamation ud, hvori han forsprecher Deserteurs und andre brave Leute, so sich in der Citadelle befinden, en resonable Rekompens og en hel Del andre Forlystelser, naar de bare vil faae Kommandanten til at spare alt det Kristenblod og give sig med det Gode. (*Værten bringer en Vinkande*). Sæt den der!

OLBERT. Hvad er du for en Karl?

SALOMON. Jeg gaaer og barberer Folk? Kjender I mig ikke?

OLBERT. Jo, jeg synes det. Vi spillede nok Kegler sammen forleden og du blev mig to Kander spansk Vin skyldig.

SALOMON. Jeg mindes ikke rettere, end at det var kun en.

OLBERT. Vil du snyde mig, din Hund!

SALOMON. Nej, nu husker jeg det. — Det var sgu to.

OLBERT. Der staar den ene.

SALOMON. Den anden skal jeg strax hente. Saa drikke vi dem sammen. Bare ikke her. Omme bag Skuret sidder vi saa rart i Læ, hvis Dansken begynder at fyre ude fra Skibene.

OLBERT. Ind efter Vinen!

SALOMON. Ja, og saa skal vi have os en lille Sang til. Jeg holder forbandet meget af Sang.

(*Han gaaer ind i Værtshuset*).

SOLDATERKOR.

Tambour! Trommen frem!

Kald os paa dem,

her er vort Hjem.

Fanden skulde gaa,

for Vagt at staa,

og passe paa.

Syng, min Broder! le ad Sorgen.

Mens vi svire Natten bort,

hvem veed, hvad der sker i Morgen.

Lykkens Solskin er saa kort.

Skænk i Kruket! —
Om beruset
under Bord til sidst du faldt,
og du ikke
mer kan drikke,
vor Barber betaler alt.
Vi i Nat vil
ham barbere.

(Under Sangen har Soldaterne forladt Scenen og Salomon er kommen ind med Kande og Bægere).

SALOMON. Hvor er I rare Mennesker henne?

SOLDATEN VED BATTERIET *(sætter sin Bøsse)*. Derude, følg med!

SALOMON. Saa du trænger ogsaa til en lille Taar.

SOLDATEN. Hallunk! skal jeg staa og se paa, at de andre drikker.

(Salomon og Soldaten gaaer. Sangen uden for ender lidt efter. Johannes Krogran kommer ind, seer sig om, gaaer hen til Batteriet og tager Soldatens Bøsse. Salomon kommer tilbage).

SALOMON. De jager mig bort fra min egen Vin! *(raaber ind i Boden)* lad dem faae to af de største Kander til. — Velbekomme. — Nu skal vi se, hvad Ordren siger *(tager et Papir op af Lommen og læser)*: „Gaa til Havnebatteriet.“ — Det ligger der. »Fornagl Kanonerne.“ — Det skal være bestilt i en Snup. Her er jo ingen.

JOHANNES *(træder langsom frem med Bøssen paa Skuldren)*. Jo, en endnu.

SALOMON. Eja, Strandrytter! betaler de dig nu ogsaa for at være Soldat?

JOHANNES. Hvad vil du her?

SALOMON. Hvad Djævlén kommer det dig ved. Her er ingen Ting at visitere.

JOHANNES. Det lader dog til det. Nærm dig ikke.

SALOMON *(har draget en Kniv, som han holder paa Ryggen)*. Gaa din Vej, du er en brav Karl; jeg vilde nødig have noget med dig at bestille.

JOHANNES (*fælder Bøssen*). Et Skridt endnu, og du er dødsens.

SALOMON. Ja, ja! — Siden du endelig vil have det paa den Maner.

(*Han slaar den fældede Bøsse i Vejret med venstre Haand, slynger Armen om Strandrytterens Skulder og støder ham Kniven i Brystet*).

JOHANNES (*taber Bøssen*). Gud naade mig! det var lovlig dybt.

(*Falder*).

SALOMON. Hvorfor Fanden sjokker du ogsaa altid i Hælene paa mig? Rejs dig, det er vel ikke saa farligt.

JOHANNES. Aa nej! men det er dog nok til at blive liggende efter.

SALOMON (*bøjer sig over ham*). Støt dig til mig. Sæt dig over Ende. — Saa, er det nu bedre?

JOHANNES. Børnene der hjemme!

SALOMON. Tænk ikke paa dem. Slipper jeg vel ud af dette hersens, skal jeg søge dem op og dele med dem, hvad jeg har. Du kan stole paa det.

JOHANNES. Hvad vilde du her? fornagle Kanonerne? ja, nu kan jeg ikke mere hindre det. Gjør det kun.

SALOMON. Nej, ikke saa længe du ser paa det. Læg dine Hænder sammen, saa skal jeg læse en Herrensøn for dig.

(*Inde fra Lysthuset høres dæmpet Sang*):

Syng, min Broder! le ad Sorgen,
mens vi svirer Natten bort,
Fanden tænke paa i Morgen!
Lykkens Solskin er saa kort.

JOHANNES (*medens de synge*). Det blev da Enden paa det.

SALOMON. Jeg skal hviske dig noget, Strandrytter! men du maa ingen sige det til. Havde de haft mange af dine Lige der oppe, stod vi min Salighed ikke her i Aften. — Hvad saa mere? — Idag dig, i Morgen mig og i overmorgen sig.

Folk som os to gjælder ikke stort, vi er kun bestemte til at blæses bort med Krudtrøgen. — Gudfader være din syndige Sjæl naadig (*sukker*). — Nu kan jeg ikke huske flere Bønner.

DE FORRIGE. ARVED.

ARVED. Fatter! hvor er du? Aa Fatter! hvad fejler du?

SALOMON. Hold Mund, Dreng.

ARVED (*knuger Hænderne sammen over Hovedet*). Herre Jesus! hvad har I gjort ved min Fader?

SALOMON. Han kom til Skade for lidt siden og faldt.

ARVED. Hvor faldt han?

SALOMON. Over en lang Kniv.

JOHANNES. Vand! Hent mig en Taar Vand!

SALOMON. Det skal jeg.

(*Han gaaer ind i Boden*).

ARVED (*knæler ned*). Aa lille Fader!

JOHANNES. Stille, Dreng! Hør, list dig op i Kirketaarnet.

— Kom lidt nærmere — det bliver saa dunkelt omkring mig.

Naar du ser Materialhuset brænde der nede, giver du dig til at klemte med Klokken. Skynd dig!

(*Salomon er kommen frem i Døren med en Spølkum Vand, han standser og lytter. Arved vil gaa. Johannes famler efter Bøssen og trykker af*).

SALOMON. Her er Vand, — hvad skal den Allarm til.

ARVED (*tager Spølkummen*). Aa, nu dør han.

JOHANNES (*hæver sig op paa Armene, siger med stærk Røst*):

Jeg var dog ikke tilfals for Penge! (*Dør*).

(*Svenske Soldater med Bægere vise sig*).

SALOMON (*træder hen til ham, bøjer sig ned og gjør et Tegn i Vejret med Haanden*). Det er forbi. Han har skudt sig selv, fordi han ikke kunde leve længere. Der har du en Pung, Dreng! gaa hjem til din Moder, du behøver ikke at

løbe til Kirken, jeg skal nok selv gaa op og ringe med Klokken. Afsted med dig.

(Arved gaaer).

(Salomon vinker ud. To Mænd fører Johannes bort, Soldaterne gaa til Drikkelaget, derefter gaaer Salomon op paa Batteriet, hvor man hører, at han fornagler Kanonerne. Inde fra Lysthuset lyder Latter og Sang. TORDENSKJOLD kommer med SJØBLADT, SALTERS og PLOYART og nogle danske Matroser).

TORDENSKJOLD *(vinker Salomon hen i Forgrunden)*. Har du nyt at melde? Hurtig!

SALOMON. Jeg har stukket Strandrytteren ihjel. Det maatte saa være. Der er noget paa Færde, de pønse paa en Streg. Tag dig i Vare.

TORDENSKJOLD. Jeg tænkte det nok. Den Kommandant var bansat sikker. — Kanonerne der oppe?

SALOMON. Fornaglede.

TORDENSKJOLD. Soldaterne?

SALOMON. Drikke sig fulde i Lysthuset.

TORDENSKJOLD. Skaf dem bort. — Kaptejn Ployart! et Ord. *(Ployart kommer)*. De to svenske Officerer der henne er skikkede til mig for at se, hvor stor Styrke vi har paa Benene. Tag den ene med, og lad imidlertid vort Smule Mandskab stilles op i Gaderne. Saasnart I er spadserede forbi et Hold, marcherer det af og stiller i næste Gade; saadan bliver De ved, til han har faaet nok af den Plaser. Har De forstaaet mig?

PLOYART. Fuldkommen.

(Hilser og gaaer).

SALOMON. Og jeg?

TORDENSKJOLD. Du bliver, her er mere at gjøre.

SALOMON. Vel! vel! (*afsides*). Nu er han i Gang, mærker jeg. — Det er vist bedst at faae Munderingen af.

(*Han trækker Koften af, svøber den forsigtig sammen, binder det røde Klæde om, som han har om Halsen. Han er nu klædt som Højbaadsmand og væbnet med Pistoler og Huggert*).

TORDENSKJOLD. Hr. Kaptajn Sjøbladt følger Officeren der.

Jeg viser imidlertid en anden Del af Mandskabet for Lord Salters. Han og jeg er gamle Bekjendte.

SALTERS. Rigtig. Vi to kjender hinanden.

SALOMON (*afsides*). Endnu ikke, men bi bare, det kommer.

(*Sjøbladt og Ployart gaaer*).

TORDENSKJOLD (*til Salters*). Tag Plads!

SALTERS (*sætter sig paa Bænken*). Vi blev saa hurtig afbrudt sidst, men i Aften har vi andet at bestille end at høre paa Æventyr.

TORDENSKJOLD. Sæt, jeg kunde more Dem med et til.

SALTERS. I det mindste skal jeg holde Øjnene bedre aabne end sidst.

TORDENSKJOLD. Kommandanten sætter nok ikke videre Tillid til Dem, siden han gav Dem en Officer med i Følge.

SALTERS. Han sætter uhyre Pris paa mig. Jeg faaer knap Tid til at trække Vejret. Det er anden Gang jeg er paa Farten i Aften.

TORDENSKJOLD. I har altsaa noget for der oppe?

SALTERS. Jeg svarer ikke paa den Slags Spørgsmaal.

TORDENSKJOLD. Denne Gang er det vist jer, som vil spille mig en Streg. (*Salters fløjter*). De fløjter. De veed ingen Ting.

SALTERS (*fløjter og leer*). Parole d'honneur.

TORDENSKJOLD. Ja, jeg venter naturligvis ikke, De skal røbe noget. De er jo en Hædersmand.

SALTERS. Det er jeg min Salighed!

TORDENSKJOLD. Desuden er De saa modig.

SALTERS. Naa da, har De ogsaa hørt min Historie med alle de mange Bjørne.

TORDENSKJOLD. Ja. Men lad os nu antage, jeg fandt paa en Maade at faae Dem til at fortælle, hvad De veed.

SALTERS (*seer sig om*). Hvad skulde det være for en Maade?

TORDENSKJOLD. Salomon! sæt dig her, paa den anden Side af Kaptajnen.

SALOMON. Med Fornøjelse, med Fornøjelse!

TORDENSKJOLD. Det Folk ikke vil sige med det gode, kan man undertiden faae dem til med det onde.

SALTERS. Men Guds Død og Pine! hvad har I i Sinde?

(*vil springe op*).

SALOMON (*drager ham ned*). Ingen Kvalm. De rører dem ikke af Pletten.

SALTERS. De husker nok, jeg er sendt herved paa Tro og Love som Parlamentair med de andre svenske Officerer.

TORDENSKJOLD. Det er De. Paa Tro og Love.

SALTERS. Jeg vil ogsaa lade Dem vide, at jeg ikke er svensk Undersaat, jeg hører ikke til Armeen. Jeg er en Englænder, hvis Mod og Manddom Alverden kjender.

TORDENSKJOLD. Det forandrer Sagen.

SALTERS. Ikke sandt!

TORDENSKJOLD. Hvis De var svensk Soldat og hørte til Armeen, maatte jeg respektere Dem som Afsending, men som Civil staar De udenfor Krigsloven. Salomon, har du et Par Tommeskruer ved Haanden?

SALOMON. De skal være lavede i en Snup! Se, her har vi et Nøgle Skibsmandsgarn og lidt Sejsing. Det gjør vi en Løkke paa, Fingrene imellem, saa dreje vi det sammen med Skaftet af en Kniv. Paa den Maade har jeg gjort Bekjendtskab med mange pæne Folks Hemmelighed. Lidt Kabelgarn kan heller ikke være saa fejl, det snærer bedre.

SALTERS. Snærer det?

SALOMON. Ja, naar vi skal til at hale jeres Lemmer fra hinanden.

SALTERS. Skal jeg hales?

SALOMON. Ja, begribeligt.

SALTERS. Men Gudfader bevares? hvorfor skal jeg snæres og hales, I rare Mennesker?

TORDENSKJOLD. For at faae Dem til at fortælle, hvad det er I har for der oppe.

SALOMON. Saa, nu er mine Løkker færdige, lad os se om de passe; frem med Poterne.

SALTERS. Lad os heller tale os til rette, maaske kunde vi komme ud af det med det gode.

TORDENSKJOLD. Aa Snak! det er umuligt.

SALOMON. En Mand med jeres Mod gaaer ikke hen og fortæller hvad han veed, uden at være pint dertil, frygtelig pint, rent ud sagt: lemlæstet! Frem med Knoerne! Gjør De Støj, putter jeg Dem min Kniv i Maven.

SALTERS. Lad være med de Kunster! — Jeg vil fortælle alt, nu har jeg besluttet det.

SALOMON. De er da ikke saa mandhaftig, som de kjære Engelskmænd plejer at være.

SALTERS. Jeg er ikke altid lige mandhaftig.

SALOMON. Og alle dem, De har skudt og sablet ned? Naar det kommer til Stykket, har De maaske aldrig lugtet Krudt.

SALTERS. Det er heller ikke gjort til at lugte til.

TORDENSKJOLD. Men den Historie med Bjørnen?

SALTERS. Maa jeg bare være fri for den. Jeg gav Bonden tre Species for at skyde den og hans Kammerat en for at holde Mund dermed, saa er det betalt, veed jeg.

TORDENSKJOLD. Til Sagen! hvad var det, I har for der oppe? Husk det gaaer paa Livet, hvis De ikke taler Sandhed.

SALOMON. Der ude ligger en Mand og gloer op paa Maanen med brystne Øjne; De skal ret strax blive gjort kold som han, hvis de ikke kommer frem med, hvad De veed.

SALTERS. Der er skikket Bud op til Gøteborg. I Nat vil der komme tre tusinde Mand her ned og undsætte Fæstningen.

TORDENSKJOLD. Hvor gaaer de i Land?

SALTERS. Bag Møllen. Den hele Plan er højst simpel. Der hænger en Lygte paa Visitørens Gavl ved Havnen — den styrer de efter. Naar Baadene naaer Land, stikker de Ild paa

Materialhuset, saa giver Kirkeklokken sig til at klemte. Det skal være Signal for Byens Borgere og Soldater til at samle sig; de angriber jer da fra den ene Side, det landsatte Mandskab fra den anden. Johannes Krogran sidder allerede paa Vagt oppe i Taarnet.

SALOMON (*hilser med Haanden paa Huen og siger*): Jeg skulde melde, at Johannes Krogran har faaet Forfald.

TORDENSKJOLD. Videre!

SALTERS. Ja, saa er der ikke videre, andet end en bestemt Ordre til at hugge jer ned til sidste Mand. Kan vi ikke faae jer ud af Byen, skal den stikkes i Brand.

TORDENSKJOLD. Det er godt. De følger Skridt for Skridt med os til i Morgen. Hvis Deres Beretning er rigtig, kan De gaa; er den falsk, bliver de hængt. Har De mere at sige?

SALTERS. Det, jeg har betroet Dem her i Fortrolighed, bliver da mellem os?

TORDENSKJOLD. Det bliver mellem os.

SALTERS. Kommer Admiralen nogen Sinde til England og vil besøge mig paa Saltershouse, skal De være en velkommen Gæst der.

TORDENSKJOLD. Følg med.

SALTERS. Baadsmand tager mig vel ikke ilde op, at jeg byder jer denne Pung som en lille Erindring.

SALOMON. Aldeles ikke. Jeg holder saa meget af Pengepunge. Jeg maa da ogsaa byde Dem noget Spilleværk til Gjengjæld. Der har De alle mine Slynger. De er lige til at pynte sig med. Følg saa med.

(*De gaaer*).

FJERDE HANDLING.

(Tæppet falder og gaaer strax efter op igjen, uden at det er blevet lyst paa Tilskuerpladsen. Naar Tæppet atter gaaer op, viser Scenen en gotisk Forhal paa Fæstningen Karlssten. Til den ene Side et Vindue. Bænke og Borde, Vinkander og Bægere. Mellemgrunden har aabne Døre, inden for hvilke sees en festlig oplyst Sal, hvori Officerer og Damer bevæge sig. Orkestret har, medens Tæppet var nede, spillet en Festmarsch).

KORSANG AF SELSKABET.

Ja, de gaae op og de gaae ned,
vort Livs de stride Bølger:
En liden Stund i Ro og Fred,
saa Storm og Uvejr følger.

Hvert Solglimt da du agte paa,
ubuden kommer Sorgen.
Pluk Blomsten, du i Dag kan naae,
den visner alt i Morgen.

(Under Sangen kommer Martha og Britta, festlig klædte, ind i Forgrunden fra Siderne).

BRITTA. Aa, Frøken! Jeg er saa bedrøvet, saa bedrøvet!

MARTHA. Hvorover?

BRITTA. Jo, for naar min Fyr nu kommer og tager mig med, skal jeg lige strax gjøres til dansk, og det vil jeg saa grumme nødig.

MARTHA. Hvorfor?

BRITTA. Saa skal jeg altid gaa klædt i gult og rødt, og jeg kan ikke udstaa rødt, jeg kommer jo til at see ud som en Gulerod. — Gloende rød med Strudsfjer! Det svor han paa for lidt siden.

MARTHA. Du behøver ikke at frygte; den, du venter, kommer ikke.

BRITTA. Hvor kan Frøkenen dog sige det? (*Dæmpet*). Han er her jo allerede eller vil være her om et Øjeblik, han skaber sig som desperat for at faae mig at see. Før, da De skikkede mig ned til Færgemanden efter den glemte Kaabe, kom han farende hen imod mig og raabte Putte, Putte! og svor en gyselig Ed paa, at han vilde her op for at hilse paa mig i Aften; saa følger Tordenskjold vist med, men ham kan jeg ikke fordrage, det er bestemt hans Skyld, Frøkenen gaaer og seer saa bedrøvet ud.

MARTHA (*ved Vinduet afsides*). Hvert Minut forøger Faren!

BRITTA. Det er en god Snak! hvad bryder han sig vel om Faren! Gud hvor han er indtaget i mig.

MARTHA (*seer ud af Vinduet*). Maanen speiler sig i Vandet, ikke en Sky paa Himlen, der oppe Fred, hernede Splid og Strid.

BRITTA. Giv Dem bare tilfreds, Frøken, jeg har talt med min

Ven. Han svoer paa, at de for min Skyld vilde holde op med at skyde. — De skyder ikke mere, — han holder Ord, den Gavstrik!

MARTHA. Troer Du?

BRITTA. Han tog mig under Hagen og sagde, jeg maatte forlange hvad det skulde være, nu vil han lige strax gaae hen til Tordenskjold og faae ham til at seile bort med alle sine Skibe, mener De ikke nok han gjør det?

MARTHA. Gaae, Britta lad mig være ene.

BRITTA. Saa kalder han mig Putte Putte Putte! (*Gaaer*).

MARTHA (*hæver Hænderne og synger dæmpet*).

Disse Jordens Mægtige
Sig af Blod og Taarer nære.
Hvad de ville det maa ske,
Alt maa briste eller bære.
Over Kvindens Ro og Fred
Som en Uveirssky de drage,
Og hvor deres Lyn slaaer ned
Bliver Aske kun tilbage.

(*Gaaer*).

DANKWARTH og flere OFFICERER fra Baggrunden, RIBBING fra en af Siderne seer bedrøvet efter MARTHA.

DANKWARTH. Hvad siger saa Folkene dernede?

RIBBING. De bliver højrøstede og fordrer deres Lønning. Et af Kompagnierne har skruet Flintestenene fra Bøsserne og sat de gamle Kobbermarker i Steden som de sidst fik i Løn, og som ingen vil tage imod i Byen. Alle vægrer sig ved at slaas. Faaer vi ingen Forstærkning, kan Dansken tage Fæstningen inden to Timer.

DANKWARTH. Men vi faaer Forstærkning. Jeg har det bedste

Haab; troer de Herrer ellers, jeg vilde holde Gilde her i Nat? — det er for at gjøre Dansken rolig. Klokken syv gik en Raket op ved Blaakullen; det betød, at vore Skibe fra Gøteborg var i Sigte. For en Time siden meldte et Sendebud, at Fartøjerne lykkelig og vel vare naaede inden for Skjærene. Naar Klokken slaaer tolv skal alle Folkene være i Land. — Den mangler nu kun et Kvarter, I Herrer! — saa stikker de Ild paa Materialhuset, saa klemter Klokken i Taarnet, og vi ere frelst. Kom og drik et Bæger med mig paa en heldig Nat og en lykkelig Morgen.

DE FORRIGE. LORD SALTERS.

SALTERS (*seer sig under følgende Samtale om til Siderne, som om han frygtede nogen*). Her kommer jeg.

DANKWARTH. Med godt Budskab formodentlig!

SALTERS. Begribeligvis! Jeg kommer altid med godt Budskab. Barkasserne ere i Lav med at landsætte Forstærkningen.

DANKWARTH. Hvoraf veed De det?

SALTERS. Jeg har seet det med mine egne Øjne. En Fisker bragte mig Besked derom. Jeg holder af Vished, jeg! Saa tilbage til Søen, midt imellem de Danske, — det vrimler af dem dernede, uh! — en fire tusinde Mand, lavt regnet. Hvem der! Stop ham! Stop ham! Ja vist, lader jeg mig stoppe, Lord Salters til Saltershuse, Pif! paf! De fyre efter mig, to Kugler igjennem Hatten, et Par Stykker ind i Kappen her, min Tjener skal tælle efter, naar han lapper den. — Ganske rigtig, nede mellem Skjærene gik vore Folk i Land, vi kan vente dem herop hvert Øjeblik.

DANKWARTH. Hvad er det for en Støj der inde?

SALTERS. Det er en lille Trop af de ny Soldater, jeg tog med mig her op. (*Dæmpet til Dankwarth*): Jeg mente, det vilde være Obersten behageligt, siden Stemningen blandt vore egne Karle nok ikke er den bedste. De staaer her ude og truer med at trænge ind i Kommandantboligen.

DANKWARTH. Det er godt. De har baaret Dem kløgtigt ad, Mylord! (*Til Ribbing*). Tolv Mand af Forstærkningen besætter Forhallen her inde. Sørg for, at Resten faaer noget at drikke. (*Ribbing gaaer*).

SALTERS. Jeg vil sørge for at liste bort i Tide. Nu har jeg faaet nok af at lege Soldat. Saa priser jeg dog Bjørnejagten, der gjælder det kun Pungen, her risikerer man baade Liv og Lemmer. (*Gaaer*).

(*En Række Soldater i graa Kapper, graa Hatte og væbnede med Bøsser træde ind. De stille sig langs Væggene i Forhallen. Officererne skjænke for dem. Imidlertid kommer RIBBING ind*).

RIBBING. Tordenskjolds Sendebud venter endnu ude i Stuen.

EN OFFICER. Hvad bringer han?

DANKWARTH. En ny Opfordring til at kapitulere. Han har svært Hastværk der nede. Lad Manden komme. (*Ribbing vinker, en dansk Officeer kommer*). De kan sige Deres Admiral, at naar Klokken i Nat slaaer tolv, skal han faae mit Svar. Hvis han eller nogen af hans inden den Tid vover sig ind paa Fæstningens Gebet, lader jeg ham føre ud paa Volden og skyde. — Har De forstaaet mig? Gud befalet. (*Officeren føres bort*). (*Til Officererne*). Mærk Dem nu mine Ord. Det gjælder enhver her inde: Kongelig Majestæt har udlovet en Pris for Tordenskjolds Hoved. Den, der kan bringe ham levende, faaer tusinde veltalte Daler. Den, der kan dræbe ham, faaer det halve.

EN RØST BLANDT SOLDATERNE. Ja, den der kan.

DANKWARTH. Han lister sig omkring os, pas ham op. Et Øje paa hver Finger. Seer I ham, saa kort Proces, ingen Skaansel. Den, der fælder ham, faaer Pengene af mig, Æren for sin Bedrift vil han faae af hele Fædrelandet. (*Bifald af de til Stede værende*). Vore Sager staaer godt, alt gaaer som det skal. Om fem Minntter slaaer Klokken tolv. (*Han aabner*

Vinduet). Se! Lygten hænger paa Visitørens Gavl, det lysner i Luften. Materialhuset brænder nede ved Stranden. (*Svag Larm af Kanoner og Geværskud høres i det fjerne*). Undsætningen har naaet i Land. Hør! den fyrer paa de Danske. Til Helvede nu med Overgivelsen!

(*Britta kommer ind, lister sig hen mod Salomon, der staaer yderst af Soldaterne, forklædt i Kappe, Hat og falsk sort Skjæg. Han vil undgaa hende, medens hun søger at faae hans Ansigt at se. Pludselig vender han sig mod hende*).

SALOMON. Schwere Noth! Was wilt du! Mädel.

BRITTA. Ja vist! Der skal vi have det. Det er, ved Gud, dig alligevel, din lange Gavtyv! Det nytter ikke, du fordrejer din Røst, jeg kjendte dig strax. (*Hun river det falske Skjæg af ham*).

SALOMON. Saa for Satan! Nu springer nok Bomben.

DANKWARTH. Hvad skal det sige?

BRITTA. Aa, bliv ikke vred, Hr. Kommandant! Det er blot min Kjæreste, min egen Trolovede! Han lister sig efter mig alle Vegne. Jeg har paa det strengeste forbudt ham at komme her op i Aften, men man kan ikke være i Fred for det lange Spektakel.

TORDENSKJOLD. DE FORRIGE.

TORDENSKJOLD (*i det aabne Vindue*). For Djævelen! hvad smøler I efter. Klokken er jo slaaet!

DANKWARTH (*drager en Pistol fra Bæltet*). Den første Kugle gjælder tusind Daler.

(*Sigter paa Tordenskjold*).

SALOMON (*vrister Pistolen af Haanden paa ham*). Men det bliver ikke jer, der tjener Pengene.

RIBBING (*gaaer bag Salomon og river Kappen af ham. S. er iført dansk Højbaadsmands Uniform*). Forræderi! Til Vaaben!

DANKWARTH (*peger paa Tordenskjold*). Skyd ham ned.

SALOMON. Om Forladelse! Gevær paa Skulder! Præsenter for Admiralen! (*Soldaterne kaste Kapperne, staae i danske Uniformer og præsentere*). (*Salomon til Dankwarth*): Den Kommando lystre de bedre.

TORDENSKJOLD (*hilser Dankwarth*). Jeg har jaget Undsætningen tilbage til deres Fartøjer, besat Byen, fornaglet Kanonerne, aabnet Fæstningsporten.

SALOMON (*til Britta*). Putte, Putte! Du hjalp ærlig med.

DANKWARTH. Hvad er det for en Støj der ude?

TORDENSKJOLD. Det er jeres egne Folk som gjør Oprør. Undertegn Kapitulationen, Hr. Kommandant, min Tid er forbandet knap i Nat.

DANKWARTH. Fire tusinde mod to hundrede! Jeg underskriver.

SALOMON. Ja, fuldt saa mange er vi vel ikke. Lord Salters fik kun den Sum ud ved at tælle saadanne Kaniner som mig for temmelig adskillige. For Resten troer jeg ikke, han tog stor Fejl i den Regnemaade.

DANKWARTH (*rækker Tordenskjold Kapitulationen*). Jeg overgiver mig.

(*Tordenskjold hilser. De Svenske træde tilbage. Dæmpet Sang af de danske Marinere i Baggrunden*).

SALOMON (*for Tordenskjold*). Hr. Admiral! Jeg hilser Dem.

TORDENSKJOLD. Du har besørget din Del, min gamle Kammerat! Skulder mod Skulder gjør smaat til stort. Svensken tog Galioten, iaften tog jeg Karlsten.

(*Fanfare fra danske Trompetere paa Scenen og Orkestret*).

Tæppet falder.

